

Predrag JAKŠIĆ

Nebojša GADŽIĆ

Sharr Mountain Šar-planina

Beograd

2021

Predrag JAKŠIĆ

Nebojša GADŽIĆ

Sharr Mountain Šar-planina

Beograd

2021

Лектор за Српски језик:
Марјана Стевановић

Рецензенти:

Доц.др Небојша ГАЦИЋ, дипл. инж.арх.
Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици,
Факултет техничких наука, Косовска Митровица.

Др Татјана КАТИЋ, виши научни сарадник,
Историјски институт у Београду.

Др Драгомир М. КИЋОВИЋ, редовни професор
Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици,
Природно-математички факултет, Косовска Митровица.

Др Ненад ЛАБУС, ванредни професор
Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици,
Природно-математички факултет, Косовска Митровица.

Др Ана САВИЋ, ванредни професор
Универзитет у Нишу, Природно-математички факултет.

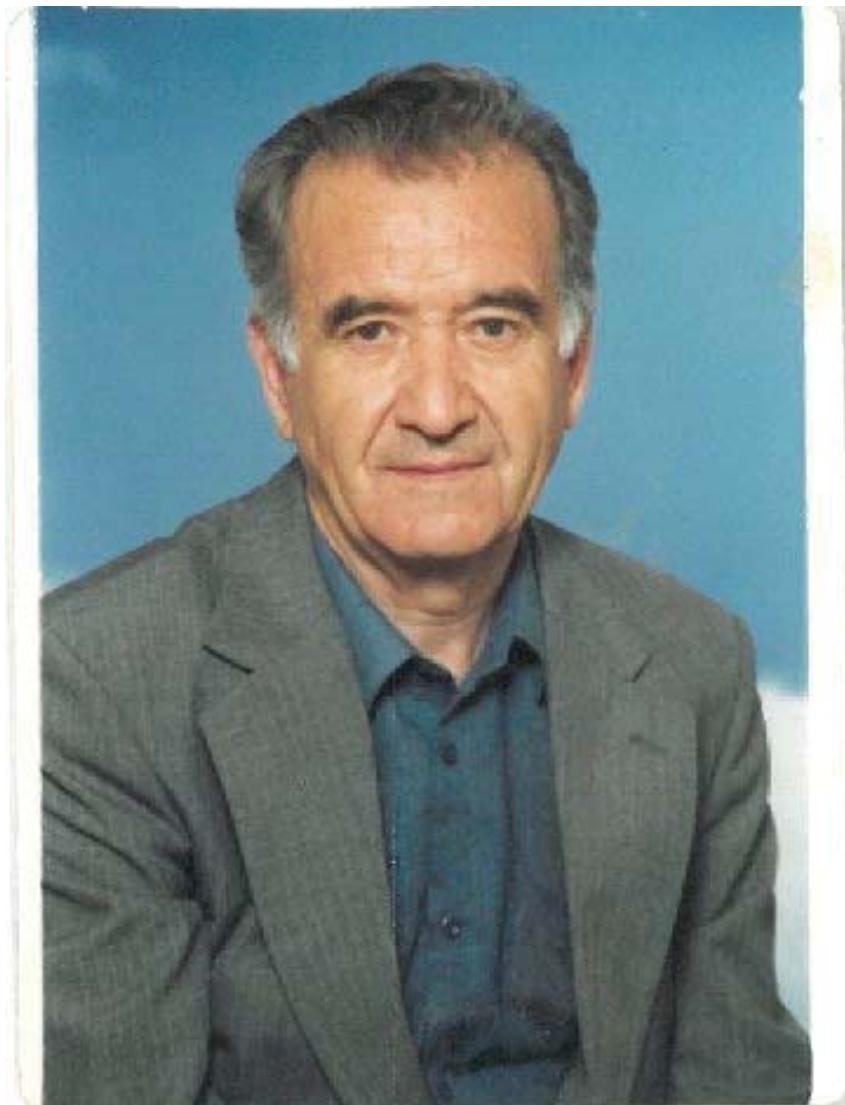
Др Срђан ШЉУКИЋ, редовни професор
Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет.

Издавач:
Сопствено издање аутора.

Штампа:
OFSET PRESS GRAFIČKA RADNJA, Краљево

Тираж 100

Dedicated to Dr Dragan Ćukić (1927–2009),
an extraordinary connoisseur of the Sharr Mountain,
in gratitude for properly introducing me to
the world of her secrets.

TABLE OF CONTENTS

Predrag JAKŠIĆ – BIBLIOGRAPHY OF THE GEOGRAPHY AND BIOLOGY OF THE SHARR MOUNTAIN

Abstract	7
Key words	7
Introduction: Purpose, Name, Position and Borders	11
Acknowledgments	12
Sharr Mountain: Bibliography	25
Secondary Sources	192
Subject Index	198

Небојша ГАЦИЋ - ОДРЖИВОСТ СЕОСКИХ НАСЕЉА НА ШАР-ПЛАНИНИ
[SUSTAINABILITY OF RURAL SETTLEMENTS ON THE SHARR MOUNTAINS] 205

Bibliography of the Geography and Biology of the Sharr Mountain:

**Marking the 200th Anniversary of Fundamental and Applied Geographical
and Biological Scientific Study of this Region:
1822-2022**

**БИБЛИОГРАФИЈА О ПРИРОДИ ШАР-ПЛАНИНЕ:
У СУСРЕТ 200-ТОЈ ГОДИШЊИЦИ НАУЧНОГ ИЗУЧАВАЊА
(ФУНДАМЕНТАЛНЕ И ПРИМЕЊЕНЕ ГЕОГРАФСКЕ И БИОЛОШКЕ ДИСЦИПЛИНЕ)
1822–2022.**

Compiled by Predrag Jakšić / Сакутио Предраг Јакшић

ABSTRACT: In the context of geographic and biological disciplines, the Sharr Mountain has been studied as a unique entity. Forming over a span of millennia, it has served as a frontier between peoples and empires. For the Ancient Greeks, it marked the end of the world; for the Romans, a borderline between provinces. In medieval times, it was known as *Catena Mundi*, "the chains of the world." To modern science, however, despite 200 years of research, it remains largely unknown. It has weathered both the burden of the Ice Age and the gentle breezes coming from the Mediterranean. Tectonic processes and orographic movements have shaped a fascinating relief composed of summits, gorges, glacial lakes (nivation hollows), caves, and fertile valleys. The biodiversity that has developed in these habitats can hardly be matched by any other seen across Europe. The mountain has also shaped the people who have been living off its gifts for centuries. These people have, in a way, returned the favor by creating a captivating vault of archeological, historical, and cultural heritage.

The anniversary of the first 200 years of scientific study is a good opportunity to summarize our knowledge about the Sharr Mountain. The impressive list of works cited in this bibliography further confirms its riches. Every known scientific discipline has profited from this mountain. Future generations have thus been provided insight into what we have done so far. The greatest value of this bibliography, however, is that it shows what else requires exploration. In the first place, we believe the mountain needs to be protected from humans. This unique entity is all but a resource to be exploited by human greed.

KEY WORDS: Sharr Mountain, Geography, Biology

АПСТРАКТ: Шар-планина је разматрана као јединствени ентитет у контексту географских и биолошких дисциплина. Делила је народе и царства, наталожена на овом простору током миленијума. За античку Грчку била је крај света, током Римског периода граница провинција. У Средњем веку Вериге Света (*Catena Mundi*; Latin for "the chains of the world"). А за савремену науку, упркос истраживањима дугим 200 година, још увек недовољно позната. Носила је терет глацијалне епохе (Ice Age), али и благе поветарце Медитерана. Тектонски и орографски покрети су обликовали фасцинантан рељеф врхова, клисуре, глацијалних (нивационих) језера, пећина, плодних долина... На тим стаништима оформљен је биодиверзитет којем је тешко наћи премца у Европи. Она је, поред тога, обликовала и људе који су вековима живели захваљујући њеним даровима. Ти људи су, опет, одужили дуг планини градећи фасцинантну ризницу археолошког, историјског и културног наслеђа.

Првих 200 година научног истраживања је добра прилика да сумирамо наша знања о Шар-планини. Потврду богатства ове планине пружа импозантна листа радова цитираних у овој библиографији. Нема научне дисциплине коју ова планина није прославила. Будућим генерацијама је тиме пружено на увид шта смо до сада урадили. Највећа вредност ове библиографије, међутим, је то што она показује шта још треба истражити. Чини нам се на првом месту да је најпре треба заштитити од самог човека. Овај јединствени ентитет је све само не ресурс на услугу човековој похлепи.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: Шар-планина, Географија, Биологија

АПСТРАКТ: Шар Планина е разгледувана како единствен ентитет во контекст на

географските и биолошките дисциплини. Наталожена на овој простор, во тек на милениуми ги делела народите и царствата. За античка Грција таа била крај на светот, во тек на Римскиот период граница на провинциите. Во Средниот век Вериги на Светот (Catena Mundi). А за современата наука, наспроти истражувањата долги 200 години, се уште е недоволно позната. Го носела товарот на глацијалната епоха (Ice Age), но и нежните ветрови на Медитеранот. Тектонските и орографските движења го обликувале фасцинатниот рељеф од врвови, клисури, глацијални (нивални) езера, пештери, плодни долини... На таквите станишта е оформен биодиверзитет на кој тешко да му се најде равен во Европа. Таа, покрај тоа, ги обликувала луѓето кои со векови живееле благодарение на нејзините дарови. А тие луѓе, пак, се оддолжиле кон планината градејќи фасцинатна ризница од археолошко, историско и културно наследство.

Првите двесте години од научните истражувања е добра прилика да ги сумираме нашите знаења за Шар Планина. Потврдата за богатството на оваа планина се гледа од импозантната листа на трудови цитирани во оваа библиографија. Нема научна дисциплина која оваа планина не ја прославила. Со тоа, на идните генерации им е ставено на увид што сме сработиле до сега. Меѓутоа, најголема вредност на оваа библиографија е тоа што покажува што уште треба да се истражи. Нам ни се чини дека, на прво место, треба да ја заштитиме планината од самиот човек. Овој единствен ентитет е се само не ресурс на услуга на човековата похлепа.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ: Шар Планина, Географија, Биологија

Translated by Dr Vladimir Krpač

ÖZET: Sar Dağları, coğrafi ve biyolojik disiplinler bağlamında tek bir varlık olarak kabul edilir. Bu bölge binlerce yıldır yatırılmış olan halkları ve imparatorlukları paylaşmıştır. Antik Yunanistan için o dünyanın sonuydu, Roma döneminde ise eyaletlerin sınırları. Orta Çağ'da Catena Mundi (Latin for "the chains of the world"). Ve modern bilim için, 200 yıllık araştırmalara rağmen, hala yeterince bilinmiyor. Buzul çağının (Buz Devri) yükünü ve aynı zamanda Akdeniz'in yumuşak esintilerini de taşıdı. Tektonik ve orografik hareketler, tepelerde, boğazlarda, buzul ve düzleşen göllerde, mağaralarda, verimli vadilerde büyüleyici bir rahatlama oluşturdu ... Avrupa'da rakibi bulunmayan bu habitatlarda biyolojik çeşitlilik oluştu. Yüzyillardır yaşayan insanları da hediyeleriyle şekillendirdi. Bu insanlar yine büyüleyici bir arkeolojik, tarihi ve kültürel miras hazinesi inşa ederek dağa borçlarını verdiler.

Bilimsel araştırmaların ilk 200 yılında Sar Dağlarılarındaki bilgilerimizi özetlemek için iyi bir fırsattır. Bu dağın zenginliğinin teyidi, bu kaynaktan alınan etkileyici eserler listesiyle sağlanmaktadır. Bu dağın kutlamadığı bilimsel bir disiplin yok. Gelecek nesillere şimdije kadar neler yaptığımıza dair bir içgörü verdi. Ancak bu kaynağın en büyük değeri, hala neyin araştırılması gerekenleri göstermesidir. Bize öyle geliyor ki, ilk önce bu dağları insandan korunması gerekiyor. Bu benzersiz varlık her şeydir, sadece insan açgözlüğünün hizmetindeki bir kaynak değildir.

ANAHTAR KELİMELER: Sar Dağları, Coğrafya, Biyoloji

Translated by Fetije Basha

PËRMBLEDHJE: Mali Sharr konsiderohet si një entitet i vetëm në kontekstin e disiplinave gjeografike dhe biologjike. I vendosur në këtë hapsirë, ai ka ndarë kombet dhe mbretëritë për mijëra vjetë. Për Greqinë e Antike ishte fundi i botës, gjatë periudhës Romake kufiri i provincave. Kurrora e botës për mesjetën (Catena Mundi). Për shkencën bashkohore dhe përkundër hulumtimeve 200 vjeçare ai akoma nuk është e njojur sa duhet. Ai mbante barrën e epokës së akullnajeve (Epoka glaciale), por edhe të erërave të buta të Mesdheut. Lëvizjet tektonike dhe orografike formuan relievin magjepsës nga majat, grykat, liqenet akullnajore, shpellat, luginat pjellore etj. Në habitate të tilla u formua një biodiversitet ashtu që është e vështirë të gjesh të këtij niveli në Europë. Përveç kësaj, ai formësoi njerëzit që jetuan me shekuj falë pasurive të tij. Këta njerëz, nga ana tjetër, shpërblyen malet e Sharrit duke ndërtuar ndër shekuj një thesar të çmuar të trashëgimisë arkeologjike, historike dhe kulturore.

Kërkimet shkencore në dyqindvjeçarin e fundit na ofrojnë një mundësi të mirë për të përmbledhur njojuritë tonë për Malin Sharr. Konfirmimi i pasurisë së këtij Mali mund të shihet nga lista mbresëlënëse e punimeve shkencore të përmendura në këtë bibliografi. Nuk ka ndonjë disiplinë shkencore që ky mal nuk është hulumtuar. Për këtë, brezave të ardhshëm ju është lënë një pasuri për ate që kemi bërë deri më tani. Sidoqoftë, vlera më e madhe e kësaj bibliografie është ajo që kemi bërë deri më tani. Sidoqoftë, vlera më e madhe e kësaj bibliografie është një tregues i qartë se Mali Sharr akoma duhet të hulumtohet. Neve megjithatë, në radhë të parë, na jepet një detyrë e rëndësishme që ta mbrojmë këtë perlë, nga faktori antropogen. Për fund mund të themi se ky entitet i rrallë natyror është gjithçka, por jo një pasuri në shërbim të destruktivitetit njerzor.

FJALË KYÇE: Mali Sharr, gjeografi, biologji.

Translated by Dr. Xhezair Abdija

Шар планина се разглежда като едно цяло в контекста на географските и биологичните дисциплини. Тя е разделяла народите и империите, обитаващи тази област в продължение на хилядолетия. За Древна Гърция това е било края на света, през римския период - границите на провинциите. През Средновековието - Веригата на света (Catena Mundi). И за съвременната наука, въпреки 200-годишните изследвания, тя е все още недостатъчно известна. Тя е понесла тежестта на ледниката епоха (Ice Age), но също така и лекия бриз на Средиземно море. Тектоничните и орографските движения са оформили очарователен релеф на върхове, клисири, ледникови (глациални) езера, пещери, плодородни долини. Биоразнообразието, формирало се е в тези местообитания е трудно да си намери равностоен съперник в Европа. Тя също така е формирала и хората, които са живеели там векове наред, благодарение на нейните дарове. Тези хора от своя страна са се отблагодарили на планината, като са изградили и оставили очарователна съкровищница от археологическо, историческо и културно наследство.

Първите 200 години научни изследвания са добра възможност да обобщим знанията си за Шар планина. Потвърждение за богатството на тази планина дава впечатляващият списък с публикации, цитирани в тази библиография. Няма научна дисциплина, обект на която да не е била тази забележителна планина. На бъдещите поколения е представено това, което сме направили досега. Най-голямата стойност на тази библиография обаче е, че тя показва какво още трябва да се проучи. На първо място ни се струва, че първо природното и културното ѝ наследство трябва да бъдат защитени от самия човек. Тази уникална даденост е всичко друго, но не и ресурс в услуга на човешката алчност.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Шар планина, география, биология

Translated by: Dr Stoyan Beshkov

INTRODUCTION: PURPOSE, NAME, POSITION AND BORDERS

PURPOSE

The purpose of this bibliography is to collect and systematize literature data on both the natural and man-made wonders in the territory of the Sharr Mountains, the prospective dangers, and appropriate protective measures. The bibliography is equally intended for scholars and experts as for students and librarians.

According to the “standard Serbian Citation Index”, bibliographic references are cited as prescribed by The Chicago Manual of Style (15th Edition). The references are arranged alphabetically by author surname and then by year, title, and reference data. The references are presented in their original language and script. There is still incomplete information available for some titles, and some mistakes are possible. The last update was made on January 2021. Where possible, we have included hyperlinks to the articles or abstracts.

NAME

Throughout history, the Sharr Mountain has changed many names. We have summed them up and they are presented here in chronological order:

Greek/Latin (according to *Seltic Scordici*): **SCARDUS MONS, Σκάρδον ὄρος** [Strabon, Excerpt. cx l. VII. c. xvij. & Ptolemy, l. II. c. xvij (according to Sir William Smith, 1872)]; **SCARDUS MONTIS, SCORDUS** (Boué, 1837), **SCARDUS** (Tite-Live, l. XLIII; Ptolemy, Polybe, Strabon); **SCARDON** (Plin., Tab. Peut., Ptolemy, Cuntz, 1923); **MONTE ARGENTARO** [as a part of Catena Mundi, or Catena del Mondo] (Gastaldi, 1560, Cantelli, 1689).

Loma (1991, pp. 312–318; 1378) argues that “Slavs, having arrived in the 7th century in the region around the Shar Mountain, picked up the ancient name of the mountain Scardus from the local inhabitants – most probably, Romanized Dardanians – as a weakly vocalized form *Skerd-, in which the vocal before r was still strong enough to be identified with the Slavic short e and to make the entire sound pattern undergo the South-Slavic liquid metathesis that affected the groups TERT.” In this way, the confirmed ancient form **Scard-** would, at the end of the developmental line, become today’s toponym Sharr.

Serbian/Macedonian: **KRSTAC** (Tomović, 2007); **CARSKA PLANINA** (Imperial Mountain, Veselinović and Ljušić, 2001); **MLEČANI** (Anonymous, 2018); **ŠAR PLANINA, ŠAR-PLANINA**, colloquially called **ŠARA, SCHARA** (Stojanović, 1902; Kiepert, 1853); Russian: **ШАР-ДАГ, ШАР-ПЛАНИНА**;

Turkish: **ŞAR DAĞLARI, SCHAR DAGH** (Kiepert, 1853), **TCHARDAGH** (Armand-Charles, 1822; Lappie, 1822), **TSCHARDAGH** (Boué, 1837); **ČARDAGH**;

Albanian: **MALET E SHARRIT, MALIT SHARR,**

English: **SHARR MOUNTAIN, SAR MOUNTAIN, ŠAR MOUNTAIN.**

Like the names of the mountain, those of her peaks also changed over time. Ljuboten (2.498 m) was long considered to be the Sharr Mountain’s tallest peak. In the literature, it is most frequently mentioned as Ljubatrn (Boué, 1867; Toula, 1883), and Ljubeten (Adamović, 1903; Sturany & Wagner, 1914). The oldest written record calls it Lubogna (Coronelli, 1688, 1692). In

addition, the names Ljubátrn, Ljubótin, Ljubótrn, Ljubéten, Lipéten, etc. are also found (Krivokapić, 1937).

Today, we know that the tallest peak is Titov Vrv (Tito's Peak)(2.748 m). Its oldest known name is Shar (Japie, 1822), though Sultan Tepe and Golem Turčin have also been used. After the 1934 assassination of King Alexander in Marseille, the summit was named Aleksandrov Vrh (Alexander's Peak) in October of the same year. Following World War II, the name Golem Turčin was reinstated. Finally, on April 21, 1953, by the decision of the North Macedonian Parliament, the peak was named Titov Vrv.

POSITION AND BORDERS

The Sharr Mountain is located in the western part of the Balkan Peninsula. Its borders are delineated by the river Lepenac on the east side, and on the west, the rivers Radika and the Korab. Its northern slopes descend into the Metohija Valley, towards Prizren. The southern slopes extend downward to the Vardar River and along the line Tetovo – Gostivar – the Mavrovo Lake. The mountain stretches over the territory of the Republic of North Macedonia (south side) and the Republic of Serbia (north side).

Without any doubt, it was Ami Boué (1794–1881) who, in a series of papers created between 1837 and 1891, established the foundations of a scientific approach to the study of the Sharr Mountain. It might have been Boué's contemporaries, however, who'd directed him towards embarking on an exploration of these regions of the Balkan Peninsula. In Paris, Armand-Charles, Guilleminot, and associates published a map in 1822, revealing the toponym Sharr Mountain (Tchar Dagh). The same place-name was used by Lappie in his map, also published in 1822. Somewhat later, Beaujour, baron F. de (1829), published his travel logs which included descriptions of the area and the Sharr. Olsen (1833) called it Mont-Scardus. We can, therefore, say that the scientific study of the Sharr Mountain has been continuously underway for as many as 200 years.

ACKNOWLEDGMENTS

I owe sincere gratitude to my colleagues who have, in various ways, contributed to the completion of this work: Dr. Xhezair Abdija, Tetovo; Fetije Basha, Prizren; Dr. Nebojša Gadžić, Faculty of Technical Sciences, Priština/Kosovska Mitrovica; Dr. Tatjana Katić, Institute of History, Belgrade; Andrew King, London; Dr. Vladimir Krpač, Skopje; Gordana Maksimović-Ćukić, Belgrade; Dr. Gordana Tomović, Institute of History, Belgrade; Dr. Nebojša Živić, Faculty of Natural Sciences and Mathematics, Priština/Kosovska Mitrovica.

Also, I am grateful to the two anonymous reviewers, whose constructive comments were partly taken into account when writing the final version of the text.

1		<p><i>Крсī'и, Крсī'иа</i> (двојина): I (160°), у ужем значењу, дводелно светоарханђелско село (<i>оба Крсī'иа</i>) са земљиштем између <i>Раб'че</i> (163) и <i>Пакишие</i> (165), сад В. и М. Крстец (164); II (169°), у разграничењу светоарханђелских планина, у значењу ширег предела (можда целе светоарханђелске метохије у Гори) између <i>Ойол'ја</i> и <i>Полоја</i>, а има заједничких међаша и са <i>Манасијициом</i> (153). У КР 1452/5 јавља се (у нахији Гора) у неочекиваном облику КРСТАС (<i>krstas</i>).</p>
2		<p>(1) И царство ми огледикъ хриговоуле дѣда царства ми тветога краля, не потворићь, ни паче вольше потврдићь, и поврати имъ царство ми паниноу Често Каменић на Кръстъци и землю од манастирица Лазове, и одъ Рѣчини како и го дръжали од икони, како имъ пише хриговоуле тветога краля, и на Вроушчици до кръста Серафимовка, како пише хриговоуле тветога краля.</p>
3	900	<p>И се мегк планинамъ: Прѣославоу, Грѣвищемъ, Плочи, Радешкои Планинѣ, Храброво Полѣ, Сопоть, Мавръ, Ирошь, а мега имъ ѿ Ополија на Ограгини Камень, на Оұши на Сопоть, по връхоч надъ Милицъ катоѹнь, како дѣль (123) грѣде мимо Синю Локвоу на Чрни Камень, поѹтемъ оу потокъ како потокъ оу рекѣ ѹпада, на връхъ Доѹпничъскии, дѣломъ на Кривошию, по връхоч на Грѣвишъ, на Пѣш'чани Бръхъ на Прѣослава. И планина Сингавица и ӡ Билиганицомъ, и ниже Сингавице Романъ Доль, како походи надъ краи, и ѿ краја право оу връхъ Ранетьци; дотлеzi мега Кръстъци ѿ Полога. И мега Кръстъци ѿ Ополија: како поѹть (124) исходи ѿ Боръскога Пола и исходи на Заногоу на станице с(вѣ)т(а)го крала, и тъзи поѹть како се стак с поѹтемъ призрѣньскимъ выше гвозда кои грѣде ѿ Ополија, и ѿ тоѹдоу прѣко поѹти велика на десно, мегу Млаке и мегу Острожникъ, право 8з дѣль 8 връхъ до хрісовоула Б(о)городичина, и ѿ тоѹдоу по дѣлоу надъ Тоѹдоръчъ Доль, како се камы вали оу Тоѹдоръчъ доль, и ѿ тоѹдоу до хрісовоула Б(о)городичина и до (125) мегк Радешке Планине. И планина на</p>

1540.

*497 Съвръши се сіл книга ѩ витїа въ лето х.з. тисѧцино и .и.и.
и'ксеца априлѧ .д.и. дънь при храмѣ свѧтии Троницѣ, ръкопије кодъ
Бръхъвръзнице.

Запис у рук. (минеј) ман. Дубочице (код Плевалा). — Исписао г. Атан. Пе-
јатовић.

[498] Скока се сіе свѧтое евангелїе при иғвашенѣ кир Данилоу 8
градѣ Смедеревѣ въ лѣтїи х.з.и.и.

Натпис на окову јеванђеља у цркви вазнесења на Топлој (Б. Кот.). — С. д.
М. 1865, 177.

499 Из лѣто 7048 бысть моръ окциамъ на Шаръ-планиноу, и по
всехъ планинахъ.

Запис у рук. ман. св. Павла у Св. Гори. — Га. XLIV, 289.

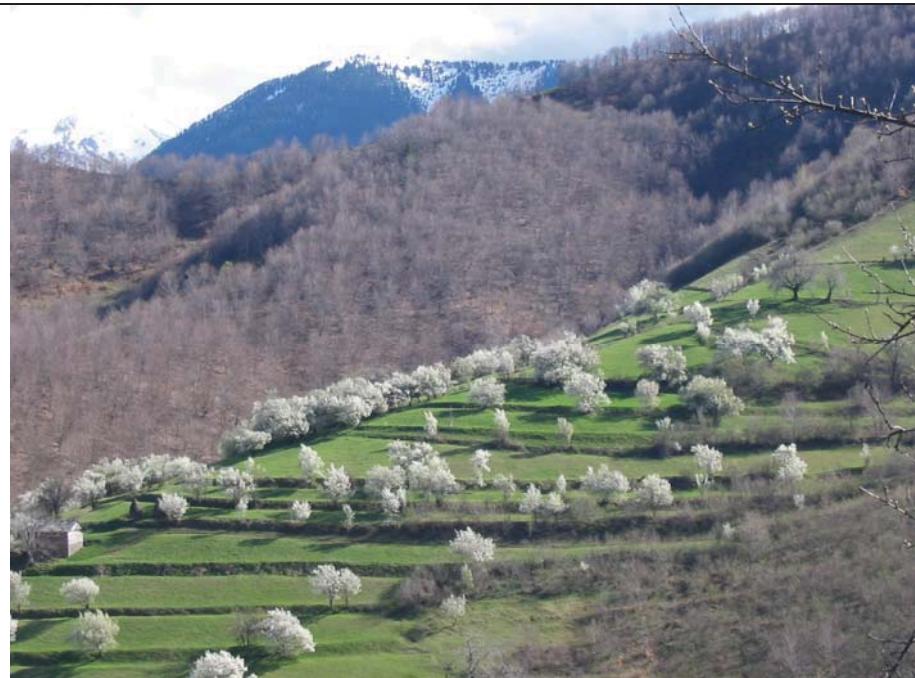
[500] Сіа книга глаголемая Ѱалтиръ преписана ѹеромона-
хомъ, Іеронимомъ, овдешнимъ пострижникомъ. Подпи-
сано у монастиру Боћани въ лѣто ,а.ф.м.

Запис у рук. ман. Боћана. — Лет. 11 (1827, IV), 17. — Биће да није са-
времен, већ познији.

Figs. 1–4: The oldest names of the Sharr Mountain

(The number behind the year marks the reference introduced in this bibliography under this number)

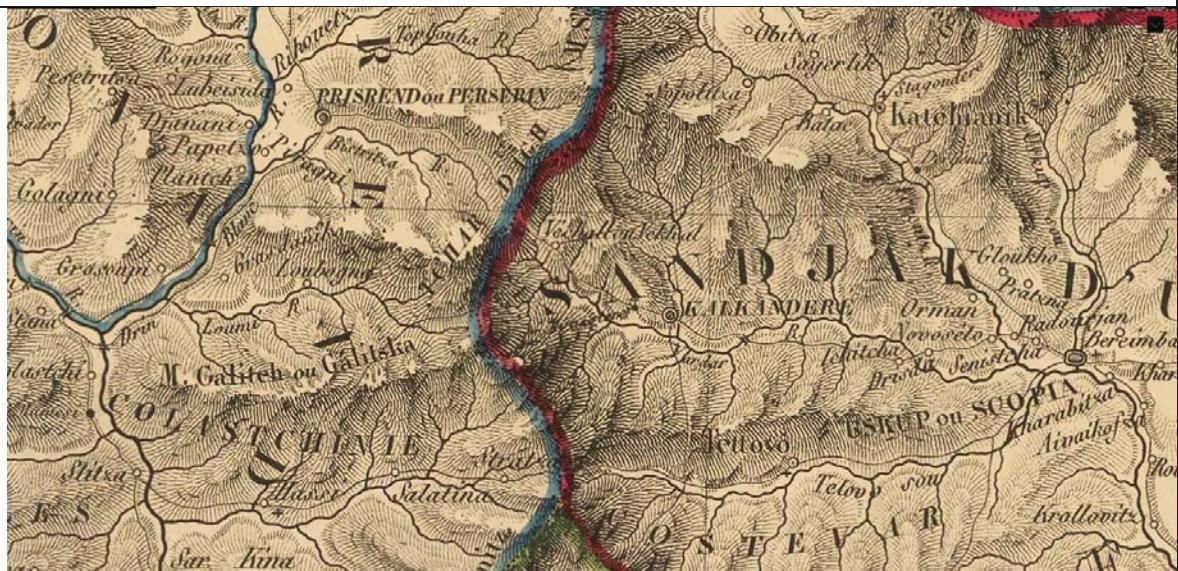
1. Pešikan (1986): 1862;
2. Solovjev (1927): 2218;
3. Stefan, Dušan, car, 1348–1352. Svetoorhanđelovska hrisovulja, fragment;
4. Stojanović (1902): 2285.

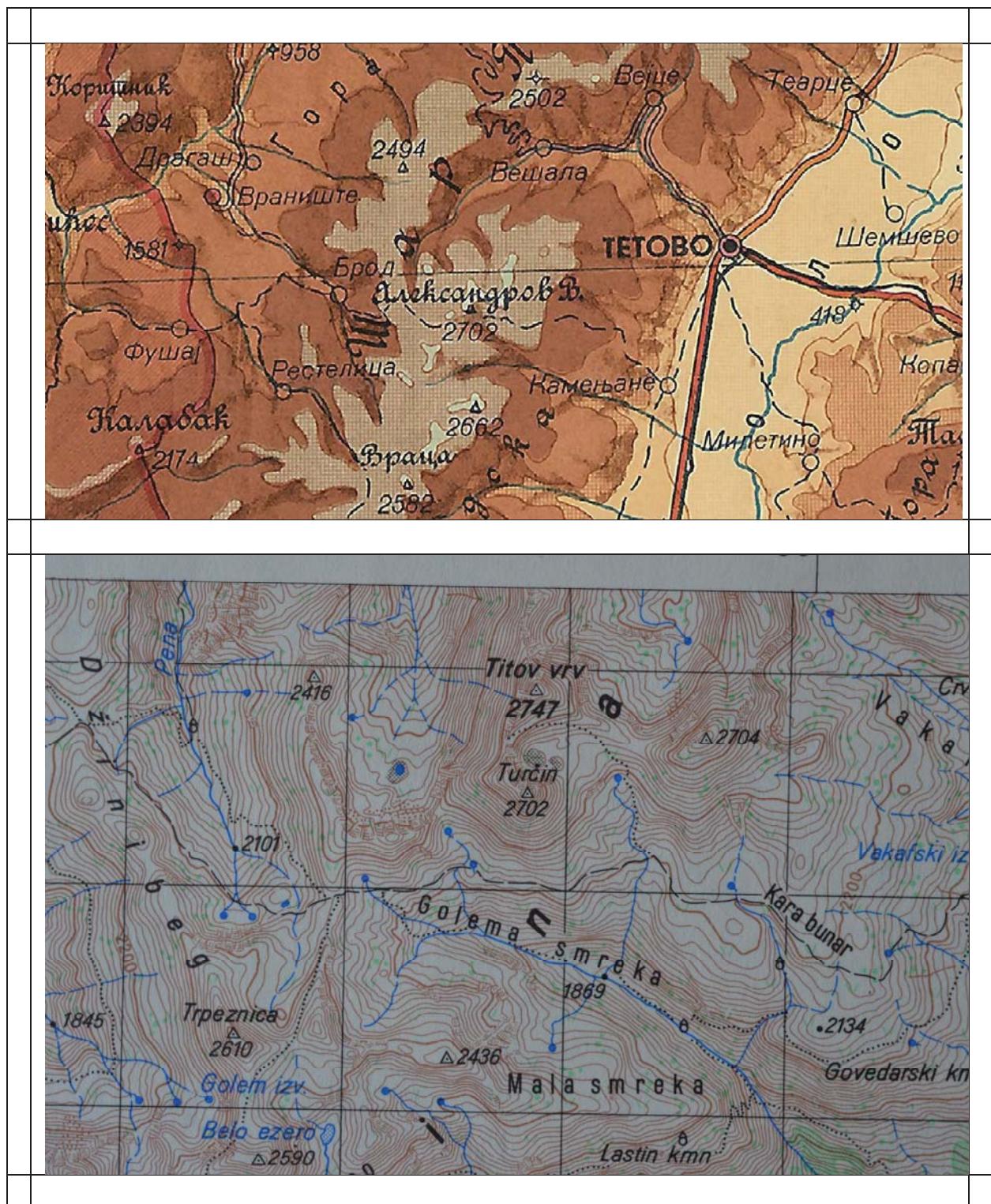
Figs. 5 & 6. Typical landscapes in the Sharr Mountain (Foto Vuk Nikolić)

Figs. 7 & 8. Typical landscapes in the Sharr Mountain (above) and Livadičko Jezero Lake (below), 24. Juli 2009, Foto P. Jakšić

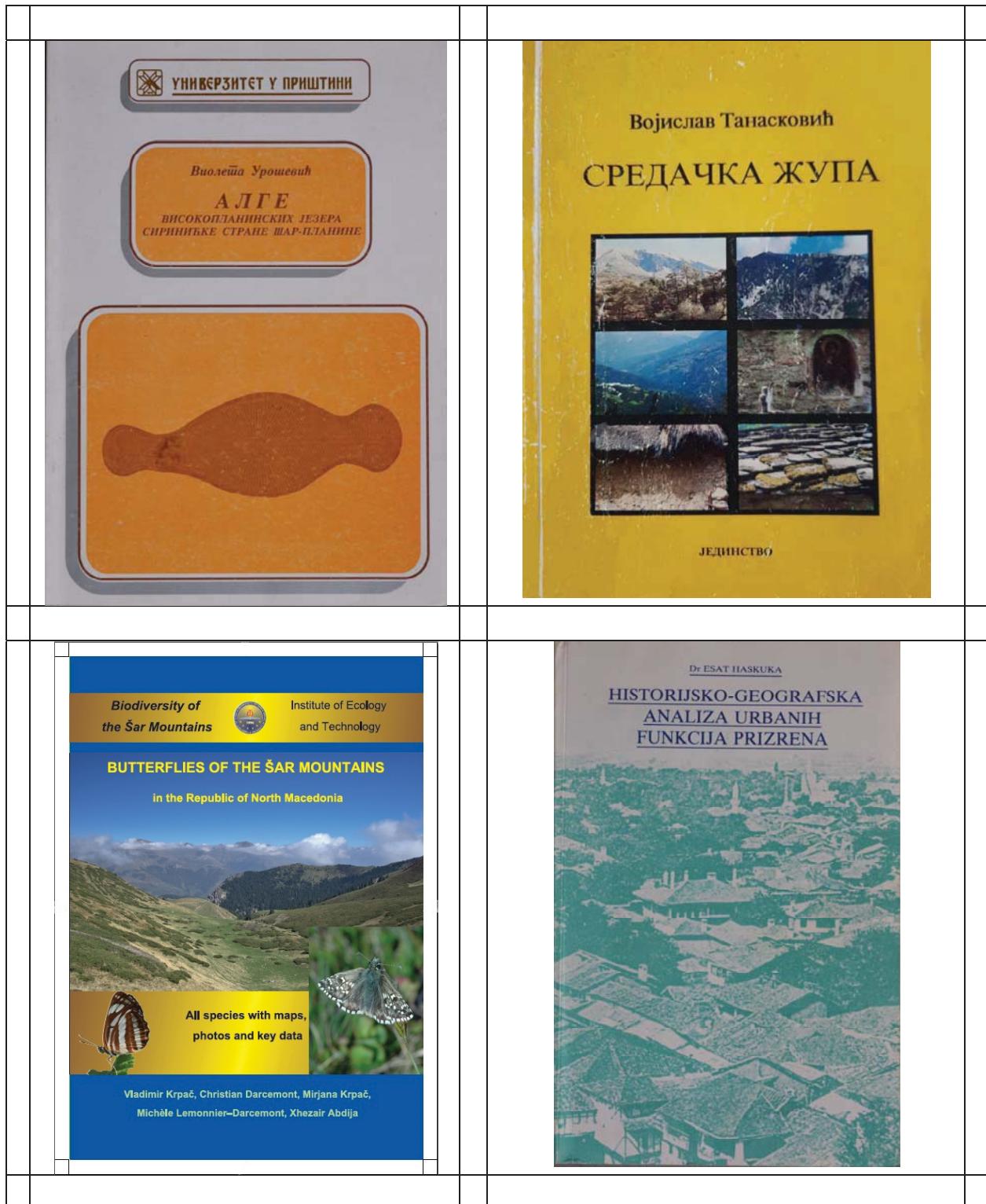
Figs. 9 & 10. Typical landscapes in the Sharr Mountain, Foto P. Jakšić, 22. July 2009 (above) and map of Armand-Charles, Guilleminot, Tromelin, Jacques-Jean-Marie-François Boudin, Lapie, Pierre (1822): 188 with name “Tchar Dagh” (below).

Figs. 11 & 12. Cartographic representations of the tallest peak in the Sharr Mountain:
Aleksandrov Vrh (1938) and the same peak named Titov Vrv (1953).

Figs. 13 – 16. Facsimiles of the covers of selected monographs about the Sharr Mountain: Krivokapić (1969): 1274; Ćukić (1983): 438; Serbian Academy of Sciences and Arts – SANU, Collectio of papers dedicated to Sharr Mountain (1990 – 1994); Spalević (2017): 2222.

Figs 17 – 20. Facsimiles of the covers of selected monographs about the Sharr Mountain: Urošević (1994): 2488; Tanasković (1992): 2370; Krpač et al (2021): 1292; Haskuka (1985): 848.

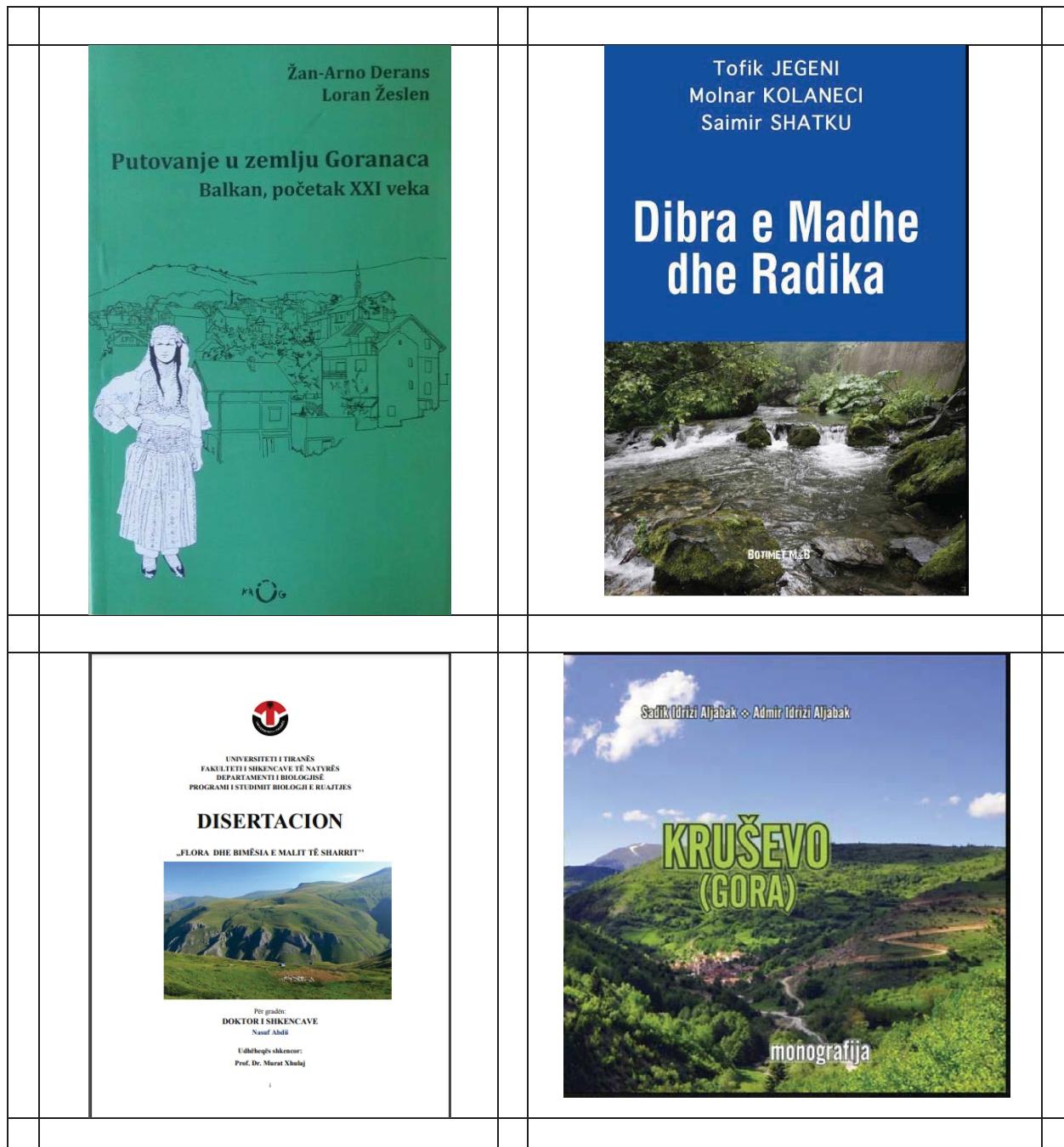

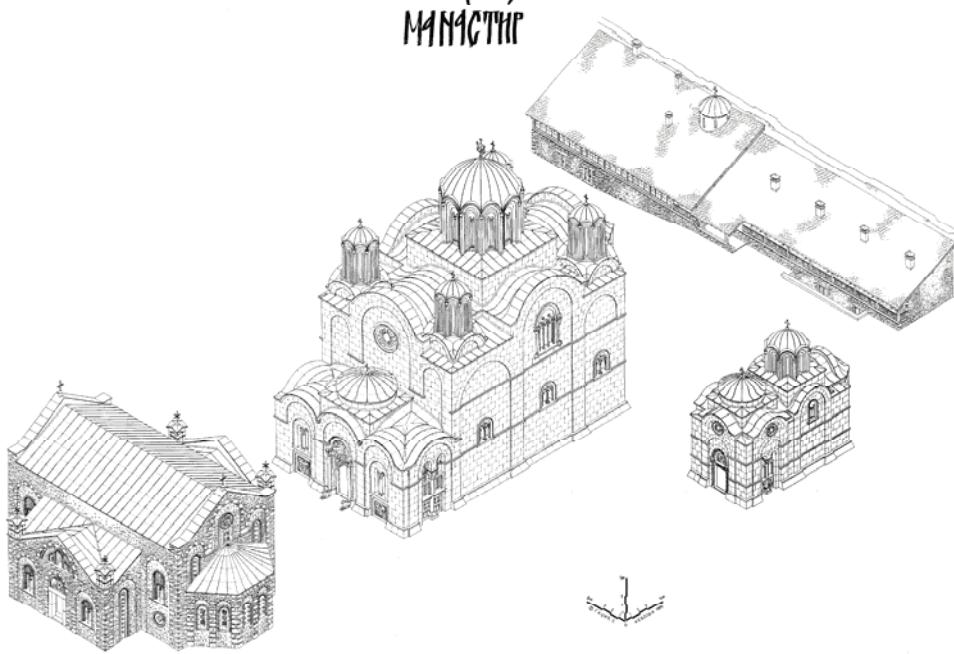
Fig. 21 – 24. Facsimiles of the covers of selected monographs about the Sharr Mountain: Derans & Žesen (2011): 492; Jegeni et al (2016) 1032; Abdii (2017): 5; Idrizi-Aljabak, S & K. (2020): 927.

Figs. 25 – 28. Facsimiles of the covers of selected monographs about the Sharr Mountain: Timotijević (2015): 2398; Nikolić (1998): 1726; Katić (2010): 1141; Katić (2020): 1144.

СВЕТИ ИГЛЕМОЈЕНИ
МАНАСТИР

Невојша Гадзић

©КОНСАКРЕЦИЈА МАНАСТИРА СВЕТЫХ АРХАНДЖЕЛА СУДАЧКОМ ПОСЛОМ

Figs. 29 – 30. Building heritage: Ruins of the Monastery of Saint Archangels, near Prizren.
Photo and reconstruction by Dr Nebojša Gadžić.

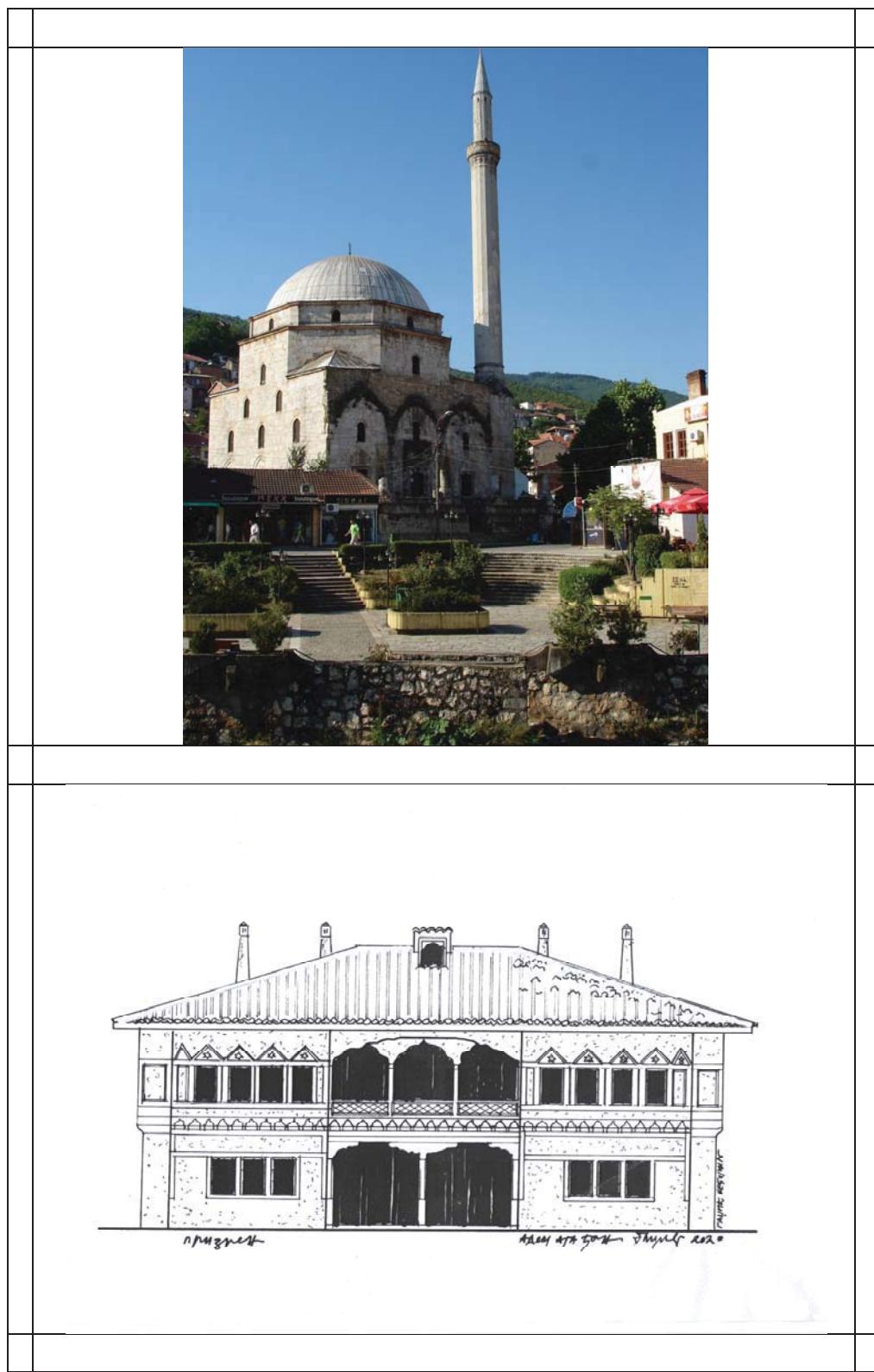

Fig. 31 – 32. Building heritage: Sinan Pasha's Mosque and a house in Prizren, exterior.
Photo and reconstruction by Dr Nebojša Gadžić.

Sharr Mountain / ŠAR-PLANINA: THE BIBLIOGRAPHY

A (A)

1. Abadjiev, S., 2002. Types of Balkan butterflies in the collection of The Natural History Museum, London (Lepidoptera: Hesperioidea & Papilioidea) – *Neue Entomologische Nachrichten*, **23**: 3–53, 7 figs, 1 colour pl., Marktleuthen.
2. Abadjiev, S., 2006. A supplement to “Types of Balkan butterflies in the collection of Natural History Museum, London” (Lepidoptera: Papilioidea). – *The Entomologist's Record and Journal of Variation*, **118** (5): 207–209.
3. Абди, А., 2016. Мотивски облици промета туризма на Шар-планини. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–61. [In Serbian]
4. Абди, А., 2017. Геопросторна анализа општине Штрпце. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Мастер рад. 1– 108. [In Serbian]
5. Abdii, N., 2017. Flora dhe bimësia e Malit Sharr. – Dissertation. Universiteti i Tiranës, 1–160, 41 figs. [In Albanian, English abstract].
6. Abdii, N., Haziri, A., 2018. Specie të familjes Orchidaceae në masivin e Malit Sharr (pjesa Maqedonase) [Species of Orchidaceae family in the massif of Sharri Mountain (Macedonian part)]. – *Konferenca Shqiptare e Biologjisë & Mjedisit /Albanian Conference of Biology and Environment (KShBM / ACBE 2018), Libri i abstrakteve/Abstract Book*, pp. 154–155.
7. Abdii, N., Xhulaj, M., 2015. Preliminary data for the Sharr Mountain flora – Macedonia. – *Journal of advances in Biology*, **6** (3): 1121–1130, 2 tabs, 3 figs.
8. Abdii, N., Xhulaj, M., 2016. Alpine and subalpine flora of Sharr Mountain (Macedonian part). – *International journal of advanced research*, **4** (9): 2238–2249, 2 tabs.
9. Abdii, N., Xhulaj, M., 2017. Flora and its values in the massif of Sharr mountain-Macedonia. – *Albanian j. agric. sci. 2017; (Special edition) Agricultural University of Tirana*, 178–183, 1 fig, 1 tab.
10. Abdii, N., Xhulaj, M., Rushiti, A., 2016. Medicinal herbs in the Sharr Mountains (Macedonian part). – *International Journal of Current Advanced Research*, 2319 – 6475.
- 10a. Abdija, Xh., Beadini, N., Beadini, S., 2013. The Basic Characteristics of the study of Butterfly (Rhopalocera) Fauna in the Mountainmassif of Sharr, Polog Valley and the National Park of Mavrovo. – *Advances in Life Science and Technology*, **8**: 28–34.
11. Abdija, Xh., 2014. Vlerësimi sistematiko-ekologjik i Ropalocerofaunës të Mallit Sharr dhe rrëthinave të tij në rrafshin e entomofaunës Maqedonise. – Dissertation. University of Tiranës, Tirane, 1–144, 84 figs. [In Albanian]
- 11a. Abdija, Xh., Beadini, N., Beadini, S., Iseni, A., 2013. Taxonomic Data for Pieridae Family (Rhopalocera) of the Sharr Mountain and its Surroundings (Mavrovo and Polog). – *American Journal of Zoological Research*, **1** (1): 12–16.
12. Abdija, Xh., Beadini, N., Beadini, S., Iseni, G., Rehxepi, B., 2013. New Data on Taxonomy of the Rhopalocera of Sharr Mountain and its Surroundings (Mavrovo and Pollog Valley). – *Proceedings of the 1st International Conference on New Horizons in Basic and Applied Science, Hurghada – Egypt*, **1** (1): 600–611, 2 tabs, 6 figs.
13. Abdija, Xh., Beadini, N., Beadini, S., Iseni, G., Rehxepi, B., 2013. A Taxonomic Study of the Family Hesperiidae (Rhopalocera) of the Massif Mountains of Sharr, Pollog Valley

- and Mavrovo National Park. – *Journal of Natural Sciences Research*, **3** (12): 40–57, 1 tab, 1 fig.
14. Abdija, Xh., Beadini, N., Beadini, S., Rushiti, S., 2019. Rhopalocera of the Gajre-Lisec region on Sharr Mountain. – *UNIVERSI - International Journal of Education, Science, Technology, Innovation, Health and Environment*, **7** (1): 50–63, 8 tabs, 3 figs.
  - 14a. Abdija, Xh., Beadini, N., Iseni, G., 2013. Preliminary Data for the Familia Nymphalidae of Sharr Mountain and its Surroundings (Mavrovo, Polog). – *Anglisticum Journal (ISLLIS)*, **2** (2): 227–236.
  - 14b. Abdija, Xh., Iseni, G., Aliu, H., Rushiti, A., Abdulla, D., 2019. Biological diversity of Butterflies (Rhopalocera) on Sharr Mountain and Polog Valley. – *Journal of Natural Sciences and Mathematics of UT*, **4**(7-8): 11–20, 3 figs, 2 tabs.
  15. Abdija, Xh., Iseni, G., Rushiti, A., Abdulla, D., Rexhepi, B., Limani, N., 2017. Rhopalocera of the middle course of Mazdraca River in Negotino. – *Journal of Natural Sciences and Mathematics of UT*, **2** (3): 26–35, 1 fig., 2 tabs.
  16. Abraham, K. und Schreyer, W., 1976. A Talc-Phengite Assamblage in Piemontite Schist from Brezovica, Serbia, Yugoslavia. – *Journal of Petrology*, **17** (4): 421–439. Oxford.
  17. Acevski, J., Simovski, B., 2012. Forest associations of the National Park Mavrovo in the Republic of Macedonia. – In: Horodnic, S.-A., Duduman, M.-L., Palaghianu, C. (eds.): *Proceedings of the International Conference Integrated Management of Environmental Resources - Suceava, November 4-6th, 2011. Editura Universita2ii „Stefan cel Mare” Suceava, Romania*, 17–27.
  18. Acić, S., Silc, U., Jovanović, S., Kabaš, E., Vukojičić, S., Dajić- Stevanović, Z., 2014. Nomenclatural revision of dry grassland syntaxa of the Central Balkan – *Tuexenia - Mitteilungen der Floristisch-soziologischen Arbeitsgemeinschaft - NS_34*: 355 – 390.
  19. Acić, S., Silc, U., Petrović, M., Tomović, G., Dajić- Stevanović, Z., 2015. Classification, ecology and biodiversity of Central Balkan dry grasslands – *Tuexenia - Mitteilungen der Floristisch-soziologischen Arbeitsgemeinschaft - NS_35*: 329–353.
  20. Adamović, L., 1903. Beiträge zur Flora von Macedonien und Altserbien. (Mit 5 Tafeln). – *Denkschriften der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften / Mathematisch-Naturwissenschaftliche Classe*, **74**: 115–150, 5 tabs.
  21. Adamović, L., 1904. Beiträge zur Flora vom Mazedonien und Altserbien. – *Denkschriften der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften, Math.-Nat. Classe*, **74**: 115–150, 5 tabs. Wien.
  22. Adamović, L., 1905. Neue beiträge der altserbischen und macedonischen Flora. – *Allgemeine Botanische Zeitschrift für Systematik, Floristik, Pflanzengeographie etc.*, **XI** (1): 1–3.
  23. Adamović, L., 1907. Die pflanzengeographische Stellung und Gliederung der Balkanhalbinsel. (Mit 3 pflanzengeographischen Karten). – *Denkschriften der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften / Mathematisch-Naturwissenschaftliche Classe*. **80**: 405–495.
  24. Адамовић, Ж., 1948. Списак вилиних коњица (Odonata Fabr.) у Биолошком институту у Сарајеву. – *Годишњак Биолошког института*, **1**: 79–84. Сарајево. [In Serbian]
  25. Адамовић, Ж., 1949. Списак вилиних коњица (Odonata Fabr.) у Природњачком музеју Српске земље. – *Гласник Природњачког музеја Српске земље*, **Б,1–2**: 275–293. [In Serbian, French summary]
  26. Адамовић, Ж., 1950. Грађа за познавање наших Cicindelidae. – *Гласник Природњачког музеја Српске земље*, **3-4**: 293–331. [In Serbian, French summary]

27. Адамовић, Ж., 1950. Збирка Cerambycidae у Природњачком музеју српске земље. – *Гласник Природњачког музеја српске земље*, **Б 3-4**: 343–357. Београд.[In Serbian, French summary]
28. Adamović, Ž., 1965. Cerambycidae (Coleoptera) collected in Serbia. – *Glasnik Prirodnjačkog muzeja*, **В 20**: 147–183, Beograd.
29. Адамовић, Ж., 1975. Преглед врста Mantodea и Saltatoria нађених у СР Србији. – САНУ, *Зборник радова о фауни СР Србије*, **1**: 9–84. Београд.[In Serbian, English summary]
30. Ade, A. 1954. Elin Ausflug in die Rudoka-Planina bei Tetovo (Mazedonien) vom 3. 6. 1931. mit 5. 6. 1931. – *Fragmenta Balcanica, Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **1(4)**: 31–35. Skopje.
31. Ade, A., Koppe, F., 1955. Moose aus dem Balkan, aus Süditalien und von den Ägäischen Inseln. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **II, 9 (20)**: 181–197. [Macedonian summary]
32. Adrović, F., Ninković, M. M., Ivanović, V., 1998. Jačine doza gama zračenja u vazduhu na području Nacionalnog Parka Šar planine. – *Zbornik radova XII konferencije ETRAN*, **IV**: 299–302, 1 tab, 3 figs. [In Serbian]
33. Aga, Š., 2013. Gora kao turistika destinacija. – *Ekonomski izazovi*, **2** (4): 124–131. Novi Pazar.
34. Aga, Š., 2013. Kulturna baština Regije Gora kao faktor razvoja turizma. – *5. Uluslararası Balkanlarda Sosyal Bilimler Kongresi, Bildiriler*, **2**: 1215–1228. Novi Pazar.
35. Aga, Š., 2014. Gora kao turistika destinacija. – Prizren.
36. Aga, Š., 2019. Touristic valorization of Dragas municipality in tourism development. – *TISC - Tourism International Scientific Conference Vrnjačka Banja*, **4(2)**: 519–534.
37. Ага, Љ., 2020. Дијаспора во функција на развој на туризмот во Ополе и Гора. – Dissertation. Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола Факултет за туризам и угостителство – Охрид. 1–246, 27 figs, 7 maps, 24 grafs. [In Macedonian]
38. Ahmetaj, I., 1979. Veshtipim i glaciacionit pleistocen dhe Liqeni i Livadicës dhe Jazhincës në Mal të Sharit. – *Kërkime gjeografike/Geografska istraživanja*, **1**: 37–42. [In Albanian, English summary]
39. Ahmeti, Xh., 2014. Në Sharr të malësisë së Tetovës. – Tetovë, 1–156. [In Albanian]
40. Ahmeti, Xh., 2000. Sharri dhe pozita gjeografike e tij. – *Jehona*: 91–123. [In Albanian]
41. Ахметовић, Б., 2000. Самостална општина Гора, потврда самосвојности и основа за очување ентитета и идентитета Горанаца. / Autonomous municipality of Gora as a guarantee of the ethnic autonomy, entity and identity of Goranies. – In: Горанци, Муслимани и Турци у шарпланинским жупама Србије: проблеми садашњих услова живота и опстанка. Зборник радова са Округлог стола одржаног 19. априла 2000. године у Српској академији наука и уметноста. Београд. [Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parishes) of Serbia: problems of the actual living and survival conditions. Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000 at the Serbian Academy of Sciences and Arts]. Београд/Belgrade. [In Serbian and English]
42. Ahmetović, B., 2002. Autonomous municipality of Gora as a guarantee of the ethnic autonomy, entity and identity of Goranies. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000,

at the Serbian Academy of Sciences and Arts , — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). — (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. **51**: 1–105).

43. Ahmetović, B., 2003. Gora i goranska samouprava. — Autorsko izdanje, 1–36. Beograd. [In Serbian]
44. Ajtić, R., Đorđević, S., Džukić, G., Jović, D., Kalezić, M., Krizmanić, I., Labus, N., Lakušić, D., Ljubisavljević, K., Tomović, Lj., Urošević, A., 2015. In: Tomović, Lj., Kalezić, M., Džukić, G. (Eds) Crvena knjiga faune Srbije II Gmizavci The Red Book of Fauna of Serbia II – Reptiles. – Zavod za zaštitu prirode Srbije & Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu, 265 pp. Beograd.
45. Albach, D., Von Sternburg, M., Scalone, R., Bardy, K., 2009. Phylogenetic analysis and differentiation of *Veronica* subgenus *Stenocarpon* in the Balkan Peninsula. — *E. Botanical Journal of the Linnean Society*, **159** (4): 616–636, 7 diagrams, 4 charts, 1 map.
46. Aksoy, E., Arsov, S., Mincev, I., Fang C. 2020. Agro-ecological atlas of the Republic of North Macedonia. — Rome, FAO. 1–59, 46 maps.
47. Albach, D., 2006. Evolution of *Veronica* (*Plantaginaceae*) on the Balkan Peninsula. — *Phytologia balcanica*, **12** (2): 231–244, 4 figs. Sofia.
48. Albach, D., 2015. Mecanismos evolutivos, filogenia y taxonomía de *Veronica* subsect. *pentasepalae* Benth. (*Veronica* L., *Plantaginaceae* sensu APG III). — Dissertation. Universidad d Salamanca, Facultad de Biología, Departamento de Botánica, 1–329, 2 figs. Salamanca.
49. Albre, J., Gers, C., Legal, L., 2008. Taxonomic notes on the species of the *Erebia tyndarus* group (Lepidoptera, Nymphalidae, Satyrinae). — *Lépidoptères - Revue des Lépidoptéristes de France*, **17** (39): 12–28, figs.
50. Александров, Р., 1994. Птице северне и западне Шаре. In: Лазаревић, Р. (ed.) Шарпланинске жупе Гора, Ополье и Средска: одлике природне средине (посебна издања, књ. 40/I). Београд: Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, 277–288.
51. Aleksandrov, R., 1994. Šara, zagonetna planina. — *Lekovite sirovine, Zbornik radova*, **XIII**: 37–44, Posebno izdanje posvećeno Manifestaciji „Dani lekovitog bilja“, Brezovica, 25.-28. VIII 1994, Beograd.
52. Алтипармак, Х., 1997. Надгробни споменици у Призрену из османлијског периода. — *Гласник Друштва конзерватора Србије*, **21**: 117–118.
53. Aljabak, S. I., 2015. Ranobalkanska toponimija i antroponimija Gore. — 1–54. Prizren. [In Bosnian]
54. Amidžić, L., 1997. High-mountain Vegetation of the Circues in Suvi and Durlev Potok Creek-Basins on the Šar-planina Northern Slopes. — *The University Thought, Natural Sciences* **4** (1): 27–31, 2 figs. University of Priština. [Serbian summary]
55. Амиџић, Л. (ed.), 2001. Научно-стручна основа за проглашење проширених трајних граница Националног Парка „Шар-планина“. — Студија. Архив Завода за заштиту природе Србије. Београд. [In Serbian]
56. Amidžić L., 2006a. Šar Planina Mt. vegetation and Šar Planina Mt. flora. In: Amidžić L (eds) Šar-Planina Mountain—National Park. Study, Institute for nature Protection of Serbia.
57. Amidžić, L., 2006b. Vegetacija Šar-planine. In: L Amidžić (ed.), Šar-planina –National Park,

Study, Institute for nature Protection of Serbia, Belgrade.

58. Amidžić, L., Bartula, M., Jarić, S., 2012. Syntaxonomy overview of vegetation of Šar planina in the Balkan Peninsula. – *Vegetos*, **5** (2): 348–360, 1 tab, 1 fig.
59. Amidžić, L. i Belij, S., 1994. Topoklima južne padine serpentinskog brda Gradište u okviru mezoklime Siriničke župe. (Topoclimate of south slope of the serpentine hill Gradište as a part of Sirinić Valley mesoclimate). – *Geografski fakultet Univerziteta u Beogradu, Zbornik radova*, **XLIV**: 47–56, Beograd.
60. Amidžić, L. i Belij, S., 1996. The nature reservation in the “Sar-Planina” National Park as a model of floristic diversity conservation. – In Tripkov, B., et al (eds.) Nacionalni parkovi i nivna uloga vo zaštitata na biodiverzitetot na Balkanskiot poluostrov, pp. 69–74, Ohrid.
61. Amidžić, L., Belij, S., 1998. Florističke i vegetacijske specifičnosti cirka Jažinačkog jezera na Šar-planini. – *Ekologija*, **33**(supplementum): 33–37. Beograd (5. kongres ekologa Jugoslavije "Ekologija i zaštita životne sredine", Beograd 1996, Zbornik radova).
62. Amidžić, L, Belij, S. and Janković, M.M., 1997. Basic Forest Ecosystems and Reserves in National Park Šar-planina. – International Scientific Conference „Forest Ecosystems of the National Parks”, Monograph: 104–109. Tara National Park, Bajina Bašta. Ministry of Environment of the Republic of Serbia, Belgrade.
63. Амиџић, Л., Белиј, С., Мандић, Р., 1995. Степен угрожености и перспективе очувања специјског диверзитета лековитог биља Шар планине. – *Лековите сировине : зборник радова сарадника Института за испитивање лековитог биља НР Србије / Travaux de L'institut de recherches des plantes médicinales*, **44** (14): 9–15.
64. Amidžić, L., Djordjević-Milošević, S., Vujčić-Trkulja, M. et al., 2020. Vegetation overview of meadows and pastures of north-west Šar-Planina Mountain (Serbia).– *Vegetos*, **33**: 239–246.
65. Амиџић, Л., Кривошеј, З., 1993/94. *Ranunculus dimissus* Dc. var. *graecus* Boiss. нова врста за флору Југославије. – *Заштита природе*, **46-47**: 127–131, 1 map, 1 fig. Београд.[In Serbian, English summary]
66. Amidžić L, Krivošeј Z., 1996. New residences of real floral species in Šar-Planina and its Metohian Borders. – *Univ Thought Publ Nat Sci.*, **3** (1): 33–34, 1 fig. [Serbian summary]
67. Amidžić, L. i Krivošeј, Z., 1998. Visokoplaninska flora Jažinačkog cirka na severnim padinama Šar-planine. – *Zaštita prirode*, **50**: 389–395, Beograd.
68. Амиџић, Л., Кривошеј, З., Ранђеловић, В., 1999. О калцифилној флори северозападног дела Шар-планине. – *Заштита природе*, **51** (2): 61–67. Београд.
69. Amidžić, L., Krivošeј, Z., Stevanović, V., 1999. *Fritillaria macedonica* Borbm. – New Species in Yugoslavian Flora. – *The University Thought, Publication in Nat. Sci.*, **5** (2): 59–63. Priština.
70. Amidžić, L. i Ostojić, D., 2006. Prilog poznavanju vegetacije Šar-planine. – *Zaštita prirode*, **56** (2): 33–49, Beograd.[Serbian summary]
71. Amidžić, L., Stevanović, V., 1998. Uticaj turizma na fizičke i biološke odlike Šar-planine.– *Turizam: naučno-stručni časopis iz turizma: časopis Instituta za geografiju, Novi Sad*, **2**: 58–60.
72. Amidžić, L., Stevanović, V., Krivošeј, Z., 1999. *Draba siliquosa* Bieb. (*D. carinthiaca* Hoppe) a New Species of Flora of Yugoslavia. – *The University Thought, Publication in Nat. Sci.*, **5** (2): 87–71. Priština.

73. Andrejević, T., 1976. Konfuzija oko korabskih vrhova. – *Naše planine*, 7–8: 173–175, 2 figs, 1 map. [In Croatian]
74. Андоновић, М., 1905. Етнографска карта српских земаља с јужном границом Старе Србије и границом Србије цара Душана, 1: 2.000.000. Београд.
75. Андоновски, Т., 1978. Планински врвови во СР Македонија повисоки од 2000 метри. – *Географски разгледи*, 15–16. Скопје.
76. Андоновски Т., 1981. Шар Планина. – *Географски видик*, 6: 10–19, Скопје.
77. Андоновски, Т., 1981. Преглед на карстните подземни облици во СР Македонија. – Осми југословенски спелеолошки конгрес, Белград, 207–213.
78. Андоновски В., Поп-Стојанов Д., 2006. Физибилити студија за основање на национален парк од македонската страна на Шар Планина, БФОР, Скопје. [In Macedonian]
79. Андреевски, М., 2015. Почвите на подрачјето опфатено со листовите Призрен 4, Урошевац 2, 3 и 4 и Куманово 1 и 3 на топографските карти во размер 1: 50 000 (источно од Гринич) (Толковник). / Soils in the area covered by sections: Prizren 4, Uroševac 2, 3 and 4 and Kumanovo 1 and 3 of the topographic maps in a scale 1: 50 000 (east of Greenwich). – Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Земјоделски институт, Скопје, 1–74. [In Macedonian, English summary]
80. Андрејевић, А., 1984. Исламска монументална уметност XVI века у Југославији. – Филозофски факултет у Београду, Институт за историју уметности; САНУ, Балканолошки институт. 1–126+57 figs. Београд. [In Serbian, English summary]
81. Андрејић, Ж., 2018. Средњовековна кнежевина и краљевина Србија – земље и жупе VII–XV век. – Центар за митолошке студије Србије. Рача. 372 pp.
82. Andelković, M., Tošić, M., 1975. Geneticka opterecenja prirodne populacije vrste *Drosophila melanogaster* sa Šar-planine. – *Genetika*, 7 (2): 133, Beograd.
83. Angus, R. B., 2008. Further karyosystematic investigation of the *Stictotarsus griseostriatus* (De Geer) group of sibling species (Coleoptera: Dytiscidae). – *Comparative Cytogenetics*, 2 (2): 151–156, 4 figs.
84. Anonymous, ≈ 250. Tabula Peutingeriana, Pars VIII (Segmentorum VI, VIII). [Compiled by Peutinger Konrad, 1465 – 1547] [Remarks done on Internet: Drawn in 1265 by a monk from Colmar and made up of 11 parchments scrolls measuring approximately 34 cm high by 6,74 m. long when assembled, this document was discovered in 1494 by Konrad Meissel, alias Celtes, and given in 1507 to an Antiquarian of Augsburg, Konrad Peutinger.]
85. Anonymous, 1625. Carte vénitienne de la région de Prizrend. 1 : 300 000. – Manuscript cartographic resource, Map 690 x 600., Bibliothèque nationale de France, département Cartes et plans, GE C-10501. – Available at https://www.europeana.eu/en/item/9200517/ark_12148_btv1b531026833 [last accessed: 4 December 2020]
86. Anonymous, 1803/1804. Karta Osmanskog carstva iz 1803/1804. Godine. – Iz Zbirke zemljovida i atlasa Nacionalne i sveučilišne knjižnice (Zagreb), Zbirka Novak. Available at <https://digitalna.nsk.hr/pb/?object=linked&c2o=549211> [last accessed: 4 December 2020]
87. Anonymous, 1847. Ethnogeographische Karte des Osmanisches Reiches, Europaischen Theil. Wien. – Available at https://commons.wikimedia.org/wiki/File:1847_map_Ethnographische_Karte_des_Osmanischen_Reichs_europ%C3%A4ischen_Theils_und

von_Griechenland.jpg [last accessed: 4 December 2020]

88. Anonymous, 1849. Macedonia, Thracia, Illyria, Moesia et Dacia [Ancient Balkans], Map from "A Classical Atlas to Illustrate Ancient Geography" by Alexander G. Findlay, Harper and Brothers Publishers, New York, 1849.– Available at https://legacy.lib.utexas.edu/maps/historical/macedonia_1849.jpg [last accessed: 4 December 2020]
89. Anonymous, 1876. General Karte von Bosnien, der Hercegovina, von Serbien und Montenegro nach den neuesten und besten Quellen entworfen und ausgeführt im K. K. militäriosch-geographischen Institute. Wien., Masstab 1: 300. 000 der Natur. Blatt. M 12 (Priština).
90. Anonymous, 1900. Military Mapps of Austria-Hungary, sheet 39–42: Skopje. , 1: 200.000. – Aspir J. Herwegg, Hptm. A. Vogel, A. Krulis.
91. Anonymous, 1902. Mapps of Austria-Hungary, sheet 38–42: Prizren, 1: 200.000. – Offiz. W. Kotzauer, R. Dakoupil. Hptm. A. Vogel.
92. Anonymous, ??? Призрен [Картографска грађа] / Географско одељење Главног Ђенералштаба, Картографска радионица - 1: 100.000. - [Београд] Service Géographique de l'Armée, [191?]. -1 географска карта у бојама; 53 × 58 см на листу 60 × 65 cm, Еквидистанција 100 m. [In Serbian]
93. Anonymous, 1907. Mémorandum sur la situation des Serbes en Macédonie et en Vieille Serbie. – Nouvelle imprimerie Davidovitch, 1–15. Belgrade.
94. Anonymous, 1914. Carte Ethnographique de la Macedoine: Point de vue serbe [Ethnographic map of Macedonia from the point of view of the Serbs]. Map from "Report of the International Commission To Inquire into the Causes and Conduct of the Balkan Wars" 1914.
95. Anonymous, 1914. Dialects of Macedonia From the Servian Point of View. Map from "Report of the International Commission To Inquire into the Causes and Conduct of the Balkan Wars" 1914.
96. Anonymous, 1915. Serbien und Mazedonien: mit den Nachbargebieten (Map). Krieg 1914–1918, Historische Drucke, Karten. – Carl Flemming Verlag, Berlin und Glogau. Pp. 1–7.
97. Anonymous, 1916. Generalna karta 1: 200 000, sekcija Prizren. – Vrhovna komanda Kraljevine Srbije, Krf.
Available at <https://velikirat.nb.rs/items/show/55> [last accessed: 4 December 2020]
98. Anonymous, 1918. Serbien und Montenegro (Map). Krieg 1914–1918, Historische Drucke, Karten. – Carl Flemming Verlag, Berlin und Glogau. Pp. 1–7.
99. Anonymous, 1921. Карта историјског развитка Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца 1804 – 1918. – Коло Српских Сестара, Београд, Географски институт главног џенералштаба. Београд. [In Serbian]
100. Anonymous, 1926. Topografska karta Kraljevine Jugoslavije, 1: 100 000, list Kačanik. – Vojnogeografski institute Kraljevine SHS, Beograd. [Premer 1923/24]
101. Anonymous, 1929. Закон о називу и подели Краљевине на управна подручја. – Службене Новине Краљевине Југославије, XI (232): 1–2. Београд.[In Serbian]
102. Anonymous, 1935. Priručna karta Kraljevine Jugoslavije: sa novom razdiobom na banovine.– Wien: Kartogr. zavod G. Freytag & Berndt, 1935., 1 zemljop. karta : u bojama ; 87 x 73 cm, presavijena na 25 x 15 cm. Mjerilo 1:1 000 000.
103. Anonymous, 1937. Definitivni rezultati popisa stanovništva od 31. marta 1931 godine. Knjiga I: Prisutno stanovništvo, broj kuća i domaćinstava. – Kraljevina Jugoslavija.

- Opšta državna statistika, Beograd. I: I–XV+1–139, tabs, maps. [In Serbian]
104. Anonymous, 1938. Definitivni rezultati popisa stanovništva od 31. marta 1931 godine. Knjiga II: Prisutno stanovništvo po veroispovesti. – Kraljevina Jugoslavija. Opšta državna statistika, Beograd. II: I–XII+1–139, tabs, maps. [In Serbian]
105. Anonymous, 1938–1940. Kartica Kraljevine Jugoslavije, 1: 500.000 (Sheet VI). – Vojnjogeografski institut, Beograd. [In Serbian]
106. Anonymous, 1956. Caopšteće o usovu na Izet-kuili. – Izvršno veћe Makedonije, Skopje, 16. februara 1956. [In Macedonian]
107. Anonymous, 1956. Caopšteće Izvršnog veћa Makedonije o usovu na Izet-kuili. – Politika, Beograd, 17. februara 1956. [In Serbian]
108. Anonymous (Initials B. J.), 1956. Naучна испитивања Шар-планине. – Politika, 13. VII 1953. [In Serbian]
109. Anonymous, 1964. Što se događa na Šar planini? – *Naše planine*, XVI (3–4): 97–98. Zagreb. [In Croatian]
110. Anonymous, 1967. Šar-planina, Šarsko-Pindski planinski sistem (odrednice). – Vojna enciklopedija, 9: 545–547, Vojnoizdavacki zavod, Beograd.
111. Anonymous, 1968. Geološka Karta SR Srbije, 1 : 200,000. – Zavod za Geološka i Geofizička Istraživanja. Beograd.
112. Anonymous, 1970. Geological map of Yugoslavia 1:500 000. – Federal Geological Survey, Belgrade.
113. Anonymous, 1970. Gostivar 730, 1: 100.000. Topographic map. – Vojnogeografski institut. Beograd.
114. Anonymous, 1971. Prirodni услови и препоруке за заштиту и уређење клисуре Призренске Бистрице. – Републички завод за заштиту природе, Beograd. [In Serbian]
115. Anonymous, 1974. Geološko-Tektonska Karta SAP Kosovo, 1 : 100,000, Zagreb 1974, Geozavod Zagreb.
116. Anonymous, 1976. Rešenje o utvrđivanju svojstva memorijalnog prirodnog spomenika za područje Prizrenske Bistrike SO Prizren - Sekreterijat za društvene službe, broj 633-12. – *Službeni list SAPK*, 51: 1842. Priština. [In Serbian]
117. Anonymous, 1981. Hidrogeološka karta SFRJ, razmera 1: 50.000. – Savezni geološki zavod. Beograd.
118. Anonymous, 1982. Studija o drustvenoj opravdanosti proglašenja dela Šar-planine za nacionalni park. – Elaborat. Pokrajinski zavod za zaštitu prirode, Pristina.
119. Anonymous, 1985. Topografska karta Gostivar 1 (730-1), 1: 50.000. – Vojnogeografski institut. Beograd.
120. Anonymous, 1985. Topografska karta Prizren 2 (680-2), 1: 50.000. – Vojnogeografski institut. Beograd.
121. Anonymous, 1985. Topografska karta Prizren 3 (680-3), 1: 50.000. – Vojnogeografski institut. Beograd.
122. Anonymous, 1985. Topografska karta Prizren 4 (680-4), 1: 50.000. – Vojnogeografski institut. Beograd.
123. Anonymous, 1985. Topografska karta Uroševac 3 (681-3), 1: 50.000. – Vojnogeografski institut. Beograd.
124. Anonymous, 1986. Одлука за прогласување на шумските предели на Шар планина за шумски резерват и ловиште. – *Службени весник на Социјалистичка Република*

Македонија, XLII (41): 953. Скопје.

125. Anonymous, 1986. Zakon o nacionalnom parku „Šar-planina”. – Službeni list Socijalisticke Autonomne Pokrajine Kosova, 11: Pristina.
126. Anonymous, 1992. просторни план подручја посебне намене манастира Свети Арханђели код Призрена-заштита природе, Републички завод за заштиту природе Београд, мај 1992. [In Serbian]
127. Anonymous, 1993. Vazduhoplovna vojna karta 1: 200.000, list Skopje (4221). – *Vojnogeografski institut*. Beograd.
128. Anonymous, 1993–2001. WGS 84 Maps, 1: 50.000.– Sheets: Kačanik, series M709, sheet 3279 III; Skopje (North), series M709, sheet 3279 II; Prizren, series M7022, sheet 3179 II. – United States Government. National Imagery and Mapping Agency.
129. Anonymous, 1994. Predlog za utvrđivanje područja i trajne granice Nacionalnog parka Šar planina. – Elaborat. Zavod za zastitu prirode Republike Srbije, Beograd. [In Serbian]
130. Anonymous, 1996. просторни план Републике Србије , I: 1–108, tabs, maps; II: 1–330, tabs, maps. – *Службени Гласник*, Београд. [In Serbian]
131. Anonymous, 1996. Brezovica, topografsko-turistička karta / Brezovica, topographic-touristic map, Razmara 1: 50.000 Scale. – Geokarta. Beograd. [In Serbian and English]
132. Anonymous, 1998. Planing Map: Kosovo 1998. – National Imagery and Mapping Agency, USA.
133. Anonymous, 1998. IUCN (1998). 7997 United Nations List of Protected Areas. – Prepared by WCMC and WCPA. IUCN, Gland, Switzedand and Cambridge, UK. Ixii + 412pp.
134. Anonymous, 1999. UCK Areas of Operations, February, 1999. – Map.
135. Anonymous, 1999. Ministry of Environment and Physical Planning of Republic of Macedonia. – Elaborat za opravdanosta od proglašavanje na del od Shar Planina za nacionalen park. Skopje.
136. Anonymous, 1999. Ministry of Environment and Physical Planning of Republic of Macedonia. – Predlog za donesuvanje na Zakon za proglašavanje na del od Shar Planina za nacionalen park so Predlog na Zakon. Skopje.
137. Anonymous, 1999. (2010?) Average Snoefall and Poor Infrastructure Constrain Aid Delivery to Kosovo (U). – Map. US Air Force Climatology Center.
138. Anonymous, 2000. Kosovo Atlas 2. – Humanitarian Community Information Centre (HCIC), United Nation Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). Priština. Pp. 1–60.
139. Anonymous, 2001. Kosovo Atlas and 2001 Election Day Reference Guide. – Humanitarian Community Information Centre (HCIC), United Nation Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE). Pp. 1–39+1–2.
140. Anonymous, 2001. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Savezne Republike Jugoslavije i Republike Makedonije o protezanju i opisu državne granice. – *Službeni list Savezne Republike Jugoslavije – Međunarodni ugovori*, Broj 1 od 11. maja 2001. godine. Beograd.
141. Anonymous, 2002. Kosovo Atlas / Atlasi i Kosovës / Atlas Kosova, III. – Kosovo Community Information Centre. Priština, pp. 1–63+1–16.
142. Anonymous, 2002. Mineral Deposits and Mining Districts of Serbia. – Compilation Map and GIS Database. Republic of Serbia, Ministry of Mining and Industry, Beograd.
143. Anonymous, 2003. Kosovo Biodiversity Assessment. – Final Report submitted to the

- United States Agency for International Development. 1–66, tabs, map, figs.
144. Anonymous, 2004. Cultural heritage in South-East Europe: Kosovo, Protection and Conservation of a Multi-Ethnic Heritage in Danger. Mission Report 26-30 April 2004. UNESCO Office in Venice, 1–62.
145. Anonymous, 2005. Map Protected Natural Resources of Serbia (scale 1:880000). – Institute for Nature Conservation of Serbia and Geokarta d.o.o. Beograd.
146. Anonymous, 2006. Допис Завода за заштиту природе Министарству науке и заштите животне средине од 09. 10. 2006. број 03-1916/2, са предлогом за заштиту Националног парка „Шар-планина“ у трајним границама, као природног добра од изузетног значаја-прве категорије.
147. Anonymous, 2006. Convention on the conservation of European Wildlife and natural habitats. Group of Experts for the setting up of the Emerald Network of Areas of Special Conservation Interest Emerald Network Pilot Project in Serbia and Montenegro - Report- Council of Europe, T-PVS/Emerald (2006) 1. Strasbourg, 14 February 2006.
148. Anonymous, 2006. The Compilation of the Geoscientific Maps of Kosovo – The Digital Geological Map 1 : 100,000 – Description of the Map Compilation. – Beak Consultants GmbH, Prishtinë, March 2006, 175 p.
149. Anonymous, 2007. Kosovo Region – UNHCR The UN Refugee Agency, Projection: Universal Transverse Mercator (WGS 84), Zone 34.
150. Anonymous, 2008. Valorization on natural values on Shar Mountain and estimation on their market value, final report, project number, 08- 311 of 14.04.2008. – Ministry of Environment and Physical Planning, Republic of Macedonia.
151. Anonymous, 2009. Nacrt Prostorni plan Nacionalni Park “Šar planina” / Draft Spatial Plan for Mali Sharr National Park. – Institute for Spatial Planning. Prishtinë/Priština. 1–165.
152. Anonymous, 2010. Uredba o ekološkoj mreži. – *Službeni glasnik Republike Srbije*, 102/2010., 19 pp. Beograd.
153. Anonymous, 2010. Хидрогеолошка карта Србије, 1: 1. 500.000. – Просторни план Републике Србије, Министарство животне средине и просторног планирања и Републичка агенција за просторно планирање. Београд.
154. Anonymous, 2011. Strategija biološke raznovrsnosti Republike Srbije za period od 2011. do 2018. godine. – *Službeni Glasnik Republike Srbije*, 13/2011. Beograd.
155. Anonymous, 2012. Zakon br. 04L/-087 o Nacionalnom Parku “Šari”. - Republika e Kosovës Republika Kosovo-Republic of Kosovo Kuvendi - Skupština – Assembly. Priština/Prishtinë.
156. Anonymous, 2013. Atlas održivog razvoja za Dragash-Kosovo, Skupština opštine Dragash.
157. Anonymous, 2013. Spatial Plan of Sharri National Park. – MESP - Agency for Protection of Nature of Kosovo. Prishtina.
158. Anonymous, 2014. Маврово национален парк – Македонија. – Тримакс, Маврови Анови. [In Macedonian]
159. Anonymous, 2014. Red list of vascular flora of the Republic of Kosovo. – Prishtina: MESP – KEPA, p. 1– 8.
160. Anonymous, 2014. Parku Kombëtar Sharri, Plani i menaxhimit. Management Plan with the 10 year strategy for Sharri National Park. – MESP – Prishtina.
161. Anonymous, 2014. UTM Map of Europe, Sheet NK 34_5, Series M501, 1: 250.000. – Army Map Services, US.
162. Anonymous, 2017. Одлука о одређивању граница водних подручја. – *Службени*

- гласник Републике Србије*, **92**, 13. октобар 2017: 1–6, 1 map. [In Serbian]
163. Anonymous, 2017. Odluka o prihvatanju Liste za Kulturnu Baštinu pod Privremenom zaštitom. – Republika e Kosovës/Republika Kosova, Qeveria/Vlada, Ministria e Kulturës/Ministarstvo culture, Prishtinë/Priština, 1–63. [In Albanian and Serbian]
164. Anonymous, 2018. Да ли знате? Како се некада звала Шар планина? – *Политика*, 6. Јун 2018: 30. Београд. [In Serbian]
165. Anonymous, 2018. Закон о националним парковима. – *Службени гласник Републике Србије*, **84**/2015. и **95**/2018., 1–107, 5 figs [In Serbian]
166. Anonymous, 2018. Дневник. Трансферзала планини на Македонија. – Федерација на планински спортови на Македонија, 1–44, Скопје. [In Macedonian]
167. Anonymous, 2019. Macédoine du Nord. – Ministère des Affaires étrangères et du Développement international, direction des Archives (pole géographique).
168. Anonymous, 2019–2020. Plan upravljanja istorijskim centrom Prizrena 2019–28. Načrt za javnu raspravu. – Rrjeti Organizatave të Kulturës në Prizren. Pp. 1–348, tabs, figs. [In Serbian]
169. Anonymous, 2020. Нацрт на Закон за прогласување на дел од Шар Планина за национален парк. – Република Северна Македонија. Министарство за животна средина и просторно планирање. Скопје. 25 pp. [In Macedonian]
170. Антић, Д., 2018. Упут за рад жандармерије у циљу уништавања качачких банди у Јужној Србији из 1924. године. – *Лесковачки зборник*, **LVIII**: 157–182. Лесковац. [In Serbian, English summary]
171. Antić, D. Ž., Ćurčić, B. P. M., Mitić, B. M., Tomić, V. T., Lučić, L. R., Dudić, B. D., Stojanović, D. Z. & Makarov, S. E. 2013. A new cave diplopod of the genus *Brachydesmus* Heller, 1858 from southwest Serbia (Diplopoda: Polydesmida: Polydesmidae). – *Archives of Biological Sciences*, **65** (2): 745–750.
172. Антић, С., 2000. Преглед смртности на територији Сиринићке жупе (општина Штрпце) за период од 1980 од 2000. године. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–42. [In Serbian]
173. Антонијевић, Д., 1995. Етнокултурни слојеви Срба Средачке жупе. – Посебна издања, Географски институт "Јован Цвијић", САНУ, 40/II Београд.
174. Антонијевић, Д., 2000. Етнички идентитет Горанаца. / Ethnic identity of Goranies. – In: Горанци, Муслимани и Турци у шарпланинским жупама Србије: проблеми садашњих услова живота и опстанка. Зборник радова са Округлог стола одржаног 19. априла 2000. године у Српској академији наука и уметности. Београд. [Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parishes) of Serbia: problems of the actual living and surviving conditions. Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000 at the Serbian Academy of Sciences and Arts]. Београд /Belgrade. [In Serbian and English]
175. Antonijević, D., 2002. Ethnic identity of Goranies. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts , — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan

- Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. **51**: 1–105).
176. Antonijević, S., 2013. Mogućnosti unapređenja zaštite i očuvanja srpske nacionalne baštine prostora Metohije na početku 21. veka. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Security studies, 1–319, figs, tabs [In Serbian, English abstract]
  177. Apfelbeck, V., 1907a. Bericht über die im im Jahre 1905 durchgeföhrte zoologische Reise nach Ost-Albanien und das Gebiet des Schar Dagh. – *Zwölfter Jahresbericht des Naturwissenschaftlichen Orientvereins (früher »Gesellschaft zur Förderung der naturhistorischen Erforschung des Orients in Wien«) für das Jahr 1906.*, **12**: 31–36.
  178. Apfelbeck, V., 1907b. Koleopterologische Ergebnisse der mit Subvention der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien im Frühjahr 1905 ausgeführten Forschungsreise nach Montenegro und Albanien – *Sitzungsberichte der Akademie der Wissenschaften mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse*, **116**: 493 – 526.
  179. Apfelbeck, V., 1908. Diagnosen neuer Coleopteren vom Schar-Dagh in Ostalbanien, I. Serie. –*Anzeiger der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien, Mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse*, **45**: 1–6.
  180. Apfelbeck, V., 1912. Komponente balkanske faune iz roda Chrysomelidae (Col.). – *Glasnik zemal. Muz. Bosn. Herzeg.*, **24**: 235–263. [In Serbian]
  181. Apfelbeck, V., 1916. Zur kenntnis der gattung *Sphaerosoma* Leach. (Col.). Revision der arten von der balkanhalbinsel. – *Annales Musei Nationalis Hungarici*, **14**: 471–500 pp.
  182. Apfelbeck, V., 1918. Das w. M. Hofrat Dr. F. Steindachner legt Diagnosen neuer Koleopteren der Balkanhalbinsel. – *Anzeiger der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien, Mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse*, **55**: 100–104 pp.
  183. Apfelbeck, V., 1922. Neue Otiorrhynchen von der Balkanhalbinsel (Coleoptera). – *Glasnik Hrvatskog prirodoslovnog društva*, **34**: 21–29. Zagreb.
  184. Apfelbeck, V., 1928. Fauna insectorum balcanica IX. Ad cognitionem Curculionidarum (Col.). Pars II. Baitrage zur Kenntnis der Gattungen *Otiorhynchus* Germ., *Tropiphorus* Schönh., *Liophloeus* Germ., *Liparus* Oliv., *Plinthomeleus* Reitt. und *Scleropterus* Schönh. mit Beschreibung neu. – *Glasnik Zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini*, **40**: 75–86.
  185. Apletov, M., Kukaljaj, Ć., Kryeziu, N. (eds), 2015. Nacionalni Park Šara. Plan upravljanja 10-godišnja strategija upravljanja 2015-2024. 5-godišnji operativni plan 2015-2019 Januar 2015. Pripremljen uz podršku projekta Konzervacija biodiverziteta i održivo upravljanje korišćenjem zemljišta u opštini Dragaš. 1–93, tabs, figs, maps. Priština. [In Serbian]
  186. Apostolski, K., Petroski, N., Poposka, O. and Sidoroski, M., 1956. The fishes in Macedonia. – "Nova Makedonija" Skopje, pp 77. (In Macedonian).
  187. Aranđelović, J.T., 1929. Imenik - registar naseljenih mesta Kraljevine Jugoslavije sa vojno-teritorijalnom i administrativnom podelom, spiskom vojnih okruga, srezova i opština sa njihovim sedištima i administrativnom kartom u razmeru 1:1.000.000. – Ministarstvo vojske i mornarice, 1–1143. Beograd. [In Serbian]
  188. Armand-Charles, Guilleminot, Tromelin, Jacques-Jean-Marie-François Boudin, Lapie, Pierre 1822. Carte générale de la Turquie d'Europe en XV feuilles [Document cartographique] / Dressée sur des matériaux rassemblés par Mr le Lieutenant-Général Comte Guilleminot, ... et Mr. le Maréchal de Camp Baron de Tromelin... ; par le Chevr Lapie, officier supérieur au Corps Royal des Ingénieurs Géographes. Échelle(s): 1:800

000. Description matérielle. 15 files assemblées ; 1525 x 1950. – Ch.Picquet, Paris.
189. Arsitch, B., 1936. La vie économique de la Serbie du sud au XIXe siècle. – Dissertation (=Thèse pour le doctorat / présentée... par Berissav Arsitch... ; Université de Paris, Faculté de droit)
190. Arsovska, S., 1997. Study using questionnaires on the conservation status of the Brown bear (*Ursus arctos*) in interborder areas of southern Balkan countries – Final report.
191. Арсовска, С., Шушлевска, М., Русевска, К. & Меловски, Ј., 2002. Распространување на папратите – Pteridophyta на Шар Планина. – *Билтен на Истражувачкото друштво на студенти биологи*, 2: 59–65. [In Macedonian]
192. Арсовски, М., 1962. Резултати од структурното геолошко картирање на подрачietо кај с. Пожарани (Шар Планина). – Стручен фонд на Геолошки завод – Скопје.
193. Арсовски, М., 1997. Тектоника на Македонија. Рударско-геолошки факултет, стр. 1-360, Штип. [In Macedonian]
194. Арсовски, М., Петковски, Р., 1975. Неотектоника на СР Македонија. Публ. 49, ИЗИИС, стр. 1–100, Скопје. [In Macedonian]
195. Asche, M., 1982. Beitrag zur Delphaciden-Fauna Jugoslawiens und Bulgariens (Homoptera, Cicadina, Delphacidae). – *Marburger ent. Publ.*, 1(7): 99–138, 1 tab., 2 figs.
196. Assing, V., 2000. A revision of the species of *Geostiba* Thomson, 1858 and *Paraleptusa* Peyerimhoff, 1901 of Greece: Supplement I, including some species from Albania, Macedonia, Bulgaria, and Turkey (Coleoptera: Staphylinidae, Aleocharinae) – *Linzer biologische Beiträge* – 0032_2: 1007 – 1031.
197. Assing, V., 2004a. New species and records of Staphylinidae from Turkey II (Insecta: Coleoptera: Staphylinidae) – *Beiträge zur Entomologie, Keltern*, 54 (1): 53–73.
198. Assing, V., 2004b. New species and records of Staphylinidae from Turkey III (Insecta: Coleoptera). – *Linzer Biologische Beiträge*, 36 (2): 669–733.
199. Atanassov, N., 1966. *Vormela peregrina* (Gueldenstaedt, 1770) in Bulgarien und auf der Balkanhalbinsel. – *Zeitschrift für Säugetierkunde*, 31 (1): 454–464, 1 map, 3 tabs, 6 figs.
200. Атанасовски, В., 2000. Елаборат за оправданоста од прогласувањето на дел од Шар Планина за национален парк, МЖСПП, Скопје. [In Macedonian]
201. Атанасовски, А., Мицевски, Б., 2001. За биодиверзитетот и управувањето со заштитените подрачја во Република Македонија, МЖСПП, Скопје. [In Macedonian]
202. Attems, G., 1907. Bericht über die im Frühjahre 1906 durchgeföhrte zoologische Reise in das Gebiet des Schar Dagh. – *Zwölfter Jahresbericht des Naturwissenschaftlichen Orientvereins in Wien.*, 12: 13–30, 5 figs.
203. Attems, C. M. T. Graf von, 1926. Myriopoda. In: Kükenthal, Willy (eds.): *Handbuch der Zoologie*. Vierter Band. Erste Hälfte., 4 (1): 1–6. Berlin, Leipzig.
204. Attems C. M. T. Graf von. 1929. Die Myriopodenfauna von Albanien und Jugoslavien. *Zoologische Jahrbücher, Abteilung für System atik, Ökologie und Geographie der Tiere* 56: 269–356.
205. Aubert, J., 1964. Quelques Plécoptères du Muséum d'Histoire naturelle de Vienne. – *Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien*, 67: 287–301.
206. Avdia, B., 2013. Bashkëpunimi ndërkufitar si mundësi për zhvillimin e turizmit në krahinën etnogeografike të Lumës dhe Gorës. – *Kërkime Gjeografike*, 15: 193–206. Prishtinë. [In Albanian, English summary].
207. Avdia, B., 2015. Vlerësimi dhe menaxhimi i resurseve natyrore dhe njerëzore the krahinave Lumë-Gorë (Kosovë) për zhvillimin e qëndrueshëm të tyre. – Dissertation. Universiteti e

Tiranës. Fakulteti ui Historisë dhe i Filologjisë, Departamenti i gjeografisë, 1–258, tabs, figs. [In Albanian]

208. Avramović, D., 2014. Menadžment prirodnim resursima nacionalnih parkova Srbije. – Dissertation. University of Niš, Faculty of Occupational Safety, Niš. 1–547, 263 tabs, 6 graf., 99 figs. [In Serbian, English summary]
209. Avramović, S., Rakitić, D., Menković, M., Vasić, V., Fulgosi, A., Jokić, B., 2010. The predicament of Serbian orthodox holy places in Kosovo and Metohia. Elements for a Historical, Legal and Conservational Understanding. – University of Belgrade, Faculty of Law, Edition Monographs, **41**: 1–112, 29 figs.
210. Avramović, V., 1959. Prethodni izveštaj o pregledu mikroskopskih preparata stena sa lista Prizren 54. – Fond stručne dokumentacije zavoda za geol. i geofi. istr. Beograd.
211. Avramović, V., Đorđević M., 1959. Kvarcoporfiri na severozapadnim padinama Šar planine. – Saopštenje na III kongresu geologa u Budvi.
212. Ayesha, E. G., Petrov, B., Živkovic, S., Rimsa, D., 1986. Biochemical comparisons on Yugoslavian rodens of the families Arvicolidae und Muridae – *Mammalian Biology (früher Zeitschrift für Säugetierkunde)*, **52**: 247 – 256.

B (Б)

213. Babić, G. 2011. Tragom prošlosti: Arhitektonsko i etnografsko istraživanje Šar planine u delu Zorana, B. Petrovića i Božidara Petrovića. – Arhitektonski fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, Srbija, 1–216p.
214. Бабић, Р., 2002. Флористичке одлике Националног парка “Шар-планина“. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–49. [In Serbian]
215. Babić, S., Topalović, M., Zdravković, M., 1998. Pogodnost nekih lokacija sa agroekološkog stanovišta za gajenje lekovitog bilja na Šar planini. (Agroecological suitability of some locations for medicinal plant growing on Šar planina). – *Lekovite sirovine*, **XLVII**(17): 15–22, Beograd.
216. Babić, S., Zdravković, M., Topalović, M., Miletić, Z., 1997. Koncentracija mikroelemenata i teških metala u zemljištima Šarplaninske Župe. – Monografija: «Župa Šarplaninska, Gora, Opolje i Sredska – Društveno ekonomski razvoj (prošlost, sadašnjost, budućnost), SANU, Geografski institut «Jovan Cvijić», **40** (3): 183–191. Beograd.
217. Bačević, M., 1986. Šar-planina - prirodne predispozicije za turisticku ponudu teritorije koja pripada SAP Kosovu. – *Priroda Kosova - Natura e Kosoves*, 63–77, Priština.
- 217a. Bačević, N., Vuković, D., Nikolić, M., Janc, N., Milentijević, N., Gavrilov, M., 2017. Aridity in Kosovo and Metohija, Serbia. – *Carpathian Journal of Earth and Environmental Sciences* **2**: 563–570.
218. Bačić, T., Frajman, B., Dolenc Koce, J., 2016. Diversification of *Luzula sect. Luzula* (Juncaceae) on the Balkan Peninsula – a cytogenetic approach. – *Folia Geobotanica*, **51**: 51–63, 4 figs.
219. Baftiu, N., Bitycy, R., 2017. Reproductive Energy Opportunity in The Republic of Kosovo. In: Hajrizi, E. (ed.) UBT – Higher Education Institution. International Conference on Business, Technology and Innovation Durrës, Albania 27-29 October 2017., p. 99.
220. Bajmak, Š., 2018. Analiza krive vodostaja, linije trajanja vodenih količina i analiza

- instalisane snage mhe na rečnim tokovima Šarplanine sa posebnim osvrtom na Goru. – *Zbornik Međunarodne konferencije o obnovljivim izvorima električne energije – MKOIEE*, [S.l.], **2**(1): 1–9, apr. 2018.
221. Бакић, В., 1996. Прилог културној стратиграфији манастира Светих арханђела код Призрена. – *Старинар, Нова серија*, **XLVI**: 279–286. Београд.
  222. Бакић, Р., 1972. Избор насеља са централним функцијама у Општини Качаник. – *Гласник Српског географског друштва*, **LII** (2): 113–120, 3 figs. Београд.[In Serbian, English summary]
  223. Бакић, Р., 1994. Просторни планови у функцији заштите природе националних паркова. Заштита природе и туризам у националним парковима СР Југославије. – Посебна издања, књига 14, Београд: Завод за заштиту природе Србије.
  224. Балабановић, П., 1963. Конзервација икона из села Драјчића у Средачкој жупи. – *Старине Косова и Метохије*, 243–247. Приштина.
  225. Baldacci, A., 1894. Revista critica della collezione botanica fatta nel 1892 in Albania. – *Malpighia*, **VIII**: 69–87, 159–192, 278–301.
  226. Baltisberger, M., 1992. Botanische Notizen und zytologische Untersuchungen an einigen Pflanzen (insbesondere aus den Gattungen Ranunculus und Achillea) aus dem albanisch-jugoslawischen Grenzgebiet (Korab, Sar Planina) = Botanical notes and cytological investigations on some plants (particularly of the genera Ranunculus and Achillea) of the frontier region Albania-Yugoslavia (Korab, Sar Planina). In: Berichte des Geobotanischen Institutes der Eidg. Techn. Hochschule, Stiftung Rübel; 517179-9; 0373-7896; 58; 192.
  227. Baltisberger, M., Widmer, A., 2016. Chromosome numbers and karyotypes within the genus Achillea (Asteraceae: Anthemideae). – *Willdenowia*, **46** (1): 121–135.
  228. Bank, P., F. Bemmerlein-Lux, I. Gagica, E. Hajredini 2012. Atlas održivog razvoja; Okvir za sveobuhvatan i uravnotežen ruralni razvoj za opštinu Dragaš – Kosovo, tomovi I – V.
  229. Bank, P., Bemmerlein-Lux, F., Barrientos, M.E.Z., 2012. Opštinski Razvojni Plan za opštinu Dragaš 2012 – 2022. Strateška Procena Životne Sredine Nacrt. – UNDP: Program Ujedinjenih Nacija za Razvoj Očuvanje biodiverziteta i održivo upravljanje korišćenja zemljišta u Dragašu. 1–111.
  230. Bank, P., Bemmerlein-Lux, F., Gagica, I., Hajredini, E. (eds.), 2013. Atlas Održivog Razvoja za obezbeđivanje sveobuhvatnog i uravnoteženog ruralnog razvoja za opštinu Dragaš, Kosovo. Tom V: Podaci – Program Ujedinjenih Nacija za razvoj, očuvanje biodiverziteta i menadžiranje održivog korišćenja zemljišta u Dragašu . Dragaš, pp. 1–101, tabs.
  231. Bank, P., Bemmerlein-Lux, F., Gagica, I., Hajredini, E. (eds.), 2013. Sustainable Development Atlas Framework for a comprehensive and balanced rural development for the Municipality of Dragash / Dragaš Kosovo. Volume I: Introduction and Methodology. 1–249. Dragaš.
  232. Barandovski, L., Frontasyeva,M.V., Stafilov,T., Šajn, R., Pavlov, S. & Enimiteva, V., 2012. Trends of atmospheric deposition of trace elements in Macedonia studied by the moss biomonitoring technique. – *Journal of Environmental Science and Health, Part A Toxic/Hazardous Substances and Environmental Engineering*, **47** (13): 2000–2015.
  233. Барјактаревић, М., 1955. Породична задруга Грковића код Призрена. – *Гласник Етнографског музеја у Београду*, **XVIII**: 239–247.

234. Barth, A. et al., 2006. Map of minerals of Kosovo scale 1: 200,000, Includes text and col. ill. Scanned col. reproduction. Insets: Minerogenetic units of Kosovo. – [prepared by] Beak Consultants GmbH, Freiburg, Germany. Cartography GIS-E. Dickmeyer [et al.]
235. Bartl, R 1996. Kosovo: Mythos und Realität (eine historische Einführung). - In: Hardie, E.-Stanisavljević, A.-Tsakirjs, D. (Hrsg.): Der Balkan in Europa. Peter Lang Verlag, Frankfurt/Main-Berlin-Bern- New York-Paris-Wien. pp. 15–30.
236. Basholli-Salihi M, Schuster R, Hajdari A, et al. 2017. Phytochemical composition, anti-inflammatory activity and cytotoxic effects of essential oils from three *Pinus* spp. – *Pharmaceutical Biology.*, **55** (1):1553–1560.
237. Bataković, D. T. 1998: Kosovo-Metohija: The Serbo-Albanian conflict.
238. Bataković, D. T., 2007. Kosovo and Metohija. Living in the Enclave. – Beograd.
239. Bauernfeind, E., Soldan, T. 2012. The Mayflies of Europe (Ephemeroptera). – Brill. Ed.
240. Beadin, N., Beadini, Sh., Abdija, Xh., Iseni, F., 2014. Taxonomy, Horology and Ecology of Mayflies in Sharr Mountain Massif. – UNIVERSI - *International Journal of Education, Science, Technology, Innovation, Health and Environment*, **1** (10): 31–41, 2 tabs, 2 figs.
241. Beadin, S., Beadini, N., Qoku, L., Beadini, A., 2018. Njohja dhe shfrytëzimi i ekofrutave nga masivi i Sharrit. (Exploring and use of ecofruits from Sharri Mountain masiv). – *Konferenca Shqiptare e Biologjisë & Mjedisit /Albanian Conference of Biology and Environment (KShBM / ACBE 2018), Libri i abstrakteve/Abstract Book*, pp. 52–53.
242. Beadin, S., Beadini, N., Abdija, Xh., Rushiti, A., 2014. Taxonomy, horology and ecology of Plecoptera (Insecta, Plecoptera) of the Sharr Mountain Massif. – UNIVERSI - *International Journal of Education, Science, Technology, Innovation, Health and Environment*, **1** (1): 1–7, 2 tabs, 2 figs.
243. Beaujour, baron F. de, 1829. Voyage militaire dans l'Empire othoman, ou Description de ses frontières et de ses principales défenses, soit naturelles, soit artificielles, avec cinq cartes géographiques. Tome 1.
244. Beaujour, baron F. de, 1829. Voyage militaire dans l'Empire Othoman, ou Description de ses frontières et de ses principales défenses, soit naturelles, soit artificielles, avec cinq cartes géographiques. Tome 2.
245. Beauverd, G., 1916. Monographie du Genre *Melampyrum* L. – *Mémoires de la Société de Physique et d'Histoire Naturelle de Gèneve*, **38** (6): 291–657, 31 figs.
246. Becker, W., 1910. Violenstudien II. – *Botanisches Centralblatt*, **26** (2): 289–390.
247. Beck, H., 1999. Die Larven der europäischen Noctuidae - Revision der Systematik der Noctuidae. The Larvae of the European Noctuidae - revision of the systematics of the Noctuidae (Lepid., Noctuidae). – *Herbipoliana*, **5** (1): 1–859, (2): 1–447, 1021 Fig., insgesamt mit 4466 Detail-Fig.). Verlag Dr. U. Eitschberger, Marktleuthen.
248. Beck, H., 2000. Die Larven der europäischen Noctuidae - Revision der Systematik der Noctuidae. The Larvae of the European Noctuidae - revision of the systematics of the Noctuidae (Lepid., Noctuidae). *Herbipoliana* **5**, Vol. 3: Farbbildband mit 99 Farbtafeln und 1778 Farbfotos nach lebenden Raupen von ca. 900 Arten. Revidierte 'Systematische Liste der Noctuidae Europas', Stand 2000).- 99 colour-plates with 1778 fotos of living larvae of about 900 species of the Noctuidae of Europae. Revised 'Systematic list of the European Noctuidae', state 2000. 336 pp.- Vol. 4: Weitere Diskussion über einige positive Leistungen und über das Versagen der Imaginalsystematik der Noctuidae der vergangenen zwei Jahrzehnte im Vergleich mit

- praeimaginalen Untersuchungen; deutsch-englische Kurzbeschreibungen von rund 900 Arten.- Further discussions about the controversy of some positive and heavy negative efficiencies of the imaginal-systematics of the Noctuidae in the gone two decades as compared with the results of preimaginal studies (German-English); short-descriptions of about 900 species (German-English). 512 pp. Verlag Dr. U. Eitschberger, Marktleuthen.
249. Beck, H., 2000. Die Larven der Europäischen Noctuidae Revision der Systematik der Noctuidae (Lepidoptera: Noctuidae). Vol. III – Farbbildband. – Herbipoliana, Buchreihe zur Lepidopterologie, Band 5/3: 1–336.
250. Bećiri, A., 2008. Goran(c)i – zaboravljeni Turci. – *Glas islama*, 15. maj 2008: 36–37.
251. Bedalov, M., 1977. Citotaksonomska i biljnogeografska istraživanja vrste *Arum maculatum* L. u Jugoslaviji. – *Acta botanica croatica*, **36**: 107–117, 12 figs [In Croatian, English summary]
252. Behounek, G., 1985. Zur Verbreitung von *Mesapamea secalella* Remm, 1983 (Lepidoptera, Noctuidae, Amphypirinae). – *Nachrichtenblatt der Bayerischen Entomologen*, **34**: 39.
253. Behr, O. und E. & Zahn, K. H. (1937/1938). Beitrag zur Kenntnis der *Hieracien* der Balkanhalbinsel. BSS Sk., **18** (6): 51–67.
254. Behr, O., Behr, E., Zahn, K., 1939. Beiträge zur Kenntnis der *Hieracien* von Südserbien, Montenegro und Griechenland. – *Glasnik skopskog naučnog društva, Odjeljenje prirodnih nauka*, **XX** (7): 121–129.
255. Bekchiev, R., Hlaváč, P., 2019. Description of new species of *Pseudamaurops* Jeannel, 1948 (Coleoptera: Staphylinidae: Pselaphinae) from Greece and North Macedonia. – *Zootaxa*, **4688** (3): 399–406.
256. Belij, S., 1991. Lavine na severnim padinama severoistočne Šar-planine. – Posebno izdanje Geografskog instituta. "Jovan Cvijic" SANU. Opstina Strpce – odlike prirodne sredine", **37/I**: 131–152, Beograd.
257. Белиј, С., 1992. Савремени геоморфолошки процеси у криосфери североисточне Шар-планине. – *Гласник Српског географског друштва*, **LXII** (1): 13–24, 1 map [In Serbian, English summary]
258. Белиј, С., 1994. Савремени периглацијални процеси и облици рељефа северозападне Шарпланине. – In: Лазаревић, Р. (ed.), Шарпланинске жупе Гора, Ополе и Средска: одлике природне средине. – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **40/I**: 113–147. Београд.
259. Белиј, С., 1995. Заштита природе на Шар-планини. – *Планинарски гласник*, **6**: 8, 1 fig. Београд. [In Serbian]
260. Belij, S., 2006. Geomorfološke odlike. U: Amidžić, L. (Ur.), Studija zaštite Nacionalni park „Šar-planina”, knj.1 i 2. Zavod za zaštitu prirode Srbije. Beograd.
261. Белиј, С., 2007. Објекти геонаслеђа периглацијалне средине Шар-планине. – Први конгрес Српских географа, Зборник радова, **1**: 207–214., 1 fig. [In Serbian, English summary]
262. Белиј, С., Ђукић, Д., 1990. Клизењи блокови на северним падинама Рудоке и Враце. – Четврти скуп геоморфолога Југославије у Пироту, јуни 1989. Географски факултет ПМФ, Београд.
263. Belij, S., Kolcakovski, D., 1997. The periglacial zone of high mountains of serbia and

- Macedonia and its basic characteristics.– OM2 International. Sumps. Observat. of Mount. Enviorom. In Eur., Borovetz. Bulgaria.
264. Bender, J. R. 1984: Die Krisenprovinz Kosovo - Ein jugoslawischer Peripherraum im Umbruch. – *Zeitschrift für Balkanologie*, **20**: 4–24.
  265. Beneš, B., 1971. Vyskit rehka belotemenneho (*Phoenicurus erythrogaster*) v Jugoslavii.
  266. Benić, N., 1996. Rasprostranje i ekologija vrsta rodova *Gentiana* L. i *Gentianella* Moench. U SR Jugoslaviji. – Magistarski rad. Univerzitet u Beogradu, Biološki fakultet, 1–112, 4 tabs1 graf, 19 figs, maps [In Serbian, English summary]
  267. Bergraf, G., Krusch, P., 1937. Die Metallischen Rohstoffe. – Verlag Enke, F., 1–148, 17 figs. Stuttgart.
  268. Berisha, N., Ćuštrevska, R., Millaku, F., Kostadinovski, M. & Matevski, V., 2020. Contribution to the knowledge on the flora of Mt. Luboten, Sharri Mts., Kosovo. – *Thaiszia – J. Bot.*, **30** (2): 115–160, 1 fig., 4 tabs, Annex.
  269. Berisha, N., Millaku, F., Krasniqi, E., Gashi, B., 2014. Rare and Endangered Geophyte Plant Species in Serpentine of Kosovo. – *Ecologia Balkanica*, **6** (2): 67–74.
  270. Berisha, N., Millaku, F., Gashi, B., Matevski, V., 2019. *Ramondo-Ostryetum carpinifoliae* –a new association from the hop-hornbeam forests of the Sharri Mountains, Kosovo. – *Hacquetia*, **18** (2): 323–336, 2 tabs, 11 figs.
  271. Berisha, N., Krasniqi, E., Millaku, F., 2020. A quantitative approach for conservation of endangered and endemic plants from Kosovo, SE Europe. – *Folia Oecologica*, **47** (1): 52–63.
  272. Bernhauer, M., 1914. Beiträge zur Kenntnis der paläarktischen Staphyliniden-Fauna. II.– *Münchener Koleopterologische Zeitschrift*, **4**: 1–10.
  273. Bernhauer, M., 1936. Neuheiten der palaearktischen Staphylinidenfauna. – *Pubblicazioni del Museo Entomologico "Pietro Rossi" Duino*, **1**: 303–325.
  274. Bernhauer, M., 1940. Neuheiten der paläarktischen Staphylinidenfauna (Col. Staph.).– *Mitteilungen der Münchner Entomologischen Gesellschaft*, **30**:1025–1047.
  275. Bernhauer, M., 1941. Eine neue Art der Gattung *Phytosus* Curt. (Staphyl.), mit einer Übersicht der Arten der Untergattung *Actosus* Muls Et Rey. – *Koleopterol. Rundsch.* **26**(3/5): 95–96.
  276. Бертић, И., Шехић, Денис, Шехић, Дамир, 2007. Атлас Србије. – Политика А.Д., Београд., 1–125. [In Serbian]
  277. Beschkov, S., 1996. Migrant Lepidoptera species in Albania and Macedonia in 1995 (Insecta, Lepidoptera) . – *Atalanta*, **27** (3/4): 535–543.
  - 277a. Beshkov, S. and Nahirnić–Beshkova, A., 2021. Contribution to knowledge of the Balkan Lepidoptera II (Lepidoptera: Macrolepidoptera). – *Ecologica Montenegrina*, **42**: 1–44, 28 figs. Podgorica
  278. Besnik, R., Mustafa, B., Hajdari, A., Rushidi-Rexhepi, J., Quave, C. L. and Pieroni, A., 2014. Cross-Cultural Ethnobotany of the Sharr Mountains (Northwestern Macedonia). In: Pieroni, A., Quave, C., (Eds.) Ethnobotany and Biocultural Diversities in the Balkans: Perspectives on Sustainable Rural Development and Reconciliation. – Springer Verlag, 67–86, New York.
  279. Besuchet, C., 1964. Psélaphides paléarctiques Espèces nouvelles et notes synonymiques. II (Coleoptera). – *Revue Suisse de Zoologie*, **71** (1): 417–443, 35 figs.
  280. Beširović, U., 1966. Četiri jezera. – *Hrvatski planinar*, **5–6**: 105–108, 4 figs.[In Croatian]
  281. Beširović, U., 1979. Ljuboten. – *Naše planine*, **5–6**: 126–128, 2 figs. [In Croatian]

282. Bezdek, J., Baselga, A., 2015. Revision of western Palaearctic species of the *Oulema melanopus* group, with description of two new species from Europe (Coleoptera: Chrysomelidae: Criocerinae). – *Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae*, **55** (1): 273–304.
283. Bialooki, P., 2015. Descriptions of new taxa of Otiorhynchini and related tribes (Coleoptera: Curculionidae: Entiminae) from the Middle East and Balkans.– Israel Journal of Entomology, **44–45**: 13–50.
- 283а. Бици, М., 1985. Искушења на путу по црногорском Приморју , Албанији и Србији 1610. г., Будва.
284. Бикић, В., 1996. Прилог културној стратиграфији манастира Светих арханђела код Призрена. – Старијар, **47**: 279–286, 3 figs. Београд. [In Serbian, English summary]
285. Бислими, Е., 2016. Проучавање друштвено-географских посебности општине Гора. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Мастер рад. 1– 112. [In Serbian]
286. Bjelić, O., Horvat, A., Kostić, D., Popović, E., Šimić, S. 1996. Food Analysis and Helminthes of *Rana temporaria* L., 1758 (Amibia. Anura) at Šar planina Mountain in Serbia. – *I. kongres na biolozite na Makedonija, Zbornik na apstrakti*, p.140, Ohrid.
287. Blagoev, G., 1999. Study of Wolf Spiders (Araneae: Lycosidae) in Shar Planina Mountain, Macedonia. – *Proceedings of the 1st Congress of ecologists of the Republic of Macedonia with international participation (Ohrid, 20-24 September 1998)*, **1**: 335–353.
288. Blagoev, G., 2002. Check List of Macedonian Spiders (Araneae). – *Acta zoologica bulgarica*, **54**: 9–34.
289. Благојевић, М., 1992. Град и жупа – међе градског друштва, Социјална структура српских градских насеља (XII–XVIII век), Смедерево–Београд, 67–84.
[Blagojević M., *Grad i župa – međe gradskog društva*, Socijalna struktura srpskih gradskih naselja (XII–XVIII vek), Smederevo–Beograd. 67–84]
290. Blagojević, M., Milošević-Zlatanović, S., 2014. Sexual shape dimorphism in Alpine chamois (*Rupicapra rupicapra*) horns: using horn curvature in sex identification. – *Mammalia*, **79** (1): 91–100.
291. Blank, S., 1993. A contribution to the sawfSy fauna of northern Greece (Hymenoptera: Symphyta). – *Beitrage zur Entomologie*, **43** (2): 431–439, 1 map.
292. Блаженчић, Ј., et al, 2005. Станишта Србије. Приручник са описима и основним подацима. Резултати пројекта „Хармонизација националне номенклатуре у класификацији станишта са стандардима међународне заједнице“. pp. 1–684. Београд. [In Serbian]
293. Блажев, К., Блажев, А., 2017. Перспективни геолошки формацији како носители на силициски сировини во Република Македонија. – In: Јовановски, М. и Боев, Б. (Eds) Втор Конгрес на геолозите на Република Македонија. Зборник на Трудови, Крушево: 95–102, 1 map. [In Macedonian]
294. Блечић, В., 1972. Фам. Cistaceae A. L. De Jussieu, 1789. Gen. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука. Флора СР Србије, III: 164–174, tabs XLII–XLIII. Београд. [In Serbian]
295. Blečić, V. and Tatić, B., 1960. Beitrag zur kenntniss der planzenfahrenewsider der gebirge Ostrovica. – *Glas Inst Bot Univ Beograd*, **1** (5), 2:131–139.

296. Boeters, H.D., Gittenberger, E., Subai, P., 1989. Die Acciculidae (Mollusca, Gastropoda Prosobranchia). – *Zool. Verh.*, **252**: 1–234, 1–218 figs. Leiden.
297. Bojadžievski, K. 1985. Orlovi u Makedoniji: Zaštita za ravnotežu . – *Lovački vjesnik*, **11**: 405. Zagreb.
298. Bojčević, M., 1940. Sveti Petar Koriški i njegov manastir. – Skopje.
299. Boev, N., Simeonov, S., 1967. Über die verbreitung einiger Eulen – Arten in Südost– uropa. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **XI,1 (91)**: 1–15, 4 maps [Macedonian summary]
300. Boev, B., Jelenković, R., 2012. Allchar Deposit in Republic of Macedonia – Petrology and Age Determination. In: Al-Juboury A. (ed.): Petrology – New Perspectives and Applications, InTech, 131–168.
301. Bogdan, J., 1939. Geografski pregled Šar Planine in Koraba.– *Planinarski Vestnik*, 180– 193. Ljubljana. [In Slovenian]
302. Богдановић, М., Тешић, Ж., Гигов, А., Тодоровић, М., Стојановић, С., 1965. Неке тресаве на Шар-планини и особине њиховог тресета. – Манускрипт, непубликовани подаци. [In Serbian]
303. Bogojević, J., 1972-73. Prilog poznavanju faune Collembolan a planini Šari i Ošljaku. – *Glasnik Zemaljskog muzeja BiH u Sarajevu*, **11–12**: 87–97. [In Serbian]
304. Богојевић, Ј., 1998. Фауна Collembola подунавских пескова Србије. – САНУ, Зборник радова о фауни СР Србије, **5**: 141–156. Београд.[In Serbian, English summary]
305. Boissonnas, F., Baud-Bovy, D., 1919. Le berceau des Serbes; photographies de Fred. Boissonnas; introduction de D. Baud-Bovy. – Éditions d'art Boissonnas. Genève.
- 305a. Бојовић, Б., 2012. Косово и Западни Балкан – питање регионалне стабилности и европске безбедности. – Париз – Београд, 1–52.
306. Бојовић, Д., 2012. Анализа хемијског састава и биолошке активности шарпланинског чаја, *Sideritis scardica* Griseb., Lamiaceae. – Dissertation, Универзитет у Крагујевцу, Факултет медицинских наука, 1–105, 26 figs. [In Serbian]
307. Bončev, G., 1920. Petrografsko-Mineraloški Proučuvanja v Makedonija. – *Klon prirodomatičeski*, **13** (5) Sofia, Bulgaria [In Bulgarian].
308. Bornmüller, J. (1920/21). Über zwei neue Nelken aus dem Balkan. Repert. Spec. Nov. Regni Veg., 17:422-425.
309. Bornmüller, J., 1921. Zur Gattung *Centaurea*. – BBC, **38** (2): 458–465.
310. Bornmüller, J., 1922. Neues und Bemerkenswertes über *Verbascum*-Arten Mazedoniens. – *Repert. Spec. Nov. Regni Veg.*, **18**: 133–141.
311. Bornmüller , J., 1923. Über eine neue Tulipe der Flora Mazedoniens. – *Repertorium specierum novarum regni vegetabilis*, **19**: 199–200.
312. Bornmüller, J., 1925. Beiträge zur Flora Mazedoniens, I. – *Engl. Bot. Jahrb.*, **59**: 294–504, Leipzig
313. Bornmüller, J., 1926. Beiträge zur Flora Mazedoniens, II. – *Engl. Bot. Jahrb.*, **60**: 1–125, Leipzig.
314. Bornmüller, J., 1927. Bearbeitung der von H. Burgeff und Th. Herzog in den Kriegsjahren 1916-1918 in Mazedonien gesammelten Pflanzen. – *Allgem. Botan. Zeitsch.*, **2(23)**: 25– 38.
315. Bornmuller, J., 1928. Beitrage zur Flora Mazedoniens. III. Sammlungen in den Kriegsjahren 1916-1918. – *Bot. Jahrb. Syst. Beibl.*, **140**: 1–195.
316. Bornmüller, J. 1933. Zur Flora von Montenegro, Albanien und Mazedonien. – *Magyar*

Botanikai Lapok, **32**: 109–142.

317. Bosselmann-Ruickbie, A. (ed.) 2019. New Research on Late Byzantine Goldsmiths' Works (13th-15th Centuries) Neue Forschungen zur spätbyzantinischen Goldschmiedekunst (13.-15. Jahrhundert). – Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums | Mainz. 1–190.
318. Бошковић, Ђ., 1932. Рушевине Св. Николе у комплексу грађевина манастира Св. Арханђела код Призрена. – *Гласник Скопског научног друштва*, **XI**: 231–233. [In Serbian]
319. Бошковић, Ђ., 1956-57. Испосница Петра Коришког. – *Старинар, орган Археолошког института*, **VII-VIII**: 91–112, 20 figs. [In Serbian, French summary]
320. Bošković, J., Prodanović, R., Mladenović, J., 2019. National Parks of Serbia / Nacionalni parkovi Srbije. – Zbornik radova / 9. međunarodni simpozijum o upravljanju prirodnim resursima, Zaječar, Srbija 2019, 31. maj; [organizatori] Fakultet za menadžment Zaječar, Univerzitet Megatrend [etc.] = Proceedings / 9th International Symposium on Natural Resources Management, Zajecar, Serbia 2019, Masy 31 ; [organizers] Faculty of Management Zajecar, Megatrend University [etc.] ; urednici, editors Dragan Mihajlović, Bojan Đorđević. - Zajecar : Faculty of Management, Megatrend University, Belgrade. 115–120.
321. Бошковић, С.П., 1914. Нова карта српских краљевина и суседних области [Картографска грађа] – Размер 1:1 000 000. – [Београд]: Картографска радионица Географског одељења гл. Ђенералштаба.
322. Бошковић, С.П., 1933. Карта Краљевине Југославије и суседних подручја [Kartografska građa], razmara 1: 1.000.000. – Beograd : Vojno Geografski institut, [s. a.]. – 1 geogr. karta : u bojama ; 76 × 85 cm na listu 79 × 95 cm Legenda uporedno na srp. i franc. jeziku.
323. Бошковић, Т., 2016. Туристичко-угоститељски објекти Шар-планине. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–48. [In Serbian]
324. Bouchie De Belle, E., 1918. La Macédoine et Les Macedoniens (French Edition). – Imprimerie Nationale du Royaume du Serbie, 1–125. Corfou. [Introduction: Wendel, H., Rizoff, D., Tomitch, S.]
325. Boue, A., 1837. Some Observations on the Geography and Geology of Northern and Central Turkey. – *The Edinbourg New Philosophical Journal*, **XXII**: 47–61.
326. Boué, A., 1840. La Turquie d'Europe; observations sur la géographie, la géologie, l'histoire naturelle, la statistique, les moeurs, les coutumes, l'achéologie, l'agriculture, l'industrie, le commerce, les gouvernements divers, le clergé, l'histoire et l'état de cet empire I–IV, Paris, Arthus Bertrand Ed.
327. Boué, A., 1840. La Turquie d'Europe. – Vol. 1 – Vol. 4, Vienna, Braumüller.
328. Boué, A., 1847. Ethnographische Karte des Osmanisches Reiches. Europäisches Theils. – Wien.
329. Boué, A., 1854. Recueil d'Itinéraires dans la Turquie d'Europe. – En Commission chez W. Braumüller. Wien. 1–353
330. Boué, A., 1870. Einige Berichtigungen zur Halin'schen Karte der Flußgebiete des Drin und des Vardar in Nord-Albanien und Macedonien (1869). – *Sitzungsberichte der Akademie der Wissenschaften mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse*, **60**: 653 – 664, 1 tab.
331. Boué, A., 1870. Mineralogisch-geognostisches Detail über einige meiner Reiserouten in

- der europäischen Türkei. – *Sitzungsberichte der Akademie der Wissenschaften mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse*, **61**: 203 – 294.
332. Boué, A., 1879. Über die Oro-Potamo-Limne (Seen) und Lekavegraphie (Becken) des Tertiären der europäischen Türkei und Winke zur Ausfüllung der Lücken unserer jetzigen geographischen und geognostischen Kenntnisse dieser Halbinsel. – *Sitzungsberichte der Akademie der Wissenschaften mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse*, **79**: 261 – 326, 2 maps.
333. Boué, A., 1889. Die Europäische Türkei, Vol. 1–4, Friedrich Tempsky, Vienna.
334. Boué, A., (= Буе, А.), 1891. Геолошки састав европске турске (у преводу М. Жујовића, Ј. Цвијића и Ј. Жујовића) – *Геолошки анализи Балканског полуострва*, **III**: 1–159. Београд. [In Serbian]
335. Boursin, C., 1962. Eine neue *Cosmia* Hb. (*Calymnia* auct.) aus dem Balkan und Kleinasien (Beiträge zur Kenntnis der „Noctuidae-Trifinae“, 115). – *Zeitschrift der Wiener Entomologischen Gesellschaft*, **47**: 65–72, 6 tabs.
336. Бован, В. (ed.) 1970. Лазаричке народне песме у шарпланинском крају. – *Стремљења*, 1: 134–150. Приштина. [In Serbian]
337. Бован, В., 1972. Тајни језици зидара Средачке и Сиринићке жупе. – *Гласник музеја Косова и Метохије*, **XI**: 113–131, Приштина.
338. Бован, В., 1983. Јастребов у Призрену, (Културно-просветне прилике у Призрену и рад руског конзула И. С. Јастребова у другој половини деветнаестог века). – Библиотека Научна мисао, 1–268. Јединство, Приштина. [In Serbian]
339. Bovan, V., 2002. On the folk literature of Goranies. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts , — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. **51**: 1–105).
340. Božinović, P., Simić, M. 1969. Problem vode deficitarnih područja s posebnim osvrtom na Kosovo. – In: Kongres o vodama Jugoslavije (I), Beograd: Savez inženjera i tehničara Jugoslavije.
341. Božinovski P., 1984. Odliki na šarplaninec vo SR Makedonija. – *Makedonski veterinarski pregled*, **XIII** (2): 51–53.
342. Braun, W., 1991. Beitrag zur Kenntnis der Gattung *Otiorrhynchus* Germar: Festlegung von Lectotypen Apfelbeckscher *Otiorrhynchus*-Arten aus dem Naturhistorischen Museum Wien (Coleoptera: Curculionidae). – *Koleopterologische Rundschau*, **61**: 185 – 188.
343. Breit, J., 1929. Zwei neue *Dorcadion* aus Balkan. – *Koleopterologische Rundschau*, **14** (5/6): 205–207.
344. Breitenmoser-Würsten, C., Breitenmoser, U., 2001. The Balkan *Lynx* Population: History, Recent Knowledge on its Status and Conservation Needs. (No. 7). – KORA Bericht. KORA, Bern.
345. Brelih, S., 1986. Ectoparasitical Entomofauna of Yugoslav Mammals. II. Siphonaptera from *Dinaromys bogdanovi* and *Chionomys nivalis* (Rodentia: Cricetidae). – *Scopolia, Journal of the Slovenian Museum of Natural History*, **11**: 1–48. Ljubljana.
346. Brelih, S., Petrov, B., 1978. Ektoparazitska entomofavna sesalcev (Mammalia)

Jugoslavije. Insektivori in na njih ugotovljeni sifonapteri. / Ectoparasitical Entomofauna of Yugoslav Mammals. I Insectivora and Siphonaptera Stated on Them.– *Scopolia*, **1**: 1–67, 12 tabs, 17 figs. Ljubljana [In Slovenian, English summary]

347. Brelih, S., Trilar, T., 2000. Siphonaptera of squirrels and dormice (Rodentia: Sciuridae, Gliridae) from the western and central Balkans Bolhe veveric in polhov (Rodentia: Sciuridae, Gliridae) zahodnega in osrednjega Balkanskega polotoka – *Acta Entomologica Slovenica*, **8**: 147 – 189, 20 figs. Ljubljana. [Slovenian abstract]
348. Brelih, S., Trilar, T., 2004. Siphonaptera of the Lesser Mole Rat (*Nannospalax leucodon* (Nordmann 1840)) (Rodentia: Muridae: Spalacinae) from the Western and Central Balkans. – *Scopolia, Journal of the Slovenian Museum of Natural History*, **52**: 1–28. Ljubljana.
349. Bretherton, R.F., 1966. A Distribution List of the Butterflies (Hhopalocera) of Western and Southern Europe. – *Transactions of the Society for British entomology*, **17**(1): 1–94.
350. Breuning, S., 1926. Über *Carabus variolosus*. – *Koleopt. Rdsch.*, **12**: 19–25
351. Breuss, O., 1994. Über einige wenig bekannte *Verrucaria*-Arten (Lichenes, Verrucariaceae). – *Österreichische Zeitschrift für Pilzkunde*, **3**: 15–20.
352. Броз, В., 1966. Клисуре Призренске Бистрице – предео нарочите природне лепоте или просторни меморијални природни споменик. – *Заштита природе*, **33**, Републички завод за заштиту природе НР Србије, Београд.
353. Brullo, S., Del Galdo, G. P. Giusso and Minissale, P., 2009. Taxonomic revision of the *Koeleria splendens* C. Presl group (Poaceae) in Italy based on morphological characters. – *Plant Biosystems - An International Journal Dealing with all Aspects of Plant Biology*, **143** (1): 140–161.
354. Брусин, А., 2018. Преглед заштићених подручја у Републици Србији- *Заштита природе*, **68** (1-2): 13–40. Београд. [In Serbian]
355. Bryk, F. & Eisner, C., 1930. *Parnassius mnemosyne* L. ssp. *balcanica* (n.). – *Parnassiana*, **1** (2) (27.VII. 1930): 3–4.
356. Буцало, В., Ступар, В., Милановић, Ђ., 2012. Карактеристике и поријекло популације молике (*Pinus peuce* Griseb.) на Јадовнику у западној Босни. – *Гласник Шумарског факултета Универзитета у Бањој Луци*, **16**: 7–29. [In Serbian, English abstract & summary]
357. Buchholz, K.F., 1963. Odonaten aus Mazedonien – *Opuscula zoologica*, **70**: 1–16.
- 357а. Букумирић, М., 1984. Изономастике јужног Метохије. – *Ономатолошки прилози*, **V**: 413–603.
358. Букумирић, М., 1988. Ономастика Сиринићке жупе. – *САНУ, Ономатолошки прилози*, **IX**: 253–467. Београд.
359. Букумировић, М., 2013. Преглед Метохијских ојконима. – *Зборник радова Филозофског факултета*, **XLVIII** (1): 9–38. Косовска Митровица. [In Serbian, English summary]
360. Буквић, Д., 2017. Шар-планина трезор Европе. – *Политика*, 30. Јули 2017. Београд. [In Serbian]
361. Buresch, I., Arndt, W. 1926. Die glazialrelicte stellenden Tierarten Bulgariens und Mazedoniens. – *Zeitschrift für Morphologie und Ökologie der Tiere*, **5** (3): 381–405.
362. Burović, K., 1993. Toponimi “Dardanija”. – *Ylberi*, **I** (1): 13–14.., Geneve.

363. Burr, M., 1941. More field notes from Macedonia. – *Entomologist's Record and Journal of Variation*, **5**: 57–63.
364. Bursać, M., Vemić, M., 2002. Basic requirements for planned arrangement of the Šar Mountain župas of Serbia. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts, — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. **51**: 1–105).
365. Buttler, K. P., 1967. Zytotaxonomische untersuchungen an Mittel- und Südeuropaischen *Draba* Arten. – *Mitt. Bot. München*, **IV**: 275–362, 17 figs.
366. Bytyqin P., Fetoshin O., Durmishin B.H., Etemin F.Z., Cadrukun H., Ismailin M., Abazin A.S. 2018. Status assessment of heavy metals in water of the Lepenci River Basin, Kosova. – *J Ecol Eng.*, **19** (5):19–32.
367. Bytyqi P, Ymeri P, Czikkely M, Fetoshi O, Shala-Abazi A, Ismaili M, Ramshaj Q, Millaku F. 2019. The application of benthic diatoms in water quality assessment in Lepenci River Basin, Kosovo. – *J Ecol Eng.*, **20** (11): 43–57.
368. Bytyqi, P., Czikkely, M., Shala-Abazi, A., Fetoshi, O., Ismaili, M., Hyseni-Spahiu, M., Ymeri, P., Kabashi-Kastrati, E. & Millaku, F. 2020. Macrophytes as biological indicators of organic pollution in the Lepenci River Basin in Kosovo. – *Journal of Freshwater Ecology*, **35** (1): 105–121.

C (Ц)

369. Cantelli, G. (1634-1695), 1689. *Albania Propria ouero Superiore detta anche Macedonia Occidentale.* / descritta da Giacomo Cantelli da Vignola suddito è Geografo del Serenis(si)mo Sig(no)r Duca di Modena.
370. Cantelli, G. (1634-1695), 1689. *La Macedonia / descritta da Giacomo Cantelli da Vignola suddito è Geografo del Serenis(si)mo Sig(no)r Duca di Modena.*
371. Castiglia, R., Annesi, F., Kryštufek, B., Filippucci, M.G., Amori, G. 2009. The evolutionary history of a mammal species with a highly fragmented range: the phylogeography of the European snow vole. – *Journal of Zoology*, **279**: 243–250, 3 figs.
372. Цекова, М., 2005. Преглед на бриофлората на Република Македонија. Природно-математички факултет – Скопје, Институт за биологија. 1–40, Скопје [Cekova, M. (2005). The review of the bryoflora of the Republic of Macedonia. Faculty of Natural Sciences and Mathematics – Skopje, Institute of Biology. 1–40, Skopje.]
373. Cerabregu, M., 1971. Populacijske osobine Kosova i njihova grafička obrada. – Magistarski rad. Zagreb.
374. Cerabregu, M. ,1981, Opšta klasifikacija na naselbite vo Kosovo. – Zbornik na trudovi od republičkot simpozium "Prirodni i socio-geografski problemi na ridsko-planinske področja", pp. 210–215.
375. Cerabregu, M., 1987. Korelacija narodnog i naučnog koncipiranja prostornih cjelina na primeru SAP Kosovo. – *Dela*, **4**: 141–148, 1 tab, 1 fig. 1 map Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za geografijo. Ljubljana.[In Croatian, English summary]
376. Џермановић-Кузмановић, А. 1975. Југословенске земље на Птолемејевој карти. У:

- Шкриванић, Г. (1975). *Monumenta cartographica Jugoslaviae*, II. Београд: Историјски институт, 8–30. [Cermanović-Kuzmanović, A. (1975). Jugoslovenske zemlje na Ptolomejovoj karti. U: Škrivanić, G. (1975). *Monumenta cartographica Jugoslaviae* II. Beograd: Istorijski Institut, 8–30.]
377. Cestnik, I., 1935–36. Šar planina. – *Mentor* **23** (4): 83–86. Ljubljana.
378. Chavdarova, S., Kajevska, I., Rusevska, K., Grebenc, T. & M. Karadelev., 2011. Distribution and Ecology of Hypogeous Fungi (excluding *Tuber*) in the Republic of Macedonia. – *Biol. Macedonica*, **62**: 37–48. Skopje.
379. Chobanov, D. P., Heller, K-G., 2010. Revision of the *Poecilimon ornatus* group (Orthoptera: Phaneropteridae) with particular refernce to the taxa in Bulgaria and Macedonia. – *European Journal of Entomology*, **107** (4): 647–672, 16 figs.
380. Chobanov, D .P., Lemonnier-Darcemont, M., Darcemont,C., Puskás,G., Heller, K.G., 2014. *Tettigonia balcanica*, a new species from the Balkan Peninsula (Orthoptera, Tettigoniidae). – *Entomologia*, **2**: 95–106, 7 figs, 6 tabs.
381. Chobanov, D. P., Mihajilova, B., 2010. Orthoptera and Mantodea in the collection of the Macedonian Museum of Natural History (Skopje) with an annotated check-list of the groups in Macedonia – *Articulata - Zeitschrift der Deutschen Gesellschaft für Orthopterologie e.V. DGfO*, **25**: 73 – 107.
382. Chrtek, J., 1970. Anmerkungen zur Art *Bellardiochloa violacea* (BELL.) Cmov. Poznamky k druhu *Bellardiochloa violacea* (BELL.) CHiov. – *Preslia*, **42**: 98–99. Praha.
383. Цинцовић, Т., 1972. 19 Род *Trifolium* L., 1737. Gen. Plant. 1: 229. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука. Флора СР Србије, **IV**: 425–471, tabs LXIX – LXXVII. Београд. [In Serbian]
384. Цинцовић, Т., Којић, М., 1976. Ред Poales. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука. Флора СР Србије, **VIII**: 259–308, tabs. XXX–XXXIV. Београд. [In Serbian]
385. Ciplak, B., Willemse, F., Chobanov, D.P., Heller, K-G., 2007. Systematic status and distribution of *Eupholioptera* (Orthoptera: Tettigoniidae) in the Balkans (north of Central Greece) – *Articulata - Zeitschrift der Deutschen Gesellschaft für Orthopterologie e.V. DGfO*, **22**: 33 – 46.
386. Cires, E., Baltisberger, M., Cuesta, C., Vargas, P., Fernández Prieto, J.A., 2013. Allopolyploid origin of the Balkan endemic *Ranunculus wettsteinii* (Ranunculaceae) inferred from nuclear and plastid DNA sequences. – *Organisms, Diversity and Evolution*, 1–10, 3 figs, App., Springer.
387. Ciriviri, K., Božinoski, J., Melovski, Lj., 2015. Balkan hiking adventure. Guidebook. Experience the hidden charm of the mountains of Macedonia, Albania and Kosovo – Edited by: Jovan Bozinowski and Kostantin Ciriviri, 1–196. Published by: Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GIZ.
388. Clark, H., 2000. Civil Resistance in Kosovo. – Pluto Press, London. 1–262, maps.
389. Coiffait, H., 1982. Coleopteres Staphylinidae de la region palarctique occidentale. IV. Sous famille Paederinae Tribu Paederini 1 (Paederi, Lathrobii). – *Supplément à la Nouvelle Revue d'Entomologie*, **12**: 1–440.
390. Conti, F., 2003. *Minuartia graminifolia* (Caryophyllaceae), a south-east European species. – *Botanical Journal of the Linnean Society*, **143** (4): 419–432, 10 figs, 1 map.
391. Coronelli, P. M., 1688. La Grecia descrita cosmografo della Serrenissima Republica di Venezia. – Venice. [Map]

392. Coronelli, P. M., 1692. Corso Geographico. – Venezia, Vol. 2, Map 66. Illyricum.
393. Crnčević, S., Grčev, K., Karamata, S., Simić, J., 1962. Pojave rodingita u ljubotenskom serpentinskem basenu. – Referati V savetovanja Saveza geoloških društava FNR Jugoslavije: pp.: 87–92. Beograd.
394. Crnobrnja-Isailović, J., Aleksić, I., 2004. Clutch size in two Central Balkan populations of European common lizard *Lacerta vivipara*. – *Biota*, 5/1-2: 5–10, 1 tab., 1 fig.
395. Csiki, E. 1940. Csiki Ernő állattani kutatásai Albaniában. – *A Magyar Tudományos Akadémia Balkán-Kutatásainak Tudományos Eredményei*, 1 (2): 208–288.
396. Csiki, E., 1943. Adatok az ormányos bogarak *Otiorrhynchus* nemének ismeretéhez. Beiträge zur Kenntnis der Russelkäfergattung *Otiorrhynchus*. – *Magyar Tudományos Akadémia Matematikai és Természettudományi Értesítője*, 61 [1942]: 1011–1027.
397. Csiki, E., Javorka, A., Kümmerle, E. B., 1926. Additamenta ad floram Albaniae. – *Mag. tud. akad. Balkan*, III, Budapest.
398. Cuca, S., 1932. Uspon sa skijama na Šar planinu. – *Hrvatski planinar*, 23 (2): 54–56. Zagreb. [In Croatian]
399. Cuntz, O., 1923. Die Geograpie des Ptolemaeus. Galliae, Germania, Raetia, Noricum, Pannoniae, Illyricum, Italia. Handschriften, text und untersuchung.– Weidmannsche Buchhandlung. 1–225, 3 maps. Berlin.
400. Cvijić, J., 1891. Eine Besteigung des Sardagh. – Sonderabdruck aus dem XVI. *Jahresberichte des Vereins der Geographen an der Universität Wien*. pp. 1–8. Wien.
401. Cvijić, J., 1901a. Die tektonischen Vorgänge in der Rhodopemasse. – *Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften*, CX (1–4): 409–431, 1 map, 1 fig. Wien.
402. Cvijić J., 1901b. Die dinarische-albanische Scharung. – *Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften*, CX (1–4): 437–477, 1 map. Wien.
403. Цвијић, Ј., 1902. Структура и подела планина Балканског полуострва. – *Глас Српске краљевске академије*, LXIII: 1–71. [In Serbian]
404. Cvijić J., 1903. Geologische Karte Mazedonien und Altserbien. Beograd.
405. Цвијић, Ј., 1903. Нови резултати о глацијалној епоси Балканског полуострва. – *Глас Српске краљевске академије*, LXV: 1–130; 185–240. Београд. [In Serbian]
406. Cvijić, J., 1906. Политичко-етнографска скица Македоније и Старе Србије (Politico-Ethnographic Sketch of Macedonia and Old Serbia).
407. Cvijić, J., 1906–1911. Osnove za geografiju i geologiju Makedonije i Stare Srbije s promatranjima u južnoj Bugarskoj, Trakiji, susednim delovima Male Azije, Tesaliji, Epiru i severnoj Albaniji. (Knj. I–III). Beograd: Srp. kralj. akademija.
408. Cvijić, J., 1908. Grundlinien der Geographie und Geologie von Mazedonien und Altserbien nebst Beobachtungen in Thrazien, Tessalien, Epirus und Nordalbanien. – Gotha: Justus Perthes, I: 1–392, 21 figs, 16 tabs, 2 maps, 15 profils, 1 tab., 46 sketchs.
409. Cvijić, J., 1913. Ethnographische Karte der Balkanhalbinsel. – *Petermanns Geograph. Mitteilungen*, 1: 22.
410. Cvijić, J., 1913. Ethnographische Karte der Balkanhalbinsel, nach allen vorhandenen Quellen und eigenen Beobachtungen von Prof. Dr. J. Cvijić. Leitung: Prof. Paul Laghans. Auf Grundlage aus Stielers Handatlas. – 1: 1.000.000. – Gotha: Justus Perthes.
411. Cvijić, J., 1918. La Péninsule Balkanique, Geographie Humaine. – Librairie Armand Colin, I–VIII+1–52+1–34, 34+9 maps. Paris.
412. Цвијић, Ј., 1919–1929. Ледено доба и глацијални облици Балканског полуострва. – Прештампано из: Ј. Цвијић, Геоморфологија, ауторизована скрипта по

предавањима, литографија П. Марковић, Београд 1919-1920, стр. 434-459.

413. Cvijić, J., 1920. Karta Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. – [Beograd]: Izdanje Djordja Josimovića, [ca 1920.]. 1 zemljop. karta : u bojama ; 67 x 57 cm, presavijena na 14 x 22 cm. Razmjer 1: 200 000.
414. Cvijić, J., 1922. Balkansko poluostrvo i južnoslovenske zemlje. Osnove antropogeografije. Knjiga prva. Beograd.
415. Cvijić, J., 1922. Balkansko poluostrvo i južnoslovenske zemlje: Osnove antropogeografije (Knjiga prva). Hrvatski štamparski zavod. Zagreb.
416. Цвијић, Ј., 1922. О снегничкој и ледничкој ерозији. – *Гласник Српског географског друштва*, 7-8: 21-48, 10 photos, 29 figs. [In Serbian]
417. Цвијић, Ј., 1923. Карта краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Размер 1: 500.000. – Израдили инж. Ј. Грегор и А. Лазић, Издање Ђорђа Јоксимовића.
418. Цвијић, Ј., 1924-1926. Геоморфологија. – Државна штампарија, Београд, 1: 1-599, 94 photos, 12 + 87 maps, 420 figs.; 2: 1-506, 156 photos, 5 maps, 436 figs. [In Serbian]

Č (Ч)

419. Чанаћевић, Д., 2003. Регионално-географски приказ општине Штрпце. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1-31. [In Serbian]
420. Čarni A., Matevski V., 2015. Impact of Climate Change on Mountain Flora and Vegetation in the Republic of Macedonia (Central Part of the Balkan Peninsula). – In: Öztürk M., Hakeem K., Faridah-Hanum I., Efe R. (eds.) Climate Change Impacts on High-Altitude Ecosystems. Springer, Cham.
421. Čarni, A., Mucina, L., 2015. Validations and typifications of some South European syntaxa. – *Hacquetia*, 14 (2): 289-299. [Slovenian abstract]
422. Чемерикић, М., 1993. Призрен и околина 1019-1941. Књ. I- III, "Прво слово", Београд.
423. Černosvitov, L., 1931. Zur Kenntnis der Oligochaetenfauna des Balkans. III Oligochaeten aus Montenegro und Südserbien. – *Zoologische Anzeiger*, 95, H. 11/12: 321-327.
424. Černjavski, P., 1930. Fossile koniferen in Pliozänen Mergelablagerungen bei Kačanik in Südserbien. – *Гласник Ботаничког завода и баште Универзитета у Београду*, 1 (3): 238-249.
425. Черњавски, П., Рудски, И., Сошка Т., 1937. Кратак преглед вегетације Јужне Србије. – *Споменица 25-тогодишњицу ослобођења Јужне Србије*, 135-159, 2 figs. [In Serbian]
426. Černjavski, S., Jovanović, M., 1978. Sastojina jele (*Abies alba* Mill.) na mestu zvanom „Jelak“ i njena podobnost za semenski objekt u SAP Kosovo = Silver fir (*Abies alba* Mill.) stand the location called „Jelak“ and its suitability for seed object in SAP Kosovo. – *Šumarstvo*, XXXI (1): 41-46.
427. Čingovski, J., 1956. Ein Beitrag zur Kenntnis der Blattwespenfauna von Mazedonien. – *Fragmenta balkanica.*, Skopje 1 (28): 221-234.
428. Čingovski, J., 1958. Zweiter Beitrag zur Kenntnis der Blattwespenfauna von Mazedonien. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, V,10 (51): 163-180, 9 figs. Skopje. [Macedonian summary]
429. Чинговски, Ј., 1960. Прилог кон познавањето на акулеатната фауна (Aculeata, Hym.) на Македонија. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, VII,1 (61): 1-17. Skopje.

[German summary]

430. Čingovski, J., 1971. Nekolki pilasti osi (Symphyta, Hymenoptera) novi za faunata na Makedonija. – *Fragmenta balcanica*, **VIII** (6). Skopje.
431. Čingovski, J., 1982. Genus *Arge* (Schrank) in the Fauna of Macedonia (Hym., Argidae). – *Fragmenta Balcanica, Mus. Mac. Sci. Nat., Skopje*, **XI**/13: 123–131.
432. Чинговски, Ј., 1985. Растворни оси / Sawflies/ - Symphita – Tenthredinidae, Dolerinae, Selandriinae, Tenthrediniinae (Insecta – Hymenoptera). – Фауна на Македонија, **VI**: 1–251, 152 figs. Скопје. [In Macedonian]
433. Čukalović, S. T., 1989. Sretečki rodoslov: rodoslovi familija sela Sredske kod Prizrena : XIX i XX vek. – Prosveta, Biblioteka Monografije, ogledi, studije, rasprave, Beograd, 1–224.

Ć (Ћ)

434. Ćirić, J., 2016. Things in heaven and on earth, visible and invisible: triumphal arc at the west façade of the Mother of God Ljeviška Church in Prizren. Structure and meaning. – *Niš u Vizantiji, Zbornik radova*, **15**: 179–186.
435. Ćirić, M., 1965. Atlas šumskih zemljišta Jugoslavije. – Jugoslavenski poljoprivredno šumarski centar, 1–84, color figs, 1 color map. Beograd.
436. Ćukić, D., 1960. Kosovo i Metohija: turistički vodič. – Turistički savez Autonomne Kosovske-Metohijske Oblasti, 1–185, figs. Priština. [In Serbian]
437. Ćukić, D., 1971. Kosovo Znamenitosti i lepote. – Putnik, 1–176. Beograd. [In Serbian]
438. Ђукић, Д., 1978. Туристичка валоризација природних, етнографских и других културних потенцијала Шар-планине. – Dissertation. Универзитет у Београду, Природно-математички факултет, Одеск за географске науке, 32 maps, 20 profiles, 3 graf., 18 sketch., 88 tabs, 84 photos. [In Serbian]
439. Ćukić, D., 1979. Osnovna svojstva pojedinih prostora u SAP Kosovu, odlučujuća za njihovo utvrđivanje kao nacionalnih i regionalnih parkova i bitni elementi koncepcije zaštite, uređenja i korišćenja. – Savetovanje o nacionalnim i regionalnim parkovima Jugoslavije, Brezovica SAP Kosovo, 27-29. IX 1979. godine. Pp. 127–138. [In Serbian]
440. Ćukić, D., 1980. Prilog novom shvatanju zastite, uređenja i korišćenja Šar-planine kao nacionalnog parka sa kratkim osvrtom na njene bitne prirodne i antropogene vrednosti. – *Obeležja*, **X** (1): 97–113, Pristina. . [In Serbian]
441. Ćukić, D., 1982. Brezovica (odrednica); u: Enciklopedija Jugoslavije, Jugoslavenski leksikografski zavod, **II**: 427, Zagreb.
442. Ђукић, Д., 1983. Туристичка валоризација природних, етнографских и других културних потенцијала Шар-планине. – Српско географско друштво, Посебна издања, Књига **55**: 1–192, Београд. [In Serbian, English summary]
443. Ђукић, Д., 1984. Језера у сливу Караниколићке реке на Шар-планини. – *Гласник Српског географског друштва*, **LXIV** (2): 3–12, 2 tabs, 3 figs Београд. [In Serbian, English summary]
444. Ćukić, D., 1988. Reljefne pogodnosti Šar-planine za razvoj planinarstva kao značajnog vida turističkih kretanja. – *Obeležja*, **2**: 49–60, Pristina. . [In Serbian]
445. Ćukić, D., 1988. Jezera u slivu jugoistočnog kraka Jažinačke reke na Šar-planini. – *Obeležja*, **6**: 99–114, Priština. [In Serbian]
446. Ćukić D., 1993. Prirodni i antropogeni turistički motivi i mogućnosti razvoja turizma u Gori, Opolu i Sredskoj. – Geografski institut "Jovan Cvijić" SANU, Beograd.

447. Ćukić, D., 1997. Lakes in the Kaluđerska reka river drainage area on Sar Planina area. – *The University Thought, Nat. Sci.*, **4** (1): 47–56, 2 tabs, 5 figs. [Serbian summary]
448. Ćukić D., 1997. Karakteristike razvoja turizma, Šarplaninske župe Gora, Opolje i Sredska. – SANU, Geografski institut „Jovan Cvijić”, Knjiga 40/III, Beograd.
449. Ђукић, Д., 1998. Физичко-географске одлике Шар-планине. – Природно-математички факултет, Одсек за географију, Приштина. Зборник радова саопштених на „Географском семинару“ у Приштини, 15. и 16 јуна 1997. године. 69–96. [In Serbian]
450. Ćukić, D., 1999. Jezera u slivu Jažinačke reke na severozapadnoj strani Šar-planine. – *Zaštita prirode*, **51** (1): 92–113, 9 figs, 3 tabs.
451. Ćukić, D., Belij, S., 1988. Glacijalni i nivacioni cirkovi u Gorsko-Opoljskom delu Šar-planine. – *Jugoslovenski simpozijum o Prokletijama i III susret geomorfologa Jugoslavije, Rožaje 12-18. 09. 1988.* 1–3, 1 map.
452. Ćurčić, B., Dimitrijević, R., Legakis, A., 2004. The Pseudoscorpions of Serbia, Montenegro, and the Republic of Macedonia. – Institute of Zoology, Faculty of Biology, University of Belgrade. Monographs Volume **VIII**: 1–107 Maps, 4 Tabs.
453. Ćurčić, B., Decu, V., 2008. Cave-dwelling Invertebrates in Serbia. – Advances in Arachnology and Developmental Biology. Papers dedicated to Prof. Dr. Božidar Ćurčić. S. E. Makarov & R. N. Dimitrijević (Eds.) 2008. Inst. Zool., Belgrade; BAS, Sofia; Fac. Life Sci., Vienna; SASA, Belgrade & UNESCO MAB Serbia. Monographs, **12**: 7–34, 6 figs. Vienna — Belgrade — Sofia.
454. Ćurčić, B., Makarov, S., Karaman, I., Dimitrijević, R., Ćurčić, S., 1999. Some comments on the Diplopods (Diplopoda, Myriapoda) from Yugoslavia. Part I – Glomeridae. – *Archives of biological sciences*, **51** (1): 11P–12P. Belgrade.
455. Ćurčić, B., Makarov, S., Stojovska, E. A.; Stancovic-Jovanovic, S. V., 1999. Some remarks on the millipede fauna of Macedonia. – *Archives of Biological Sciences*, **51**(1): 17P–18P. Beograd.
456. Ćurčić, S., Brajković, M., Ćurčić, B., 2007. The Carabids of Serbia. – Institute of Zoology, Faculty of Biology, University of Belgrade. Monographs Volume **XI**: 1–1083, 681 Maps.
457. Ćurčić, S., Ilić, N., Vesović, N., Antić, D., 2015. Two new high-altitude subspecies of *Tapinopterus (Tapinopterus) cognatus* (Dejean, 1831) (Coleoptera: Carabidae: Pterostichinae) from Serbia. – *Zootaxa*, [S.I.], **4034** (1): 197–200.
458. Ćurčin, S., 1935. Pénétration économique et financière des capitaux étrangers en Yougoslavie. – Dissertation (= Thèse pour le doctorat présentée... / par Slobodan Ćurčin; Université de Paris, Faculté de droit)
459. Ђурић, В., Дурлевић, У., 2020. Национални парк Шар планина. – *Екогеа, Лист студената Геопросторних основа животне средине*, **9**: 31–32, 2 figs. Географски факултет, Београд. [In Serbian]

Ć (Ć)

460. Čavolli, R., 1979-1980. Fizionomska individualnost Kosovskog dela Šar-planine. – *Zbornik radova PMF*, **6**: 225–232. Pristina.
461. Čavolli, R., 1997. Gjeografija regjionale e Kosovës [Regional geography of Kosovo]. – Prishtina: EMMK. 41 p.
462. Čavolli, R, 1981: Regjionalizimi fizionomik i Sharrit në Territorin e Kosovës. – Enti Krahinor për Mbrojtjen e Natyrës. – *Priroda Kosova /Natyra e Kosovës*: 43–58, Prishtinë. [In Albanian, Serbian and English summary]

463. Çoruhlu, Tülin, 2007. Gora- halk sanatlari.— Uluslararası Kalkınma ve İşbirliği Derneği (UKİD), 1–340. İstanbul. [In Turkish]

D (Д)

464. Dabić, D., Maksin, M., 2015. Prethodna planska dokumenta razvoja turizma na Šarplanini i mišljenje o Razvojnom projektu rizorta Brezovica. – Beograd: Institut za arhitekturu i urbanizam Srbije (nepublikovan materijal).
465. Dabinovci, V., Mustafa, B., Veselaj, Z., 2005. Decorative woody, bushy and liana plants and their ecologic vitality in two urban cities of Kosovo – Prizren and Gjilan. – *AJNTS – Albanian Journal of Natural and Technical Sciences*, **IX** (17): 73–78, 3 figs.
466. Daci, Z., E., Balaj, N., Hodaj, N., 2017. Farm typology and economic efficiency of agricultural farms in the Prizren region of the Republic of Kosovo. In: Hajrizi, E. (ed.) UBT – Higher Education Institution. International Conference on Business, Technology and Innovation Durrës, Albania 27-29 October 2017., p. 271.
467. Dalifi, M., 2002. Actual problems of education system in the municipality of Gora upon arrival of KFOR. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts, — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, **51**: 1–105).
468. Дамико, Р., Пајић, С., 2015. Фреска Богородице са Христом хранитељем у Призрену и Пизанске Мадоне: Допринос културним везама изнеђу истока и запада током 13. века. – *Ниши и Византија, Зборник радова*. Ниш. [In Serbian]
469. Dana, H., 2014. Migrimet e jashtme në komunën e Dragashit: shkaqet, humbjet dhe dobitë. – Dissertation. Universitetit i Tiranës, Fakulteti i histories dhe filologjisë, Departamenti i gjeografisë, 1–170, tabs, figs, grafs [In Albanian]
470. Daniel, F., 1955-1964. Monographie der Cossidae, (Lep., Het.). Kritische Beurteilung der bisher dem Genus *Stygia* Latr, zugeteilten Arten. – *Mitteilungen der Münchener Entomologischen Gesellschaft*, **44-45** (1955): 159–181; **49** (1959): 102–172, Tabs –V; **50**(1960): 93–118, Tabs XIV-XV; **51** (1961): 160–212, Tabs XVI–XVIII; **52** (1962): 1–38, Tabs. I-II; **54** (1964): 181–236. München.
471. Daniel, F. 1956. Bemerkungen zu einen *Zygaena* – und *Dysauxes* Arten Mazedoniens (Забелешки за некои видови *Zygaena* и *Dysauxes* од Македонија). – *Acta Musei macedonici Scientiarum Naturalium*, **IV** (10–41): 211–222. Skopje. [Macedonian summary]
472. Daniel, F., 1957. Heteropteren - Funde in Mazedonien. – *Fragmenta Balcanica. Musei Macedonici Scientiarum naturalium*, **2**, **1** (35): 1–4. Skopje
473. Daniel, F., 1964. Die Lepidopterenfauna jugoslavisch Mazedoniens. II. Bombyces et Sphinges. – Posebno Izdanie. Prirodoslovni Muzej, **2**: 1–74. Skopje.
474. Daniel, F., Forster, W., Ostheder, L., 1951. Beitrag zur Lepidopterenfauna Mazedoniens. – *Veröffentlichungen der Zoologischen Staatssammlungg München*, **2**: 1–78, 2 tabs.
475. Дармановић, М., Менковић, М., 2013. Етнографско наслеђе Косова и Метохије: одевање и текстил из збирки музеја у Приштини и етнографског музеја у Београду.

- Етнографски музеј, Музеј у Приштини, Београд, 760 pp.
476. Dauti, E., 1980. Faunističko ekološka istraživanja Plecoptera u području Kosova. – Unpublished PhD Thesis, The Faculty of Science of the University of Zagreb, 1–163.[In Croatian]
477. Dauti, E., 1987. Seasonal and regional dynamics of the population density of *Perla marginata* and *Brachyptera seticornis* along the Nerodimka River [Yugoslavia]. – *Acta Biol. Med. Exp.* **12**: 77–82.
478. Davidović, M., 1991. Šarplaninska Gora – The Migratory Processes. – *Sociološki pregled*, **25** (1–4): 73–81.
479. Davidov-Temerinski, A., 2017. Church of the Holy Virgin Ljeviška in Prizren. – Belgrade: Institute for the Protection of Cultural Monuments of Serbia.
480. Dedijer, J., 1912. Stara Srbija, geografska i etnografska slika. – *Srpski književni glasnik*, **XXX**: 1–28, Beograd. [In Serbian]
481. Dedijer, J., 1918. Carte des Pays Yougoslaves. Échelle 1: 1.000.000. – Institut de Kümmerly comp. Frey. Berne.
482. Dedov, I. 2003. Contribution to the study of the gastropods (Mollusca, Gastropoda) on Shar Mountain, Republic of Macedonia. – *Bulletin of the Biology Students' Research Society* **3**: 39–43.
483. Dedov, I., Neubert, E., 2002. Contribution to the knowledge of the clausiliid snails of the Shar Mountains (Republic of Macedonia) with description of new taxa (Pulmonata: Clausiliidae). – *Archiv für Molluskenkunde International Journal of Malacology*, **131** (1): 201–209.
484. Degen, A., 1902. Wichtigere botanische Entdeckungen vom Gebiete der Balkanhalbinsel. – Magyar Botanikai Lapok, 91–94. [In Magyar and German]
485. Degen, A., 1904. Botanische entdeckungen auf der Balkanhalbinseln. – *Mathematische und Wissenschaftlichen Berichte aus Ungarn*, **19**: 369–372. Leipzig.
486. Delègre, J., 2011. « À la recherche des Macédoniens » : le regard des cartes, 1840–1918. – *Cahiers balkaniques* [En ligne], 38–39 | 2011, mis en ligne le 02 décembre 2011, consulté le 03 mai 2019. URL : <http://journals.openedition.org/ceb/782>; DOI : 10.4000/ceb.782
487. Delić, J., 2006. Sisari. U: Amidžić, L. (Ur.), Studija zaštite Nacionalni park „Šar-planina”, knj.1 i 2., Zavod za zaštitu prirode Srbije. Beograd.
488. Delić, S., 1948. Ornitolska ekskurzija na Šar-planinu. – *Larus*, **II**: 102–105. Zagreb.
489. Deltschev, C., Blagoev, G., Stojkoska, E., 2000. A contribution to the study of some spiders (Araneae) in Macedonia. – *Archives of biological sciences*, **52** (3): 179–183., 1 tab. Belgrade [Serbian summary]
490. Deltshev C, Ćurčić B. P. M. & Blagoev G. 2003. The spiders of Serbia. – Committee for Karst and Speleology – Serbian Academy of Sciences and Arts; Institute of Zoology- Bulgarian Academy of Sciences; Institute of Zoology - Faculty of Biology - University of Belgrade; Institute for Biological Research “Siniša Stanković” (co-publishers), Belgrade - Sofia. pp 1–832, 574 Maps, 2 Tabs, 4 Figs.
491. Денић, Ж. Д., 1972. Индустриса и рударство Косова 1918–1941. – Зборник Косово I, Приштина.
492. Derans, Žan-Arno, Žeslen, Loran., 2011. Putovanje u zemlju Goranaca. Balkan, početak XXI veka. – Medijska knjižara Krug, 1–132. Beograd. [Original by Jean-Arnault Dérens and Laurent Geslin, translated by Olja Petronić]
493. Дерић, Б., 1991. Концепција дугорочног друштвено-економског развоја. In: Николић,

- С. (ed.) Општина Штрпце (Сиринићка жупа), друштвено-економски развој, организација и коришћење простора. – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **37**/III: 82–120. Београд.
494. Дерић, Б., Тодоровић, М. и Бркић, Р., 1991. Фактори и процеси досадашњег развоја. У Николић, С. (ed.) Општина Штрпце (Сиринићка жупа), друштвено-економски развој, организација и коришћење простора. – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **37**/III: 3–81. Београд.
495. Дерић, Б., Тодоровић, М. и Милетић, Р., 1997. Процеси и ефекти друштвено-економског развоја. In: Дерић, Б. (ed.), Шарпланинске жупе Гора, Ополе и Средска: друштвено-економски развој (прошлост-садашњост-будућност). – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **40**/III: 11–80. Београд.
496. Дероко, А., 1950. Средњевековни градови у Србији, Црној Гори и Македонији. – Просвета, 1–215, 208 figs, XXXVI tabs. Београд. [In Serbian, French summary]
497. Дероко, А., 1964. Фолклорна архитектура у Југославији (Народна архитектура – II). – Научна књига, 1–91, figs. Београд. [In Serbian, French summary]
498. Derviş, F., 2007. XVIII.-XIX. Yüzylinder Prizren: Siyasi ve sosyo-ekonomik tarihi. – Master's thesis. İstanbul Üniversitesi social bylimler enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yeniçag tarihi bilim dalı. İstanbul. I–X+1–205, tabs, figs. [In Turkish, English abstract]
499. Deschka, G., 1992. Das Weibchen von *Phyllonorycter arriseli* (Povolny & Gregor, 1955) (Lepidoptera, Lithocolletidae). – *Zeitschrift der Arbeitsgemeinschaft Österr. Entomologen*, **44** (½): 21–25, 7 figs.
500. Devetak, D., Jakšić, N.P., 2003. Neuroptera of Kosovo and Metohija (Serbia). – *Zeitschrift der Arbeitsgemeinschaft Österreichischer Entomologen*, **55**: 45 – 53.
501. Devetak, D., Jakšić, N. P., Koren T., Ivanšić D. 2015. Two sibling green lacewing species, *Chrysopa pallens* and *Chrysopa gibeauxi* (Insecta: Neuroptera: Chrysopidae) in Slovenia and western Balkan countries. – *Annales, Series historia naturalis*, **25** (1): 47–54, 5 figs, 1 tab.
502. Devetak, D., Klenovšek, T., Klokočovnik, V. 2019. Field work in North Macedonia and Greece 2019. Ninth Slovenian neuropterological expedition to the Balkans. – *Lacewing News: Newsletter of the International Association of Neuropterology*, **29**: 10–12.
503. Devetak, D., Klenovšek, T., Podlesnik, J. 2017. Field work in Macedonia 2017. Seventh Slovenian Neuropterological Expedition to the Balkans. – *Lacewing News-Newsletter of the International Association of Neuropterology, Autumn 2017*, **25**: 4–7.
504. Devetak, D., Zeqiri, R., 2018. Lacewings (Insecta: Neuroptera) in the collection of the Macedonian Museum of Natural History in Skopje. – *Acta Musei Macedonici Scientiarum Naturalium*, **21**: 113–122, 2 figs. [Macedonian summary]
505. Diaz, De La Guardia, R., Burgos, M., Jimenez, R., 2014. About the Karyotype Of *Microtus nivalis* Martins (Rodentia, Microtinae). – *Caryologia*, **34** (3): 377–383, 5 figs.
506. Диклић, Н., 1972. Ред Violales Фам. Violaciae De Cand. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука. Флора СР Србије, **III**: 128–164, tabs XXXVI–XLI. Београд. [In Serbian]
507. Диклић, Н., 1972. Род *Alyssum* L., 1754., Gen. Plant. Ed. 5: 293, nr. 722 - Жуменица. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука. Флора СР

- Србије, III: 286–311, tabs LXVI–LXIX. Београд. [In Serbian]
508. Диклић, Н., 1972. Род *Draba* L. 1754. Gen. Plant. Ed. 5: 291. – Гладница. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука. Флора СР Србије, III: 316–325, tab. LXXI. Београд. [In Serbian]
509. Диклић, Н., 1972. Род *Vicia* L. 1754. Gen. Plant. Ed. 5: 327. – Грахорица. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука. Флора СР Србије, IV: 315–355, tabs. LIII – LVIII. Београд. [In Serbian]
510. Диклић, Н., 1972. 27. Род *Genista* L., 1754. Gen. Plant. Ed. 5: 318; *Corniola* Adans, 1763. Fam. 2: 321; *Asterocytisus* Schur 1866. In Puss. Fl. Transs.: 154 – Жутилица. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука. Флора СР Србије, IV: 515–530, tab. LXXXI. Београд. [In Serbian]
511. Диклић, Н., 1972. 34. Род *Onobrychis* Mill. 1754. Gard. Dict. Ed. 4. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука. Флора СР Србије, IV: 549–558, tabs. LXXXV – LXXXVI. Београд. [In Serbian]
512. Диклић, Н., 1973. Фам. Oenotheraceae Wettst. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука. Флора СР Србије, V: 8–35, tabs. I – V. Београд. [In Serbian]
513. Диклић, Н., 1973. Фам. Dipsacaceae B. Juss. Фам. Чешљуга. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука. Флора СР Србије, V: 536–584, tabs. XCVIII – CVII. Београд. [In Serbian]
514. Диклић, Н., 1974. Genus *Sideritis* L. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука. Флора СР Србије, IV: 371–372. Београд. [In Serbian]
515. Диклић, Н., 1974. 1. Род *Teucrium* L. 1753. Spec. Plant. Ed. 1: 652; 1754. Gen. Plant. Ed. 5: 247. – Дубачац. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, VI: 349–357, tab. LIV. Београд. [In Serbian]
516. Диклић, Н., 1974. 1. Род *Stachys* L. 1753. Spec. Plant. Ed. 1: 580; 1754. Gen. Plant.. ed. 5: 253. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, VI: 408–432, tabs. LXIII – LXVI. Београд. [In Serbian]
517. Диклић, Н., 1974. 23. Род *Micromeria* Benth. 1829. In Bot. Reg. 15. No. 1282. – Бресина, Вријесак – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, VI: 458–462. Београд. [In Serbian]
518. Диклић, Н., 1974. 27. Род *Thymus* L. 1753. Spec. Plant. Ed. 1; 590; 1754. Gen. Plant. Ed. 5: 257 – Мајчина душица. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, VI: 475–509, tabs. LXXII–LXIX. Београд. [In Serbian]
519. Диклић, Н., 1975. Ред *Liliales*. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, VII: 492–568, tabs. LXIII–LXVII. Београд. [In Serbian]
520. Диклић, Н., 1976. Ред *Orchidales*. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, VIII: 36–116, tabs. VI–XIII. Београд. [In Serbian]
521. Диклић, Н., 1977. Фам. Cucurbitaceae. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, IX: 72–74. Београд. [In Serbian]
522. Диклић, Н., 1977. 2a. *Barbarea lepuznica* Nyar. 1934. In Bul. Grad. Bot. Cluj 14 97 (tab.

- VIII, fig. 1) & 4a. *Barbarea longirostra* Vel. 1898. SBGW. 29: 1 (Tab. IV, fig. 22, 22a, 22b). – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, **IX**: 77–78. Београд. [In Serbian]
523. Диклић, Н., 1977. 20a. Род *Aubrietia* Adans. 1763. Fam. 2: 420. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, **IX**: 80. Tab. VIII. Београд. [In Serbian]
524. Диклић, Н., 1984. Животне форме биљних врста и биолошки спектар флоре СР Србије. – In: Јанковић, М., Јовановић, Б., Јовановић, Р., Којић, М., Мишић, В. (Eds) Вегетација СР Србије, Општи део, I: 291–316, tabs, figs [In Serbian, English summary]
525. Диклић, Н., 1992. III Sect. *Ranunculastrum* D. C., Prodr. 1: 27 (1824). – In: Сарић, М. (ed.) Флора Србије, 1: 369–394, 3 maps, 2 tabs. Српска академија наука и уметности. Београд. [In Serbian]
526. Диклић, Н., Гајић, М., 2012. 5. *Spergularia* (Pers.) J. & C. Presl. Fl. Čech.: 94 (1819) – Шушљевци. – In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, 2: 195–199. Београд. [In Serbian]
527. Диклић, Н., Гајић, М., 2012. 13. *Stellaria* L. Sp. Pl.: 421 (1753) – Мишјакиње. – In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, 2: 256–269, tabs XXXIV–XXXV, maps. Београд. [In Serbian]
528. Диклић, Н., Гајић, М., 2012. 27. *Saponaria* Sp. Pl.: 408 (1753) – Сапуњаче. – In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, 2: 477–483, tabs LVIII. Београд. [In Serbian]
529. Диклић, Н., Никетић, М., 2012. *Caryophylleles*, Rod 21. *Viscaria* Rohl. Deutsch. Fl. Ed. 2, 2: 37 (1812) In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, 2: 357–361, tab XLIV, map 69. Београд. [In Serbian]
530. Диклић, Н., Стевановић, В., 2012. 6. *Scleranthus* L. Sp. Pl.: 406 (1753) – Трескавице; 7. *Minuartia* L. Sp. Pl.: 89 (1753) – Мишјакиња *Alsine* Scop.: *Cherlera* Hall.; *Queria* L.; – In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, 2: 209–235, tabs XXIX–XXXI. Београд. [In Serbian]
531. Диклић, Н., Стевановић, В., 2012. 12. *Arenaria* L. Sp. Pl.: 423 (1753) – Пешчарке, мишјакиње. – In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, 2: 251–256, tab XXXII, maps. Београд. [In Serbian]
532. Диклић, Н., Стевановић, В., 2012. 29. *Dianthus* L. Sp. Pl.: 409 (1753); Gen. Pl., ed. 5: 191 (1754) - Каранфили. – In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, 2: 491–557, tabs LX–LXVI, maps. Београд. [In Serbian]
533. Dimeska, H., Panov, D., 2015. Shar-Mountain benefits and disadvantages in tourism development by proclamation in National Park. – V Конгрес на географите од Република Македонија, Скопје, 26-29 IX 2015 / V Congrass og Geographers of the Republic of Macedonia, Skopje, 26-27 IX 2015: 139–145.

534. Dimeska, H., Panov, D., 2017. Qualitative and quantitative features of sports tourism in the mountains in the Republic of Macedonia. – *Географски разгледи*, **50**: 133–142, 3 tabs, Скопје.[Macedonian summary]
535. Димић, Д. 1997. Горње Село на Средској.– Народна и универзитетска библиотека, Приштина.
536. Димић, Д., 2003. Ономастика Средске жупе. – Институт за српску културу, 1–139. Приштина. [In Serbian]
537. Димитријевић, М., 1999. Геолошки атлас Србије 1: 2.000.000, Геолошка карта. Београд: Министарство за заштиту природних богатства и животне средине Републике Србије [Dimitrijević, M. (1999). Geološki atlas Srbije 1: 2.000.000, Geološka karta. Beograd: Ministarstvo za zaštitu prirodnih bogatstava i životne sredine Republike Srbije]
538. Димитријевић, М., 2002. Геолошки атлас Србије 1: 2.000.000, Геотектонска карта. Београд: Министарство Рударства и енергетике Србије и Геомагнетски институт [Dimitrijević, M. (2002). Geološki atlas Srbije 1: 2.000.000, Geotektonka karta. Beograd: Ministarstvo Rudarstva i energetike Srbije i Geomagnetni Institut]
539. Димитријевић, С.М., 1923. Богословско-учитељска школа у Призрену. – *Брасово*, XVII: 201–2014. Београд. [In Serbian]
540. Dimitrijević, V., 1999. Karakterizacija jugoslovenskog ovčarskog psa - Šarplaninca na osnovu biohemijskog polimorfizma proteina. – Magistarska teza. Univerzitet u Beogradu, Fakultet veterinarske medicine. I–VI, 1–74. Beograd.
541. Dimitrijević, V., 2008. Genotipizacija jugoslovenskog ovčarskog psa šarplaninca primenom mikrosatelitskih genetičkih markera. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Veterinary Medicine.
542. Dimitrijević, V. M., Jovanović, S. J., Savić, M. S., & Trajlović, R. D., 2005. Genetic polymorphism of blood proteins in Yugoslav shepherd dog. – *Acta veterinaria*, **55** (5-6), 357–365.
543. Dimitrijević, V., Stevanović, J., Savić, M., Petrujkić, B., Simeunović, P., Milošević, I., Stanimirović, Z., 2013. Validation of 10 microsatellite loci for their use in parentage verification and individual identification in the Yugoslavian shepherd dog Sharplanina. – *Annals of Animal Science*, **13** (4): 715–722, 2 tabs.
544. Димитров, Т., 1933. Молика – *Pinus peuce* Griseb. Скопље. (Prevod sa Bugarskog Ing. O. Krstić).
545. Dimoski, B., 1977. Zimski turizam na Šarplanina od Makedonska strana. Magistarski trud. Prirodno-matematički fakultet, Beograd. 1–143, figs. [In Macedonian]
546. Dimovski, A., 1959. I prilog kon herpetofaunata na Makedonija (Beitrag zur Herpetofauna Mazedoniens). – *Fragmenta Balcanica*, **3**: 1–4. [in Macedonian, with German summary]
547. Dimovski, A., 1963. Herpetofauna na skopska kotlina. I -zoogeografski i ekološki pregled. – *Godišen Zbornik Prirodno-Matematičkog Fakulteta, Univerziteta u Skoplju, Skoplje, Knjiga 14, Biologija*, **2**: 189–221.
548. Dimovski, A., 1964. II Prilog kon herpetofaunata na Makedonija (II Beitrag zur herpetofauna Mazedoniens). – *Fragmenta Balcanica*, **5**: 19–22.
549. Dimovski, A., 1966. Herpetofauna na skopska kotlina. II - faunistički del. – *Godišen Zbornik Prirodno-Matematičkog Fakulteta, Univerziteta u Skoplju, Skoplje*, 16, Biologija, **4**: 179–188.

550. Dimovski, A., Matvejev, S., 1955. Ornitološka istraživanja NR Makedonije. (Ornitologische Forschungen in der VR Macedonien). – *Srpsko biološko društvo, Arhiv bioloških nauka*, **VII** (1-2): 121–138, 3 maps. [In German, Macedonian summary]
551. Динчев, Е., и Атанасов, П., 1998. Високите планини на Република Македонија. – София.
552. Динић, А., Јанковић, М., 2006. Шуме питомог кестена *Querco-Fagetae* Br..Bl. et Vlieg. 1937, *Quercetalia roboris-petraeae* R. Tx. 1932. – In: Шкорић, Д. (ed.) Вегетација Србије, Шумске заједнице, **II** (2): 1–17. САНУ, Београд.[In Serbian, English summary]
553. Динић, А., Јанковић, М., 2006. Шуме мунике *Erico-Pinetae* Ht 1959, *Erico-Pinetalia Oberdorfer 49 emend.* Ht 1959. – In: Шкорић, Д. (ed.) Вегетација Србије, Шумске заједнице, **II** (2): 155–170. САНУ, Београд.[In Serbian, English summary]
554. Динић, А., Јанковић, М., 2006. Ацидофилне четинарске шуме *Vaccinio-Piceetae* in Br.-Bl. Et al. 1939 em. Zupančič (1976) 2000, *Vaccinio-Piceetalia* Br.-Bl. In Br.-Bl. Et al. 1939. Em. K. Lund 1967. – In: Шкорић, Д. (ed.) Вегетација Србије, Шумске заједнице, **II** (2): 201–211. САНУ, Београд.[In Serbian, English summary]
555. Динић, А., Јанковић, М., 2006. Високопланинска клековина кривуља *Vaccinio-Piceetea* in Br.-Bl. Et al. 1939 em. Zupančič (1976) 2000., *Vaccinio-Piceetalia* Br.-Bl. In Br.-Bl. Et al. 1939. Em K. Lund 1967. – In: Шкорић, Д. (ed.) Вегетација Србије, Шумске заједнице, **II** (2): 245–258. САНУ, Београд.[In Serbian, English summary]
556. Дивац, Н., 1907. Прилог за познавање колеоптерске фауне у Старој Србији и Маједонији. – *Просветни гласник, Додатак Просветном гласнику*, **XXVIII** (1): 5–12. Београд. [In Serbian]
557. Дивац, Н., 1907. Прилог за познавање хемиптерске фауне у Старој Србији и Маједонији. – *Просветни гласник, Додатак Просветном гласнику*, **XXVIII** (1):12–15. Београд. [In Serbian]
558. Дивац, Н., 1907. Грађа за фауну Старе Србије и Маједоније. – *Музеј Српске земље*, **6**: 1–19. Београд. [In Serbian]
559. Дивац, З., 1995. Свадбени обичаји у Средачкој жупи и Гори. In: Шарпланинске жупе – Гора, Опоље и Средска (антропогеографско-етнолошке, демографске, социолошке и културолошке карактеристике). – САНУ, Географски институт „Јован Цвијић“, књига **40/II**, Београд.
560. Dixon, C. J., Schönswetter, P., Schneeweiss, M. G., 2008. Morphological and Geographical Evidence are Misleading with Respect to the Phylogenetic Position and Origin of the Narrow Endemic Polyploid *Androsace cantabrica* (Primulaceae). – *Systematic Botany*, **33**(2): 384–389.
561. Döbler, H., 1975. Katalog der in den Sammlungen des ehemaligen Deutschen Entomologischen Institutes aufbewahrten Typen - XII (Coleoptera: Carabidae). – *Beiträge zur Entomologie = Contributions to Entomology*, **25**: 99–150.
562. Doczkal, D., 2000. Redescription of *Leucozona nigripila* Mik and description of *Leucozona inopinata* spec. nov. (Diptera, Syrphidae). – *Volucella*, **5**: 115–127.
563. Doflein, F., 1920. Macedonian ants (formicidae, hymenoptera); observations on their way of life.– Frankfurt a/M, itd: Gustav Fischer Verlag, 1–74.
564. Doflein, F., 1921. Mazedonien, Erlebnisse und beobachtungen eines Naturforschers im gefolge des Deutschen heeres. – Verlang von Gustav Fischer, Jena. 1–592, 279 figs.
565. Dokle, Nazif, 2009. Bogomilizmi dhe etnogjeneza te torbeshëve të Gorës së Kukësit.–

Tiranë. [In Albanian]

566. Dokle, Nazif, 2011. Bogomilizam i etnogeneza Torbeša Kukske Gore. – Alem, Prizren. 1–271. [In Bosnian, translated from Albanian by Sadik I. Idrizi]
567. Doli, F., 2001. Arkitektura tradicionale popullore e Kosoves, katalog i ekspozites shkencore. – 1-139. Prishtine. [In Albanian & English]
568. Dollfuss, K., 1995. A Worldwide Revision of *Pemphredon* Latreille 1796 (Hymenoptera, Sphecidae). – *Linzer boil. Beitr.*, **27** (2): 905–1019, 322 figs.
569. Dragaš, O., 2002. The story about Goranies. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts, — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. **51**: 1–105).
570. Drakulić, N., 1960. Geološka građa i sklop terena gornjeg toka Lepenca. – *Vesnik Geozavoda, ser. A*, **XVIII**: 33–48. Beograd.
571. Drakulić, N. i dr., 1959. Tumač za osnovnu geološku kartu FNRJ, List Kačanik. – Fond str. dok. Zavoda za geol. i geof. istr. Beograd.
572. Drakulić, N., Palinkašević, S., 1961. Tektonski odnosi Vardarske zone i susednog područja Šar planine i Jezerske planine. – III Kongres geologa Jugoslavije. **I**: 439–448.
573. Drançolli, J., 2014. Kosova: Archaeological Heritage. – In: Smith C. (eds) Encyclopedia of Global Archaeology. Springer, New York, NY.
574. Dronenik, B. & Peks, H., 1994. Catalogus faunae Carabiden der Balkanlander. – *Schwanfelder Coleopterologische Mitteilungen*, Sonderheft, **I**: 1–103. [Schwanfeld, Germany]
575. Dronenik, B. & Peks, H., 1999. Catalogus faunae Carabiden der Balkanlander (Coleoptera, Carabidae). – *Schwanfelder Coleopterologische Mitteilungen*, Sonderheft I (Schwanfeld), 2 Auflage, 1 – 123. [Schwanfeld, Germany]
576. Drozdovski, I., Keramicis, Z., 1987. Osnovna obeležja eksterijernih mera jugoslovenskog ovčarskog psa šarplaninca na području SR Makedonije. – *Zbornik kratkih sadržaja savetovanja o jugoslovenskom ovčarskom psu-šarplanincu Popova šapka, Kinološki sojuz na SR Makedonija*, 18–19.
577. Дубован, Р., 2003. Очуван геном буше на Шарпланини. – *Савремена пољопривреда*, **52** (3-4): 289.
578. Ducić, V., Radovanović, M. 2005. Klima Srbije. – Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd. 1–211, 9 tabs, 44 sketchs, 3 maps [In Serbian]
579. Dufay, C., 1968. Revision des Plusiinae Paléarctiques - I. Monographie du Genre *Euchalcia* Hübner. – *Veröffentlichungen der Zoologischen Staatssammlung München*, **012**: 21 – 154.
- 579a. Dufay, C., 1973. Contributions a l' etude des lepidopteres de la Macédoine Yougoslave.. Six espèces nouvelles pour la Macédoine. – *Entomops*, **30**: 187–192. Nice.
- 579b. Dufay, C., 1977. Second contribution a l' etude des lepidopteres de la Macédoine Yougoslave. – *Entomops*, **41**: 22–28. Nice.
580. Dufay, C., Varga, Z., 1995. A new Noctuid species from Iran: *Chersotis ebertii* sp. n. (Lepidoptera, Noctuidae). – *Acta Zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae*, **41** (1):

35–45, 50 figs. Budapest.

581. Duijzing, G., 1999. Religion and the politics of identity in Kosovo. – Dissertation. Amsterdam School for Social science Research (ASSR), I–X+1–221. Amsterdam. [English and Nederlands summary]
582. Дукић, Д., 1959. Водни биланс ФНР Југославије. – *Гласник Српског географског друштва*, XXXIX (1): 15–36, 2 maps, 10 tabs. Београд. [In Serbian, French summary]
583. Дукић, Д., 1977. Воде СР Србије. (Les eaux de la R. S. de Serbie) – Српско географско друштво, Посебна издања, Књига 44: 1–137, 24 tabs, 38 figs. [In Serbian, French summary]
584. Dukić, D.Ž., Gavrilović, L.M., 1994. Vodni bilans SR Jugoslavije. – *Glasnik Srpskog geografskog društva*, 74 (1): 47–64. Beograd.
585. Dunlop, A.J. and Mitov, G.P., 2009. Fossil harvestmen (Arachnida, Opiliones) from Bitterfeld amber. – *Zoo Keys*, 16: 347–375.
586. Дураки, Ш., 2008. Вакуларна флора високопланинског гребена Кобилице на Шар планини. – Магистарски рад, Универзитет у Београду, Биолошки факултет.
587. Duraki, Š., 1991. Vrste familije Lamiaceae na planini Ošljak. – Diplomski rad Manuscript. Универзитет у Београду, Биолошки факултет, Beograd.
588. Duraki, Š., Lakušić, D., 2005. Rod *Draba* L. na Kobilici Šar planina, Srbija. – In: Randelović, N. ed., VIII Simpozijum o flori jugoistočne Srbije i susednih regiona. – Zbornik rezimea, pp. 60, Prirodnomatematički fakultet u Nišu, Niš.
589. Duraki, Š., Vukojičić, S., Tomović, G., 2006. Genus *Saussurea* DC. (Asteraceae) in the Balkan Peninsula. – IV Balkan Botanical Congress, Book of abstracts, pp. 171. Bulgarian Academy of Sciences Institute of Botany. Sofia.
590. Duraki, Š., Tomović, G., Niketić, M., 2005. Endemična flora visokoplaninskog grebena Kobilica na Šar planini Šar-planina-Srbija. – In: Randelović, N. ed. Deveti Simpozijum o flori jugoistočne Srbije i susednih regiona. Zbornik rezimea. Prirodnomatematički fakultet u Nišu, Niš.
591. Duraki, Š., 2008. Visokoplaninska flora grebena Kobilice na Šar planini. – Magistarski rad Manuscript Univerzitet u Beogradu, Biološki fakultet, Beograd.
592. Duraki, Š., Stanojević, M., Stojanović, V., 2017. Florističke karakteristike šarplaninslog grebena Kobilica. – *Zaštita prirode* 67 (1-2): 5–23, Beograd.
593. Duridanov, I., 1975. *Die Hydronymie des Vardarsystems als Geschichtsquelle*. – Slavistische Forschungen, 17. Böhlau Verlag, Köln, Wien.
594. Дурлевић, У., 2019. Анализа природних услова, нивоа буке, јонизујућег и електромагнетног зрачења на територији општине Штрпце. – Завршни рад. Београд: Универзитет у Београду – Географски факултет. [In Serbian]
595. Durmishi, B.H., Ismaili, M., Shabani, A., Abduli, Sh., 2012. Drinking Water Quality Assessment in Tetova Region. – *American Journal of Environmental Sciences*, 8 (2): 162–169, 7 figs, 7 tabs.

Д (Dj, Ђ)

596. Ђекић, Т., Ивановић, Р., 2014. Географски приказ стања животне средине Косова и Метохије пре 1999. године. – Монографија. Природно-математички факултет, Косовска Митровица. 1–133, 31 tabs. [In Serbian, English summary]
597. Đukanović, M.D., 1966. Klima Kosova i Metohije. – Beograd.

598. Djikanovic, V., Paunovic, M., Nikolic, V. *et al.*, 2012. Parasitofauna of freshwater fishes in the Serbian open waters: a checklist of parasites of freshwater fishes in Serbian open waters. – *Rev Fish Biol Fisheries*, **22**: 297–324.
599. Ђокић, Н., 2016. Црква Светог Ђорђа у Призрену до ослобођења од Турака. – *Каленић*, **1**: 26—31.
600. Ђокић, Н., Надовеза, Б., 2019. Цркве и манастири на Косову и Метохији у XIX веку – оставштина Немањића. / Churches and monasteries in Kosovo and Metohia in the XIX century. / Kirchen und Klöster im Kosovo und in Metohia im 19. Jahrhundert. – Istorijski arhiv - Kruševac, Srpski naučni centar – Beograd.
601. Djordjeva, M., Stamenkov, M., Gudevski, A., 1975. Neke osobine semena i šišarki munike (*Pinus heldreichii* Christ) pojedinih nalazišta Makedonije i Kosova. – Zbornik radova sa Simpozijuma o munici, 4.-7.IX 1972., Dečani, Zavod za šumarstvo, Peć., p.: 115–121. [In Serbian, Albanian and German summary]
602. Ђорђевић Црнобрња, Ј., 2014. Миграције из Горе крајем деветнаестог и почетком двадесет првог века. – *Гласник Етнографског института = Bulletin of the Institute of Ethnography*, **LXII** (2): 35–47. Београд. [In Serbian, English summary]
603. Đorđević Crnobrnja, J., 2014. The Gorani Wedding Ritual – Between Individual and Collective Memory. – *Култура/Culture*, [S.l.], **6**: 159–168.
604. Đorđević Crnobrnja J., 2016. Terlik – simbol etničkog i religijskog identiteta Goranaca. – *Етнолошко-антрополошке свеске*, **26**, (н.с.) **15** (2015): 61–70. [In Serbian, English summary]
605. Đorđević Crnobrnja J., 2020. Nismo prekidali sa Gorom. Etnicitet, zajednica i transmigracije Goranaca u Beogradu. – Etnografski institute SANU, **93**: 1–276, 7 figs. Beograd. [In Serbian, English summary]
606. Ђорђевић, Јанко. 1925. Обичаји и веровања из Сиринићке жупе. – Српска Краљевска Академија, СЕЗб, XXXII, Живот и обичаји народни, **14**: 397–398., Београд.
607. Ђорђевић, Ј., 1994. Морфометријске карактеристике рељефа. In: Лазаревић, Р. (ed.), Шарпланинске жупе Гора, Опоље и Средска: одлике природне средине. – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **40/I**: 81–84. Београд.
607. Ђорђевић, М., 2012. Квалитативне карактеристике шареног даждевњака (*Salamandra salamandra*, Salamandridae) са подручја Шар планине. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–24. [In Serbian]
608. Đorđević, P., 1928. Myxomycetes Srbije. — *Glasnik Skopskog Naučnog Društva*, **6**: 105–131. Skopje.
609. Đorđević, P., Jovanović, I., Karamata, S., Kurat, G., Majer, V., Antaflos, T., 1987. Thermal and tectonic history of some ultramafic rock of Brezovica – the Livad mass, Yugoslavia. – *Ophioliti*, 12.1.245. Bologna.
610. Ђорђевић-Љубинковић, М., 1968. Призренско четворојеванђеље. Ка проблему његовог датовања. – *Старинар, H.C.*, **XIX**: 191–202+XVI Tabs.
611. Đorđević, M. i dr., 1960. Tumač za osnovnu geološku kartu FNRJ, List Gostivar 51. – Fond str. dok. Zavoda za geol. i geof. istr. Beograd.
612. Đorđević, M. i dr., 1960. Tumač za osnovnu geološku kartu FNRJ, List Prizren 53. – Fond str. dok. Zavoda za geol. i geof. istr. Beograd.

613. Đorđević, M. i dr., 1961. Tumač za osnovnu geološku kartu FNRJ, List Prizren 54. – Fond str. dok. Zavoda za geol. i geof. istr. Beograd.
614. Ђорђевић, П., 1914. Природњачке белешке о Вардарској Србији. Распрострањење шума у ослобођеним областима Србије [карта у прилогу: Шумска карта ослобођених области, 1: 600.000 (51 x 51 см)]. – *Гласник Српског географског друштва*, 3 (3-4): 249–250. Београд.
615. Đorđević, V., Lakušić, R., Jovanović, S., Vladimir Stevanović, V., 2017. Distribution and conservation status of some rare and threatened orchid taxa in the central Balkans and the southern part of the Pannonian Plain. – *Wulfenia*, 24: 143–162.
- 615a. Ђурић, В., Дурлевић, У., 2020. Национални парк Шар планина. – *Екогеа, лист студената геопросторних основа животне средине*.р. 31–32. Београд.
616. Đurović, S., 2017. Geografski obrasci genetičke i morfološke varijabilnosti predstavnika grupe *Silene saxifrage* (Caryophyllaceae). – Dissertation. Univerzitet u Beogradu. Biološki fakultet. 1–251, tabs, figs, maps. Beograd. [In Serbian, English summary]
617. Đulić, B. and Mirić, Đ., 1967. Catalogus faunae Jugoslaviae , IV / 4, Mammalia , pp. 1–46. Ljubljana.
618. Ђурђевић, И., 2005. Етнички карактер и етничка посебност Горанаца. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–64. [In Serbian]
619. Ђуричић, М.С., 1913. Административна подела нових крајева. – *Српске новине*, 186, 27. август 1913. Београд. [In Serbian]
- 619a. Ђурић, Б., Дурлевић, У., 2020. Национални парк Шар планина. – *Екогеа, лист студената геопросторних основа животне средине*. 9: 31–32. Београд.

DŽ (II)

620. Džekov, S., 1969. Alcuni dati sulla distribuzione e sulle associazioni del *Pino mugo* in Macedonia. (*Pinus montana* Mill. ssp. *mughus* (Scop.) Asch. et Gr.). – *Mitt, ostalp. din . pflanzensoz. Arbeitsgem . Camerino*, 9: 357–364. [Slovenian and German summary]
621. Džogović, A., 2003. Jedan interesantan dokumenat sa popisa stanovništva 1579. godine u Gori.– Takvim, Prizren.
622. Džogović, A., 2013. O autohtonim Bošnjacima Kosova. – *Bošnjačka riječ*, 29-32: 49–52, 3 figs. Novi Pazar. [In Bosnian]
623. Џоговић, А., 1996. Ономастика Горе. – САНУ, Одељење језика и књижевности, Одбор за ономистику, *Ономатолошки прилози*, XII: 33–366. Београд. [In Serbian]
624. Džukić, G., 1972. Herpetološka zbirka Prirodnjačkog muzeja u Beogradu. (Herpetological collection of the Belgrade Museum of Natural History). – *Glasnik Prirodnjačkog Muzeja Beograd*, Ser. B 27: 165–180.
625. Džukić, G., 1987. Taxonomic and Biogeographic Characteristics of the Slow-Worm (*Anguis fragilis* Linnaeus, 1758) in Yugoslavia and on the Balcan Peninsula / Taksonomske in biogeografske značilnosti slepca (*Anguis fragilis* Linnaeus, 1758) v Jugoslaviji in na Balkanskem polotoku. – *Scopolia* 12: 1–47, 7 figs, 5 tabs. [Slovenian summary]
626. Džukić, G., Kalezić, M., 1990. An overview of the occurrence of paedomorphosis in Yugoslav newt (*Triturus*, Salamandridae) populations. – *British herpetological society bulletin.*, 34: 16–22.
627. Džukić, G., Cvijanović, M., Urošević, A., et al., 2015. The batrachological collections of

the Institute for Biological Research „Siniša Stanković“, University of Belgrade.—
Bulletin of the Natural History Museum, **8** (8): 118–167. Beograd. [Serbian summary]

628. Џукић, Г., Вуков, Т., Калезић, М., 2016. Фауна репатих водоземаца Србије. – Српска академија наука и уметности, Посебна издања, Књига DCLXXVII, Одељење хемијских и биолошких наука, Књига **8**: 1–393, 103 figs. Београд. [In Serbian, English summary]
629. Дžukić, G., Tomović, Lj., Andelković, M., Urošević, A., Nikolić, S., Kalezić, M., 2017. The herpetological collection of the Institute for biological research 'Siniša Stanković', University of Belgrade. – *Bulletin of the Natural History Museum*, **10**: 57–104, 1 fig. [Serbian summary]

E (E)

630. Ebmer, A. W., 1974. Die Halictidae Makedoniens (Hymenoptera: Apoidae). – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **XIV**, **3** (121): 45–66. Skopje. [Macedonian summary]
631. Ehlers, J., Gibbard, P. L., 2004. Quaternary Glaciations - Extent and Chronology: Part I: Europe. – Elsevier, 1–488. Amsterdam.
632. Elezaj, Z., 2002. Karakteristikat seismotektonike të Kosovës, si bazë për rajonizimin sismik të saj. –Tirana.
633. Elezaj, Z., 2009. Seismotectonic Settings of Kosova. – *J. Int. Environmental Application & Science*, **4** (2): 167–176, 5 maps, 1 tab.
634. Elezaj, Z., Kodra, A., 2008. Gjeologjia e Kosovës. – Botimi Universitetit të Prishtinës.
635. Elezi, Xh., 2018. Godišnji nanos inerata od glavnih reka Kosova. – NSh “AGROVET” & “Alfa-Ing”, 1–138, 74 tabs, 80 figs. Priština. [In Serbian; also in English as a separate paper]
636. Елезовић, Г., 1949-50. Један оглед нашег говора из Ораховца у Подрими код Призрена.– САН, Институт за српски језик, Јужнословенски филолог, **XVIII** (1-4): 133–140, 2 figs. Београд. [In Serbian]
637. Elsie, R., 2004. Historical Dictionary of Kosova. – The Scarecrow Press.
638. Ем, X., 1931. Карта шума Јужне Србије по врстама дрвећа и по узгојном облику: размер 1:100.000 / Д. Петровић. Министарство шума и рудника. Београд.
639. Ем, X., 1931. Карта шума по врсти дрвећа и карта шума по врсти узгоја Јужне Србије (Македоније, Косова и Новопазарског санџака) – размер 1:100.000 / Д. Петровић. Министарство шума и рудника. Београд.
640. Ем, X., 1931. Опис шума. Шуме и шумска привреда Јужне Србије (Македоније, Косова и Новопазарског санџака) Д. Петровић. – Министарство шума и рудника. 1–800 Београд.
641. Ем, X., 1957. *О шумском покривачу НР Македоније*. – Хабилитационен труд. – Скопје, 1957. Со вегетациска карта 1:500.000.
642. Ем, X., 1957-58. О шумама смрче у НР Македонији. – *Годишен зборник на Земјоделско-шумарском факултет*, **11**: 37–42. Скопје.
643. Ем, X., 1961. Распространетоста на елата (*Abies alba* Mill.) во НР Македонија. – *Шумарски преглед*, **9** (6): 3–8, Скопје.
644. Em, H., 1962. Šumske zajednice četinara u NR Makedoniji. – *Biološki glasnik*, **15** (1): 1–38, figs. Zagreb.

645. Ем, Х., 1963. Борови по македонските склонови на Кораб и Рудока. – *Шумарски преглед*, **XI**: 17–25. Скопје.
646. Ем, Х., 1967. Преглед на дендрофлората на Македонија. Спонтани и супспонтани видови. – Скопје. – Сојуз на инженери и техничари по шумарство и индустрија за преработка на дрвото во СР Македонија. 1–125, figs.
647. Em, H., 1967. Subalpine Waldvegetation in der Gebirgen Mazedoniens. – *Mitteilungen der Ostalpindinarischen pflanaensoziologischen Arbeitsgemeinschaft*, **7**: 77–80.
648. Em, H., 1969. Der Fichtenwald an der Arealgrenze der Fichte in NW-Mazedonien. – *Ostalpin-Dinarischen Pflanzensoziologischen Arbeitsgemeinschaft*, **6**: 8–10.
649. Em, H., 1973. Über Moorwaldvegetation in Mazedonien. – *Mitteilungen der Ostalpin-Dinarischen pflanzensoziologischen Arbeitsgemeinschaft*, **13**: 101–103.
650. Ем, Х., 1974. За шумите на елата во Македонија. *Fago-Abietetum meridionale* ass. nov. – *Годишен зборник на Земјоделско-шумарскиот факултет*, **26**: 41–58, Скопје.
651. Ем, Х., 1977. Олиготрофна букова шума со брукенталија и боровинки. – *Годишен зборник на Земјоделско-шумарскиот факултет: шумарство*, **27**: 6–12. Скопје.
652. Em, H., 1983. Tisa (*Taxus baccata*), božikovina (*Ilex aquifolium*) i lovorolisnalika (*Daphne laureola*) u šumama Makedonije. – *Zbornik radova povodom jubileja akademika Pavla Fukareka*. - Sarajevo: Akademija nauka i umetnosti Bosne i Hercegovlne, 1983, 115–123.
653. Ем, Х., 1984. На јужној граници ареала смрче: шуме смрче на Шарпланини у Македонији. – *Приложи, МАНУ: одделение за биолошки и медицински науки - Скопје*, **V** (1): 11–29, figs.
654. Em, H., Dimitrovski, T., 1974. Rodot *Ribes* vo SR Makedonija. – *Godišen zbornik na zemjodelsko – šumarskiot fakultet na univerzitetot vo Skopje*. Posebno izdanie, 15–25.
655. Erben, M., 1985. Cytotaxonomische untersuchungen an Südeuropäischen *Viola*-Arten der section *melanium*. – *Mitteilungen der Botanischen Staatssammlung München*, **21**: 339–740.

F (Φ)

656. Fabbri, R. & Allemand, R., 2002. Nuove specie balcaniche del genere *Pedilophorus* Steffahny, 1843. – *Quad. Studi Nat. Romagna*, **16** suppl.: 59–71.
657. Fairmaire, L. & E. Allard (1873). Révision du genre *Timarcha*. – *Annales de la Société entomologique de France*, **3**:143–202.
658. Falahee, L.S. and Angus, B.R., 2010. Chromosomal separation of difficult species of *Copris* Geoffroy, 1762 and *Onthophagus* Latreille, 1802. (Coleoptera, Scarabaeidae), with discussion of *O. massai* Barraud as a British Pleistocene fossil. – *Zoo Keys*, **34**: 17–32.
659. Farjon, A., 2010. A Handbook of the World's Conifers: Revised and Updated Edition. – Brill Ed.
660. Fassati, M. 1946. Novy druh rodu *Amara* Bon. (Col. Carab.) ze Střední Evropy. (6a. příspěvek k poznání Carabidů, 1a. příspěvek k poznání sg. Zezea Cs.). – *Folia Ent.*, **9**: 87–94.
661. Fazekas, I., 1992. Beiträge zur Kenntnis der Pterophoriden-Arten Jugoslawiens – *Nachrichten des Entomologischen Vereins Apollo*, **13**: 57–64.
662. Fazekas, I., 1995. Beiträge zur Pterophoriden-Fauna des Balkans und des Karpatenbeckens – *Nachrichten des Entomologischen Vereins Apollo*, **16**: 99–113.
663. Fehér, Z, Szekeres, M. 2016. Taxonomic revision of the rock-dwelling door snail genus

- Montenegrina* Boettger, 1877 (Mollusca, Gastropoda, Clausiliidae). – *Zookeys*, **599**: 1–137. DOI: 10.3897/zookeys.599.8168.
664. Fehringer, O., 1922. Die Vogelwelt Macedonioens. – *Journal of Ornithologie*, **70** (1): 286–324.
665. Ferhati, I., 2013. Vlerësimi mikrobiologjik i djathit tradicional të “sharrit” i prodhuar në kushte tradicionale dhe industrial. – Dissertation. Universiteti Bujqësor i Tiranës, 1–144. Tiranë. [In Albanian]
666. Filarszky, N. F., 1931. Adatok Horvát-Szlavonország és a Balkán néhány más országának Chara-vegetációjához – *Ungarische Botanische Blätter*, **30**: 81–97.
667. Filipović, Đ., 1958. Soil erosion in the basin of Prizren. (Erozija zemljišta Prizrenske Kotline) – *Poljoprivreda*, **6** (10): 13–24.
668. Филиповић, С.М., 1953. Џилимарство у Средачкој жупи. – Зборник Етнографског музеја у Београду, **16**: 99–100.
669. Filipović, Milenko, 1963. *Struktura i organizacija srednjevekovnih katuna*. – Simpozijum, Sarajevo.
670. Filipović, Milenko, 1967. Različita etnološka građa Žur i okolna sela. – *Srpski etnološki zbornik*, **LXXX**: 121–148., SANU, Beograd.
671. Филиповски, Г., 1953. Педолошка карта 1: 500 000. Народна Република Македонија. – Геокарта, Београд.
672. Filipovski, G., 1995. Počvite na Republika Makedonija, tom I. Pedogenetski faktori i klasa na počvi so (A)-S i (A)-R tip na profilot. [Soils of the Republic of Macedonia, Vol. I Soil Forming Factors and the Soil Classes with (A)-C and (A)-R Profile Type]. – Makedonska Akademija na Naukite i Umetnostite, Skopje, 264 pp. [In Macedonian].
673. Filipovski, G., 1996. Division of R. Macedonia in eight climatic-vegetation-soil regions. – *Macedonia Agriculture Review*, **43** (1–2), Skopje.
674. Филиповски, Ѓ., 2006. Класификација на почвите на Република Македонија. – МАНУ, Скопје, 1–341.
675. Filipovski, G., Rizovski, P. & Ristevski, P., 1996. Karakteristiki na klimatsko-vegetaciskopočvenite zoni (regioni) vo Republika Makedonija. [The characteristics of the climate-vegetation-soil zones (regions) in the Republic of Macedonia]. – Makedonska Akademija na Naukite i Umetnostite, Skopje, 177 pp. [In Macedonian]
676. Frajman, B., Rešetnik, I., Weiss-Schneeweiss, H., Ehrendorfer, F. & Schönswetter, P., 2015. Cytotype diversity and genome size variation in Knautia (Caprifoliaceae, Dipsacoideae). – *Evolutionary Biology*, **15**: 140 (1–18).
677. Franck, O., 1932. Studien zur serbokroatische Ortsnamenkunde. – Markert & Petters, 1–256. Berlin.
678. Frangeš, G., 2010. Transhumancija - transnacionalizam: Šarplaninski ovčari na Učki. – *Stud. ethnol. Croat.*, **22**: 139–163, 4 figs., Zagreb. [English summary]
679. Franjić, J., 2018. Neke zanimljivosti s puta na Kosovo. – *Šumarski list*, **7-8**: 445–450, photos. Zagreb [In Croatian].
680. Frantz, E.-A., 2014. Zwischen Gewalt und friedlicher Koexistenz – Muslime und Christen im spätmittelalterlichen Kosovo, 1870–1913. – Dissertation. Universität Wien, 1–436, 3 figs. [English summary]
681. Freina, J., de, 1981. 2. Beitrag zur systematischen Erfassung der Bombyces- und Sphinges-Fauna Kleinasiens. – *Atalanta*, **XII** (1): 18–63, 19 figs. [English and French summary]
682. Freina, J., de, 1983. Studien über Biologie, Verbreitung, geographische Variabilität und

Morphologie von *Gonepteryx farinosa* (Zeller, 1847) nebst zusätzlicher Erläuterung der Verbreitung und geographischen Variabilität von *Gonepteryx rhamni* (LiNNE, 1758) in Kleinasien. – *Mitteilungen der Müncliner Entomologischen Gesellschaft*, **72**: 9–55, 45 figs.[English abstract]

683. Freina, J. de., Witt, T.J., 1987. Über Trennungsmerkmale und die Verbreitung von *Cilix glaucata* /Scopoli, 1763) und *Cilix asiatica* Bang-Haas, 1907 (Lep. Drepanidae). – *Nachrichtenblatt der Bayerischen Entomologen*, **036**: 10–14.
684. Freina J. de. & Witt T., 2001. Zygaenoidea: Zygaenidae. In: Freina J. de.& Witt T (eds.), Die Bombyces und Sphinges der Westpalaearktis (Insecta, Lepidoptera), Band **3**: 1–575, Edition Forschung & Wissenschaft Verlag GmbH, München.
685. Fukarek, P., 1941. Prvi prilog poznavanju munike ili smrča [*Pinus heldreichii* Christ var. *leucodermis* (Antoine) Markgraf]. – *Hrvatski šumski list*, **8–9**: 348–386, 14 figs [German summary]
686. Fukarek, P., 1949. Podaci o raširenju molike (*Pinus peuce* Grisebach) na Balkanskom poluostrvu. – *Godišnjak Biol. inst. u Sarajevu*, **II** (1-2): 43–52.
687. Fukarek, P., 1970. Otkriće i današnja rasprostranjenost molike (*Pinus peuce* Gris.). – *Зборник на симп. за моликата 2-6. IX 1969* – Пелистер/Битола. Скопје.
688. Furlan, D., 1083. Osončenje v Jugoslaviji. – *Geografski vestnik*, **LV**: 31–48, 7 figs. Ljubljana.[In Slovenian, English summary]
689. Fužinato, S., 2012. Floristička, taksonomska i ekološka istraživanja dezmidnih algi Srbije. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Biology. 1–345, 2 grafs, 12 tabs, 35 figs, I–LII tabs. with illustrations [In Serbian, English abstract]

G (Г)

690. Gačić, D., Puzović, S., Zubić, G., 2009. Veliki tetreb (*Tetrao urogallus*) u Srbiji – osnovne pretnje i mere zaštite. – *Šumarstvo*, **1–2**: 155–167, 2 figs. [In Serbian, English abstract and summary]
691. Гачић, Д., Пузовић, С., Зубић, Г., 2009. Велики тетреб (*Tetrao urogallus*) у Србији – основне претње и мере заштите. – *Шумарство*, **1–2**: 155–167. Београд. [In Serbian, English summary]
692. Gaćinović, R., 2019. Prva Prizrenска liga kao putokaz političkog nasilja nad Srbima u Staroj Srbiji. – *Vojno delo*, **71** (3): 326–341. Beograd. [In Serbian]
693. Gadžić, N., 2010. Traditional village architecture in Sredacka district. – *Izgradnja*, **64** (9–10): 521–535. Beograd. [Serbian summary]
694. Гаџић, Н., 2011. Цркве Средачке жупе- први део.– *Изградња*, **65** (7–8): 386–390. Београд. [In Serbian, English summary]
695. Гаџић, Н., 2011. Архитектура града Призrena и његове палате.– *Изградња*, **65** (1–2): 57–61. Београд. [In Serbian, English summary]
696. Гаџић, Н., 2012. Цркве Средачке жупе- други део.– *Изградња*, **66** (3–4): 149–156. Београд. [In Serbian, English summary]
697. Гаџић, Н., 2012. Традиционалната архитектура во Средачка жупа со посебан осврт на творештвото на средачките зидари. – *Културно наследство*, **38**: 175–188. [In Macedonian, English summary]
698. Гаџић, Н., 2012. Црковната архитектура во северниот дел на Шар-планина.– *Патrimonium.MK/Patrimonium.MK*, **7**: 227–241. Скопје. [In Macedonian, English summary]

699. Гаџић, Н., et al, 2013. Две старе Призренске куће и њихова архитектура,-**2** са међународне конференције о културном наслеђу Косова и Метохије, Београд, 499–508. [In Serbian, English summary]
700. Гаџић, Н., 2015. Архитектура Плањана-последња прича.– *Изградња*, **69** (3–4): 117–128. Београд. [In Serbian, English summary]
701. Гаџић, Н., 2015. Традиционална сеоска архитектура у Средачкој жупи.– *Патrimonиум.MK/Patrimonium.MK*, **8**: 345–357. Скопје. [In Serbian, English summary]
702. Гаџић, Н., 2015. Монументално архитектонско наслеђе града Призрена.– *Изградња*, **70** (7–8): 307–312. Београд. [In Serbian, English summary]
703. Гаџић, Н., 2015. Простор, архитектура и туризам као елементи одрживог развоја Средачке жупе на Шарпланини. – Душтво и простор: Зборник радова, 268–279. Нови Сад. [In Serbian, English summary]
704. Gadžić, N., 2016. Arhitektura šarplaninskih sela sa posebnim osvrtom na stvaralaštvo sredačkih zidara. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Architecture. 1–344, 1–33 figs, + 1–15 add. [In Serbian, English summary]
705. Гаџић, Н., 2016. Сеоска архитектура Сиринићке жупе. – *Патrimonиум. MK / Patrimonium.MK*, **9**: 325–334. [In Serbian, English summary]
706. Gadžić, N., 2017. Architecture in Šar Mountain villages. – *Facta Universitatis*, **15** (3): 277–294, 12 figs. [Serbian summary].
707. Гаџић, Н., 2017. Традиционална архитектура на Шар-планини – Привредни и економски објекти. – *Патrimonиум. MK/Patrimonium.MK*, **10** (15): 353–366, 21 figs. Скопје. [In Serbian, English summary]
708. Гаџић, Н., 2018. Црквена архитектура Призрена из средњевековног периода. – *Изградња*, **72** (7–8): 419–423. Београд. [In Serbian, English summary]
709. Гаџић, Н., 2019. Архитектура Призренске Горе – Генеза. – *Патrimonиум. MK/Patrimonium. MK*, **12**: 303–314. Скопје. [In Serbian, English summary]
710. Гаџић, Н., Гаџић, Ј., 2018. Архитектура Светих Арханђела и његови градитељи.– *Патrimonиум.MK/Patrimonium. MK*, **11**: 347–360. Скопје. [In Serbian, English summary]
711. Гаџић, Н., Гаџић, Ј., 2019. Отоманска архитектура на Балкану. – *Изградња*, **73**: 247–253. Београд. [In Serbian, English summary]
712. Гаџић, Н. и Гаџић, Ј., 2020. Парадигма у Архитектури Призрена,– *Патrimonиум. MK/Patrimonium.MK*, **13**: 345–358. Скопје. [In Serbian, English summary]
713. Гаџић, Н., Никчевић, В., Тодоровић В. и др., 2011. Српска културна и духовна баштина, Немањићки манастири: Манастир Свети Арханђели код Призрена. – Митрополија Црногорско-Приморска, Светигора, **4**: 27–37, 62. Београд-Цетиње
714. Gagarin G., 1940. Izveštaj o geološkom kartiranju na listu Kačanik. – *Godišnjak Geol.inst. Kralj. Jugoslavije*. **II**: 73–74. Beograd.
715. Gajić, M., 1967. Prilog poznavanju flore Srbije. – *Zaštita prirode*, **34**: 149–157, 2 figs. [In Serbian, Russian and French summary]
716. Гајић, М., 1975. Ред Asterales. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, **VI**: 1–465, tabs. I–LX. Београд.[In Serbian]
717. Гајић, М., 1984. Флорни елементи СР Србије. – In: Јанковић, М., Јовановић, Б.,

- Јовановић, Р., Којић, М., Мишић, В. (Eds) Вегетација СР Србије, Општи део, I: 316–397, tabs, figs [In Serbian, English summary]
718. Гајић, М., 1992. Фам. Ranunculaceae A. L. Juss. – In: Сарић, М. (ed.) Флора Србије, 1: 274–369, 5 maps, 9 tabs. Српска академија наука и уметности. Београд. [In Serbian]
719. Гајић, М., 1992. 18. Род *Adonis* L., 19. Род *Thalictrum* L. – In: Сарић, М. (ed.) Флора Србије, 1: 399–410, 1 map. Српска академија наука и уметности. Београд. [In Serbian]
720. Гајић, М., Диклић, Н., 2012. *Herniaria* L. Sp. Pl.: 218 (1753) – Сипанице. – In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, 2: 184–189. Београд. [In Serbian]
721. Гајић, М., 1977. Фам. Ranunculaceae A. L. Juss. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије – Додатак, IX: 30–35, tab. II. Београд. [In Serbian]
722. Гајић, М., 1977. Фам. Caryophyllaceae. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије – Додатак, IX: 54–65, tab. III. Београд. [In Serbian]
723. Гајић, М., 1977. 1a. *Geum reptans* L. 1753. Sp. pl. ed. 1: 501. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, IX: 108–110. Београд. [In Serbian]
724. Гајић, М., 1977. Фам. Crassulaceae. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, IX: 112–115. Tabs. VIII–X. Београд. [In Serbian]
725. Гајић, М., Диклић, Н., 2012. 9. *Sagina* L. Sp. Pl.: 128 (1753) – Мокрице. – In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, 2: 236–242, tab XXXII. Београд. [In Serbian]
726. Gamsi, I., 1976. Rejoni Jugoslavije glede na klimatsko aridnost vegetacijske dobe. – *Geografski vestnik*, XLVIII: 9–28, 4 figs. Ljubljana. [In Slovenian, English summary]
727. Ganža, J., 1977. Doživljaji na Šar-planini. – *Naše planine*, LIX (11-12): 263–264. Zagreb. [In Croatian]
728. Gasc, J. P., Cabela, A., Crnobrnja Isailović, J., Dolmen, D., Grossenbacher, K., Hafner, P., Lescure, J., Martens, H., Martinez Rica, J. P., Maurin, H., Oliveira, M. E., Soianidou, T. S., Vaith, M. & Zuiderwijk, A. 1997. Atlas of Amphibians and Reptiles in Europe. – Societas Europaea Herpetologica and Muséum National d’Histoire Naturelle, Paris.
729. Gashi, B., 2013. Karakterizimi biomorfologjik, fiziologjik dhe ruajta *ex situ* gjermoplazmës së specieve të „ringjalles“ së gjinisë *Ramonda* në Kosovë dhe në Maqedoni. – Dissertation. Universiteti i Tiranës. Fakulteti i shkencave natyrore. Departamenti i bioteknologjisë., 1–199, Tiranë. [In Albanian, English summary]
730. Gashi, B., Abdullai, K. & Kongjika, E. 2012. Comparison of photosynthetic pigment contents of the resurrection plants *Ramonda serbica* and *Ramonda nathaliae* of some different populations from Kosovo, Albania and Macedonia. – *American Journal of Plant Science*. 3 (11):1588–1593.
730. Gashi, B., Millaku, F., Abdullai, K., Krasniqi, E., Kongjika, E., 2012. Ecological and morphological characteristics of rare and endangered plant *Ramonda serbica* from different localities of the Republic of Kosovo. – 4th Congress of ecologist of the Republic of Macedonia with international participation and marking 40th anniversary of the

- Macedonian ecological society. Proceedings, pp. 33–39, 1 fig, 3 tabs.
731. Gashi, B., Osmani, M., Aliu, S., 2019. Breaking seed dormancy of *Tulipa scardica* Bornm. and *Tulipa kosovarica* Kit Tan, Shuka & Krasniqi by pre-chilling, plant growth regulators and some chemical treatments. – *Acta agriculturae Slovenica*, **113** (2): 203–210.
732. Gashi, G., Isufi, F., Bulliqi, S., Ramadani, I., 2011. Correlation between discharge, river Basin surface and rainfall quantity in Kosova. – *Procedia Social and Behavioral Sciences*, **19**: 482–486.
733. Gaši, M., 1967. Geografsko-privredne osnove za razvoj planinskog turizma na Kosovu i Metohiji. – *Zbornik Filozofskog fakulteta u Prištini*, **IV** (B): 103–127, 7 figs. [French summary]
734. Gashi, M., 1977. Uslovi mogućnosti za razvoj turizma u SAP Kosovu. – Dissertation. University of Priština, Faculty of Natural Sciences and Mathematics, 1–265 pp. Priština.
735. Gashi, M., 1981. Prostorne osobine prirodnih turističkih vrednosti severne Šare. / Vetitë hapësinore të vlerave natyrore të Sharit vërior. – *Natyra e Kosoves / Priroda Kosova*: 3–21. Priština. [In Serbian, Albanian summary]
736. Gashi, N., Salihu, I., Lenoci, J., 2013. UNDP Kosovo. Conservation of Biodiversity and Sustainable Land Use Management in Dragash/Dragaš. Final Evaluation Report. – United Nations Development Programme, UNDP Country Office Kosovo. Goverment of Finland. 1–84.
737. Gashi, S., Durguti, V., Laha, F., Feka, F., 2019. Determination of Heavy Metals in the Lumbardhi River, Prizren – Kosovo. – *J. Int. Environmental Application & Science*, **14** (2): 46–49, 2 figs, 2 tabs.
738. Gashi S., Bajmaku Y., Besa V., Drini P., 2017. Evaluation of physical - chemical contaminants in Lumbardhi River in Prizren for the period May - June 2017. – UBT 6th Annual international conference 2017., 27-29 October, Durrës, Albania. Book of Abstracts, 105.
739. Gavazzi, A., 1919. Zemljovid kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca. Mjerilo 1: 600.000. – Kartografski zavod G. Freytag i Berndt, W ien ; izdala knjižara St. Kugli, Zagreb.
740. Gavazzi, A., 1925. Geografski raspored najveće in najmanje povrečne mesečne množine padavin na Balkanskem Polotoku. – *Geografski vestnik*, 53–59, maps, tabs. Ljubljana. [In Slovenian, French summary]
741. Gavrilović, B., Tomović, G., Niketić, M., Milenković, M., Simić, S., Radovanović, M., 2017. Geoecological characteristics of plant endemism in the Balkan part of Serbia. – *Botanica serbica*, **41** (2): 177–197, 3 tabs, 5 figs. [Serbian summary]
742. Gavrilović, D. 1976. The karst of Serbia. – In: Gavrilović D (ed.), Problems of karst hydrology in Yugoslavia. Memoirs of the Serbian Geographical Society, **13**: 3–28, Serbian Geographical Society, Belgrade.
743. Gavrilovich, D., Belij, S., Mijovich, D., 1998. Inventory of geomorphological heritage of Serbia as a base for protection of geomorphological features. – *Geologica balcanica* **28** (3–4): 71–76.
744. Гавриловић, Љ., Михајловић, Б., Макаров, С., Милинчић, Љ., 2011. Изворишта површинских вода у пограничном простору Србије према Македонији – заштита и валоризација у функцији водоснабдевања. – *Зборник радова Географског факултета Универзитета у Београду*, **59**: 77–108, 1 gig., 5 tabs. [In Serbian, English summary]
- 744a. Горгиев, Д., 2009. Населението во македонско-албанскиот граничен појас (XV-XVI

век), Скопје.

745. Georgiev, S., 2000. Stanje ihtiofaune rijeke Vardara u razdoblju od 1996 do 1999. – *Ribarstvo*, **58** (3): 85–100. (In Serbian).
746. Giachino, P. M., Vailati, D., 2012. Review of the *Anillina* of Macedonia and description of two new species of *Prioniomus* from Greece (Coleoptera, Carabidae). – *Fragmenta entomologica*, Roma, **44** (1): 33–64, 37 figs [Italian summary]
747. Гильфердинг, А., 1972. *Путовање по Херцеговини, Босни и Старој Србији*. – Сарајево. [reprint]
748. Girpić, V., [= Trpić, V.] 1909. Manastir Sv. Trojice u Prizrenском okrugu. – *Godišnjica Nikole Čipiće*, **XXVIII**: 173–183. Beograd.
749. Glavač, V., 1968: Vegetationszonen Südosteuropas, 1:3 Mill. In: Savić I. R., 2008. Diversification of the Balkan fauna: its origin, historical development and present status. In: Makarov S. E., Dimitrijević, R. N. (Eds). Advances in Arachnology and Developmental Biology: papers dedicated to Professor Božidar P.M. Ćurčić. Monografije (Univerzitet u Beogradu. Institut za zoologiju), **12**: 57–78.
750. Glavendekić, M., Kolarov, J.A., 1994. Fauna of Yugoslavian Ichneumonidae - Pimplinae, Xoridinae, Acaenitinae (Insecta, Hymenoptera, Ichneumonidae). – *Entomofauna*, **0015**: 1–10.
751. Glumac, S., 1968. Sirfide (Syrphoidea, Diptera) u Makedoniji. – *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, **11**: 845–880.
752. Glumac, S., 1972. Catalogus Faune Jugoslavije, Syrphoidea. III/6. – Slovenska Akademija znanosti i umjetnosti: 1–71. Ljubljana.
753. Godes, C., 1997. The Brown Bear in the South Balkans. A Compendium. – Arcturos, Civil Society for the protection and management of wildlife and the natural environment. 1–141, 18 tabs, figs, 9 maps, 3 Ann.
754. Gogala, M., Trilar, T., Krpač, V., 2005. Fauna of singing cicadas (Auchenorrhyncha: Cicadoidea) of Macedonia - a bioacoustic survey Favna skrzadov Makedonije (Auchenorrhyncha: Cicadoidea) - raziskava z bioakustično metodo. – *Acta Entomologica Slovenica*, **13**: 103–126.
755. Gogoski, M., 1978. Nalazište crnog bora (*Pinus nigra* Arnd) na planini Jablanici. – *Šumarski list*, Zagreb, 4–5.
756. Gogoski, M., 1980. Prirodna nalazišta jеле (*Abies alba* Mill.) na planini Jablanici u Makedoniji. – *Šumarski list*, Zagreb, **7–8**: 339–344, 3 figs [English summary].
757. Goguševski, M., Ivanov, D., Ivanovski, C., 1975. Forma munikovih stabala na Šarplanini (Kosovo). – Zbornik radova sa Simpozijuma o munici, 4.-7.IX 1972., Dečani, Zavod za šumarstvo, Peć., p.: 81–88. [In Serbian, Albanian and English summary]
758. Goguševski, M., Ivanov, D., Ivanovski, C., 1975. Struktura i produktivnost munikovih sastojina na padinama Šar-planine. – Zbornik radova sa Simpozijuma o munici, 4.-7.IX 1972., Dečani, Zavod za šumarstvo, Peć., p.: 89–103. [In Serbian, Albanian and English summary]
759. Göllner-Scheiding, U., 1978. Beitrag zur kenntnis der Heteropterenfauna Mazedoniens. – *Acta Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **15**, **6** (131): 145–150. Skopje.
760. Göllner-Scheiding, U. 1978. Revision der Gattung *Harmostes* Burm., 1835 (Heteroptera, Rhopalidae) und einige Bemerkungen zu den Rhopalinae. – *Mitt Zool Mus Berlin*, **54**: 257–311.
761. Golopeni, B., 2013. The demographic evolution in Dragash municipality – development

- trends. – *Studime Sociale*, 7(2): 89–98, 7 tabs, 3 grafs. Tiranë. [In Albanian, English summary]
762. Gonzalo, R., Aedo, C., Angel Garcia, M., 2013. Taxonomic Revision of the Eurasian *Stipa* Subsections *Stipa* and *Tirsae* (Poaceae). – *Systematic Botany*, 38 (2): 344–378.
763. Gopčević, S., 1889. Makedonien und Alt Serbien. – Verlag Von L. W. Seidel & Sohn, 1–510, 67 ilustr., 1 Etnograph. Map.
764. Gopčević, S., 1889. Ethnographical Map of Macedonia and Old Serbia, 1:750,000. [Belgrade], 1889. – Етнографска карта Македоније и Старе Србије, 1:750.000. [Београд], 1889. – Ethnographiche Karte Alt-Serbien und Makedonien / von Spiridon Gopčević, 1:300.000. In: Makedonien und Alt-Serbien. Wien: Verlag von L.W. Seidel & Sohn, 1889. – Spiridon Gopčević: Етнографска карта Старе Србије и Македоније, 1:300.000. Београд: Књижевни фонд Илије М. Коларца, 1890.
765. Гопчевић, С., 1890. Стара Србија и Македонија. – Штампарија Димитрија Димитријевића, 1–370, tabs, figs, 1 map. Београд [In Serbian] [Фототипско издање, 2008. Народна и универзитетска библиотека "Иво Андрић" Приштина.]
766. Gradojević, M., 1930-31. Prilog lepidopterskoj fauni Jugoslavije. Leptirovi Srbije – Diurna. – *Glasnik jugoslovenskog entomološkog društva, Beograd*, V-VI (1–2): 133–158. [In Serbian, French summary]
767. Graebner, P., Ascherson, P. F. A., 1938. Synopsis der mitteleuropäischen Flora - Zwölfter Band, Dritte Abteilung – *Monografien Botanik Blütenpflanzen* – 0185: 1–708.
768. Graf, W., Murphy, J., Dahl, J., Zamora Munoz, C. & López Rodríguez, J. M. 2008. Trichoptera. – In: Distribution and Ecological Preferences of European Freshwater Organisms. Series ed. Schmidt-Kloiber A. & Hering D. 1: 1–388.
769. Grafenauer , S., 1954. Izveštaj o petrološkim karakteristikama i rudnim ležištima Ljubotenskog serpentinskog masiva. – Fond str. dok. Zavoda za geol.i geof. istr. Beograd.
770. Grafenauer , S., 1958. Hromna nalazišta Ljubotenskog serpentinskog masiva. – Dissertation. *Trudovi geol. Zavoda NR Makedonije*, 6: 227–320, Skoplje.
771. Grbac, I., Kralj, J., 2008. Katalog zbirke ptica Hrvatskog prirodoslovnog muzeja. / The Catalogue of the Bird collection of the Croatian Natural History Museum. – *Natura Croatica*, 17, Suppl. 1: 1–226, 13 figs. [In Croatian and English]
772. Grčev, K., 1964. Application of petrological methods in exploration for concealed chromite ore bodies in the Ljuboten peridotite massif, Macedonia, Yugoslavia. - Methods of Prospecting for Chromite, OECD, 99–108. Paris.
773. Grčev, K., Karamata, S. Nikolić, D., 1966. Mineraloška ispitivanja hromspinelida Brezovice i njihov značaj za rešavanje geneze ultramafita. – Refer. VI. Sav. geol. SFRJ Vol. II, 397–411, Ohrid.
774. Грчић, М., 2017. Путеви и насељена места западног Балкана на Појтингеровој табли – итинереру. – *Гласник/Herald*, 21: 17–37, 5 figs. Бања Лука. [In Serbian, English summary]
775. Grčić, M., 2018. The Balkans on the geographical maps of Claudius Ptolemy / Балкан на географским картама Клаудија Птоломеја – *Гласник Српског географског друштва*, 98 (2): 83–117, 3 maps. Београд. [In English and Serbian]
776. Грчић, М., 2020. Географске представе о Србији и Балкану на Идрiziјевој карти света из 1154.– *Herald*, 24: 1–22. Бања Лука.

777. Grebenščikov, O., 1937. Biljnogeografski pregled šuma u slivu Gornje Radike.– *Glasnik Skopskog naučnog društva, odeljenje prirodnih nauka*, **13** (6): 107–124. /Grebenščikov, O., 1937/38. Pflanzengeographische Übersicht der Wälder der oberen Radikaschlucht., BSS Sk., **18** (6): 107–124.)
778. Grebenščikov, O., 1950. Prilog poznavanju visokoplaninske faune skakavaca (Orthoptera) istočne Jugoslavije. – *Zbornik radova Inst. Ekol. biogeogr. Beograd*, **1**: 181–195.
779. Greuter, W. & Raus, Th., 2005. Med-Checklist Notulae, 23. – *Willdenowia*, **35**: 55–64.
780. Griebl, N., 2011. Beitrag zu den Orchideen Albaniens und Mazedoniens. – *Berichte aus den Arbeitskreisen heimische Orchideen*, **28**: 1–272.
781. Gripp, K., 1922. Beiträge zur geologie von Mazedonien. – De Gruyter, Incorporated, 61 pp.
782. Grisebach, A., 1841. Reise durch Rumelien und nach Brussa im Jahre 1839. – Bei Vandenhoeck und Ruprecht, Erster Band 1–361, 5 figs; Zweiter Band 1–373, 1 fig. Göttingen.
783. Grisebach, A., 1843–1846. Spicilegium Flora Rumelicae et Bithynicae Exhibens Synopsis Plantarum quas in aest. 1839 legit Auctor A. Grisebach. – 2,6,1(1): 1–407; 1(2/3), 2(4); 2(5/6): 1–548. Prostat Apud Fridericum Vieweg et Filium. Brunsvigae. [In Latin]
784. Грковић, М., 1986. Речник имена Бањског, Дечанског и Призренског властелинства у XVI веку. – Народна књига, 232 pp. Београд.[In Serbian]
785. Groenenber, D.S. J., Subai, P., Gittenberger, E., 2012. Molecular phylogeny of the Ariantinae (Gastropoda: Pulmonata: Helicidae), a new approach to an old problem. – Universiteit Leiden, 1–55, 8 figs, 6 tabs.
786. Grosser, C., Pešić, V., Lazarević, P., 2014. A checklist of the leeches (Annelida: Hirudinida) of Serbia, with new records. – *Fauna Balkana University of Novi Sad, Serbia*, **3**: 71–86.
787. Grubač, B.R., 1983. Observations of the bearded vulture (*Gypaetus barbatus aureus* Hablizl 1783) in northwestern Macedonia. – *Larus*, 135–140.
788. Grubač, B.R., 1984. Notes on the breeding and behavior of the Peregrine Falcon (*Falco peregrinus* Tunstall, 1771) in southeastern Yugoslavia. – *Larus*, **36–37**: 189–203.
789. Grubač, B.R., 1986. The Golden Eagle (*Aquila chrysaetos chrysaetos*) in South-eastern Yugoslavia. – *Larus*, **38–39**: 95–135.
790. Grubač, B., 1990. Bradan *Gypaetus barbatus* L. The Bearded Vulture *Gypaetus barbatus* L. – SP “Svetlost”, Izdavačko preduzeće, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Sarajevo.
791. Grubač, B.R., 1991. Status & biology of the Bearded vulture *Gypaetus barbatus aureus* in Macedonia. – *Birds of Prey Bulletin*, **4**: 101–117.
792. Grubač, B.R., 1997. Situation actuelle des Vautours (Aegypiinae) en Macédoine. pp. 139–145.
793. Grubač, B.R., 1998. Population status and conservation of the Black Vulture (*Aegypius monachus*) in the Former Yugoslavian Republic of Macedonia (FYR Macedonia). – In: Proceedings of the Conference The Black Vulture in South Eastern Europe. Presented at the The Black Vulture in South Eastern Europe, BVCF/FZS, Dadia, Greece, pp. 63–72.
794. Grubač, B., 1998: Stanje, problemi i mere zaštite lešinara Aegypiinae Srbije. – *Zaštita prirode*, **50**: 199–205. Beograd. [In Serbian]
795. Grubač, B. 1998. Suri orao *Aquila chrysaetos* Golden Eagle. Beograd, Zavod za zaštitu prirode Srbije.
796. Grubač, B., 2000. Thy Lynx, *Lynx lynx* (Linnaeus, 1758) in Serbia. – *Zaštita prirode*, **52**

- (1): 151–173, 2 figs, 1 map. Beograd.[In English, Serbian abstract and summary]
797. Grubač, B., 2001. The wallcreeper *Tichodroma muraria* (Linnaeus, 1866) in Serbia and Macedonia. – *Protection of Nature*, **52**: 65–78.
798. Grubač, B., 2018. The Peregrine Falcon *Falco peregrinus* (Tunstall, 1771) in Serbia. – *Nature conservation*, **68** (1-2): 67–75, 7 figs. Beograd. [Serbian summary]
799. Grubač, B., Velevski, M., 2011. Alpine Chough *Pyrrhocorax graculus* in Macedonia. – *Ciconia*, **20**: 58–65.
800. Grubač, B., Velevski, M., 2016. The Red-billed chough *Pyrrhocorax pyrrhocorax* (Linnaeus, 1758) in Serbia and Macedonia. – *Zaštita prirode*, **66** (2): 5–17, 5 figs. [Serbian summary]
801. Gruev, B., 1979. Chrysomelidae (Coleóptera) Jugoslawiens (Unterfamilien: Lamprosomatinae, Eumolpinae, Chrysomelinae, Alticinae, Hispinae, Cassidinae) – *Deutsche Entomologische Zeitschrift (Berliner Entomologische Zeitschrift und Deutsche Entomologische Zeitschrift in Vereinigung)* – NF **26**: 113–152.
802. Gruev, B., M., 1997. General Distribution of the Flea Beetles in the Palaearctic Subregion (Coleoptera, Chrysomelidae: Alticinae). – *Scopolia, Journal of the Slovenian Museum of Natural History*, Ljubljana. **37**: 1–496.
803. Gruev, B., Merkl, O., Víg, K., 1993. Geographical distribution of Alticinae (Coleoptera, Chrysomelidae) in Romania. – *Annales Historico-Naturales Musei Nationalis Hungarici*, **85**: 75–132. Budapest.
804. Grujički, R. i saradnici, 1985. Imenik naseljenih mesta u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji. – *Službeni list SFRJ*, Beograd. 1–450. [In Serbian]
805. Грујић, Р., 1928. Откопавање Светих Арханђела код Призрена. – *Гласник Скопског научног друштва*, III: 239–274, Скопље. [In Serbian]
806. Грујић, Р., 1933. Полошко-тетовска епархија и манастир Лешак. – *Гласник Скопског научног друштва*, XII (6): 33–77, 42 figs. Скопје. [In Serbian, French summary]
807. Грујоска, М., 1973. Некои поважни габи на моликата и муниката на Шар-планина. – *Зборник на Земјоделско-шумарски факултет*, **25**: 113–119. Скопје. [In Macedonian]
808. Grujoska, M., Prljinčević, M., 1972. Prilog poznavanju mikoflore bukve na Šar-planini. – *Zaštita bilja*, **119-120**: 159–165, Beograd.
809. Grupče, R., 1961. Beitrag zur Kenntnis der Heteroptera Aquatica (Corixinae) von Mazedonien. – *Fragmenta Balcanica. Musei Macedonici Scientiarum naturalium*, **4** (88): 29–36. Skopje.
810. Grupche, R. and Dimovski, A., 1973. Ichtyofaune de la River Vardar. – *Annuaire de la Faculté des Sciences de L'Université de Skopje*, **25**: 59–99.
811. Гудески, А., 2000. Варијабилност на елата (*Abies borisiiregis* Mattf.) во Македонија. – Шумарски факултет, УКИМ, *Јубилеен годишен зборник*, XXXVI: 25–40, Скопје.
812. Gudeski, A., Stamenkov, M., Djordjeva, M., 1975. Morološko-anatomske karakteristike iglica munike (*Pinus heldreichii* Christ) sa nekih autohtonih nalazišta Makedonije i Kosova. – Zbornik radova sa Simpozijuma o munici, 4.-7.IX 1972., Dečani, Zavod za šumarstvo, Peć., p.: 104–114.[In Serbian, Albanian and German summary]
813. Guéorguiev, V.B., 1960. Contribution a la connaissance des coleopteres hydrocanthares de Yougoslavie. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **VII**, **2** (62): 19–39. [Macedonian summary]
814. Guéourgiev, V.B. 1971: Coleoptera Hydrocanthares et Palpicomia. – Catalogus faunae

- Jugoslaviae, III/6. Izdala Slovenska Akademija Znanosti i Umetnosti v Ljubljani: 1–45.
815. Guéorguiev, V. B., 1998. Ground-beetles (Coleoptera: Carabidae) collected by Bulgarian zoologists in the Republic of Macedonia. – *Historia naturalis bulgarica*, **9**: 35–51.
816. Guéorguiev, B.V., 2007. *Winklerites fodori* sp. n. and systematic position of *Duvalius (Duvalius) fodori* Scheibel (Coleoptera, Carabidae, Trechinae). – *Acta Zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae*, **53** (2): 107–115.
817. Guéorguiev, B.V., 2011. New and interesting records of Carabid Beetles from South-East Europe, South-West and Central Asia, with taxonomic notes on Pterostichini and Zabroni (Coleoptera, Carabidae). – *Linzer biol. Beitr.*, **43** (1): 501–547.
818. Gulan, Lj., Milić, G., Jakupi, B., Žunić, Z., 2017. Istraživanje koncentracije radona u zatvorenim prostorijama u regionu Gore, Kosovo i Metohija. – *XXIX Simpozijum DZZSCG*, 168–172, 3 figs, 1 tab. [English summary]
819. Günther, K.T., 1980. Beiträge zur Kenntnis der Psocoptera-Fauna Mazedoniens. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **XVI,1** (134): 1–32, 11 figs, 11 tabs. [Macedonian summary]
820. Gvojić, Lj., 2003. Serbian spiritual heritage in Kosovo and Metohija, 1:300,000. Belgrade: Information Service of the Serbian Orthodox Church, 2003. – *Српска духовна бастина на Косову и Метохију*, 1:300.000. Београд: Информативна служба Српске Православне цркве,

H (X)

821. Hacker, H., Varga, Z., 1990. Die Gattung *Chersotis* Boisduval, 1840. 1. Die *fimbriola* (Esper, [1803]) – *laeta* (Rebel, 1904) Gruppe (Lepidoptera, Noctuidae). – *Spixiana*, **13**(3): 277–327, 20 figs, 10 tabs. [English abstract].
822. Haffellner, J., 2006. Lecideoid lecanoralean ascomycetes invading *Rhizocarpon* subgen. *Rhizocarpon* taxa, with special emphasis on cryptothalline species. – *Fritschiana* (Graz), **52**: 31–48, 2 figs.
823. Хаџи, Ј. [1931?] Зоогеографска карта Краљевине Југославије: на основу распореда терестричке фауне /Zoogeografska karta Kraljevine Jugoslavije: na osnovu rasporeda terestričke faune (Carta Jugoslaviae zoogeographica, tabula fauna terrestri adhibita delineata est). – Српско географско друштво. Збирка карата Географског друштва, 2. Државна штампарија Краљевине Југославије. Београд.
824. Хаџи, Ј., 1940. Две нове занимљиве врсте опилионског рода *Nemastoma*. – *Гласник Скопског научног друштва, Одељење природних наука*, **XXII**: 1–17, 6 figs. [In Serbian, German summary]
825. Hadži, J., 1973. Catalogus Faunae Jugoslaviae, III/4: Opilionidae. – *Consilium academiarum scientiarum rei publicae socialisticae federativaes jugoslaviae, Academia scientiarum et artum slovenicae*, pp. 1–23, Ljubljana.
826. Hadžibegić, H., Handžić, A. i Kovačević, E. 1972. Oblast Brankovića, Opširni katastarski popis iz 1455. – In: Šabanović, H., Sućeska, A. (Eds), Defteri, Tomus tertius, Serija II, knjiga 2 (1): XXIII + 378 + 1 map. Sarajevo.
827. Хаџи-Васиљевић, Ј., 1906. Стара Србија и Мађедонија са гледишта географског, историјског и политичког. – *Браство*, **XI**: 1–96. Београд. [In Serbian]
828. Хаџи-Васиљевић, Ј., 1909. Арбанашка лига - Арнаутска конгра и српски народ у Турском царству (1878-1882). – Додатак "Ратнику" за јануар 1909. Београд. [In Serbian]

829. Хаџи-Васиљевић, Ј., 1938. По Тетовској области. – Штампарија Драг. Поповића, 1–42, figs. Београд. [In Serbian]
830. Hajdari, A., Mustafa, B., Hyseni, L., Bajrami, A., Mustafa, G., Quave, L.C., and Nebija, D., 2020. Phytochemical Study of Eight Medicinal Plants of the Lamiaceae Family Traditionally Used as Tea in the Sharri Mountains Region of the Balkans. – *Hindawi Scientific World Journal* Volume 2020, Article ID 4182064, 9 pages, Available at <https://doi.org/10.1155/2020/4182064> [last accessed: 15 November 2020]
831. Hajdari, A., Pieroni, A., Jhaveri, M., Mustafa, B., Quave, L., 2018. Ethnomedical Knowledge among Slavic Speaking People in South Kosovo. – *Ethnobiology and Conservation*, 7 (6): 1–42, 2 tabs, 5 figs, Appendix I.
832. Hajredini, E., Bank, P., Bemmerlein-Lux, F., Gagica, I., Ibrahim, H., 2015. Sustainable Development Atlas Framework for a comprehensive and balanced management plan of “Sharr” National Park Kosovo Volume I: Introduction and Methodology. – UNDP - United Nations Development Programme, 1–266. Dragash/Dragaš.
833. Halacsy, E., 1894. Botanische Ergebnisse einer im Auftrage der kaiserl. Akademie der Wissenschaften unternommenen Forschungsreise in Griechenland. I. Beitrag zur Flora von Epirus. (Mit 3 Tafeln.) – *Denkschriften der Akademie der Wissenschaften. Math. Natw. Kl. Frueher: Denkschr.der Kaiserlichen Akad. der Wissenschaften. Fortgesetzt: Denkschr.oest.Akad.Wiss.Mathem. Naturw. Klasse*, 61: 217 – 268.
834. Halacsy [Halácsy], E., 1906. Aufzählung der von Herrn Prof. Dr. L. Adamovic im Jahre 1905 auf der Balkanhalbinsel gesammelten Pflanzen. – *Österreichische Botanische Zeitschrift = Plant Systematics and Evolution*, 056: 205–212.
835. Hamrová, E., 2011. Genetic structure of the *Daphnia longispina* complex in European mountain lakes. – Dissertation. Charles University in Prague Faculty of Science Department of Ecology. Prague. Pp. 1–30, 5 figs, 2 tabs [In Chech, English summary]
836. Harl, J., 2015. Phylogeography and taxonomy of the land snail genus *Orcula* Held, 1837. – Dissertation, Universität Wien, 1–103, tabs, figs.
837. Harz, A., 2013. Die Orthopteren Europas / The Orthoptera of Europe, I: 1–749. – Springer Science & Business Media.
838. Harz, K., 1969. The Orthoptera of Europe. Vol. 1. – Dr. W. Junk, The Hague, 749 pp.
839. Хасани, X., 1995. Миграције становништва Горе. – Шарпланинске жупе Гора, Ополе и Средска, Антропогеографско-етнолошке, демографске, социолошке и културолошке карактеристике. Књ. 40/II. Београд.
840. Хасани, X., 2000. Миграције становништва шарпланинске жупе Гора. / Migrations of the population of the Šar Mountain župa Gora. – In: Горанци, Мусимани и Турци у шарпланинским жупама Србије: проблеми садашњих услова живота и опстанка. Зборник радова са Округлог стола одржаног 19. априла 2000. године у Српској академији наука и уметности. Београд. [Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parishes) of Serbia: problems of the actual living and survival conditions. Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000 at the Serbian Academy of Sciences and Arts]. Pp.: Београд/Belgrade. [In Serbian and English]
841. Хасани, X., 2002. Миграције становништва шарпланинске жупе Гора / Migrations of the population of the Šar Mountain župa Gora. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and

surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts , — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. 51: 1–105, 4 tabs, 4 maps).[In Serbian]

842. Hasani, H., 2011. Goranies: A respected minority in Serbia, A persecuted minority in present-day Kosovo. – In: Bataković, D. (ed.) Minorities in the Balkans. State policy and interethnic relations (1804–2004). Special editions 111. Belgrade: Institute for Balkan Studies of the Serbian Academy of Science and Arts. Pp. 311–322.
843. Hashani, Z., 2015. Roli i substratit në diferencimin dhe përhapjen e florës ndërkufitare : mali i Koritnikut, mali i Sharrit dhe mali i Oshlakut. – Dissertation. Universiteti i Tiranës. Fakulteti i Shkencave të Natyrës, 1–174. Tiranë. [In Albanian]
844. Hashani, Z., Hallaçi, B., Shuka, L., 2015. *Achillea corabensis* (Heimerl) Micevski, *Aconitum lamarckii* Rchb. dhe *Aconitum pentheri* Hayek, tri specie të reja, të neglizhuara në florat e Shqipërisë dhe të Kosovës. – Universiteti i Shkodrës “Luigi Gurakuqi”, *Bul. Shk., Ser. Shk. Nat.*, 65: 69–79. [In Albanian]
845. Hashani, Z., Maxhuni, Q., Ferizi, R., Abdurrahmani, A., Mala, Xh., 2019. *Galanthus elwesii* Hook (Amaryllidaceae) in the flora of Kosovo. – *Hacquetia*, 18 (1): 137–142, 3 figs. [Slovenian abstract]
846. Hashani, Z., Maxhuni, Q., Shuka, L., 2014. Shpërndarja e llojeve bimore në Malet Koritnik dhe Brod bazuar në preferencënndaj supstratit. – *Buletini Shkencor i Fakultet te Shkencave Natyrore, Universiteti i Tiranës*, 18: 25–37, 1 tab, 1 map.[In Albanian, English abstract].
847. Hashani, Z., Shuka, L., 2014. *Pulsatilla halleri* (All.) Willd. and *Viola schariensis* Erben, new species for the flora of Kosovo. – *Natura Montenegrina*, 12 (3-4): 569–574, 4 figs, 1 map.
848. Haskuka, E., 1985. Historijsko-geografska analiza urbanih funkcija Prizrena. – Univerzitet Kosova, Viša pedagoška škola „Bajram Curri“, Đakovica. 1–317, figs, 55 tabs. Đakovica. [In Croatian, Albanian and English summary]
849. Haskuka, E., 1984. Problemi regulacije i melioracije prizrenskog područja. – Savetovanje Geografskih društava Jugoslavije, Geografsko društvo Kosova. Zbornik radova jugoslovenskog simpozijuma „Geografski aspekt prirodnih i ljudskih resursa Jugoslavije“, Priština. 227–233. [In Croatian, Albanian and English summary]
850. Hayek, A., 1918. Beitrag zur Kenntnis der Flora des albanisch-montegrinischen Grenzgebietes (Bearbeitung der von J. Dörfler im Jahre 1914 auf einer im Auftrage der KAW unternommenen Forschungsreise gesammelten Farn- und Blütenpflanzen) (mit 7 Tafeln). – *Denkschriften der Akademie der Wissenschaften. Math. Natw. Kl. Frueher: Denkschr. der Kaiserlichen Akad. der Wissenschaften. Fortgesetzt. – Denkschr. oest. Akad. Wiss. Mathem. Naturw. Klasse*, 94: 127–210.
851. Hayek, A., 1924–1927. Prodromus floriae peninsulae Balcanicae. 1. Band, Pteridophyta, Gymnospermae, Dicotyledoneae (Apetaiae et Choripetalae). – Dahlem bei Berlin: Verlag des Repertorioms. 1193 p.
852. Hayek, A., 1928–1931. Prodromus floriae peninsulae Balcanicae. 2. Band, Dicotyledoneae Sympetalae. – Dahlem bei Berlin: Verlag des Repertorioms. 1152 p.
853. Hayek, A., 1932–1933. Prodromus floriae peninsulae Balcanicae. 3. Band,

- Monocotyledoneae.– Dahlem bei Berlin: Verlag des Repertoriums. 472 p.
854. Haziri, A., 2008. Kompozitet (Asteraceae) në zonënveriperendimor të Maqedonisë. – Dissertation. Universiteti i Kosovës. Fakulteti i shkencave matematik-natyrore. 1–148, 6 figs, 7 tabs, 177 photos. [In Albanian, English summary]
855. Haziri, A., Memishi, S., Zenku, E., 2017. Aquatic flora and ichthyofaunal diversity in upstream of the Vardar River. – *Albanian j. agric. sci. 2017 (Special edition) Agricultural University of Tirana*, 253–256, 8 figs.
856. Heikertinger, F., 1912. Biogeographische Skizzen über paläarktische Halticinen (Col.). – *Entomologische Mitteilungen*, I (8): 236–241.
857. Heikertinger, F., 1926. Monographie der Halticinengattung *Orestia* Germ. (Col., Chrysom.). – *Verhandlungen der Zoologisch-Botanischen Gesellschaft in Wien. Frueher: Verh.des Zoologisch-Botanischen Vereins in Wien. seit 2014 "Acta ZooBot Austria"* 74-75: 56–125.
858. Heinicke, W., 1965. Ergebnisse der Albanien-Expedition 1961 des Deutschen Entomologischen Institutes. 31. Beitrag. Lepidoptera: Noctuidae. – *Beiträge zur Entomologie = Contributions to Entomology*, 15: 503–632.
859. Heiss, E., Péricart, J., 1983. Revision of Palaearctic Piesmatidae (Heteroptera). – *Mitteilungen der Münchener Entomologischen Gesellschaft*, 73: 61–171.
860. Heikertinger, F., 1947. Bestimmungstabellen europäischer Käfer. (11. Stück.) LXXXII. Fam. Chrysomelidae. 5. Subfam. Halticinae. Abteilung II. 11.-30. Gattung: *Crepidodera*-Verwandtschaft weitesten Sinnes. Bestimmungstabelle der paläarktischen Arten der Haltictinengattungen: *Crepidodera* (Chevr.) Steph., *Derocrepis* Weise (mit *Aeschrocnemis* Weise), *Ochrosis* Foudr. (mit *Lythraria* Bedel und *Neocrepidodera* Heiktgr.), *Orestia* Germ., *Hippuriphila* Foudr., *Chalcoïdes* Foudr., *Epithrix* Foudr., *Arrhenocoela* Foudr., *Minota* Kutsch., *Cardax* Weise, *Batophila* Foudr., sowie der ostpaläarktischen Arten der asiatischen Gattungen *Xuthea* Baly, *Novofoudrasia* Jacobs., *Pseudodera* Baly, *Crepidomorpha* Heiktgr., *Phygasia* Baly (Scallodera Har.), *Lipromima* Heiktgr. und *Manobia* Jacoby. Mit Berücksichtigung der Arten der orientalischen Grenzgebiete und des holarktischen Nordamerika. – *Koleopterologische Rundschau*, 31: 15 – 80.
861. Hellen, W., 1967. Ergebnisse der Albanien-Expedition 1961 des Deutschen Entomologischen Institutes. 64. Beitrag. Hymenoptera: Tenthredinoidea. – *Beiträge zur Entomologie = Contributions to Entomology*, 17: 477–508.
862. Hempel, W., 2012. Revision und Phylogenie der Arten der Gattung *Melica* L. (Poaceae) in Eurasien und Nordafrika. – *Feddes Repertorium*, 122 (1/2): 1–253.
863. Heritsch, F., 1934. Fosili sa Crnog Vrha na Šar-planini. – *Vesnik Geološkog instituta Kraljevine Jugoslavije za god. 1933*, III (1): 171–174, Beograd.
864. Heritsch, F., 1934. Versteinerungen von Crni Vrh in der Šar-planina. – *Vesnik Geol. inst.*, III (1): 175–180. Beograd.
865. Hiecke, F., 1981. Die Carabidae einer sammelreise nach Mazedonien (Insecta, Coleoptera). – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, XVI, 3 (136): 71–101, 1 tab., 4 figs. [Macedonian summary]
866. Hiessleitner, G., 1951-52. Serpentin- und Chromerz-Geologie der Balkanhalbinsel und eines Teiles von Kleinasien – *Jahrbuch der Geologischen Bundesanstalt Sonderbände*, 1+2: 259–668, tabs, figs, maps, grafs. [English summary]
867. Higgins, L.G., 1965. Five new butterflies. – *Entomologist*, 98: 10–12.

868. Hill, A.D., 1985. Some contributions to the Avifauna of Southern parts of Serbia. – *Glasnik Prirodnjačkog muzeja u Beogradu*, B **40**: 191–206. Beograd. [Serbian summary]
869. Hill, A.D., 1986. Kosovo bird records (14/10/80 – 9/9/82). – *Larus*, **36-37**: 317–320.
870. Љочко, Д., 2010. Прилог познавању ваккуларне флоре у Гори (Шар планина). – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–42. [In Serbian]
871. Holdhaus, K, Lindroth, C.H., 1939. Die europäischen Koleopteren mit boreoalpiner Verbreitung. – *Ann Nat Mus Wien*, **50**: 123–293.
872. Holik, O., 1936 – (1944)1948. Beiträge zur Kenntnis der Zygaeen Südosteuropas. – *Mitteilungen der Münchner Entomologischen Gesellschaft*, **26**: 165–174; **27**: 1–10; **28**: 126–149; **29**: 55–69; 173–206; **33**: 306–343; **34**: 387–417.
873. Holstein, N., Tamer, el S., Weigend, M., 2018.., The nutty world of hazel names – a critical taxonomic checklist of the genus *Corylus* (Betulaceae) – *European Journal of Taxonomy*, **0409**: 1–45.
874. Horn, M., 2020. Adam-und-Eva-Erzählungen im Bildprogramm kretischer Kirchen Eine ikonographische und kulturhistorische Objekt- und Bildfindungsanalyse. – Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums | Mainz. 1–193.
875. Hornát, M., 2014. Systematické a ekologické studium netrešku Kindingerova (*Sempervivum kindingeri* Adamović, 1904). – Diplomova prace. 1–80, 45 figs, 5 tabs. [English abstract]
876. Horvat, B., 1990. Aquatic Dance Flies of the Subfamily Hemerodromiinae (Diptera: Empididae) in Yugoslavia. – *Scopolia, Journal of the Slovenian Museum of Natural History*, **20**: 1 – 27. Ljubljana
877. Horvat, B., 1995. Aquatic Empididae Fauna (Diptera) in Macedonia. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **XIX**, **6** (159): 147–170, 22 figs. Skopje. [Macedonian summary]
878. Horvát, G., 1916. Albánia Hemiptera-Faunája. – *Annales Musei Nationalis Hungarici*, **XIV**: 1–16.
879. Horvat, I., 1935-1939. Istraživanje vegetacije planina Vardarske banovine 1, 2, 3, 4, 5. – *Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, **47**: 142–160, **48**: 211–227, **49**: 175–180, **50**: 136–142, **51**: 145–149. Zagreb. [In Croatian]
880. Horvat, I., 1949. Nauka o biljnim zajednicama. Pp. 1–434, mit 48 Tabellen und 2 Vegetationskarten. Zagreb.[In Croatian]
881. Horvat, I., 1950. Šumske zajednice Jugoslavije. – Institut za šumarska istraživanja Ministarstva šumarstva N.R. Hrvatske. Zagreb. 1–73, 21 figs, 1 map. [In Croatian, French summary]
882. Horvat, I. 1952. Prilog poznavanju rasirenja nekih planinskih biljaka u jugoistocnoj Evropi. - *God. Biol. Inst. u Sarajevu*, **5**: 199–218.
883. Horvat, I., 1960. Planinska vegetacija Makedonije u svijetu suvremenih istraživanja (La végétation alpine de la Macédoine dans l'aspect des recherches contemporaines.). – *Acta musei maced. scientiarum naturalium*, **VI**, **8**: 163–203. Skopje.
884. Horvat, I., 1963. Šumske zajednice Jugoslavije III. Aufl. (als Sonderabdruck aus “Šumarska enciklopedije”) Zagreb.
885. Horvat, I., Glavač, V. and Ellenberg, H., 1974. Vegetation Südosteuropas = Vegetation of Southeast-Europe., I–XXXII+ 1–768, 3 maps. – Gustav Fischer, Stuttgart.
886. Horvat, M., Plaziblat, M., 2007. Prikaz Horvatova herbarija (ZAHO) u Zagrebu. / A review of the Horvat herbarium (ZAHO) in Zagreb. – *Natura croatica*, **16** (4): 267–408, 7 figs.

[In Croatian, English abstract]

887. Horvat, S., 1984-85. Jedna dan na Šar-planini. – *Priroda*, **9/10**: 279. Zagreb. [In Croatian]
888. Horvath, G., 1916. Albánia Hemiptera-Faunája. – *Annales Musei Nationalis Hungarici*, **XIV**: 1–16.
889. Horvatić, S. (ed.) 1967. Analitička flora Jugoslavije. / Flora Analytica Iugoslaviae. – Institut za botaniku Sveučilišta u Zagrebu. Svezak prvi, Broj 1: 1–216, 2 maps; 1973, Svezak prvi, Broj 2: 217–420; 1974, Svezak prvi, Broj 3: 421–496. Zagreb.
890. Horvatovich, S., 1977. Jugoszlaviai magashegysegek *Nebria*–faunajak taxonomiai es allatfoldrajzi problemai. – *Allattani Kozlemenyek*, **LXIV**(4): 65–71, 3 maps. [in Hungarian, German summary]
891. Hostnik, M., 2018. Ekosistemi Balkana 2018 – Kosovo. – *Erjavecija*, **33**: 16–19, 1 fig. [In Slovenian]
892. Hovorka, O. & Sciaky, R., 2003. Subtribe Calathina Laporte, 1834. In: Lobl, I. & Smetana, A. (Eds.), Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Vol. 1. Archostemata-Myxophaga-Adephaga. – Apollo Books, Stenstrup, pp. 524 – 529.
893. Hrabak, B., 1988. Arbanaski upadi i pobune na Kosovu i u Makedoniji od kraja 1912. do kraja 1915. godine: nacionalno nerazvijeni i nejedinstveni Arbanasi kao oruđe u rukama zainteresovanih država. – Narodni muzej Vranje, Posebna izdanja, Knjiga 12. Vranje.
894. Hristovski, S., 2007. New records of ground beetles (Coleoptera, Carabidae) for the fauna of the Republic of Macedonia. – *Acta entomologica slovenica*, **15** (1): 95–100. Ljubljana. [Slovenian abstract]
895. Hristovski, S. & Guéorguiev, B., 2015. Annotated catalogue of the carabid beetles of the Republic of Macedonia (Coleoptera: Carabidae). – *Zootaxa*, **4002** (1): 1–190.
896. Христовски, С., Илиоска, С., Меловски, Д., Авукатов, В., Здравковски, Д., 1996. Прилог кон познавањето на фауната на инсектите на Шар Планина. – *Билт. Истр. Друшт. Студ. Биол.*, **1**: 49–62, Скопје. [In Macedonian]
897. Христовски, С., Илиоска, С. и Пецова, Л., 2002. Тркачите (Carabidae, Coleoptera) на Шар Планина (Македонија): Резултати од истражувањата во периодот 1996-1998 година. I. – *Билт. Истр. Друшт. Студ. Биол.*, **2**: 119–125, Скопје.
898. Hristovski, S., Slavevska-Stamenković, V., Hristovski, N., Arsovski, K., Bekchiev, R., Chobanov, D., Dedova, I., Devetak, D., Karaman, I., Kitanova, D., Komnenov, M., Ljubomirov, T., Melovski, D., Pešić, V., Simov, N., 2015. Diversity of invertebrates in the Republic of Macedonia (Диверзитет на безрбетниците во Република Македонија). – *Macedonian Journal of Ecology and Environment*, **17** (1): 5–44, 1 tab. Skopje.[Macedonian abstract]
899. Hruby, J., 1930. Campanulastudien innerhalb der Vulgares und ihrer Verwandten. – *Magyar Botanikai Lapok*, **XXIX**: 152–276, 3 tabs. Budapest.
900. Huemer, P., Haxaire, J., Min Lee, K., Mutanen, M., Pekarsky, O., Scalercio, S., Ronkay, L., 2020. Revision of the genus *Hoplodrina* Boursin, 1937 (Lepidoptera, Noctuidae, Xyleninae). I. *Hoplodrina octogenaria* (Goeze, 1781) and its sister species *H. alsinides* (Costantini, 1922) sp. rev. in Europe. – *ZooKeys*, **927**: 75–97, 2 tabs, 1 map, 30 figs.
901. Huemer, P., Karsholt, O., 2018. Revision of the genus *Megacraspedus* Zeller, 1839, a challenging taxonomic tightrope of species delimitation (Lepidoptera, Gelechiidae). – *Zookeys*, **800**: 1–278.
902. Huemer, P., Krpač, V., Plössl, B., Tarmann, G., 2011. Contribution to the fauna of Lepidoptera of the Mavrovo National Park (Republic of Macedonia). – *Acta*

entomologica slovenica, **19**(2): 169–186, 1 tab, 5 figs. [Slovenian abstract]

903. Huemer, P., Tarmann, G., 1991. Westpäarktische Gespinstmotten der Gattung *Kessleria* Nowicki: Taxonomie, Ökologie, Verbreitung (Lepidoptera, Yponomeutidae). – *Mitteilungen der Münchner Entomologischen Gesellschaft*, **81**: 5–110, 248 figs [English abstract]
904. Humolli, F., 2014. Zhvillimi perspektiv turistik i Kosovë dhe reflektimi rajonal i tij. – Dissertation. Universiteti i Tiranës, Fakulteti i histories dhe i filologjisë, Departamenti i gjeografisë. Tiranë. 1–181, 46 figs. [In Albanian]
905. Hurka, K., 1988. A revision of the East-Mediterranean species of *Aptinus* and notes on the *Brachinus plagiatus* group. – *Acta. Ent. Bohemoslov.*, **85**: 287–306.
906. Huseini, I., Krasniqi, N., Ibrahimim, I., and Idrizi, A., 2017. Geological-Technical Research on The Best Path Adoption For The Road Tetovo-Prizren. – *UBT International Conference*. 66.
907. Hyland, H., 1974. Plant Inventory, No 179-181. – United States Department of Agriculture. 1–972.

I (II)

908. Ibrahimim, H., 2011. Faunističke, ekološke i biogeografske značajke tulara (Insecta, Trichoptera) Kosova. – Dissertation. Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Biološki odsjek, 1–183, 32 figs, 35 tabs. [In Croatian, English summary]
909. Ibrahimim, H., Devetak, D., Pizzigalli, C., Hoxha, L., 2018. First record of the genus *Boreus* Latreille, 1816 from the Republic of Kosovo (Mecoptera). – *Spixiana*, **41** (1): 12, 1 fig.
910. Ibrahimim, H., Gashi, A., 2008. State of knowledge of investigations on Trichoptera larvae in Kosova. – In: Marc Meyer & Peter Neu (editors) Proceedings of the first conference on faunistics and zoogeography of European Trichoptera Luxembourg 2nd - 4th September 2005. Ferrantia, **55**: 70–72.
911. Ibrahimim, H., Gashi, A., Grapci-Kotori, L., 2016. First Records of three Species of the Genus *Glossosoma* Curtis, 1834 (Insecta: Trichoptera) from the Republic of Kosovo. – *J. Entomol. Res. Soc.*, **18** (2): 79–83, 1 fig.
912. Ibrahimim, H., Gashi, A., Rexhepi, D., Zhushi Etemi, F., Grapci Kotori, L., Fehér, Z., Bino, T., Šerić Jelaska, L., Mesaroš, G., 2018. In: Ibrahimim, H. (ed.): Libri i Kuq i Faunës së Republikës së Kosovës. – Ministria e Mjedisit dhe Planiifikimit Hapësinor, Instituti i Kosovës për Mbrojtjen e Natyrës. Prishtinë. 413 pp.
913. Ibrahimim, H., Kučinić, M., Gashi, A., Grapci-Kotari, L., Vučković, I., Cerjanec, D., 2012. The genus *Rhyacophila* Pictet, 1834 (Insecta: Trichoptera) in Kosovo. – *Aquatic Insects*, **34**, Supplement 1: 23–31.
914. Ibrahimim, H., Kučinić, M., Gashi, A., Grapci-Kotori, L., 2014. Trichoptera Biodiversity of the Aegean and Adriatic Sea Basins in the Republic of Kosovo. – *J. Insect Sci.*, **14** (209): 1–8, 1 tab, 1 fig.
915. Ibrahimim, H., Kuçi, R., Gashi, E., Billali, A., Musliu, M., Vehapi, V., Gashi, A., Grapci-Kotari, L., Geci, D., 2019. New additions to the caddisfly fauna (Insecta: Trichoptera) of the Sharr Mountains in Kosovo. – *Ecologica Montenegrina*, **23**: 40–46, 1 tab, 7 figs. Podgorica.
916. Ibrahimim, H., Previšić, A., Vitecek, S., Graf, W., Kučinić, M., Bálint, M., Keresztes, L. & Pauls, S.U., 2016. *Drusus sharrensis* sp.n. (Trichoptera, Limnerphilidae) a new species from Sharr National Park in Kosovo with molecular and ecological notes. – *ZooKeys*,

- 559:** 107–124. doi:10.3897/zookeys.559.6350.
917. Ibrahimim, H. & Vehapi, V., 2017. Contribution to the knowledge of the caddisfly fauna (Insecta: Trichoptera) of the Sharr Mountains in Kosovo. – *Journal of the Kansas Entomological Society*, **90** (4), 283–290.
918. Ibrahimim, H., Vitecek, S., Previšić, A., Kučinić, M., Waringer, J., Graf, W., Balint, M., Keresztes, L., Pauls, U. S., 2016. *Drusus sharrensis* sp. n. (Trichoptera, Limnephilidae), a new species from Sharr National Park in Kosovo, with molecular and ecological notes. – *ZooKeys*, **559**: 107–124, 3 tabs, 5 figs.
919. Ibrahimim, R., Ademi, Z., 2019. Lokalitetet turistike të Malit Sharr / Туристичките локалитети на Шар планина / Touristic localities on Sharri Mountain. – *Centrum, International Scientific Journal*, **11**: 378–389.
920. Ibrahimim, R., Ademi, Z., Mustafa, M., 2019. Touristic localities in Sharr Mountain. – *Journal of Natural Sciences and Mathematics of UT*, – **4** (7-8): 139–145.
921. Ибраими, Р., 2015. 100 години туризам на Шар Планина. – Игео-Портал, Институт за Географија Скопје.
922. Idrizi, S.A., 2009. Jezičko-stilske karakteristike narodnog stvaralaštva Gore.– N. Pazar.
923. Idrizi, S.A., 2012. Jezik i stil narodne poezije Gore. – Prizren.
924. Idrizi, S.A., — Gora krajem XIX vijeka u putopisima Miloša S. Milojevića i Ivana S. Jastrebova. – Univerzitet u Prištini, pp. 1–13. Priština.
925. Idrizi, S.A., 2015. Ranobalkanska toponimija i antroponomija Gore. – Prizren. Pp. 1–53.
926. Idrizi, S.A., 2016. Šuma Jelak – Tapija. – Available at:
<https://www.docdroid.net/LCxDgFq/tapija-jelak-pdf> [last accessed: 24 December 2020]
927. Idrizi, S.A.. & Idrizi, A.A., 2020. Kruševo (Gora). – UTILIS, Prizren, 1–503.
928. Ikonomov, P., 1959. Ephemeroptera na Makedonija. Sistematsika i faunistika. – Dissertation. Faculty of Science, Skoplje.
929. Икономов, П., 1960. Распространување на ефемероптера во Македонија. / Die Verbreitung der Ephemeroptera in Mazedonien.– *Acta Musei Macedonia Scientiarum Naturalium*, **7** (3): 41–74, 3 figs., Skopje. (In Macedonian, German summary).
930. Ikonomov P., 1962. Baetidae (Ephemeroptera) na Makedonija. – Facult Sci Nat Univ Skopje, *Annales Biologii*, **1**: 83–140.
931. Ikonomov, P., 1969. Repartition des larves Ephemeropteres et Plecopteres dans les cours d'eau de Macédoine.– *Annales de la Faculte des Sciences de l'Universite de Skopje*, **22**: 5–11, Skopje (In Macedonian, French summary).
932. Икономов, П., 1970. Вистинско распространовање на ларвите на Ephemeroptera и Plecoptera (Insecta) во тековните води на Шарскиот систем. – *Годишен зборник*, **22** Tome, Биологија. 5–11. Skopje.
933. Ikonomov, P., 1973. Plecoptera, distribucija i odnos kon temperatura vo nekoj reki na Šar planina. – *Ann. Biol. Fae. d. Sciences d. l'Univers. Skopje*, **25**: 11–38. [In Macedonian, French summary].
935. Ikonomov, P., 1978. Nouvelles espèces de Plecoptères (Insecta, Plecoptera) de Macédoine. – Prirodonaucen muzej na Makedonija, Skopje, *Fragmenta Balcanica*,
936. Ikonomov, P., 1980. PlecopteraNouvelles espèces de Plécoptères (Insecta, Plecoptera) de Macédoine, II. – *Fragmenta Balcanica*, **XI** (4): 19–31. Skopje.
937. Икономов, П., 1986. Плекоптерите на Македонија (Insecta, Plecoptera) Таксономија и Дистрибуција. / Plecopteres de Macédoine (Insecta, Plecoptera), Taxonomie et Distribution.– *Acta Musei Macedonici Scientiarum Naturalium*, **18**: 81–124, 1 map, 2

- figs. Skopje (In Macedonian, French summary).
938. Ilešić, S., 1947. Rečni režimi v Jugoslaviji. – *Geografski vestnik*, 71–110, tabs, figs. Ljubljana. [In Slovenian, Russian and English summary]
939. Ilešić, S., 1961. Geografska regionalizacija Jugoslavije. – *Geografski Vestnik*, XXXIII: 3–23, 2 mapsa. [In Croatian, French summary]
940. Илић, М., Станковић, С., 2005. Планине Републике Србије и изабрана растојања у односу на њихове врхове. – *Глобус*, 30: 147–158, 5 tabs. Београд. [In Serbian]
941. Ilić, M., Stefanovska, D., 1961. Ispitivanje karbonatnih stena sa Lista Prizren 54. – Fond str. dok. Zavoda za geol. i geof. istr. Beograd.
942. Ilić, N., Ćurčić, S., A checklist of longhorn beetles (Coleoptera: Cerambycidae) of Serbia. – *Zootaxa*, 4026 (1): 1–97. Magnolia Press, Auckland, New Zealand.
943. Илић, П., 2011. Становништво и насеља општине Штрпце. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–53. [In Serbian]
944. Ilie, V., Schiller, E.K., Stagl, V., 2009. Type specimens of the Geophilomorpha (Chilopoda) in the Natural History Museum in Vienna. – *Kataloge der wissenschaftlichen Sammlungen des Naturhistorischen Museums in Wien*, 22: 3–75.
945. Ilievski, B., 2018. Turci u Kraljevini SHS/Jugoslaviji, demografska analiza na osnovu popisa stanovništva 1921. i 1931. – *Istorija 20. veka*, 1: 35–54, 1 tab. [In Serbian, English summary]
946. Ilvessalo-Pfafeli, M.S. & Pejoski, B., 1975. Polen munike (*Pinus heldreichii*). – Zbornik radova sa Simpozijuma o munici, 4.-7.IX 1972., Dečani, Zavod za šumarstvo, Peć., p.: 122–125. [In Serbian, Albanian and German summary]
947. Ing, B., Ivančević, B., 2000. A Check List of Myxomycetes from Former Yugoslavia. – *Staphia*, 73, Neue Folge, 155: 135–150.
948. Ingrisch, S. & Pavićević, D., 2010. Seven new Tettigoniidae (Orthoptera) and a new Blattellidae (Blattodea) from the Durmitor area of Montenegro with notes on previously known taxa, *Zootaxa*, 2565: 1–41.
949. Islamović, F., 1986. Na velikoj lađi. – *Hrvatski planinar*, 98 (12): 420–424, 4 figs.
950. Islamović, F., 2005. Na koju se planinu penjaо kralj Filip V Makedonski? – *Hrvatski planinar*, 97(3): 95–97, 2 figs. Zagreb. [In Croatian]
951. Istvan, R., Gyorgy, R., 2008. Data to the leaf-beetle fauna of Macedonia (Coleoptera, Chrysomelidae). – *Natura Somogyensis*, 12: 111–131.
952. Iten, Ž, Rey, M., 1968. Analiza mogucnosti i problema razvoja zimskog turizma u Jugoslaviji. – OECD, Ženeva.
953. Иванић, И., 1903. На Косову. Са Шара по Косову на Звечан. – Издање М. Арсенијевића, 1–181. Београд.
954. Ivanov, Gj., A. Stojanov, D. Melovski, E. Keçi, A. Trajce, O. Qazimi, G. Schwaderer, A. Spangenberg, J. Linnell, U. Breitenmoser and M. von Arx. 2007. Conservation status of the critically endangered Balkan lynx in Albania and Macedonia. – *Proceedings of 3rd Congress of ecologists of the Republic of Macedonia with international participation [06.-09.10.2007, Struga.]* - Macedonian Ecological Society, Skopje.
955. Ивановић, М., 1967. Натпис младог краља Марка са цркве св. Недеље у Призрену. – *Зограф*, 2: 20–21.
956. Ивановић, М., 1968-71. Неколико средњовековних споменика Коришке горе код Призrena. – *Старине Косова и Метохије*, IV-V: 311–314. Приштина.

957. Ивановић, М., 1983. Прилози о споменицима Метохије, Новобрдске Криве Реке, Сиринићке и Никшићке жупе. – *Саопштења*, XV: 195–220, 17 figs. [In Serbian, English summary]
958. Ивановић, М., 1987. Задужбине Косова, споменици и знамења српског народа. – Призрен– Београд.
959. Ивановић, М., 1995. Културна баштина Горе, Опоља и Средачке жупе. In: Шарпланинске жупе – Гора, Опоље и Средска (антропогеографско-етнолошке, демографске, социолошке и културолошке карактеристике). – САНУ, Географски институт „Јован Цвијић“, књига 40/II, Београд.
960. Ivanović, M. 1998. Natpsi i ornamenti na narodnim pločama, ikonama i zvonima srpskih crkava na Kosovu i Metohiji XIV–XIX/XX Vek. –In: *Kosovsko-Metohijski Zbornik*; Srpska akademija nauka i umetnosti, 2:13–36. Beograd.
961. Ивановић, М., 2000. Сачувани и разорени културно-историјски споменици у шарпланинским жупама Гори и Средској и делу Призренског Подгора. / Surviving and destroyed cultural and historical monuments in the župas of Gora and Sredska and part of Prizrenski Podgor in Šar Mountain. – In: Горанци, Муслимани и Турци у шарпланинским жупама Србије: проблеми садашњих услова живота и опстанка. Зборник радова са Округлог стола одржаног 19. априла 2000. године у Српској академији наука и уметности. Београд. [Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parishes) of Serbia: problems of the actual living and survival conditions. Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000 at the Serbian Academy of Sciences and Arts]. Pp.: 59–62. Београд/Belgrade. [In Serbian and English]
962. Ivanović, M., 2002. Surviving and destroyed cultural and historical monuments in the župas of Gora and Sredska and part of Prizrenski Podgor in Šar Mountain. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts, — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. 51: 1–105).
963. Ивановски, П., Прентовиќ, Т., 2011. Тревници. – Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје, Факултет за землоделски науки и храна, Скопје. 1–154, 156 gigs. [In Macedonian]
964. Ивановић, Р., 1996. Степен континенталности климе Косова и Метохије. – Зборник радова Физичко-географски процеси на Косову и Метохији – I: 23–29. Приштина. [In Serbian, English summary]
- 964a. Ivanović, R., Valjarević, A., Vuković, D., Radovanović, D., 2016. Climatic regions of Kosovo and Metohija. – *University thought Publicatin of Natural Sciences* 6 (1): 49–54.
965. Ivić, P., 1971. Iz toponomastike Srbije, данашње i средњевековне. – *Serta Slavica in memoriam Aloisii Schmaus*. München.
966. Ивковић, С., 2021. Кућа пуна успомена. – *Јединство*, дневни лист, Приштина– Косовска Митровица, субота, 30. јануар 2021. [In Serbian]

J (J, Я)

967. Jacquelin-Duval. Camille, 1851-1852. De Bembidiis Europaeis. – *Ann. soc. ent. France*, sr. 2, IX, 1851, p. 441–576; 1852, p. 101–236.
968. Jaeckel, S. 1954. Zur Systematik und Faunistik der Mollusken der nördlichen Balkanhalbinsel. – *Mitteilungen aus dem Zoologischen Museum in Berlin*, **30**: 54–95.
969. Jaeger, B., 2007. Zur Synonymie und Verbreitung westpaläarktischer Arten der *Bradycecellus*-Untergattung *Bradycecellus* Erichson 1837 (Coleoptera, Carabidae). – *Linzer. Biol. Beitr.*, **39** (1): 331–370.
970. Јагодић, М., 2009. Два извештаја Артура Еванса о Старој Србији из 1883. године. – *Мешовита грађа Miscellanea*, **XXX**: 77–96. Београд. [In Serbian and English]
971. Jakovljević, K., Niketić, M., Lakušić, D. Vukojičić, S., 2015. Conservation status of some rare boreo-montane species in Serbia. – *Bulletin of the Natural History Museum*, **8**: 87–100. [Serbian summary].
972. Jakšić, P., 1986. Specifični elementi faune Lepidoptera nekih kosovskih klisura. – *Priroda Kosova / Natura e Kosovës*, **6**: 93–107, 8 figs. [In SerbianAlbanian and English summary]
973. Jakšić, P., 1987. Taksonomski status durmitorskih populacija vrste *Parnassius mnemosyne* L. (Lepidoptera, Papilionidae). – Fauna Durmitora, CANU, Sveska **2**: 291–306, 1 map, 2 tabs, 3 tabels with figs. Titograd. [In Serbian, English summary]
974. Jakšić, P., 1988. Privremene karte rasprostranjenosti dnevnih leptira Jugoslavije (Lepidoptera: Rhopalocera). [Provisional Distribution Maps of the Butterflies of Yugoslavia] – Jugoslavensko entomološko društvo, Posebno izdanje, Sveska **1**: 1–215, Zagreb.
975. Jakšić P., 1998. Male genitalia of Butterflies on Balkan Peninsula with a Check list. – František Slamka Ed., p. 1–144, Bratislava. ISBN 80-967540-3-3
976. Јакшић, П., 1998. Дневни лептири (Lepidoptera: Hesperioida i Papilioidea) Шар-планине. [The butterflies of Šar-planina Mt. (Lepidoptera: Hesperioida & Papilioidea)]. – *Заштита природе*, **50**: 229–252, 10 tabs, 3 maps. Београд. [In Serbian, English summary]
977. Jakšić, P., 1998. Distribution of Butterfly Communities (Lepidoptera: Hesperioida & Papilioidea) in Plant Communities over the Jažinačko jezero Lake Region on Šar-planina Mt. – *University Thought, Nat. Sci.*, **5** (2): 77–88, 1 fig., 2 tabs. Priština. [Serbian summary]
978. Jakšić, P., 2001. The distribution of *Erebia rhodopensis* Nicholl, 1900 (Lepidoptera: Nymphalidae, Satyrinae) on the Šar-planina, Prokletije and Rila. – *Entomologist's Gazette*, **52**: 83–90, London.
979. Jakšić, P. 2003. Yugoslavia. In: Swaay, van C. & Warren, M. (Eds.) Prime Butterfly Areas in Europe. Priority sites for conservation. – National Reference Centre for Agriculture, Nature and Fisheries. Ministry of Agriculture, Nature Management and Fisheries. Netherlands. Pp. 655–680.
980. Јакшић, П., 2003. Црвена књига дневних лептира Србије (Lepidoptera; Hesperioida и Papilioidea. / Red Data Book of Serbian Butterflies (Lepidoptera: Hesperioida and Papilioidea). – Завод за заштиту природе Србије, 1–198, tabs, maps, figs. Београд.[In Serbian, English summary]
981. Jakšić, P. (eds.), 2008. Prime Butterfly Areas in Serbia (Odabrana područja za dnevne leptire u Srbiji). – Habiprot. 1–223, tabs, figs., CD. Beograd.[In English and Serbian]

982. Jakšić, P., 2016. Zoogeographical regionalization of the Serbia according to the affinity of local fauna of Skippers and Butterflies (Lepidoptera: Hesperioidea & Papilioidea). – *University Thought, Publication in Natural Sciences* **6** (1): 5–20, 7 tab, 2 figs. 1 map. Kosovska Mitrovica.
983. Jakšić, P. 2016. New contributions to the knowledge of Lepidoptera fauna of Kosovo and Metohia (Republic of Serbia). – *University Thought, Publication in Natural Sciences* **6** (2): 1–4, 1 tab, 8 figs. Kosovska Mitrovica.
984. Јакшић, П., Белиј, С., 1995. Библиографија о природи Косова и Метохије. – Универзитет у Приштини. 1–340. Приштина. [In Serbian, English summary]
- 984a. Jakšić, P., Milošević, S., 2021. Contribution to the knowledge of the Geometrid Moths (Lepidoptera: Geometridae Leach, 1815) of Montenegro and Serbia. – *Acta entomologica serbica*, **26**(1): 41–58, 11 figs [Serbian summary]
985. Jakšić, P., Ristić, G., 1999. New and rare Lepidoptera species in Yugoslavia. – *Acta entomologica serbica*, **4** (1/2): 63–74, 2 tabs with figs. [Serbian summary]
986. Јамињи, Е., 2016. Туристички географски приказ општине Гора. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад. [In Serbian]
987. Јамињи, Е., 2020. Природно-географски и друштвено-економски потенцијали општине Призрен. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Мастер рад. 1– 105. [In Serbian]
988. Janaćković, P., Gavrilović, M., Rakić, B., Tešević, V., Marin, P., 2016. Brine shrimp lethality bioassay of selected Gymnosperm and Angiosperm species. – *Зборник Матице српске за природне науке*, **131**: 109–119. Нови Сад. [Serbian summary]
989. Jandžiković, B., 2019. Regional-geographical units of the administrative space of Kosovo and Metohija. – ЗБОРНИК од Интернационалниот научен симпозиум НОВИТЕ ТРЕНДОВИ ВО ГЕОГРАФИЈАТА 3-4 октомври, 2019 Охрид / PROCEEDINGS International Scientific Symposium NEW TRENDS IN GEOGRAPHY October 3-4, 2019 Ohrid, 365–371, 7 tabs, 7 figs.
990. Јанковић, Ђ., 1997. Равна Гора између Призрена и Штрпца- најстарије познато српско археолошко налазиште на југу Србије. – *Старине Косова и Метохије*, **10**: 31–35. Приштина.
991. Janković, I., Satović, Z., Liber, Z., Kuzmanović, N., Di Pietro, R., Radosavljević, I., Nikolov, Z., Lakušić, D., 2019. Genetic and morphological data reveal new insights into the taxonomy of *Campanula versicolor* s.l. (Campanulaceae). – *Taxon*, **68** (2): 340–369, 9 figs, 4 App.
992. Janković, Lj., 1971. Homoptera: Auchenorrhyncha Makedonije. – *Acta Musei macedonici scientiarum naturalium*, **XII (3)** **104**: 41–59. Skopje.
993. Јанковић, Љ., Паповић, Р., 1985. Нове и ретке врсте у фауни цикада из фам. Cicadellidae (Hom., Auchenorrhyncha) Југославије II. – САНУ, Зборник радова о фауни СР Србије, **3**: 111–147, 18 figs. Београд.[In Serbian, English summary]
994. Јанковић, М. М., 1974. 1. Род *Ajuga* L. 1753. Sp. Pl.: 561; 1754. Gen. Plant. Ed. 5: 246. Ивица. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, **VI**: 342–349, tab. LV. Београд. [In Serbian]
995. Janković, M. M., 1979. Problem izdvajanja rezervata u SAP Kosovo na primeru Šarplanine. – Savetovanje o nacionalnim i regionalnim parkovima Jugoslavije, Brezovica SAP

Kosovo, 27-29. IX 1979. godine. Pp. 127–138.

996. Janković, M.M., (1978, 1979, 1980) 1982. Prilog poznavanju vegetacije Šarplanine sa posebnim osvrtom na neke značajne reliktnе vrste biljaka. (Contribution to the study of the vegetations of the Šarplanina mountain with particular reference to some conspicuous relict plant species.) – *Glasnik Instituta za botaniku i Botaničke baštne Univerziteta u Beogradu*, (XIII) XV (1-3): 75–129, Beograd.
997. Janković, M.M., 1981. Prilog poznavanju vegetacije i fitocenoza nekih visokoplaninskih borova (*Pinus heldreichii*, *P. peuce* i *P. mugo*) na Šarplanini i njenim metohijskim ograncima (Ošljak, Kodža Balkan, Ostrovica). (A Contribution to the knowledge of the vegetation and plant communities of some highmountain pines (*Pinus heldreichii*, *P. Peuce* and *P. mugo*) on the Šarplanina Mountains and their Metochian branches (Ošljak, Kodža Balkan, Ostrovica). – *Glasnik Šumarskog fakulteta*, 57: 127–134, Beograd.
998. Janković, M. M., 1982. Prilog poznavanju vegetacije Šar-planine sa posebnim osvrtom na neke značajne reliktnе vrste biljaka. – *Glasnik Instituta za botaniku i botaničke baštne Univerziteta u Beogradu*. 15 (1-3): 75–127.
999. Јанковић, М. М., 1984. Вегетација СР Србије; историја и опште карактеристике. – In: Јанковић, М., Јовановић, Б., Јовановић, Р., Којић, М., Мишић, В. (Eds) Вегетација СР Србије, Општи део, I: 1–189, tabs, figs [In Serbian, English summary]
1000. Janković, M. M., 1990. Ekologija, biogeografija i zaštita žive prirode Šarplanine i njenih metohijskih ogrankaka na području opštine Štrpce. – Geogr. inst. SANU, Posebna izdanja, knj. 37/I, Beograd.
1001. Јанковић, М. М., 1993-1994. Неки битни параметри издвајања и проглашавања резервата на Шар планини. – *Zaštitna prirode*, 46-47: 201–220, 2 figs. Београд. [In Serbian, English summary]
1002. Јанковић, М.М., 1994. Природни амбијент манастира Свети Арханђели. – Независни истраживачки центар, “Плави змај”- Сремски Карловци, Београд
1003. Janković, M.M. i Bogojević, R., 1962. Prilog poznavanju šuma endemičnih borova munike (*Pinus heldreichii*) i molike (*Pinus peuce*) na severnoj strani Šar-planine i njenim metohijskim ograncima. [Beitrag zur Kenntnis der endemischen Kieferwalder (Panzerkiefer – *Pinus heldreichii*) und der Molikakieferwalder (*Pinus peuce*) auf der Nordseite des Gebirges «Šarplanina» und dessen Methochischen ausläufern]. – *Arhiv bioloških nauka*, XIV (3-4): 143–156, Beograd.
1004. Janković, M.M., Bogojević, R., 1975. Neke karakteristike mikroklima u munikovoj šumi na Ošljaku. – *Glasnik Botaničkog zavoda i baštne Univerziteta u Beogradu*, X(1-4): 139–151, Beograd.
1005. Janković, M.M., Bogojević, R., 1975. Neke karakteristike mikrokluime munikovih šuma (*Pinetum heldreichii* – *Seslerietum autumnalis* M. Jank. et R. Bog.) na Ošljaku, Šarplanina. – *Zbornik radova sa Simpozijuma o munici*, 4.-7.IX 1972., Dečani, Zavod za šumarstvo, Пећ., p.: 134–145.[In Serbian, Albanian and German summary]
1006. Janković, M. M., Bogojević, R., 1976. *Ptilotricho-Bruckenthalio-Pinetum mughi* M. Jank. et R. Bog., nova asocijacija planinskog bora krivulja (*Pinus mugo*) na serpentinskim masivima Ostrovice (Šarplanina, SR Srbija) i njen floristički odnos prema drugim krivuljevim zajednicama Jugoslaviji. – *Glasnik Instituta za botaniku i Botaničke baštne Univerziteta u Beogradu*, 11(1-4): 85–111.
1007. Janković, M.M., Bogojević, R., Živanović, Ž., Blaženčić, Ž., 1981. Rezultati uporednih

- proučavanja mikroklimatskih uslova u različitim visinskim šumskim pojasevima Šarplanine [Results of the comparative studies of microclimate conditions within different altitude zones of Šarplanina mountains]. – *Ekologija*, **16** (1): 57–78, Beograd. [In Serbian]
1008. Јанковић, М. М., Цвјетићанин, Р., 2012. Fagales Dum. A. Br. In Ascherson, Fl. Prov. Brandenb.: 615 (1864); *Cupiliferae* L. C. Rich., Anal. Fruit. 32: 92 (1808). – In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, **2**: 99–140, tabs XV–XX. Београд.[In Serbian]
1009. Janković, M.M., Popović, R., Matijašević, B., 1975. Neki rezultati fiziološko-ekoloških proučavanja munike (*Pinus heldreichii*) na Ošljaku, Šarplanina. – Zbornik radova sa Simpozijuma o munici, 4.-7.IX 1972., Dečani, Zavod za šumarstvo, Peć., p.: 159–170.[In Serbian, Albanian and German summary]
1010. Janković, M.M., Stefanović, K., 1975. Pedološki pokrivač i vegetacija munikovih šuma na Šarplanini (*Pinetum heldreichii-Seslerietum autumnalis* M. Jank. et R. Bog.). – Zbornik radova sa Simpozijuma o munici, 4.-7.IX 1972., Dečani, Zavod za šumarstvo, Peć., p.: 171–177.[In Serbian, Albanian and German summary]
1011. Janković, M. M., Stefanović, K., 1980. Neke karakteristike režima CO₂ u munikovim šumama (*Pinetum heldreichii-Seslerietum autumnalis* M. Jank. Et R. Bog.) na Ošljaku, Šarplanina [Some characteristics of the CO₂ regime in the munika-pine forests (*Pinetum heldreichii-Seslerietum autumnalis* M. Jank. Et R. Bog.) on Ošljak, Šarplanina mountains]. – *Ekologija*, **15** (1): 67–74. [In Serbian]
1012. Janković, M. M., Stevanović, V., 1981. Prilog poznавању fitocenoza sa srpskom ramondijom (*Ramonda serbica* Panč.) u klisurama severnih ograna Šar-planine. – *Ekologija*, **16** (1): 1–34, Beograd. [In Serbian]
1013. Janković, M. M. and Stevanović, V. 1983. Prilog poznавању subalpijske zajednice mezijske bukve i planinskog javora (*Acer heldreichii* Orph.) na severnoj strani Šar-planine. – *ANUBiH, Odeljenje prirodno-matematičkih nauka, Sarajevo*, **21**: 365–371. (In Serbian)
1014. Janković, M.M. i Stevanović, V., 1984. Osnovni problem i načela zaštite flore i vegetacije Šarplanine. – *Priroda Kosova / Natyra e Kosoves*: 3–13.[In Serbian, English and Albanian summary]
1015. Јањић, Д., 2008. Однос испоснице преподобног Петра Коришког према Призренској епископији. – *Баштина*, **25**: 149–171. Приштина – Лепосавић. [In Serbian, English summary]
1016. Јањић, Д., 2013. Призренска епископија: Историјско-канонски аспекти. – *Баштина*, **34**: 157–170. Приштина – Лепосавић. [In Serbian, English summary]
1017. Janjić, M., 1957. Hidrogeološka karta NR Srbije, sa naročitim obzirom na vodosnabdevanje, 1: 500.000. – Zavod za geološka i geofizička istraživanja N.R. Srbije. Beograd. . [In Serbian, Russian and German summary]
1018. Janjić, M., 1957. Karta poznatijih majdana kamena i ostalog geološkog građevinskog materijala N.R. Srbije.1: 500.000 – Zavod za geološka i geofizička istraživanja N.R. Srbije. Beograd. . [In Serbian, Russian and German summary]
1019. Janjić, M., 1962. Inenjersko-geološke odlike terena SR Srbije. – Zavod za geološka i geofizička istraživanja, Posebna izdanja, Knjiga **12**: 1–277. [In Serbian, Russian and German summary]
1020. Japie, A., 1822. Carte generale de la Turquie d'Europe en XV feilles. – Paris.(See:

Armand-Charles, Guilleminot et al., 1822) Available at
<https://www.raremaps.com/gallery/detail/52405op/carte-generale-de-la-turquie-de-europe-en-xv-feuilles-dressee-lapie> [last accessed 8 December 2020]

1021. Japundža, V., Đorđević, B., Grujički, R., 1985. Imenik naseljenih mesta u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji. – Službeni list, Beograd. 1–450. [In Serbian]
1022. Ястребов, И. С. 1889. Обычаи и песни турецких Сербов. I–XXIV+1–626. С. Петербургъ.
1023. Ястребов, И. С. 1904. Стара Сербія и Албанія, путевыя записки.– Српска краљевска академија, Државна штампарија краљевине Србије. I–XI+1–267 Београд.
1024. Јастребов, И. С., 1995. Стара Србија. (превод, предговор и коментари Драгован Чампар) - Приштина: Нови свет: Народна и универзитетска библиотека, 1–252. Приштина. Грачаница.
1025. Јастребов, И., 2018. Стара Србија и Албанија. – Службени гласник. 1–584. Београд.
1026. Jaucourt, de L., 1751. [entry “Scardus Mons”, (Géogr. anc.)]. In: Diderot, D. et D’Alembert, J. le R., 1751–1772., Encyclopédie, ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts, et des métiers. – Paris.
1027. Jávorkae, R., 1922. Plantae novae albanicae II. – *Ungarische Botanische Blätter*, **21**: 17–22.
1028. Jávorka, S., 1921-1922. Uj adatok Albánia flórájához (Novitates florae Albaniae). – *Botanmikai Közleményk*, **XIX** (1-6): 17–29. [In Hungarian].
1029. Jávorka, S., 1921. Plantae novae albanicae. – *Magyar botanikai lapok*, **XX**: 60.
1030. Jeannel, R., 1927. Monographie des Trechinae. Morphologie comparée et distribution géographique d'un groupe de coléoptères. (Deuxième livraison). – *L'Abeille, Journal d'Entomologie*, **33**:1–592.
1031. Jedlička, A., 1936. Příspěvek ku poznání Carabidů z Balkánu./ Beitrag zur Kenntnis der Carabiden Balkans.– *Časopis Československé společnosti entomologické*, **33**:166–170.
1032. Jegeni, T., Kolaneci, M., Shatku, S., 2016. Dibra e Madhe dhe Radika. – Botimet M & B, 1–220. Tirana. [In Albanian]
1033. Jelic, D., Ajtic, R., Sterijovski, B., Crnobrnja-Isailovic, J., Lelo, S., Tomovic, Lj., 2012. Distribution of the genus *Vipera* in the western and central Balkans (Squamata: Serpentes: Viperidae). – *Herpetozoa*, **25_3_4**: 109–132, 8 figs, Appendix 1-App. 4.
1034. Jeremić, I., 2013. Citotoksično dejstvo ekstrakta biljke *Sideritis scardica* na tumorske celije u *in vitro* uslovima. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Medicine. 1–114, 34 figs. Beograd. [English abstract].
1035. Jevđević, V. (ed.), 1956. Vodne snage Jugoslavije / Water power resources of Yugoslavia. – In: Energetski izvori Jugoslavije / Power resources of Yugoslavia. Hidrotehnički institut “Ing. Jaroslav Černi”. Beograd. Pp. 219–437, figs, tabs, maps [In Serbian, French, English, Russian, German and Italian summary]
1036. Јевтић, А. (ed.), 1987. Задужбине Косова. Споменици и знамења српског народа. – Епархија Рашко-Призренска, Богословски факултет. Дело, Призрен, Београд, Љубљана.
1037. Jevtić, D., Radojičić, M., Varga, S., Božinović, M., 1983. Prikaz vodoprivredne osnove SAP Kosova / Pasqyra e bazës së hidroekonomisë së ksa të Kosovës. – Pokrajinska uprava za vodoprivredu, Samoupravna interesna zajednica za vodoprivredu SAP Kosova. Priština; Institut za vodoprivredu “Jaroslav Černi” Beograd. 1–133, 5 maps. [In Serbian and Albanian]

1038. Jireček, C., 1897. Das Christliche Element in der topographischen Nomenclatur der Balkanlander. – *Sitzungsberichte der kais. Akademie der Wissenschaften in Wien, Phil.-hist. Classe*, **CXXXVI**: 1–98.
1039. Jockić, M., 1998. Neki aspekti antropogenog uticaja na životnu sredinu u NP “Šar-planina”. – *Zaštita prirode*, **50**: 551–556. Beograd. [In Serbian, English summary]
1040. Jones, R. J., Devetak, D., 2009. First record of Nevrorthidae from Slovenia. – *Acta entomologica slovenica*, **17** (2): 99–106, 4 figs. [Slovenian abstract]
1041. Jong, de R., 1972. Systematics and geographic history of the genus *Pyrgus* in the Palaearctic region (Lepidoptera, Hesperiidae). – *Tijdschrift voor entomologie*, **115** (1): 1–121, 5 tabs, 18 maps, 59 figs.
1042. Jordan, B., 1939. Geografski pregled Šar planine in Koraba. – *Planinski vestnik*, **7**: 180–193, 1 map, 9 figs. [In Slovenian]
1043. Jordanova, V., 1997. Review of the species of Fam. Coccinellidae (Coleoptera) in the collections of the National Museum of Natural History in Sofia. – *Historia naturalis bulgarica*, **8**: 69–76. Sofia. [Bulgarian summary]
1044. Jordanova, V., 2002. Neue Angaben über Marienkafer (Coleoptera: Coccinellidae) aus Republik Mazedonien, Albanien, Grichenland und Turkei, mit einer Revisionsliste der Arten der Balkanhalbinsel. – *Historia naturalis bulgarica*, **15**: 113–126, 1 tab. [Bulgarian summary]
1045. Јосифовић, М. (ed.) 1970–1977. Флора Србије, 1–9. Српска академија наука и уметности. Београд. [In Serbian]
1046. Jovanoski, B., 1986. Slapovi na šarplaninskim rijekama. – *Naše planine*, **38** (3–4): 40, 1 fig. Zagreb. [In Croatian]
1047. Jovanoski, B., 1989. Na tri Šarska jezera u jednom danu. – *Hrvatski planinar*, **9-10**: 213–214, 1 fig., Zagreb. [In Croatian]
1048. Jovanović, A. F., 2019. Taksonomija i ekologija vrsta roda *Galanthus* L. (Amaryllidaceae) u Srbiji. – Dissertation. Univerzitet u Beogradu, Šumarski fakultet. 1–230, tabs, figs. [In Serbian, English summary]
1049. Jovanović, A. F., Obratov-Petković, D., Niketić, M., Vukojičić, S., 2016. Distribution of the genus *Galanthus* L. (Amaryllidaceae) in Serbia. – *Botanica serbica*, **40** (1): 69–81, 3 figs. [Serbian summary]
1050. Јовановић, Б., 1972. Ред Ericales, Фам. Ericaceae DC. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, III: 457–465, tab. VIII. Београд. [In Serbian]
1051. Јовановић, Б., 1973. Ред Rutales Фам. Anacardiaceae Lindl. 1830. Nat. Syst. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, V: 55–60, tab. XCII. Београд. [In Serbian]
1052. Јовановић, Б., 1973. Род *Acer* L. 1753. Sp. pl. 1: 1054; 1754. Gen. Plant. Ed. 5: 474. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, V: 72–103, tabs. XI–XIII. Београд. [In Serbian]
1053. Јовановић, Б., 1976. 49. Род *Dactylis* L. 1753. Sp. pl. 1: 71. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, VIII: 383–387, tab. XLIV. Београд. [In Serbian]
1054. Јовановић, Б., 1992. Spermatophyta, Одељак Gymnospermae (Голосемењаче). – In: Сарин, М.(ed.) Флора Србије 1: 163–229. – Српска академија наука и уметности.

Београд. [In Serbian]

1055. Јовановић, Б., 1997. Разред евросибирских листопадних шума *Querco-Fagetae* Br.-Bl. Et Vlieg. 1937. – In: Сарић, М. (ed.) Вегетација Србије, шумске заједнице, II (1): 1–106, САНУ, Београд. [In Serbian, English summary]
1056. Јовановић, Б., Џвјетићанин, Р., 2012. Ulmaceae Brisseau-Mirbel *Elem. Physiol. Veget. Bot.* 2: 905 (1815). – САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, 2: 77–99, tabs XII–XIV. Београд. [In Serbian]
1057. Јовановић, Б., Вукићевић, Е., 1992. Одељак Gymnospermae (Голосемењаче), Род *Libocedrus* Endl. (s. str.). – In: Сарић, М.(ed.) Флора Србије 1: 229–234. – Српска академија наука и уметности. Београд. [In Serbian]
1058. Jovanović, B., Lakušić, R., Rizovski, R., Trinajstić, I., Zupančić, M., 1986. Prodromus phytocenosum Jugoslaviae ad mappam vegetationis M 1 : 2 000 000 Naučno veče vegetaciske karte Jugoslavije. – Bribir-Ilok.
1059. Јовановић-Дуњић, Р., 1974. Род *Euphrasia* L. 1753. Sp. Pl. Ed. 1: 604; 1754. Gen. Pl. Ed. 5: 263 – Видац. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, VI: 234–241. Београд. [In Serbian]
1060. Јовановић-Дуњић, Р., 1974. Род *Carex* L. 1753. Sp. Pl. ed. 1: 972; 1754. Gen. Pl. ed. 5.: 420. Оштрица, шаш. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, VIII: 182–259, tabs. XXII–XXX. Београд. [In Serbian]
1061. Jovanović, Mih., 1933. Između Šar planine i Osogova. – Grafičko-industrisko preduzeće Krajničanac A. D. Skopje, 1–95, figs [In Serbian]
1062. Jovanović, Mih., 1935. Korab. – *Hrvatski planinar*, XXXI (2): 47–50, 2 figs.
1063. Јовановић, Мих., 1939. Рудока. – *Наше планине, летњи алманах Српског планинарског друштва*, 2: 1–5, Београд. [In Serbian]
1064. Jovanović, Mih., 1973. Ljuboten. – *Naše planine*, 11–12: 265–267, 2 figs. Zagreb. [In Croatian]
1065. Јовановић, М., 2017. Призренски гимназијалци и археолошка ископавања манастира Свети Архангели код Призрена 1923. године. – *Косовско-метохијски зборник*, 7: 121–130. Београд.
1066. Jovanović, M., Buzurović, U., Ivančević, B., Paunović, A., Niketić, M., 2019. Distribution of selected vascular plants, fungi, amphibians and reptiles in Serbia – Data from biological collections of the Natural History Museum in Belgrade implemented in current national conservation projects. – *Bulletin of the Natural History Museum*, 12: 37–84. Beograd.
1067. Јовановић, П., 1933. Прегледна геоморфолошка карта Краљевине Југославије. – 1: 1.200.000. – Државна штампарија Краљевине Југославије. Београд.
1068. Jovanović, S., Kabaš, E., Kuzmanović, N., Jakovljević, K., Vukojičić, S., Lakušić, D., 2017. Phytosociological characteristics of seven poorly known associations of serpentine rocky grassland vegetation of the order *Halacsyetalia sendtneri* in Serbia. – *Botanica serbica*, 41 (2): 221–247, 3 figs, 9 tabs. [Serbian summary]
1069. Jovanović, S., Stevanović, V., Jovanović-Dunjić, R., 1992. Contribution to the knowledge on the serpentine vegetation of Serbia. – *Glasnik Prirodnjačkog muzeja u Beogradu*, B47: 43–52, Beograd.
1070. Јовановић, В., 1995. Рибник код Призрена. Прилог проучавању средњевековних

- владарских дворова. – *Зборник радова Византолошког института*, **34**: 79–90, 1 map. [In Serbian, English summary]
1071. Јовановић, В., 1999. Природни ресурси и њихова експлоатација – пример Вардарске бановине. – *Архив Југославије*. – *Arxiv*, **X** (1-2): 59–74. Београд. [In Serbian]
1072. Jovanović, V., Spahiu, E., Surlevski, D., 2014. Sharra Region. – Standing Working Group for Regional Rural Development. Skopje. 52 pp.
1073. Jovanović, Z., Cvetkovska-Gjorgijevska, A., Prelić, D., Antić, D., Makarov, S., 2019. Checklist of the millipedes (Myriapoda, Diplopoda) of the Republic of North Macedonia. – *Arthropoda selecta*, **28** (2): 191–205, 6 figs.
1074. Jovanović, Ž. i dr., 1959. Tumač za osnovnu гeološku kartу FNRJ, List Prizren 52. – Fond Zavoda za geol. i geof. istr. Beograd.
1075. Jovanovska, D., Swetnam, R.D., Tweed, F.S., Melovski, Lj., 2020. Assessing the landscape visual quality of Shar Planina, North Macedonia. – *Landscape Ecology*, **35**: 2805–2823. Supplementary file1 (DOCX 4725 kb)
1076. Јовановска, Ј., Стефков, Г., Карапанцова, М. 2009. Фармакогностички интересни ендемични растенија во Република Македонија. – *Macedonian pharmaceutical bulletin*, **55** (1, 2): 41– 55. Скопје. [In Macedonian]
1077. Јовановски, М. (ed) 2018. Национална стратегија за заштита на природата. – Министарство за животна средина и просторно планирање, 1–226, 43 figs, 7 tabs, 6 Annex. Скопје. [In Macedonian]
1078. Jović, G., Kićović, D., Stevanović, V., 1997. Prirodne predispozicije planinskog turizma Šare. – *Fizičko-geografski procesi na Kosovu i Metohiji*, *Zbornik radova*, **2**: 129–140. Универзитет у Приštini, Природно-математички факултет, Одсек за географију, Приштина.
1079. Jović, M., Mihajlova, B., 2009. Catalogue of the Odonata collection in the Macedonian Museum of Natural History. – *Acta entomologica serbica*, **14** (2): 133–146, 1 fig. Beograd. [Serbian summary]
1080. Jovičić, A., 1960. Završni izveštaj o mikroskopskim ispitivanjima sa južne polovine Prizren 54. – Fond str. dok. Zavoda za geol. i geof. istr. Beograd.
1081. Јовичић, С., 1997. Поход на проклетије и Шар-планину. – *Планинарски гласник*, **14**: 8, 1 fig. Београд.[In Serbian]
1082. Јовичић, Ж., 1991. Концепт и правци развоја туризма Брезовице. In: Николић, С. (ed.) Општина Штрпце (Сиринићка жупа), друштвено-економски развој, организација и коришћење простора. – САНУ Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **37/III**: 331–338. Београд.

K (K)

1083. Kabaš, E., 2016. Fitocenološka studija vegetacije sa dominacijom vrsta roda *Stipa* L. na ultramafitima centralnig Balkana. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Biology. 1–277, 15 tabs, 68 figs. Beograd. [English summary].
1084. Kabaš, E., Vukojičić, S., Alegro, A., Surina, B., Kuzmanović, N., Šegota, V., Lakušić, D., 2014. Numerical ecaluation of grasslands dominated by *Sesleria juncifolia* Agg. in Serbia. – *Hasquetia*, **13** (1): 57–77, 4 figs, 2 tabs. [Slovenian abstract].
1085. Kajevska, A., Ilić, D., Velevski, M., 1996. Rezultati od ornitološkite istražuvanje na Шар планина 1995.– *Bilten na istražuvačkoto društvo na studinti biolozi*, Skopje, str. 63–66.

1086. Kajevska, I., Rusevska, K., Karadelev, M., 2013. The family Pyronemataceae (Pezizales, Ascomycota) in the Republic of Macedonia. – *Macedonian Journal of Ecology and Environment*, **15** (1): 11–22, 2 figs, 1 tab. Skopje.
1087. Kalajdžić, M., 1989. Izučavanje modela robnih individualnih gazdinstava na poručju Šar-planine. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Agriculture. 1–260, figs.
1088. Kalanj, S., 1975. Prelaz preko Šar planine. – *Naše planine*, **5–6**: 87–93, 3 figs. Zagreb. [In Croatian]
1089. Kaleši, H., 1952. Prizren kao kulturni centar za vreme turskog perioda. – *Gjurmime Albanologjike*, **1**: 11–112. Prishtinë.
1090. Калеши, Х., 1962. Када је црква Свете Богородице Љевишке у Призрену претворена у цамију. – *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*, **28** (3-4): 253—261.
1091. Kaleshi, H., Rexhep, I., 1960. Prizrenac Kuklibeg i njegove zadužbine. – *Prilozi za orientalnu filologiju*, **VIII-IX**: 143–168, 1 fig. Sarajevo. [In Serbian, German summary]
1092. Kalezić, M. L., Džukić, G., Mesaroš, G., Crnobrnja-Isailović, J., 1997. The Crested Newt (*Triturus cristatus* superspecies) in Ex-Yugoslavia: morphological structuring and distributional patterns. – *University Thought, Nat. Sci.*, **IV** (1): 39–46, 6 figs, 2 tabs. Priština. [Serbian abstract].
1093. Kalezić M., Tomović L. & Džukić G. 2015. Црвена књига фауне Србије 1 – Водоземци, Биолошки факултет и Завод за заштиту Природе, Београд / Red Book of Fauna of Serbia: I Amphibians. –Beograd, pp 208.
1094. Kamari, G & Stevanović, V., 1996. *Minuartia juniperina* (Caryophyllaceae) in the Balkan Peninsula. – *Phytonannales Rei Botanicae*, **36** (1): 93–105.
1095. Кънчовъ, В., [Kănchov, Vasil 1862–1902] 1900. Македония. Етнография и статистика. – Българското книжовно дружество. 11 maps. София, [II фототипно изд. "Проф. М. Дринов", София, 1996][4 editions published in Bulgarian, English and French; French ed. translation by Léon Lamouche]
1096. Kappus, T., 1932. Potrebna zaštita risa i medvjeda. – *Priroda*, **22**: 234. Zagreb. [In Croatian]
1097. Kappus, A., 1934. Deset let po bližnji in daljni okolici Skoplja. – *Planinski vestnik*, **8**: 242–248, 1 fig. Ljubljana. [In Slovenian]
1098. Karadelev, M. 2000. Preliminary Red List of macrofungi in the Republic of Macedonia. – *Eur. Council Conservation Fungi, Newslett.*, **10**: 7–11.
1099. Karadelev, M., 2000. Qualitative and quantitative analyses of macromycetes (Basidiomycetes and Ascomycetes) from ass. *Calamintho grandiflorae-Fagetum* in the Mavrovo National Park. – *Proceedings of the symposium “Soils and their utilisation”*, 135–142.
1100. Караделев, М. 2008. Загрозени габи во македонија. Економски значај и видови. – Rufford Ed., 1–62, figs. [In Macedonian]
1101. Karadelev, M., Jovanovska, I., Mitić-Kopanja, D., Koteska, L., 2012. Ecology and distribution of the genus *Macrolepiota* (Basidiomycota, Fungi) in Macedonia. – 4th Congress of ecologist of the Republic of Macedonia with international participation and marking 40th anniversary of the Macedonian ecological society. Proceedings, pp. 40–46, 5 figs. [Macedonian summary]
1102. Karadelev, M, Nastov, Z & Rusevska, K., 2002. Qualitative and quantitative researches of macromycetes on Shar Planina Mt. – *Bull Biol Stud Res Soc*, **2**: 71–78.

1103. Karadelev, M., Rusevska, K., 2008. Distribution and ecology of the Gasteromycete fungi – orders *Phallales* and *Sclerodermatales* in the Republic of Macedonia. – Proceedings of the III Congress of Ecologists of the Republic of Macedonia with International Participation, 06-09.10.2007, Struga. Special issues of Macedonian Ecological Society, Vol. 8, Skopje.
1104. Karadelev, M., Rusevska, K., Cicimov, V., 2011. Distribution and ecology of genus *Amanita* (Amanitaceae) in the Republic of Macedonia. – *Glasnik Republičkog zavoda za zaštitu prirode Podgorica*, **31-32**: 63–84, 10 figs. [Serbian summary]
1105. Karadelev, M., Rusevska, K., Kajevska, I., 2008. Distribution and ecology of genus *Ganoderma* (Ganodermataceae) in the Republic of Macedonia. – *University of Tirana, Faculty of Natural Sciences*, pp.: 320–326, 6 figs.
1106. Караделев, М., Русевска, К., Маркова, Н., 2008. Дистрибуција и екологија на видови од родот *Tricholoma* (Tricholomataceae) во Република Македонија. – *Екологија и заштита на животна средина*, **11**(1-2): 27–42, 1 fig., 35 maps. Скопје.[In Macedonian, English summary]
1107. Karadelev, M., Rusevska, K., Kajevska, I., Mitić Kopanja, D., 2019. Checklist of larger Ascomycetes in the Republic of Macedonia. – ПРИЛОЗИ, Одделение за природно-математички и биотехнички науки, МАНУ, **40** (2): 239–253 (2019)/CONTRIBUTIONS, Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences, MASA, **40** (2): 239–253 (2019). [Macedonian summary]
1108. Karadelev, M., Rusevska, K., Spasikova, S., 2006. Ecology and distribution of the Genus *Boletus* L. in the Republic of Macedonia. – *Mycologia Montenegrina*, **9**: 7–23.
1109. Karadelev, M., Rusevska, K., Spasikova, S., 2007. The Family Boletaceae s.l. (Excluding *Boletus*) in the Republic of Macedonia. – *Turk J Bot.*, **31**: 539–550, 1 fig.
1110. Karahoda, S. (ed.) 2012. Prizren venue of civilizations. – Municipality of Prizren Department for Tourism and Economic Development. 1–127, figs.
1111. Karaman, B., 1969. Contribution a la connaissance des Odonates en Macédoine. – *Fragmenta Balcanica Musei macedonici scientiarum*, **7**, 11 (169): 93–102.
1112. Karaman, Ivo, Hammouti, N., Pavićević, D., Kiefer, A., Horvatović, M., Seitz, A., 2011. The genus *Troglophilus* Krauss, 1879 (Orthoptera: Rhaphidophoridae) in the west Balkans. – *Zoological Journal of the Linnean Society*, **163**: 1035–1063.
1113. Karaman, G. Marko, 2009. An introduction to the Ant fauna of Macedonia (Balkan Peninsula), A Check List (Hymenoptera, Formicidae). – *Natura Montenegrina*, **8** (3): 151–162. Podgorica.
1114. Karaman, M. S., 1958. Neue Orthopteren-Arten aus Jugoslawien, insbesondere aus Mazedonien. – *Bioloski Glasnik*, **11**: 35–44.
1115. Karaman, M. S., 1961. Beitragzur Kenntnisder Orthopteren Jugoslawiens. – *Fragmenta Balcanica*, **4** (5); 37–48.
1116. Karaman, M. S., 1966. Kopneni izopodi (Isopoda terrestrial) Jugoslavije. –*Зборник Филозофског факултета у Приштини*, **III**: 372–404. Приштина. [In Serbian, German summary]
1117. Karaman, M. S., 1975. Taksonomska, zoogeografska i ekološka studija Orthopteroidea Skopske Kotline. – Zajednica naučnih ustanova SAP Kosovo. *Studije*, **35**: 1–156, Priština.
1118. Karaman, S. 1924. Pisces Macedoniae. – Hrvatska štamparija. 1–90. Split.
1119. Караман, С., 1927. Салмониди Балкана. – Гласник Скопског научног друштва, **II** (1-

- 2): 253–268, 1 fig. Скопје. [In Serbian, French summary].
1120. Karaman, S., 1931. III. Beitrag zur Kenntnis der Amphipoden Jugoslaviens, sowie einiger Arten aus Griechenland. – *Prirodoslovne razprave*, **1**: 31–66, 12 figs. Ljubljana. [Serbian summary]
1121. Karaman, S., 1937. Fauna Južne Srbije. – In: Jovanović, A. (ed.) Spomenica dvadesetpetogodišnjice oslobođenja Južne Srbije, 1912–1937., pp. 161–179. Skoplje.
1122. Karaman, S., 1938–1939. *Vipera ursinii* Bonap., treća otrovnica iz južne Srbije (*Vipera ursinii* Bonap., die dritte Giftschlange Sudserbiens). – *Glasnik Skopskog Naučnog Društva, Skoplje*, **20**: 165–166. [in Serbian, with German summary]
1123. Karaman, S., 1957. Pastrmke reke Radike. – *Folia Balcanica*. Institut de Pisciculture de la R.P. Macedoine, Skopje. **1** (10): 57–70.
1124. Karaman, Z., 1958. Über einige neue Coleopteren aus dem Balkan. – *Гласник Природњачког музеја у Београду*, **Б 12**: 221–229, 13 figs. Београд.
1125. Karaman, Z., 1967. Revision der Gattung *Trimium* Aubé (Coll., Pselaph.). – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **X, 6** (89): 131–173, 50 figs, 3 maps. [Macedonian summary]
1126. Караман, З., 1967. Подкорници во СР Македонија. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **X, 7(90)**: 175–192. [In Macedonian, German summary]
1127. Karaman, Z., 1971. Fauna of Macedonia I. Bark Beetles-Scolytidae (Coleoptera-Insecta). – Macedonian Natural History Museum, 1–178. Skopje.
1128. Karamanlidis, A.A., Stojanov, A., de Gabriel Hernando, M., Ivanov, G., Kocijan, I., Melovski, D., Skrbinšek, T. and Zedrosser, A., 2014. Distribution and genetic status of brown bears in FYR Macedonia: implications for conservation. – *Acta theriologica*, **59** (1): 119–128.
1129. Karamata, S., 1968. Zonality in contact metamorphic rocks around the ultramafic mass of Brezovica (Serbia, Yugoslavia). – *Reports of the 23 th Inst. geol.congress, Sect. 1*, 197–207, Praha.
1130. Карамата, С., 1969. Карактеристике склопа хромита Брезовице и њихова генеза. – *Геолошки анализи Балканског полуострва*, **34**: 461–472, 12 figs. Београд. [In Serbian, English summary]
1131. Karamata, S., 1982. Tektonika ploča u područjima tetiskog tipa sa primenom na terene Jugoslavije. – *Zbornik radova X Jubilarnog Kongresa geologa Jugoslavije*, **I**: 549–566. Budva.
1132. Karamata, S., 1985. Metamorphism in the Contact Aureole of Brezovica (Serbia, Yugoslavia) as a Model of Metamorphism beneath Obducted Hot Ultramafic Bodies. – *Bulletin Acad. Serbie Sci et Arts XC, Classe sci Mathem. et natur.*, **26**: 51–68, 5 figs, 2 tabs. Beograd.
1133. Karamata, S. Keesman, I. Okrusch, V., 1970. Ein paragonitführender granat – quarzitinhraum Brezovica. Sud-Serbien. – *N. Jb. Miner. Mh., Jg. H.*, **1**: 1–19, Stuttgart.
1134. Karamata, S. Lovrić, A., 1978. Starost metamorfita Brezovice i njen značaj za smeštaj ofiolita. – *Glas. SANU, Odel. prir. mat. Nauka*, **43**, Beograd.
1135. Karamata, S. Nikolić, D., 1966. Elaborat o detaljnem geološkom kartiranju područja Livada i Borča – Brezovica (Šara). – Fond str. dok. Zavoda za geol. i geof. istr. Beograd.
1136. Karapendzova, M., Qazimi, B., Stefkov, G., Bačeva, K., Stafilov, T., Kadifkova Panovska, T., Kulevanova, S., 2013. Chemical Characterization, Mineral Content and Radical Scavenging Activity of *Sideritis scardica* and *S. raeseri* from R. Macedonia and R.

- Albania. – *Natural Product Communications*, **8** (5): 639–644.
1137. Karović, J., Koščal, M., Menković, Lj., 1979. Osnovna geološka karta 1: 100.000, Tumač za list Prizren K 34–66. – Savezni geološki zavod. Beograd.
1138. Катанић, З., 2017. Валоризација културних вредности Косова и Метохије у функцији туристичке понуде. – Dissertation. Универзитет Сингидунум, Департман за последипломске студије, 26 tabs, 38 figs, 8 grafs. Београд.
1139. Катић, Р., 1984. Објашњење назива „Русиница“ манастира Св. Тројице код Призрена. – *Гласник СПЦ*, **LXV** (3): 68–70.
1140. Катић, Т., 2009. Приходи кадилука Призрен од трговине свилом, рудника Корише и осталог (1525–1544 године). – *Мешовита грађа /Miscellanea*, **XXX**: 23–39, 4 figs. [In Serbian, English Summary].
1141. Катић, Т., 2010. Опшири писци Призренског санџака из 1571. године. – Историјски институт, Посебна издања, Књига 58: 1–640, 10 maps, tabs, 2 figs. Београд.[In Serbian, English summary]
1142. Katić, T., 2013. The Sancak of Prizren in the 15-th and 16 –th Century. – OTAM, Ankara üniversitesi osmanlı tarihi araştırma ve uygulama merkezi dergisi, 33: 113–138. [Turkish summary]
1143. Катић, Т., 2018. Османизовање средњевековног града: урбани и демографски развој Призрена од половине XV до краја XVI века. – *Историјски часопис*, **LXVII**: 101–140, 2 maps, 2 graf., 3 tabs. [In Serbian, English summary]
1144. Катић, Т., 2020. Војнички дефтер из 1455. године за санџаке Крушевац, Вучитрн, Призрен, и вилајете Звечан, Јелеч, Рас, Сенице и Ходидед. – САНУ, Историјски институт, 1–342. Београд. [In Serbian]
1145. Kaya, S., Chobanov, D., Skejo, J., Heller, K-G., Çiplak, B., 2015. The Balkan *Psorodonotus* (Orthoptera: Tettigoniidae): Testing the existing taxa confirmed presence of three distinct species. – *Eur. J. Entomol.*, **112** (3): 525–541.
1146. Keçi, E., A. Trajce, O. Qazimi, Gj. Ivanov, D. Melovski, A. Stojanov, U. Breitenmoser, M. von Arx, G. Schwaderer, A. Spangenberg and J. Linnell. 2007. Conflicts with lynx and other large carnivores in Macedonia and Albania. – *Proceedings of 3rd Congress of ecologists of the Republic of Macedonia with international participation [06.-09.10.2007, Struga.] - Macedonian Ecological Society*, Skopje.
1147. Keissler, K., 1898. Die Arten der Gattung *Daphne* aus der Section Daphnantiies.– *Botanische Jahrbücher für Systematik, Pflanzengeschichte und Pflanzengeographie*, **25**: 29–125, 3 maps.
1148. Kenyeres, Z., Rácz, A.I., Varga, Z., 2009. Endemism hot spots, core areas and disjunctions in European Orthoptera. – *Acta zoologica cracoviensia*, **52B** (1-2): 189–211, 8 figs. Kraków.
1149. Kiel, M., 1995. *Prizren*. – The Encyclopaedia of Islam, new edition, **VIII**: 337–341. Leiden
1150. Kiel, M., 2007. *Prizren. Kosova ’da tarihi bir şehir*, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, cilt 34, 349–351. Istanbul .
1151. Kiepert, H., 1853. General-Karte von der europäischen Türkei : nach allen vorhandenen Originalkarten und itinerarischen Hülfsmitteln / bearbeitet und gezeichnet von Heinrich Kiepert ; Schrift gestochen von W. u. C. Kratz in Weimar . Scale 1:1,000,000 (E 14°15'--E 30°25'/N 45°50'--N 38°40'). Terrain radirt von C. Ohmann in Berlin. – In Commission bei Dietrich Reimer.

1152. Kiepert, H., 1871. General-Karte von der Europäischen Türkei, 1: 1.00 000. –W. und C. Kratz, Weimar. Berlin.
1153. Kiepert, H., 1876. Ethnographische Übersicht des Europäischen Orients. – Berlin.
1154. Kiepert, H., 1882. (?) Ethnographische Übersicht des europäischen Orients / zusammengestellt von H. Kiepert. Scale [ca. 1:3,000,000]. Berlin: Verlag von D. Reimer.
1155. Kime, R. D., Enghoff, H., 2017. Atlas of European millipedes 2: Order Julida (Class Diplopoda) – *European Journal of Taxonomy*. **0346**: 1–299.
1156. Kippenberg, H., 1981. Die mitteleuropäischen Arten der Gattung *Plinthus* Germ. – *Entomologische Blätter*, **76**:73–140.
1157. Kirbut, B., Todorović, M., Vojković, G., 1996. Geographical factors of natural environment degradation in the Šara region. Terranes of Serbia, pp. 415–420, Faculty of mining and Geology, University of Belgrade and SANU, Beograd.
1158. Климашевски, М., 1978. Услови во плеистоцената глацијација на планините во СР Македонија. – *Географски Разгледи*, **15-16**: 13–29, Скопје.
1159. Klimesch, J., 1968. Die Lepidopterenfauna Mazedoniens. IV. Microlepidoptera / Фауната на Lepidoptera од Македонија. IV. Microlepidoptera. – Prirodonaučen muzej Skopje, Posebno izdanie No **5**: 1–203. [Macedonian summary]
1160. Kmet, L., 2018. Skriti in osamljeni svet makedonskih gora. Zahodna makedonska transferzala. – *Planinski vestnik*, **3**: 43–45, 4 figs. [In Slovenian]
1161. Knežević, S., 1962. Narodna medicina u selima Siriničke župe. – *Acta historica medicinae, pharmaciae, veterinae*, **II** (1): 112–127.
1162. Knipper, H., 1939. Systematische, anatomische, ökologische und tiergeographische Studien an südosteuropäischen Heliciden (Moll. Pulm.). – *Archiv für Naturgeschichte*, **8**(3/4): 327–517.
1163. Knobloch, A., E. Dickmayer, C. Legler, N. Peci, V. Pruthi, M. Sieste, 2006. The digital geological map of Kosovo at scale 1:100 000 (DGM 100).
1164. Knobloch, A., Legler, N., Dickmayer, C., Knobloch, A., 2006. Schematic Geological Cross Section across Kosovo, Scale 1: 200,000. – Independent Commission for Mines and Minerals/ Komisioni i Pavarur për Miniera dhe Minerale/ Nezavisna Komisija za Rudnike i Minerale. Priština.
1165. Knobloch, A., Orana, Xh., 2006. Hydrogeological map of Kosovo: scale 1: 200,000. [col., photocopy; 97 x 73 cm] – Beak Consultants GmbH Freiburg, Germany. Prishtinë, Kosovo: Independent Commission for Mines and Minerals. Prishtinë.
1166. Kobald, E.-M. 2016. Contribution to the Diversity of Lichenized and Lichenicolous Fungi of the Balkan Peninsula at Šar Planina. – Diploma thesis for obtaining the academic degree Magistra rerum naturalium at the Institute of Plant Sciences Faculty of Natural Sciences, 1–76, maps, graf., figs. University of Graz. [German summary]
1167. Kober, L., 1952. Leitlinien der Tektonik Jugoslawiens. – Posebna izd. Srpske akad. nauka, 189, Geol. inst. knj., **3**: 1–81. Beograd. [In German, Serbian summary]
1168. Koch, C., 1934. Systematische und zoogeographische Vorstudien zu einer Monographie der Staphyliniden gattung *Anthophagus* Gravh.1) (Col.). – *Stettiner Entomologische Zeitung*. **95**: 136–188; 193–238
1169. Kociński, M., 2020. The Relationships within the *Poecilimon ornatus* Group (Orthoptera: Phaneropterinae) Based on the Cytochrome C Oxidase I Gene. – *Folia Biologica (Kraków)*, **68** (1): 7–13, 1 fig. 1 tab.
1170. Kocsis, K., 2001. Az albán kérdés etnikai és politikai földrajzi háttere /The ethnic and

political geographical background of the Albanian questions . – *Földrajzi Értesítő* 2001. L. évf. 1-4: 161–190.

1171. Koçak, A.O., 1989. On the butterflies of Yugoslavia (Lepidoptera). – *Priamus*, 5(1/2): 3–22, 1 map. [In English, Serbian summary]
1172. Којић, Б., 1932. Стара кућа у Пећи, Ђаковици и Призрену. – *Гласник Скопског научног друштва*, XV- XVI: 339–342, 10 figs., Скопље. [In Serbian]
1173. Kojić, M., Mrfat-Vukelić, S., Dajić, Z., Ajder, S., Ostojić, S., 1994. Rasprostranjenje, osnovne karakteristike i pravci daljih istraživanja biljne zajednice *Nardetum strictae* sensu lato u Srbiji. – *Glasnik Instituta za botaniku i botaničke bašte Univerziteta u Beogradu*, XXVIII: 115–136, Beograd.
1174. Kojić, M., Pejčinović, D., 1982. Korovska flora i vegetacija Kosova. – Zavod za udžbenike i nastavna sredstva SAP Kosova, Priština. 1–193, 61 tabs. Priština. [In Serbian, Albanian and English summary]
1175. Kojić, M., Popović, R., Karadžić, B., 1998. Sintaksonomski pregled vegetacije Srbije. – Institut za biološka istraživanja “Siniša Stanković”, 1–218, 4 tabs, 21 figs. Beograd. [In Serbian, English summary]
1176. Kolčakovski, D., 1989. Istoriski pregled na speleoloskite proucuvanja na teritorijata od SR Makedonija so bibliografski prikaz. – *Geografski razgledi*, 27: 133–144, Skopje.
1177. Колчаковски, Д., 2000. Основни биогеографски карактеристики на Република Македонија. – *Географски разгледи*, 35. Скопје.
1178. Колчаковски, Д., 2000. Потенцијални природни резервати во идниот национален парк "Шар Планина". – II Конгрес на географите од Република Македонија, 97–104, Скопје. [In Macedonian]
1179. Колчаковски, Д., 2001. Проучување на периглацијалниот релјеф во Република Македонија во текот на XX Век со библиографски приказ. – *Географски разгледи*, 36: 191–195, Скопје. [In Macedonian]
1180. Колчаковски, Д., 2001. Спелеоморфолошки карактеристики на карстниот релјеф во Република Македонија. – *Географски разгледи*, 36: 23–34, МГД, Скопје,
1181. Kolčakovski, D. 2002. Osnovni prirodno geografski karakteristiki na Šar Planina (geologija, geomorfologija i hidrobiologija). – *Bilten Istrazuvačko društvo, studenti Biolozi*, 2: 3–7, Skopje. [In Macedonian]
1182. Kolchakovski, D., 2003. Basic natural – geographic characteristics of Shar Mountain (geology, geomorphology and hydrology). – *News letter on Istra, Society of biology students*, 2: 3–7.
1183. Kolčakovski, D., 2005. 80 godini speleoloski istrazuvanja vo Republika Makedonija (1925-2005). – *Bilten za fizicka geografija, Institut za geografija- PMF*, 3-4: 125–131, Skopje.
1184. Колчаковски, Д., Бошковска, Г., 2007. Распространетост и старост на карбонатните карпи во Република Македонија. – Билтен за физичка географија. Институт за географија – ПМФ, 3-4: 77–82. Скопје.
1185. Kolčakovski, D., Todorova, A., 2016. Classification of mountains in the Republic of Macedonia in the educational system. – *Abstract book of the 5th Congress of Ecologists of the Republic of Macedonia with international participation, Ohrid, 19-23.10.2016*, pp. 193–194.
1186. Koledin, D., Bogojević, J., 1976. Rezultati dosadašnjih istraživanja faune Collembola u SR

- Srbiji. – *Arhiv bioloških nauka*, **28** (1-2): 79–94, 1 fig. 1 tab. Beograd. [In Serbian, English summary]
1187. Komárek, J., 1930-31. Blepharoceridae Jugoslaviae meridionalis. – *Glasnik jugoslovenskog entomološkog društva*, **V–VI** (1–2): 8–22, 9 figs. [In Serbian]
1188. Komárek, J., Vimmer, A., 1934. Blepharoceridae Balkanicae (Dipt). – *Mitteilungen aus den Königl. Naturwissenschaftlichen Instituten in Sofia*, **VII**: 1–35.
1189. Komnenov, M., 2002. Contribution to the Study of Spiders (Araneae) on Šar planina Mountain, North-West Macedonia. – *Bulletin of Biology Student's Research Society*, **2**: 103–110.
1190. Komnenov, M., 2005. New data on jumping spiders in the Republic of Macedonia with a complete checklist (Araneae: Salticidae). – European Arachnology 2005 (Deltshev, C. & Stoev, P., eds) *Acta zoologica bulgarica*, Suppl. 1: 301–314. [Bulgarian summary]
1191. Komnenov, M., 2017. New data on spider fauna (Araneae) of Shar Mountain, north-western Macedonia. – *Proceedings of the 5th Congress of the Ecologists of Macedonia, with international participation (Ohrid, 19th-22nd October 2016). Special issues of the Macedonian Ecological Society*, **13**: 44–61.
1192. Komnenov, M., 2019. Taksonomija i zoogeografija paukova (Arachnida, Araneae) Republike Makedonije. – Dissertation. University of Novi Sad. Faculty of Natural Sciences, Biology and Ecology. 1–385, 29 figs, 3 tabs. [In Serbian, English abstract]
1193. Komnenov, M., 2002. Contribution to the Study of Spiders (Araneae) on Šar Planina Mountain, North-West Macedonia. – *Bulletin of the Biology Students' Research Society*, **2**: 103–110.
1194. Komnenov, M., 2017. New data on spider fauna (Araneae) of Shar Mountain, north-western Macedonia. – *Proceedings of the 5th Congress of the Ecologists of Macedonia, with international participation (Ohrid, 19-22 October 2016). Special issues of the Macedonian Ecological Society*, **13**: 44–61.
1195. Königsmann, E., 1971: Symphyta aus Mazedonien (Hymenoptera). – Prirodonačen muzej, Skopje. – *Fragmента balcanica*, **8**: 93–104.
1196. Konstantinov, A. S., Baselga, A., Grebennikov, V.V., Prena, J. & Lingafelter, S.W., 2011. Revision of the Palearctic Chaetocnema species (Coleoptera: Chrysomelidae: Galerucinae: Alticinae). – Pensoft, Sofia & Moscow. Available at https://doc.rero.ch/record/29321/files/Pensoft_Series_faunistica_95.pdf [last accessed: 5 December 2020]
1197. Kotschán, J., 2005. On some little known and new Uropodina species (Acari: Mesostigmata), from Croatia, Serbia-Montenegro, Slovenija and Macedonia. – *Acta zoologica bulgarica*, **57**: 153–160.
1198. Kotschán, J., 2012. Uropodina mites of the Balkan Peninsula (Acari: Mesostigmata). *Opusc. Zool. Budapest*, **44** (1): 97–131.
1199. Kotschán, J., 2013. Uropodina mites in Balkan Peninsula (Acari: Mesostigmata). – *Opusc. Zool.est.* **43**: 1–35.
1200. Kopstein, F., Wettstein-Westersheim, O.R. von, 1921. Reptilien und Amphibien aus Albanien. – *Verhandlungen der Zoologisch-Botanischen Gesellschaft in Wien. Frueher: Verh.des Zoologisch-Botanischen Vereins in Wien. seit 2014 "Acta ZooBot Austria"*, **70**: 387 – 457.
1201. Korge, H., 1964. Carabiden - und Staphylinidenfunde in der Pontischen Gebirgen Kleinasien und in Mazedonien. – *Reichenbachia*, **4** (14), 105–126.

1202. Kormilev, N., 1928-29. Prilog proučavanju Hemiptera-Hetroptera Jugoslavije. – *Glasnik Jugoslovenskog entomološkog društva*, **3-4** (1-2): 79–91. Beograd.
1203. Kormilev, N., 1936. 1. Prilog poznavanju Hemiptera – Heteroptera Jugoslavije (Južna Srbija i Srbija). – *Glasnik Skopskog naučnog društva*, **17** (5): 29–54. Skopje. [In Serbian]
1204. Kosanović, S., Folić, B., Kovačević, S., Nikolić, I., Folić, Lj., 2019. A Study on the Sustainability of the Traditional Sirinić Houses in the Šar Mountain Region, the South-Western Balkans. – *Sustainability*, **11** (4711): 1–16, 10 figs.
1205. Kostadinova, E., Nikolova, D., Alipieva, K., Stefova, M., Stefkov, G., Evstatieva, L., Matevski, V., Bankova, V. 2007. Chemical constituents of the essential oils of *Sideritis scardica* Griseb. and *Sideritis raeseri* Boiss and Heldr. from Bulgaria and Macedonia. – *Nat Prod Res.*, **21**(9): 819–23.
1206. Костадиновски, М., 1999. Таксономија и хорологија на родот *Festuca* L. (Poaceae) во флората на Република Македонија. – Dissertation. Докторска дисертација, Универзитет Св. Кирил и Методија, Скопје.
1207. Костић, П., 1925. Цинцарска насеобина у Призрену и црква Светог Спаса. – *Браство*, **XIX**: 294–301. Београд. [In Serbian]
1208. Костић, П., 1928. Црквени живот православних Срба у Призрену и његовој околини у XIX веку (са успоменама писца). – Графички институт Народна мисао, 1–168. Београд. [In Serbian]
1209. Костић, П., 1929. Призренски мутесарифи и валије у XVIII и XIX веку. – *Гласник Скопског научног друштва*, **5**: 157–164. Скопје. [In Serbian, French summary]
1210. Костић, П., 1933. Просветно-културни живот православних срба у Призрену и његовој околини у XIX и почетком XX века. – Скопље, 1–177, 12 figs. [In Serbian]
1211. Кошанин, Н., 1912. Шумски четинари на Шар планини и Корабу. – *Гласник Српског географског друштва*, **1** (1): 19–27, Beograd.
1212. Košanin, N., 1913. Die Verbreitung der Waldkoniferen auf Šar planina und Korab. – *Oesterr. Bot. Zeitschrift*, **LXII**: 208–216, 267–270. Wien.
1213. Košanin, N., 1913. *Narthecium scardicum* Košanin spec. nova. – *Österreichische botanische Zeitschrift*, **63**: 141–143.
1214. Кошанин, Н., 1914. О вегетацији североисточне Арбаније. – *Гласник Српског географског друштва*, **3** (3-4): 171–191, 1 map Београд. [In Serbian]
1215. Кошанин, Н., 1921. Биљни покривач планина западне и јужне Македоније. – *Гласник Географског друштва*, **6**: 62–74. Београд. [In Serbian]
1216. Кошанин, Н., 1923. Живот терцијерних биљака у данашњој флори. – *Гласник СКА*, **107** (46): 1–13. Београд.
1217. Кошанин, Н., 1924. Геолошки и географски моменти у развију флоре Јужне Србије. – In: Вујевић, П. (ed.) Зборник радова посвећен Јовану Цвијићу, 1–646. Државна штампарија Краљевине Срба, Хрватске и Словенаца. Београд.
1218. Кошанин, Н., 1925. Четинари јужне Србије. – *Гласник Скопског научног друштва*, **1** (1): 247–261, Скопје.
1219. Кошанин, Н., 1926. Нове врсте у флори Јужне Србије. – *Глас Српске Краљевске академије*, **119**: 19–29. Београд. [In Serbian]
1220. Кошанин, Н., 1926. Систематски односи и географија *Lilium albanicum* и *carniolicum*. – *Глас Српске Краљевске Академије*, **122**(56): 35–55. Београд.
1221. Košanin, N., 1928. Aus der Flora Subserbiens. I Crocus-Arten. – *Bull. Inst. Bot. Univ.*

- Beograd*, **1** (1): 90–95.
1222. Košanin, N., 1929. Die Koniferen Südserbiens. – *BIJBU*, **1** (2): 176–190, Beograd.
1223. Košanin, N., 1930. Über Blattdimorphismus bei *Juniperus foetidissima* Will. – *Гласник Ботаничког завода и баште Универзитета у Београду*, **1** (3): 233–240. Београд.
1224. Кошанин, Н., 1939. Грађа за биологију *Ramonda nathaliae*, *R. serbica* и *Ceterach officinarum*. – *Споменик*, Српска Краљевска Академија, **LXXXIX**, Први разред, 20: 1–68, 22 figs. Београд. [In Serbian]
1225. Košanin, N., 1939. Über die Vegetation von Nordalbanien. – *Споменик*, Српска Краљевска Академија, **LXXXIX**, Први разред, 20: 74–106, 1–8 tabs. Београд.
1226. Кошћал, М., 1990. Геолошке карактеристике. In: Динић, Ј. (ed.), Општина Штрпце (Сиринићка жупа), одлике природне средине. – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“. – Посебна издања, **37/I**: 19–34. Београд.
1227. Кошћал, М., 1994. Геолошке карактеристике. У Лазаревић, Р. (ed.), Шарпланинске жупе Гора, Ополе и Средска: одлике природне средине. – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **40/I**: 27–46. Београд.
1228. Košćec, B. et al., 1983. Tektonsko-struktturna interpretacija šireg područja Šar planine na osnovu satelitskih snimaka. – *Rudarstvo, geologija i metalurgija* (Tehnika), **5**: 733–746. Beograd.
1229. Котовски, Г., 1987. Хидрогеологијата на минералните, термалните и термоминералните во територијата на СРМ. – „Самоуправна практика“, Скопје, 1–180.
1230. Kottelat, M. & Freyhof, J. 2007. Handbook of European Freshwater Fishes. – Publications Kottelat, Cornol, Switzerland.
1231. Kovachev, S., Stoichev, S., Uzonov, Y., Kumanski, K., Memeti, A. 1999. Hydrofaunistic study of the Tetovska River, Macedonia. – *Lauterbornia*, **36**: 67–70.
1232. Kovačević, J., Plavšić-Gojković, N., 1970. Vertikale verbreitung der wiesenassociazion *Nardetum strictae* in Jugoslawien. – *Mittl. Ostalp.-din. Ges. f. Vegetkde*, **11**: 81–88, 1 tab.
1233. Kovačević, R., 1996. Avnojevska međa je od Dragaša do Dukat-planine. – *Politika*, 11. maj 13.
1234. Kovačević, Ž., 1928–1929. Prilog poznavanju Polydesmidae Jugoslavije (3. prilog poznavanju Myriapoda). – *Glasnik Jugoslovenskog entomološkog društva*, **III-IV** (1–2): 92–96, 2 figs. [French summary]
1235. Kovačić, S.; Nikolić, T., 2006.. Relations of the western Balkan endemic *Campanula* L. (Campanulaceae) lineages based on comparative floral morphometry. – *Plant Biosystems*, **140** (3): 260–272, 1 diagram, 9 charts, 3 graphs, 1 map.
1236. Krajač, I., 1927. Šar planina. – *Hrvatski planinar*, **XXIII** (1): 1–8; (2–3): 17–20, 1 fig. [In Croatian]
1237. Krajač, I., 1932. Na koju planinu na Balkanu uspeo se kralj Filip V Makedonski? – *Hrvatski planinar*, 102–104. Zagreb. [In Croatian]
1238. Krakov, C., 1926. Кроз Јужну Србију. – Време, Београд. 1–128+16. [In Serbian]
Available at <https://dokumen.tips/download/link/kroz-juznu-srbiju-stanislav-krakov> [last accessed: 5. December 2020]
1239. Kranjčev, R., 1987. Na Šar planini. – *Priroda, Zagreb*, **12**: 108–112. [In Croatian]

1240. Kranjčev, R., 1987. Šarom od Ljubotena do Dolne Lešnice. – *Naše planine*, **7–8**: 156–161.
1241. Kranjčev, R., 1988. Na Šar planini. – *Naše planine*, **5–6**: 115–119, 3 figs. [In Croatian]
1242. Krasniqi, E. 2009. Kosovo report for UNEP Vienna on the feasibility of establishing a transboundary protected area. – Department of Biology, Faculty of Natural Sciences and Mathematics, University of Prishtinë, Prishtinë/Priština.
1243. Krasniqi, N., 1995. Mehmed Kukli-begu legatori më meritor për zhvillimin ekonomik dhe kulturo-arsimor të Opojës në shek XVI. – *Penda*, **1**: 7. Prizren. [In Albanian]
1244. Краснићи, В., 1952. Српска женска ношња на глави у Сретачкој жупи. – *Гласник Етнографског института САНУ*, **1** (1-2): 143–159, figs. Београд. [In Serbian, French summary]
1245. Красуља, С., Ђорђевић, З., 1993-94. Активности Завода за заштиту окoline непокретних културних добара. – *Защита природе*, **46–47**: 244–247. Београд. [In Serbian]
1246. Kratochvíl, L., 1966. Vibrissenfeld der art *Dolomys bogdanovi* (V. et E. Martino, 1922). – *Zool. listy*, **15**: 373–380.
1247. Krčmar, S., Mikuska, J., Chvála, M., 2002. Tabanidae (Diptera) of Wester and Central Balkans – Bosnia and Herzegovina, Serbia, Montenegro, Vojvodina, Kosovo and Macedonia. – *Acta Univ. Carol. Biol.* **46**: 305–320.
1248. Krejčík, B., 1937. Južna Srbija. – Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije Beograd. 146 pp. [In Serbian]
1249. Крек, С., 1985. Фауна Psychodidae (Diptera) СР Србије. – САНУ, Зборник радова о фауни СР Србије, **3**: 149–182, 5 tabs, 5 figs. Београд. [In Serbian, German summary]
1250. Krivokapić, D., 1932. O vidiku sa Šar planine. – *Hrvatski planinar*, **23** (12): 379.
1251. Krivokapić, D., 1933. Golemi Korab 2764 m. – *Hrvatski planinar*, **XXIX** (9): 263–268, 4 figs.
1252. Кривокапић, Д. С., 1933. Шар-планинска језера и народна веровања. – *Јужни преглед*, **4**: 179—186. [In Serbian]
1253. Krivokapić, D., 1933. Višina Šar Planine. – *Planinski Vestnik*, 15–18. Ljubljana. [In Slovenian]
1254. Krivokapić, D., 1934. Crtice o vremenskim prilikama na Šar planini. – *Hrvatski planinar*, **30**(2): 80–83. [In Serbian]
1255. Krivokapić, D., 1934. O nekojim nazivima oko Šare i Koraba. – *Hrvatski planinar*, **XXX**(9): 316–323. [In Serbian]
1256. Krivokapić, D., 1935. Planinske kuće na Šar planini. – *Naše planine*, 273–278.
1257. Krivokapić, D., 1937. Iz toponomastike Ljubotena. – *Hrvatski planinar*, **3**: 90–96. Zagreb. [In Serbian]
1258. Krivokapić, D., 1937. Skozi Kačaniške kraje ispod Šare. – *Planinski Vestnik*, 47–50. Ljubljana [In Slovenian]
1259. Krivokapić, D., 1939. Proleće na Šar-planini. – *Naše planine, letnji almanah Srpskog planinarskog drustva*, Beograd.
1260. Krivokapić, D., 1956. Kako so merili višino Šar-planine. – *Planinski vestnik* **LVI** (8): 413–419, 2 tabs, 2 figs.
1261. Кривокапић, Д., 1957. Усови на Шар-планини. – *Гласник Српског географског друштва*, **XXXVII** (2): 137–140. Београд. [In Serbian]
1262. Кривокапић, Д., 1959. Ливадичко језеро. – *Гласник Српског географског друштва*, **XXXIX** (2): 99–105, 3 figs. Београд. [In Serbian, French summary]

1263. Krivokapić, D., 1959. Vrste i oblici snega na Šar planini.– *Priroda*, **46** (8): 292–294. Zagreb.
1264. Krivokapić, D., 1960. Snežnici na Šar-planini. – *Priroda*: 96–98.,
1265. Krivokapić, D., 1962. Fiktivni geografski nazivi na Šar planini , i omaške na specijalnoj karti 1: 100.000. – *Glasnik Srpskog geografskog društva*, **XLII** (1): 183–185. Beograd.
1266. Krivokapić, D., 1962. Planinske opasnosti na Šar planini. – *Naše planine*, **11-12**: 273–278.
1267. Krivokapić, D., 1962. Na koju se planinu peo makedonski kralj Filip V. – *Naše planine*, **XIV**(3-4): 79–85, 3 figs. Zagreb. [In Croatian, French summary]
1268. Кривокапић, Д., 1963. Големи ћол на Шар-планини. – *Гласник Српског географског друштва*, **XLIII** (2): 111–116, 2 figs, 1 tab. Београд. [In Serbian, French summary]
1269. Krivokapić, D., 1963. Bogovinjsko jezero. – *Priroda*, **7**: 211–217. Zagreb.
1270. Krivokapić, D., 1964. Šta se događa na Šar-planini?– *Naše planine*, **XVI** (3–4): 97–98. Zagreb. [In Serbian]
1271. Krivokapić, D., 1967. Čaušica na Šar planini. – *Naše planine*, **1-2**: 13–16, 1 fig. Zagreb.
1272. Кривокапић, Д., 1968. Прилог туристичко-географском познавању Шар планине. – *Гласник Српског географског друштва*, **XLVIII** (1): 79–92, 1 map, 1 fig., 1 tab. Београд. [In Serbian, French summary]
1273. Кривокапић, Д., 1968. Морфометријска обележја шарпланинских језера. Прилог катастру језера Југославије. – *Гласник Српског географског друштва*, **XLIX** (2): 133–135.[In Serbian]
1274. Krivokapić, D., 1969. Šar-planina, turističko-geografski prikaz predela i naroda. – Turistička štampa, Beograd. 1-334, figs, map. [in Serbian, French, German and Russian summary]
1275. Krivokapić, D., 1970. Povodom recenzije o mojoj ”Šar-planini”. – *Naše planine*, **XXII** (3-4): 99–100. Zagreb. [In Serbian]
1276. Krivošej, Z., 1997. *Abies borisii regis* Mattf. New plant species in flora of Serbia. – *The Environment*, **1** (1): 76–77. Belgrade.
1277. Krivošej, Z., 1997. Vaskularna flora planine Ošljak. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Biology. 193 pp. [In Serbian]
1278. Krivošej, Z., Amidžić, L., Stevanović, V., 1999. *Silene graefferi* Guss. – New Species for Yugoslav Flora. – *The University Thought, Publication in Nat. Sci.*, **5** (2): 63–65, 1 fig., 2 maps. Priština. [Serbian summary]
1279. Krivošej, Z., Tatić, B., Atanacković, B., Petković, B. 1997: *Abies borissi regis* Mattf. New plant species in flora of Serbia. – *The Environment*, **1** (1-2): 76–77.
1280. Кривошеј, З., Татић, Б., Атанацковић, Б., Васић, П., 1992. Нова налазишта неких значајних биљних врста на територији Косова и Метохије (I). – Универзитет у Београду, Географски факултет. Зборник радова, **XXXIX**: 59–64, maps. Београд. [In Serbian, English summary]
1281. Кривошеј, З., Татић, Б., Атанацковић, Б., Васић, П., 1993/94. Нова налазишта неких значајних биљних врста на територији Косова и Метохије (II). – *Заштита природе*, **46-47**: 151–155, 3 maps. Београд. [In Serbian, English summary]
1282. Кризманић, И., 1998. Водоземци и гмизавци Јажиначких језера (Шар планина). – *Заштита природе*, **50**: 223–227, 2 figs., Београд. [English abstract]
1283. Krizmanić, J., Ilić, M., Vidaković, D., Subakov-Simić, G., Cvetanović, K., Petrović, J., 2015. New records and rare taxa of the genus *Eunotia* Ehrenberg (Bacillariophyceae) for the diatom flora of Serbia. – *Botanica serbica*, **39** (1): 35–43, 1 fig., 1 tab., 1 pl. [Serbian]

summary]

1284. Krizmanić, J., Predojević, D., Trbojević, I., Vidaković, D., Jakovljević, O., Subakov-Simić, G., 2015. Expansion of invasive diatom species *Didymosphenia geminata* (Lyngb.) M.Schmidt and *Diadesmis confervacea* (Grun.) Hustedt in the waters of Serbia. – In: Bogdanović, S., Jogan, N. (Eds.) 2015: *Book of abstracts – 6th Balkan Botanical Congress, Rijeka, September 14-18, 2015.*
1285. Krizmanić, J., Subakov-Simić, G. and Karadžić, V., 2008. Supplementary notes on the distribution of *Hydrurus foetidus* (Vill.) Trevisan (Chrysophita) in Serbia. – *Arch. Biol. Sci.*, **60** (2), 13P–14P, 1 fig., 1 map. Belgrade.
1286. Krpač, V., 2006. Fauna osolikih muva (Diptera: Syrphidae) Makedonije. – Dissertation. University of Novi Sad, Faculty of Natural Sciences and Mathematics. 1–278, 7 tabs, 48 figs, 7 graf., 3 App. Novi Sad.
1287. Krpač, T. V., Darcemont, C., Krpač, M., Lemonnier-Darcemont, M., Černila, M., Abdija, Xh., 1921. Butterflies of the Šar-Mountains in the Republic of North Macedonia. – *Acta Entomologica Slovenica*, **29** (1): 59–84, 2 figs, Annex I and Annex II. [Slovenian summary]
1288. Krpač, T. V., Krpač, M., Lemonnier-Darcemont, M., Darcemont, C., Postolovski, M., & Lazarevska, S., 2013: Invertebrates Fauna (Invertebrata) in the National Park of Mavrovo. – *Plant Protection Society of the Republic of Macedonia*, **XXIV** (26/27): 22–24.
1289. Krpač, V., Šimić, S., Vujić, A., 2001. New data on hoverflies (Diptera, Syrphidae) in the National Park Mavrovo. – 75 years Macedonian Museum of Natural History, Skopje: 179–185.
1290. Krpač, T. V., Vujić, A., Šimić S., Radenković, S., 2001. Contribution to the knowledge of howerflies (Diptera, Syrphidae) of Macedonia. – *Acta entomologica slovenica*, **9** (2): 169–174. [Slovenian abstract]
1291. Krpač, T. V., Vujić, A., Šimić S., Radenković, S. and Lazarevska, S., 2009. Revision of the Genus *Dasy syphus* Enderlein, 1938 (Diptera: Syrphidae) in the fauna of Macedonia. – *Kragujevac J. Sci.*, **31**: 103–108.
1292. Krpač, V., Darcemont, Ch., Lemonnier-Darcemont, M., Krpač M., Abdija, Xh., 2021. Butterflies (Lepidoptera) on Šar Mountains in the Republic of North Macedonia. – *ECOTEC- Journal of Science, Environment and Technology ECOTEC*, **03** (01).
1293. Krpač, T. V., Krpač, M., Lemonnier-Darcemont, M., Darcemont, C., Postolovski, M., & Lazarevska, S., 2013: Invertebrates Fauna (Invertebrata) in the National Park of Mavrovo.– *Plant Protection Society of the Republic of Macedonia*, **XXIV** (26/27): 22–24.
1294. Krpač, V., Vujić, A., Šimić, S., Lazarevska, S., 2011. New data on Hover-flies (Diptera: Syrphidae) in Macedonia. – *Entomol. Croat.*, **15** (1-4): 185–208., Proceedings of the XXII Symposium Internationale Entomofaunisticum Europae Centralis.
1295. Krpač, V., Zeqiri, R., Kučinić, M., Abdija, X., Beadini, M., Krpač, M., Dercemont, C., Lemonnier-Dercemont, M., Krsteska, V., Lazarevska, S., Černila, M., 2019. Contribution to the fauna of the Hawk Moth Family (Lepidoptera, Sphingidae) in the Republic of North Macedonia. – *Natura Croatica*, **28** (1): 107–130, 1 fig.
1296. Крстић, О., 1925. [приказ/review] Н. Кошанин. Геолошки и географски моменти у развију флоре Јужне Србије. – *Šumarski list*, **49** (5): 322–323. Zagreb. [In Serbian]
1297. Krstić, O., 1934. Pošumljavanje goleti u Južnoj Srbiji od 1913-1930 godine (Le

- reboisement dams la Serbie du Sud de 1913 à 1930). – *Šumarski list*. Spomenica izdana povodom dvadeset-godišnjice šumarstva Južne Srbije, **4-6**: 152–179, figs. [In Serbian, French summary]
1298. Крстић, О., 1956. Планински и шумски пашњаци Југославије. – Институт за економику пољопривреде. Суботица. 1–653, 136 figs, maps. [In Serbian, French summary]
1299. Крстичић, И., 2019. Заштићена природна добра општине Штрпце. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–48. [In Serbian]
1300. Крстичић, Ј., 2012. Диверзитет фауне водоземаца и гмизаваца Националног парка „Шар планина“. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–29. [In Serbian]
1301. Kryštufek, B., 1987. Skull Variability of *Talpa romana stankovici* from Macedonia. – *Acta Theriologica*, **32** (28): 463–474, 3 tabs, 3 figs. [Polish summary]
1302. Kryštufek, B., 1990. Geographic Variation in *Microtus nivalis* (Martins, 1842) from Austria and Yugoslavia. – *Bonn. Zool. Beitr.*, **41** (2): 121–139, 12 figs. [German summary]
1303. Kryštufek, B., 1994. The taxonomy of blind moles (*Talpa caeca* and *T. stakovici*, Insectivora, Mammalia) from south-eastern Europe. – *Bonner zoologische Beiträge*, **45** (1): 1–16, 3 tabs, 13 figs.
1304. Kryštufek, B., Petkovski, S., 2002. Annotated Checklist of the Mammals of the Republic of Macedonia. – *Bonner zoologische Beiträge*, **51** (4): 229–254, 23 figs.
1305. Krištufek, B. and Petkovski, S., 2006. Mammals of Macedonia – Current state of Knowledge. – *Mac. Mus. Sci. Nat.*: 95–104. Skopje.
1306. Kryštufek, B., Ružan, E., 2008. Rarity and decline in palaeoendemic Martino's vole *Dinaromys bogdanovi*. – *Mammal Rev.*, **38** (4): 267–284.
1307. Krystufek, B., & L. Stojanovski., 1996. *Apodemus sylvaticus stancovici* is a synonym of *Apodemus flavicollis*. – *Folia Zoologica*, **45** (1): 1–7, Brno.
1308. Kučinić, M., Mihoci, I., Krpač, V., 2015. Investigation of caddisflies (Insecta, Trichoptera) fauna in the National Park Mavrovo (Republic of Macedonia). – Poster. Available at https://riverwatch.eu/wp-content/uploads/2015/07/Investigation_caddisflies_nationalpark_macedonia.pdf [last accessed 18 December 2020]
1309. Kući, B., 2017. Perspektiva razvoja turizma na Kosovu u okviru evropskog turističkog tržišta. – Dissertation, University of Ohrid, Fakultet za turizam i ugostiteljstvo - Ohrid.
1310. Kuçi, R., 2006. Valorizimi ekologjik i rrjedhave ujore të rrethinës së Therandës në bazë të structures biocenotike të makrozoobentosit. – Dissertation. Universiteti i Prishtinës. Fakulteti i shkencave matematiko-natyrore. 1–130, 29 tabs, 73 figs. Prishtinë. [In Albanian, English summary]
1311. Kuhlemann, J., Milivojević, M., Krumrei, J., Kubik, P., 2009. Last glaciation of the Šara Range (Balkan peninsula): Increasing ryness from the LGM of the Holocene. – *Austrian Journal of Earth Sciences*, **102**: 146–158, Vienna.
1312. Kumanski, K. 1988. Trichoptera, Integripalpia. – Fauna Bulgarica 19. Bulgarska Akademija Naukite, Sofia. pp.354.
1313. Kumanski, K., 1997: Contribution to the caddisfly fauna (Trichoptera) of the central-western part of the Balkan Peninsula. – *Lauterbornia*, **31**: 73–82.
1314. Kudrata, R., Musalkova, M., & Kubaczkova, M., 2018. Annotated catalogue of the click-

- beetle tribe *Dimini* (Coleoptera: Elateridae: Dendrometrinae). – *Zootaxa*, **4412** (1), pp. 1–75.
1315. Кжнчовъ, В., 1900. Гора. – *Трудове на Българското природоизпитателно дружество*, I: 120 pp., София. [In Bulgarian]
1316. Kurejsh, Z., 2002. Position of the Turkish national community in Kosovo-Metohia since Rambouillet and Paris talks, and KFOR and UNMIK arrival in that South Serbia's region. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts, — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. **51**: 1–105).
1317. Kušan, F., 1934. Lihenološka istraživanja Južne Srbije. – *Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 1932/33.*, **46**: 114–124. [In Croatian]
1318. Kušan, F. 1953. Prodromus Flore Lišaja Jugoslavije. – Jugoslavenska Akademija Znanost i Umjetnosti. 1–595. Zagreb.
1319. Kušterevska, R., 2018. Floristički i vegetacijski biodiverzitet na teritorijata na Šar planina. – Milieukontakt Macedonia, pp. 1–40, Skopje.
1320. Kuzmanović, N., Kabaš, E., Jovanović, S., Vukojičić, S., Aćić, S., Surina, B., Lakušić, D., 2016. Syntaxonomy and nomenclatural adjustments of steppe-like vegetation on shallow ultramafic soils in the Balkans included in the order *Halacsyetalia sendtneri* / Syntaxonomisch-nomenklatorische Änderungen bei den Steppenrasen der Ordnung *Halacsyetalia sendtneri* auf flachgründig-ultramafischen Böden des Balkans. – *Tuexenia*, **36**: 293–320, 2 figs, 4 tabs, Suppl 1. Göttingen

L (Л)

1321. Labus, D., 1972. Izvori na teritoriji SAP Kosova. – *Glasnik Srpskog geografskog društva*, **LII** (2): 159–168, 1 tab. [In Serbian, French summary]
- 1321a. Labus, D., 1974. Hidrološki rejoni SAP Kosova. – *Zbornik radova PMF*, **2**: 233–241. Priština. [In Serbian, Russian summary]
1322. Labus, D., 1981. Klimatska rejonizacija SAP Kosova. – *Kerkime gjeografike/Geografska istraživanja*, **3**: 41–51, 3 figs, 1 tab [In Serbian, Albanian and Russian summary]
1323. Лабус, Д., 1984. Прилог познавању климе Шар-планине. – *Гласник српског географског друштва*, **LXIV** (1), 93–98. Београд.
1324. Labus, N., Cvijanović, M., Vukov, T., 2013. Sexual size and shape dimorphism in *Salamandra salamandra* (Amphibia, Caudata, Salamandridae) from the central Balkans. – *Arch. Biol. Sci.*, **65** (3): 969–975, 1 fig., 2 tabs.
1325. Labus, N., Živić, N., Babović-Jakšić, T., Krstićić, J., 2013. Morphological characteristics of the fire salamander population (*Salamandra salamandra*, Salamandridae) from Šar planina mountain. – *Natura Montenegrina*, **12** (2): 377–385, 1 fig, 3 tabs.
1326. Labus, N., Vukov, T., Krizmanić, I., Kalezić, M., 2020. Contribution to the Batrachofauna of Serbia: Distribution and Diversity of Amphibians in Kosovo and Metohija Province. – *Acta Zoologica bulgarica*, **72** (2): 235–243, 1 tab, 5 figs., Supplementary Data.
1327. Lako, N., 1918. Carte ethnographique de l'Albanie, 1: 1000.000. – Paris.
1328. Лацковић, Д., 2006. Систематски списак насеља Републике Србије : стање

01.01.2006. године / [рукопис припремили Драгица Лацковић, Миливоје Грбовић ; проектант обраде Мирјана Станковић ; израда карата Миливоје Грбовић]. – Београд : Републички завод за Статистику Србије, Београд. 1–162, maps, tabs. [In Serbian]

1329. Lajqi, S., Đurin, B., Berisha, X., Plantak, L., 2020. Analysis of the Potential for Renewable Utilization in Kosovo Power Sector. – *Environments*, 7(49): 1–16, 11 tabs, 7 figs.
1330. Lakušić, D., Randjelović, V., Di Pietro, R., 2015. Nomenclature adjustments to neglected syntaxa of the tall-herb hygrophilous communities of the SE-Europe. – *Periodicum biologorum*, 117 (3): 383–397, 7 figs., 1 tab.
1331. Lakušić, D., Tomović, G., Gussev, C., Barina, Z., Siljak-Yakovlev, S., Kuzmanović, N., Janković, M. and Vukojičić, S., 2018. Distribution and variability of the Balkan endemic *Geum bulgaricum* (Rosaceae) - a species of European concern. – *Botanica serbica*, 42 (1): 71–90, 5 figs. [Serbian summary].
1332. Lakušić, R., 1960. Areali evropskih vrsta roda *Wulfenia*. – *Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu*, XIII (1–2): 21–40, 9 figs. [In Serbian, German summary]
1333. Лакушић, Д., Никетић, М., 1988. Нови подаци о распострањењу биљака у Србији. – Биолошко истраживачко друштво “Јосиф Панчић”, ПМФ, Зборник радова, 43–57. Београд. [In Serbian]
1334. Lakušić, R., Pavlović, D., 1971. Majerova vresnica *Myricaria ernesti-mayeri* sp. nova u flori Balkanskog poluostrva. (*Myricaria ernesti-mayeri* Lakušić sp. nova in der flora der Balkanhalbinsel). – *Zbornik referata sa I Simpozijuma biosistematičara Jugoslavije*, pp. 75–83. Biološko društvo Bosne i Hercegovine. Sarajevo.
1335. Lambevska, A., Rusevska, K. & Karadelev, M., 2013. New data on the taxonomy, distribution and ecology of the genus *Peniophora* Cooke (Basidiomycota, Fungi) in the Republic of Macedonia. – *Macedonian Journal of Ecology and Environment*, 15 (2): 3–13.
1336. Lapie, P., 1822. Carte Generale de la Turquie D'Europe En XV Feuilles Dressee sur des materiaux rassembles par Mr le Lieutenant-General Comte Guilleminot, ... et Mr. le Marechal de Camp Baron de Tromelin... ; par le Chevr Lapie, officier supérieur au Corps Royal des Ingénieurs Geographes . . . , 77.5 x 60.5 inches. – [Map] Paris.
1337. Lazányi, E., 2012. A *Megaphyllum* Verhoeff, 1894 ikerszelvényes-genusz Europai fajainak taxonomiai attekintése (Diplopoda, Julida, Julidae). – Dissertation, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Állatrendszertani és Ökológiai Tanszék Biológia Doktori Iskola Iskolavezető: Dr. Erdei Anna akadémikus, egyetemi tanár Zootaxonómia, állatökologie, hidrobiológia Doktori Program Programvezető: Dr. Török János DSc., egyetemi tanár , 1–134, 1 tab. [In Hungarian]
1338. Lazányi, E., Vagalinski, B. & Korsós, Z., 2012. The millipede genus *Megaphyllum* Verhoeff, 1894 in the Balkan Peninsula, with description of new species (Myriapoda: Diplopoda: Julida: Julidae). – *Zootaxa*, 3228: 1–47.
1339. Lazarević, M., 2012. Citogenetička, palinološka i filogeografska istraživanja roda *Ramonda* (Gesneriaceae) na Balkanskom Poluostrvu. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Biology. 1–149, 57 figs. [English summary].
1340. Lazarević, P., 2013. Mires of Serbia. – *Botanica serbica*, 37 (1): 39–48, 4 figs. Beograd. [Serbian summary]
1341. Lazarević, P., 2016. Tresave Srbije klase *Scheuchzerio-Caricetae fuscae* (Nordh. 1936) R.

- Tx. 1937. Florističko-vegetacijske karakteristike, ugroženost i zaštita. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Biology. 1–372, 26 tabs, Appendix [In Serbian, English abstract]
1342. Lazarević, P., Zlatković, B., 2018. *Ranunculus aconitifolius* L. (Ranunculaceae), a taxon new for the flora of Serbia. – *Botanica serbica*, **42** (1): 147–151, 4 figs. [Serbian summary].
1343. Lazarević, R., 1991. Vodna erozija u SAP Kosovo. – *Zbornik radova XIII Kongresa geografa SFRJ*, 151–157, 2 tabs. Priština. [In Serbian, Albanian summary]
1344. Лазаревић, Р., 2008. Катастар спелеолошких објеката. – *Гласник Српског географског друштва*, **LXXXVIII** (1): 21–28, 1 tab. [English summary]
1345. Лазаревић, Р. и Кирбус, Б., 1995. Пећине и јаме Шар планине. – *Географски годишњак*, **31**, Крагујевац
1346. Лазаревић, Р., Кирбус, Б. и Ђуровић, П., 1990. Спелеолошка истраживања. In: Динић, Ј. (ed.), Општина Штрпце (Сиринићка жупа), одлике природне средине. – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **37/I**: 97–130. Београд.
1347. Лазаревић, Р., Кирбус, Б. и Ђуровић, П., 1994. Спелеолошке карактеристике. In: Лазаревић, Р. (ed.), Шарпланинске жупе Гора, Ополье и Средска: одлике природне средине. – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **40/I**: 85–112. Београд.
1348. Лазаревић, С. 2001. Средачка жупа. – Смедерево.
1349. Лазаревски, А., 1993. Климата во Македонија. – Култура, 1–253. Скопје. [In Macedonian]
1350. Laze, K., 2014. Identifying and understanding the patterns and processes of forest cover change in Albania and Kosovo. – Studies on the Agricultural and Food Sector in Central and Eastern Europe Edited by Leibniz Institute of Agricultural Development in Transition Economies IAMO Volume **74**: 1–140.
1351. Lazić, M., Božović, B., 1995. Inženjersko-geološka karta SR Jugoslavije. – Geozavod. Beograd.
1352. Leger, L., 1889. La Save, le Danube et le Balkan: voyage chez les Slovènes, les Croates, les Serbes et les Bulgares. – Plon, 1–279.
1353. Legler, D, Teichman, D, Pruthi, V, 2003. Harta gjeologjike e Kosovës, shkallë 1: 200.000.
1354. Lemonnier-Darcemont, M., 2011. A short note on Orthoptera from the Republic of Macedonia (F.Y.R.O.M): new species for the country and new data. – *Articulata*, **26** (1): 67–70, 2 figs.
1355. Lemonnier-Darcemont, M., Chobanov, D. & Krpač, V.T., 2014. Red List of Orthoptera of the Republic of Macedonia. – *La Revue d'écologie (La Terre Et La Vie)*, **69**: 151–158.
1356. Lemonnier-Darcemont, M., Darcemont, C., 2016. New records of *Poecilimon vodnensis* Karaman, 1958 (Orthoptera, Phaneropterinae) in Republic of Macedonia. – *Articulata*, **31**: 77–80.
1357. Lepojev, O., Cvetković, Lj., 1976. Želudačno-crevne strongilide ovaca u SR Srbiji. – *Arhiv bioloških nauka*, **28** (1-2): 27–44, 5 tabs, 10 figs. Beograd. [In Serbian, English summary]
1358. Lescureux, N. & Linnell, J.D.C., 2010. Knowledge and perceptions of Macedonian hunters and herders: the influence of species specific ecology of bears, wolves, and lynx. – *Human Ecology*, **38**: 389–399.
1359. Lescureux, N., Linnell, J., Mustafa, S., Melovski, D., Stojanov, A., Ivanov, G., Avukatov,

- V., 2011. The king of the forest: local knowledge about European brown bears (*Ursus arctos*) and implications for their conservation in contemporary Western Macedonia. – *Conserv. Soc.* **9**: 189–201.
1360. Lescureux, N., Linnell, J.D.C., Mustafa, S., Melovski, D., Stojanov, A., Ivanov, G., Avukatov, V., Manuela Von Arx and Breitenmoser, U., 2011. Fear of the unknown: local knowledge and perceptions of the Eurasian lynx *Lynx lynx* in western Macedonia. – *Oryx—The International Journal of Conservation*: 1–8, 2 tabs + Appendix.
1361. Leute, G., 1970. Untersuchungen über den Verwandtschaftskreis der Gattung Ligisticum L. (Umbelliferae). – *Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien*, **74**: 457–519.
1362. Leute, G., 1978. Ergebnisse einer botanischen Sammelreise durch das südliche Jugoslawien im Jahre 1969. – *Annalen Naturhistorische Museum Wien*, **81**: 75–105, 3 figs [English Summary]
1363. Levkov, Z., Hamilton, P., Tofilovska, S., Melovski, Lj., 2018. High species diversity of *Neidium Pfitzer* in an alpine intermittent pond on Mt. Shar Planina, Republic of Macedonia. – *25th International Diatom Symposium – Berlin 2018*, p. 100.
1364. Levkov, Z., Krstic, S., Nakov, T. & Melovski, Lj., 2005. Diatom assemblages on Šara and Nidze Mountains, Macedonia. – *Nova Hedwigia*, **81**(3–4): 501–538.
1365. Levkov Z., Krstić, S. i Noveska M., 2000. Valorizacija na visokoplaninske ezera na Šar Planina preku sostavot na dijatomejskata flora. – *Ekol. Zašt. život. Sred.*, **7** (1- 2): 15–32, 4 tabs. Skopje [English summary]
1366. Levkov, Z., Krstić, S. and Stojanovski, P., 1998. Some rare diatom species in high-mountain regions of Shara Mountain, Macedonia. – *XV International Diatom Symp.*, 28.09-3.10.1998, Perth, Australia.
1367. Levkov, Z., Krstić, S. and Stojanovski, P., 1998. Distribution of generaes *Navicula* and *Cymbella* on Shara Mountain. – *Ist Congress of Ecologist of Macedonia, 20-24.09.1998, Ohrid, Republic of Macedonia*.
1368. Levkov, Z., Teofilovska, S., Mitić-Kopanja, D., 2016. Species of the diatom Genus *Craticula* Grunow (Bacillariophyceae) from Macedonia. – *Прилози, Одделение за природно-математички и биотехнички науки, МАНУ*, **37** (2): 129–165, 23 figs. Contributions, Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences, MASA, **37**(2): 129–165, 23 figs. [Macedonian summary]
1369. Лилчик, В., Илјоска, В., 1997. Каталог на ранохристијанските цркви во Република Македонија. – *Македонско наследство*, **II** (5): 21–25, figs. Скопје. [In Macedonian and English]
1370. Лилић, Б., 2000. Привреда, становништво и насеља на Шар Планини у проучавањима руског конзула у Призрену И. С. Јастребова. / Economy, population and settlements on Šar Mountain as described in studies of Russian consul in Prizren I.S. Yastrebov. – In: Горанци, Муслимани и Турци у шарпланинским жупама Србије: проблеми садашњих услова живота и опстанка. Зборник радова са Округлог стола одржаног 19. априла 2000. године у Српској академији наука и уметности. Београд. [Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parishes) of Serbia: problems of the actual living and survival conditions. Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000 at the Serbian Academy of Sciences and Arts]. Рп.: Београд/Belgrade. [In Serbian and English]

1371. Lilić, B., 2002. Economy, population and settlements on Šar Mountain as described in studies of Russian consul in Prizren I.S. Yastrebov. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts , — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. **51**: 1–105).
1372. Lindtner, V., 1950. Gare Jugoslavije (Ustilaginales Jugoslaviae). – *Гласник Природњачког музеја српске земље*, **Б, 3-4**: 1–113, tabs, figs. Београд. [In Serbian]
1373. Lindtner, V., 1957. Plamenjače. Građa za kriptogamsku floru Jugoslavije. – *Гласник Природњачког музеја српске земље*, **Б 9**: 1–153. Београд. [In Serbian, French summary]
1374. Litschauer, V., 1939. Beitrag zur Kenntnis der Resupinaten Phylacteriaceen von Südserbien.— *Glasn. skop. nauč. društva*, **20**: 13–22.
1375. Lobl, I. & Lobl, D. (eds) 2015: Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Hydrophiloidea-Staphylinoidea. Vol. 2. Revised and updated edition. – Brill, Leiden, Boston, xxvi + 1702 pp.
1376. Logar, M., 1992. Polygonal serpentine from Kačanik area. – *Annales géologiques de la Peninsule balkanique* **56** (1): 329–344, 3 tabs, 4 figs. Beograd.
1377. Лома, А., 1991. Словени и албанци до XII века у светлу топономастике. – In: „Становништво словенског порекла у Албанији”. – Зборник радова са међународног научног скупа одржаног на Цетињу 21, 22. и 23. јуна 1990. године.
1378. Лома, А., 2004. Од Теранде до Призрена, од Скадра до Шаре, Топономастика јужне Метохије као огледало њене далеке прошлости. – *Глас САНУ* 398, *Одељење језика и књижевности*, **20**: 49–61. Београд.
1379. Lomejko, S., 1930. Metohija. – *Glasnik Ministarstva poljoprivrede*, 31, Beograd.
1380. Lopatin, I. K., Matvejev, S. D., 1995. Kratka zoogeografija sa osnovama biogeografije i ekologije bioma Balkanskog Poluostrva. 1–166, color map. [In Serbian]
1381. Lopez, T., 1784. Mapa geografico de la Turquia europea, segun los mejores mapas... Available at <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b531194832/f1.item.zoom> [last accessed: 14 December 2020]
1382. Lorković, Z., 1953. Specifička, semispecifička i rasna diferencijacija kod *Erebia tyndarus* Esp. 1. Novi alopatrijski oblici vrste *E. tyndarus* Esp. i analiza njihovih srodstvenih i sistematskih odnosa. – *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, **294** (V): 269–313, 15 figs, 5 tabs. Zagreb.[In Croatian]
1383. Lorković, Z., 1953. Specifička, semispecifička i rasna diferencijacija kod *Erebia tyndarus* Esp. 2. Stupanj diferencijacije i srodstveni odnosi Pirinejskih, Alpskih i Balkanskih forma – *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, **294** (V): 315–358, 10 figs, 3 tabs. Zagreb.[In Croatian]
1384. Lorković, Z., 1953. Spezifische, semispezifische und rasische Differenzierung bei *Erebia tyndarus* Esp. II. Differenzierungsgrad und verwandtschaftliche Verhältnisse der europäischen Formen von *Erebia tyndarus* Esp. – *Bulletin International de l'Académie Yougoslave des Sciences et des Beaux-Artes*, **10**: 193–224. Zagreb.
1385. Lorković, Z., 1957. Die Speziationsstufen in der *Erebia tyndarus* Gruppe. I. Die

- morphologischen, ökologischen und chorologischen Merkmale der alpinen Formen *cassiooides*, *nivalis*, *tyndarus* und *calcarius*. – *Biološki Glasnik*, **10**: 61–110. Zagreb.
1386. Louvel J., Gaudillat V. & Poncet L., 2013. EUNIS, European Nature Information System, Système d'information européen sur la nature. Classification des habitats. Traduction française. Habitats terrestres et d'eau douce. MNHN-DIREV-SPN, MEDDE, 1–289. Paris.
1387. Louy, D., Habel, J-C., Abadjiev, S., Shmitt, T., 2013. Genetic legacy from past panmixia: high genetic variability and low differentiation in disjunct populations of the Eastern Large Heath butterfly. – *Biological Journal of the Linnean Society*, **110**: 281–290. With 3 figures.
1388. Лозановски, Р., Филиповски, Г. и Ристевски, П. 2000–2003. Агроеколошко реонирање на Република Македонија. – Научен проект за истражувачки период од 2000 до 2003 година, Македонска Академија на науките и уметностите (МАНУ).
1389. Ludoški, J., 2008. Evolucioni odnos u rodu *Cheilosia* Meigen, 1822 (Diptera, Syrphidae). – Dissertation. University of Novi Sad. Faculty of Natural Sciences. Biology and Ecology. 1–182, 28 tabs, 164 figs, Append. [In Serbian]
1390. Лукић, М., 1968. Конзерваторски радови на цркви св. Петра и Павла у селу Мушниково у Средачкој жупи. – *Старине Косова и Метохије*, **IV-V**: 441–443, Приштина. [In Serbian]
1391. Лукић, М., 1972-1973. Реконструкција средњовековног моста преко Бистрице код Призрена. – *Старине Косова*, **VI-VII**: 161–174+12 figs [In Serbian]
1392. Lulić, M., 1996. Letnji turistički promet na Šar-planini. – *Mladi istraživači Srbije. Društvo mladih istraživača Instituta za geografiju "Branislav Bukurov". Zbornik radova Šara '95*: 67–70. Beograd. [In Serbian]
1393. Лутовац, М., 1948. Привредна географија Шар-планинске Горе. – *Гласник Српског географског друштва*, **XXVIII** (2): 97–111, 2 figs, Beograd. [In Serbian, Russian and French summary]
1394. Лутовац, М., 1953. Занати у Призрену. – *Зборник Етнографског музеја у Београду*,
1395. Лутовац, М., 1955. Гора и Ополе, антропогеографска проучавања. – *Српски етнографски зборник*, **69** (2), *Насеља и порекло становништва*, **35** (2): 228–339, 1 map. [In Serbian, French summary]
1396. Лутовац, М., 1957. Пушкарски занат на шарпланинској Гори. – *Гласник Етнографског института Српске академије наука*, **II-III**: 805–808. Beograd. [In Serbian]
1397. Lutovac, M., 1962. Iz stočarskog života u nekim našim krajevima. – *Zbornik za narodni život i običaje*, **40**: 321–329, 2 figs. Zagreb. [In Serbian]

LJ (Љ)

1398. Lleshi, Q., 1963, Regionalizimi fizikogeografik i Kosoves dhe Metohise. – *Përparimi*, **1-2**, Prishtine.
1399. Љубић, Д., 2003. Становништво Сиринићке жупе. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–36. [In Serbian]
1400. Ljubisavljević, K., Džukić, G., Vukov, T., Kalezić, M., 2014. Distribution patterns of Hermann's Tortoise *Testudo hermanni* Gmelin, 1789, in the region of former Yugoslavia

(Testudines: Testudinidae) / Verbreitungsmuster der Griechischen landschildkröte *Testudo hermanni* Gmelin, 1789 im Gebiet des ehemaligen Staates Jugoslawien (Testudines: Testudinidae). – *Herpetozoa*, **26** (3/4): 125–138, 1 fig.

1401. Ljubisavljević, K., Jović, D., Džukić, G., 2010. Morphological variation of the Common lizard (*Zootoca vivipara* Jacquin, 1787) in the Central Balkans. – *Archives of Biological Sciences*, **62** (3): 791–799, Belgrade.
1402. Ljubisavljević, K., Tomović, Lj., Simović, A., Krizmanić, I., Ajtić, R., Jović, D., Urošević, A., Labus, N., Đorđević, S., Golubović, A., Andelković, M., Džukić, G., 2015. Filling in the gaps in distribution data of the Snake-eyed skink *Ablepharus kitaibelii* Bibron and Bory, 1833 (Squamata: Scincidae) in Serbia. – *Ecologica Montenegrina*, **2** (3): 247–254, 1 fig.
1403. Lluga-Rizani, K., 2013. Obrasci ekološko-morfološke diferencijacije populacija nekih vrsta roda *Trifolium* L. na vertikalnom profilu Brezovice (Šar-planina, Kosovo). – Dissertation. University of Sarajevo. Faculty of sciences.

M (M)

1404. MacKenzie, G.M., Irby, A.P., 1877. Travels in the Slavonic provinces of Turkey-in-Europe. – Bell nd Daldy, I+II: 1–687.
1405. Maidl, F., 1923. Beiträge zur Hymenopterenfauna Dalmatiens, Montenegro und Albaniens. II. Teil: Tenthredoidea und Evaniidae. – *Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien*, **36**: 25–35.
1406. Majer, V., 1956. Petrografijai petrogeneza ultrabazičnih stena Brezovice na severnoj strani Šar-planine. – *Prirodoslovna istraživanja / Acta geologica JAZU*, **27**: 89–148, sa preglednom geološkom kartom i 38 slika na tablama, Zagreb.
1407. Majer, V., 1972. Beitrag zur petrographie des moränengeschiebes bei Brezovica, Šar planina, Serbien, Jugoslavien / Prinos poznavanju petrografskeg sastava morenskog nanosa kod Brezovice na sjevernoj strani Šar planine. – *Геолошки анализ Балканског полуострва*, **37** (2): 219–232, 6 figs. Beograd.
1408. Majer, V., 1978. Ribekitni kvarcit iz Piljevačkog potoka u Brezovici (Šar-planina, SR Srbija, Jugoslavija). – *Geol. vjesnik*, **30**/2: 477–480, Zagreb.
1409. Majer, V., 1983. Ribekit-egirin-granatski kvarcit iz Piljevačkog potoka u Brezovici (Šar planina Jugoslavija). – *Glas SANU, CCCXXXIV-CCCXL, Odeljenje prirodno-matematičkih nauka, Nova serija*, **49**: 55–64, Beograd.
1410. Majer, V., Karamata, S., 1979. Porphyroblastic amphibole schist („garbenschiefer“) from the methamorphic suite at the base of the Brezovica peridotite (Yugoslavia). – *Bulletin LXVI de l'Académie Serbe des Sciences et des Arts, Classe des Sciences naturelles et mathématiques Sciences naturelles*, **18**: 91–97. Belgrade.
1411. Makarov, S.E., Mitić, B.M., Tomić, V.T., 2003. On the evolutionary status of *Enantiulus nanus acutus* (Attems, 1929) (Julidae, Diplopoda). – *Arch. Biol. Sci., Belgrade*, **55** (1-2), 15P–16P.
1412. Makarov, S., Ćurčić, P. M. B., Tomić, T. V., Legakis, A., 2004. The Diplopods of Serbia, Montenegro, and the Republic of Macedonia. – University of Belgrade, Faculty of Biology, Institute of Zoology; Hellenic Zoological Society; Committé for karst and speleologu, SANU. Monographs **IX**: 1–440, maps. Belgrade.
1413. Maksimović, B., 1974. Funkcionalne i estetičke vrednosti životne sredine u staroj arhitekturi Prizrena. – *Zbornik zaštite spomenika kulture*, **XXIV**: 21–31, Beograd.

1414. Maksimović, G., Ivanović, T., Milošević, B., Sekulić, D., 2019. Factors of the rural tourism development of Sirinicka Zupa in Kosovo and Metohija. – *Ekonomika poljoprivrede*, **66**(4):1187–1199.
1415. Malahov, A.A., 1939. Prilog hidrogeologiji glacijalnih naslaga na podnožju Šar-Planine. (Material for hydrogeology of fluvio-glacial deposits of Shar Mountains by near Shtrpcce village). – *Glasnik Skopskog naučnog društva*, **XX** (7): 97–103, 5 figs. Skoplje.[In Serbian, English summary]
1416. Malec, F. & Storch, G., 1963. Kleinsäuger (Mammalia) aus Makedonien, Jugoslavien. – *Senckenbergiana biológica*, **44**:155–173.
1417. Maliček, J. & Mayrhofer , H., 2017. Additions to the lichen diversity of Macedonia (FYROM). – *Herzogia*, **30** (2): 431–444, 4 figs.
1418. Malicky, H., 2004. *Atlas of European Trichoptera*. – Springer, Netherlands, (2nd ed.). 359 pp.
1419. Malý, K., 1928. Ein Beitrag zur Kenntnis der geographischen Verbreitung der Gattung *Koeleria* in der Balkan-Ländern. – *BIJBU Belgrad*, **1** (1): 43–59.
1420. Malý, K., 1930. *Satureia*-arten Südserbien.– *Гласник Ботаничког завода и баште Универзитета у Београду*, **1** (3): 229–240.
1421. Mancinelli, G., Mali, S., Belmonte, G., 2019. Species Richness and Taxonomic Distinctness of Zooplankton in Ponds and Small Lakes from Albania and North Macedonia: The Role of Bioclimatic Factors. – *Water*, **11**: 1–25, 4 tabs, 4 figs.
1422. Mancini, C., 1953. Contributo alla conoscenza degli Emitteri Eterotteri dell' Albania. – *Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien*, **59**: 176–196.
1423. Mančevski, L., 1951. Popova Šapka – veliki zimski centar. – *Naše planine*, III(4–5): 135–136. [In Croatian]
1424. Мандић, С., 1968. Призрен- ововременост и наслеђе. – *Зборник радова и саопштења, VII саветовање конзерватора Југославије*, Приштина- Београд.
1425. Mandl, K., 1985. Fragmenta Carabologica 9. Die auf der Balkan-Halbinsel heimischen Formen des *Carabus violaceus* L., ihre phylogenetische Entwicklung und geographische Ausbreitung. II. Teil. – *Mitteilungen aus der Entomologischen Gesellschaft Basel. Frueher: Vereinsnachrichten. Entomologenverein Basel und Umgebung.*, **35** (3): 96 – 120; **35** (4): 123–145.
1426. Mandzukovski, D., 2009. Contribution to the knowledge of the dendroflora of the R. of Macedonia (I). – *Forest Review*, 147–154. Skopje
1427. Mandžukovski, D., Andreevski, M., Čušterevska, R., Acevski, J., 2015. Relationships between vegetation of Macedonian pine (*Pinus peuce* Griseb.) and different types of soils on which is developing. – *Book of abstract, 36-th Meeting of Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology*, Osijek.
1428. Mandžukovski, D., Čušterevska, R., Teofilovski, A., 2017. Alpine and subalpine heats on Balkan Peninsula with emphasis on Macedonian mountains. – *Book of abstract, 37-th Meeting of Eastern Alpine and Dinaric Society for Vegetation Ecology*, Prizren.
1429. Mannagetta, B., 1901. Die Vegetation der Erde. IV. Die Vegetationsverhältnisse der illyrischen Länder. – *Monografien Botanik Blütenpflanzen*, **0117**: 1–534.
1430. Mannheims, B., 1967. Ergebnisse der Albanien-Expedition 1961 des Deutschen Entomologischen Institutes. 63. Beitrag. Diptera: Limoniidae. – *Beiträge zur Entomologie = Contributions to Entomology*, **17**: 459–476.
1431. Манојловић, П., 1998. Природни фон минерализације текућих вода Србије. –

Географски факултет Универзитета у Београду, *Зборник радова*, **XLVIII**: 27–40, map. Београд.[In Serbian, English summary]

1432. Манојловић, П., Драгићевић, С., Мустафић, С., 2004. Основне морфометријске карактеристике рељефа Србије. – *Гласник Српског географског друштва*, **LXXXIV** (2): 11–15, 5 maps [In Serbian, English summary]
1433. Манојловић, П., Живковић, Н., 1997. Карта специфичних отицаја у Србији. – Географски факултет Универзитета у Београду, *Зборник радова*, **XLVII**: 1–25, map. Београд.[In Serbian, English summary]
1434. Maran, A., 2010. Valuing the geological heritage of Serbia. – *Bulletin of the Natural History Museum*, **3**: 47–66. Beograd. [Serbian summary]
1435. Mařan, J., 1935. De novis Alloculidarum speciebus formisque regionis palaearcticae. – *Sborník Entomologického Oddělení Národního Muzea v Praze*, **13** (118):141–146
1436. Marčetić, M., Andrejević, D.N., 1960. Ornitofauna Kosova i Metohije. – Prirodnački muzej u Prištini. 1–116, 36 figs. Priština. [In Serbian, French summary]
1437. Марић, П. (ed.), 2017. (?) Процена ризика од катастрофа у Републици Србији. – Министарство унутрашњих послова Републике Србије. 1–703, tabs, maps, figs. Београд. Available at <http://prezentacije.mup.gov.rs/svs/HTML/licence/Procena%20rizika%20od%20katastrofa%20u%20RS.pdf> [last accessed: 29 December 2020]
1438. Marić, S., Bajec, S. S., Schöfmann, J., Kostov, V. & Snoj, A. 2017. Phylogeography of stream-dwelling trout in the Republic of Macedonia and a molecular genetic basis for revision of the taxonomy proposed by S. Karaman. – *Hydrobiologia*, **785** (1): 249–260.
1439. Marin, P.D., Grayer, R.J., Kite, G.C., Matevski, V., 2003. External leaf flavonoids of *Thymus* species from Macedonia. – *Biochemical Systematics and Ecology*, **31**: 1291–1307.
1440. Маринковић-Господнетић, М., 1980. Фауна Trichoptera СР Србије. – САНУ, *Зборник радова о фауни СР Србије*, **1**: 71–84, 6 figs. Београд.[In Serbian, English summary]
1441. Marinković, N., 2020. Taksonomska diferencijacija, diverzitet i distribucija vrsta podreda Erpodbelliformes (Annelida, Hirudinea) područja zapadnog Balkana. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Biology. 1–119, 35 figs, Append. [In Serbian, English summary]
1442. Маринкович, В., 1929. Карта административне поделе Краљевине Југославије, 1: 2500.000. – Свесловенска књижарница. Београд. [In Serbian]
1443. Marinković, V., Tomić, R., 1921. Velika zidna karta kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Mjerilo 1: 800.000. Naklada Jos. Čaklovića. Zagreb.
1444. Marjanović, M., Đurić, U. 2014. (?) Karta mogućnosti pojave klizišta nakon opadanja nivoa vodotoka posle 19. 5. 2014.– Универзитет у Београду, Rudarsko-геолошки факултет. [In Serbian]
1445. Markoski, B., 2002. Šar Planina – hipsometrikska struktura na prostorot. – *Bilten na istraz.Društvo na studenti Biolozi*, **2**: 9–10. [In Macedonian].
1446. Маркоски, Б., 2016. Национална стратегија на заштита на природата (2017 – 2027) Нацрт. – Република Македонија. Министарство за животна средина и просторно планирање. 1–217, tabs, maps, figs. Скопје. [In Macedonian]
1447. Маркоски, Б., Колчакоски, Д., Василески, Д., Матески, В., Костадиноски, М.,

- Меловски, Љ., Христовски, С., 2003. Карта на природното богатство на Република Македонија (размер 1:200000, – Зборник на трудови, *Втор конгрес на екологите од Република Македонија*, кн. 2, Скопје.
1448. Markoski, B., Radevski, I., Goran, S., Zlatanoski, V., 2019. Mapping of marshes and wetland areas in Republic of N. Macedonia. – *Зборник од Интернационалниот научен симпозиум НОВИТЕ ТРЕНДОВИ ВО ГЕОГРАФИЈАТА 3-4 октомври, 2019 Охрид / PROCEEDINGS International Scientific Symposium NEW TRENDS IN GEOGRAPHY October 3-4, 2019 Ohrid*, 165–177, 8 figs.
1449. Marković, B., 1986. Ultrabajit i tektonska gradja severnog dela Šar-planine (Ultrabasites and the tectonic feature of the northern Šar-planina). – *XI Kongres geologa Jugoslavije: Petrologija, Geochemija, Tektonika*, 3: 323–338, Tara.
1450. Marković, B. Vujisić, T. Filipović, I., 1958. Geološke prilike okoline Žura i Dragaša. – *Zbornik radova Geološ. instituta „Jovan Žujović“*, X, Beograd.
1451. Marković, M., 1932. Najviši vrhovi Šar-planine. – *Hrvatski planinar*, 5: 155. [In Croatian]
1452. Marković, M., 1932. O vidiku sa Šar-planine. – *Hrvatski planinar*, XIII (12): 379. [In Croatian]
1453. Marković, M., 1955. Od Kačanika na vrh Ljubotena. – *Naše planine*, VII (3): 189–193, 2 figs. Zagreb. [In Croatian]
1454. Marković, M., 1956. Katastrofalne lavine oko Mavrova. – *Naše planine*, VIII (2): 165. [In Croatian]
1455. Marković, M., 1958. Od Tetova preko Šar planine i Koritnika do Prizrena. – *Planinski vestnik*, 4: 231–238, 7 figs. [In Slovenian]
1456. Marković, M., 1961. Šar planina. – *Naše planine*, XIII (12-2): 17–34, 4 figs, 1 tab. Zagreb. [In Croatian]
1457. Марковић, М., 2020. Светионик Србима на путу повратка (У Призрену ускоро почиње обнова цркве Светог Пантелејмона, значајне задужбине Цара Душана). – *Вечерње новости*, 13. јун 2020. Београд.
1458. Марковић, Мила, 2002. Флора српског дела Шар-планине. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–71. [In Serbian]
1459. Марковић, М., Стевановић, Б., 2018. Црква Светог Ђорђа у Речанима, цртежи и фотографски снимци архитектуре и живописа. – Корпус споменика српске средњовековне уметности. Српска академија наука и уметности, Филозофски факултет Универзитета у Београду, 1–86, tabs, figs. [In Serbian, English summary]
1460. Марковић, О., 1968-1971. Остаци манастира Петра Коришког. – *Старине Косова и Метохије*, IV-V: 411–420. Приштина.
1461. Марковић, П., 1993. Пољопривредни атлас Србије. Први том: Дугорочна регионална стратегија агроВИДСТРИЈСКЕ производње Републике Србије. – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде; Одбор САНУ за проучавање села, 1–236, maps. Београд. [In Serbian, English summary]
1462. Marović, M., Toljić, M., Rundić, Lj., Milivojević, J., 2007. Neoalpine tectonics of Serbia. – Serbian Geological Society, Belgrade. 87 pp, 24 maps.
1463. Marsigli, L., 1726. *Danubius Pannonico-Mysicus: Observationibus Geographicis, Astronomicis, Hydrographicis, Historicis, Physicis Perlustrarus et in Sex Tomos Digestus. Tomus Secundus. Hagae: P. Gosse – R.C. Alberts – P. de Hondt.*

1464. Martinčić, A., 1980. Prispevek k poznavanju mahovne flore Jugoslavije II - Šar Planina. [Beitrag zur Kenntnis der Moosflora Jugoslawiens II – Šar planina]. – *Bioloski vestnik*, **28** (2): 87–102. Ljubljana. [In Slovenian, German summary]
1465. Martinčić, A., 2009. Contributions to the Bryophyte flora of Republic of Macedonia. – *Hacquetia*, **8** (2): 97–114, 1 map. [Slovenian abstract and summary]
1466. Martino, V., 1935: Građa za sistematiku jugoslovenskih zečeva [Material for systematics of Yugoslavian hares]. – *Lovac*, Beograd, **40** (11–12): 213–215 (in Serbian).
1467. Martino, V. 1936. Addition to the systematics of the Yugoslavian brown bear. – *Lovac*, **41** (7-40): 168–175. Beograd.
1468. Martino V., 1939. Materiali po ekologiji i zoogeografiji mlekopitaūših Južnoj Serbii [Materials for the ecology and zoogeography of the mammals of southern Serbia]. – *Zapiski russkago nauchnago institutu v Bělgradu / Zapiski russkago naučnago instituta v" Bělgrad*, **14**: 85–106 (in Russian, with a summary in English).
1469. Martino, V., Martino, E., 1933: Novi jež iz Vardarske banovine. – *Prirodoslovne razprave, Ljubljana*, **2**: 56–57. (in Serbian).
1470. Martino, V. and E., 1937. Preliminary Note on Four New Rodents from Körab Mountains. – *Annales and Magazine of Natural History (London)*, **10** (19): 514 – 518.
1471. Martino, V., Martino, E., 1940: Preliminary notes on five new mammals from Jugoslavia. – *Annals & Magazine of Natural History*, **11**: 465–471.
1472. Matevski, V., 1988. Taksonomija i horologija vrste *Thymus albanus* H. Braun u flori Jugoslavije. – Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine. Zbornik radova naučnog skupa "Minerali, stijene, izumrli i živi svijet BiH". 291–299. Sarajevo, BiH.
1473. Matevski, V. (ed.), 2010. Flora na Republika Makedonija, **2** (1). – Macedonian Academy of Sciences and Arts, Skopje.
1474. Matevski, V., 2019. The Genus *Sideritis* L. (Fam Lamiaceae) in the flora of the RN Macedonia. – ЦАНУ, Гласник одељења природних наука, **23**: 221–235, 12 figs. [Serbian Abstract]
1475. Matić, V., 1996. Veliko i Malo Jažinačko jezero. – Mladi istraživači Srbije. Društvo mladih istraživača Instituta za geografiju "Branislav Bukurov". Zbornik radova Šara '95: 37–41. Beograd. [In Serbian]
1476. Matković, P., 1879. Putovanja po Balkanskom poluotoku XVI. veka. – *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*, **XLIX**: 103–164. Zagreb. [In Croatian]
1477. Матвејев, С., 1950. Распрострањење и живот птица у Србији (Ornithogeographia Serbica). – Српска академија наука, Посебна издања, Књига CLXI. Институт за екологију и биогеографију, Књига 3: I–XV+1–362, 53 figs, 2 color figs. [In Serbian, French summary]
1478. Matvejev, S.D., 1955. Le Crave a bec rouge (*Pyrrhocorax pyrrhocorax* Docilis) en Yougoslavie. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **IV 14 (32)**: 1–22, 3 figs, 2 tabs. [Macedonian summary]
1479. Matvejev, S.D., 1957. Matvejev, S.D., 1957. Das Rauhfussshühnerwild (fam. Tetraonidae) im Östlichen Jugoslawien. – *Annuaire de l'Institut pour les recherches scientifiques concernant la chasse de l'anée 1956*, **3**: 5–92.
1480. Matvejev, S., 1961. Biogeografska Jugoslavije, osnovni principi. – Biološki institut N. R. Srbije, 1–232, 46 figs, 1 color map. [In Serbian, English and Russian summary]
1481. Matvejev, A., 1965. Novi podaci o balkanskoj endemičnoj vrsti skakavca *Oropodisma macedonica* Ramme (Orthoptera). – *Glasnik prirodnjačkog muzeja*, **B 20**: 249–260,

Beograd.

1482. Matvejev, S.D., 1973. Predeli Jugoslavije i njihov živi svet. Priručnik za ljubitelje prirode i školske ekskurzije. – Naučna knjiga, 1–324, 245 figs. Beograd. [In Serbian].
1483. Матвејев, С. Д., 1976. Преглед фауне птица Балканског полуострва, I део Детлићи и птице певачице. (*Conspectus avifaunae balcanicae, I: Piciformes et Passeriformes*). – Српска академија наука и уметности, Посебна издања, Књига CDXCI, Одељење природно-математичких наука, Књига 45: 1–365, 86 figs, 1 map. [In Serbian, English summary]
1484. Matvejev, S.D., Puncer, I., 1989. Karta bioma – Predeli Jugoslavije i njihova zaštita / Map of Biomes – Landscape of Yugoslavia and their protection. – Prirodjački muzej, Beograd. Posebna izdanja, 36: 1–7612 maps. Beograd. [In Serbian, English summary]
1485. Mayer, E., 1981. Floristische notizen aus Serbien II. *Podocytisus caramanicus* Boiss. & Heldr. – *Acta botanica croatica*, 40: 233–238. Zagreb.
1486. Mayer, M., Micevski, K., 2008. Zur Taxonomie und Chorologie von *Tulipa scardica* Bornm. – *Feddes Repertorium*, 80 (7-8): 591–598.
1487. Mayrhofer, H., Czeh, D., Kobald, E-M., Bilovitz, P.O., 2016. Catalogue of the Lichenized and Lichenicolous Fungi of Kosovo. – *Herzogia*, 29 (2): 529–554.
1488. Mayrhofer, H., Malićek, J., Rohrera, A., Svoboda, D., Bilovitz, P., 2012: New or otherwise interesting lichenized and lichenicolous fungi from Macedonia. – *Fritschiana* (Graz) 71: 1–35.
1489. Mayrhofer, H., Rohrer, A. & Bilovitz, P. O., 2013. Catalogue of the lichenized and lichenicolous fungi of Macedonia (FYROM). – *Phyton* (Horn, Austria) 53: 23 –72.
1490. Mečeva, R., Štetić, J., Belčeva, 1998: Preliminarna istrazivanja faune sitnih sisara Šar Planine. – *Zastita prirode*, 50: 401–404. Beograd.
1491. Medwenitsch, W., 1956. Zur Geologie Vardarisch-Makedoniens (Jugoslawien), zum Problem der Pelagoniden. – *Sitzungsberichte der Akademie der Wissenschaften mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse*, 165: 397 – 473.
1492. Meha, M., 1998. Harta e Kosovës – Map of Kosova. 1: 200.000. – Rilindja. Prishtinëš.
1493. Мекензи Мјур, Г., Ирби А. П., 1868. Путовање по словенским земљама Турске у Европи. / Travels in the Slavonic Provinces of Turkey-in-Europe / [с енглеског превео Ч. Мијатовић] I–XV+1–545, 1 map. Београд. [In Serbian] [original edition: Muir-Mackenzie, Georgina; Irby, Adelina Paulina (1866). Travels in the Slavonic Provinces of Turkey-in-Europe . London.]
1494. Meleqi, H., 1986. Istorisko-geografski razvoj opštine Dragaš. – Magistarski rad. Univerzitet u Zagrebu, Prirodno-matematički fakultet.
1495. Meleqi, H., 1994. Opoja dhe Gora, vështrim gjeografik. – Dragaš.
1496. Meleqi, H., 2000. Opoja – studim kompleks gjeografik. – Dissertation. Universiteti I Kosovës. Fakulteti i shkencave matematik-natyrore, Sekcioni i gjeografisë. 1–279, 9 figs, 27 maps, 89 tabs. Prishtinë. [In Albanian, English summary]
1497. Meleqi, H., 2013. Disa veçori të Maleve të Sharr. – *Kërkime Gjeografike*, 15: 17–28, 4 figs.[In Albanian, English summary]
1498. Melish, J., 1824. Map of Albania, 1: 865.000, 57 x 33 cm. – Philadelphia.
1499. Melovski, D., 2002. Dnevnite peperutki (Rhopalocera) na Šar Planina. – *Bilt. Istraz. Drust. Student.Biolozi*, 2: 125–138. Skopje.[In Macedonian, English summary]
1500. Melovski, D., 2009. Report on mammals of Shar Planina Mt. – In: “Preparation of trans-boundary protected area Shar Planina Mt. (Final report)”. Balkan Lynx Recovery

- Programme. Macedonian Ecological Society, pp. 81–105. Skopje.
1501. Melovski, D., Ivanov, G., Stojanov, A., Avukatov, V., Trajče, A., Hohxa, B., von Arx, M., Breitenmoser-Würsten, C., Hristovski, S., Shumka, S., Breitenmoser, U., 2012. Distribution and conservation stastus of Lynx (*Lynx lynx balcanicus* Bureš, 1941). – 4th Congress of ecologist of the Republic of Macedonia with international participation and marking 40th anniversary of the Macedonian ecological society. Proceedings, pp.50–60, 2 tabs, 3 figs.
1502. Melovski, Lj., 2008. Valorization of the natural values of Shar Planina and assessment of their market value. – Ministry of Environment and Physical Planning of Republic of Macedonia, Skopje.
1503. Melovski, Lj., 2016. The genus *Dryopteris* (Pteridophyta: Dryopteridaceae) in the flora of the Republic of Macedonia – 30 years after Miceski's flora. – *Прилози, Одделение за природно-математички и биотехнички науки, МАНУ*, **37** (2): 85–93, 3 figs. [Macedonian summary]
1504. Melovski, D., Božinovska, E., 2014. New Records for Four Butterfly Species (Lepidoptera: Papilionoidea & Hesperioidea) in the Republic of Macedonia. – *Journal of Natural Sciences Research*, **4** (7): 40–44, 1 map, 1 fig. Skopje.
1505. Melovski, Lj., Godes, C., 2002. Large Carnivores in the “Republic of Macedonia” (Recognised by Greece as: “The Former Yugoslav Republic of Macedonia”). – In: S. Psaroudas (ed.) Protected areas in the Southern Balkans – Legislation, Large Carnivores, Transborder Areas. – Arcturos and Hellenistic Ministryof the Environment, Physical Planning and Public Works, 81–93, 5 figs, 1 tab. Thessaloniki (Greece).
1506. Melovski, Lj., Hristovski, S., 2015. First records for seven species and one hybrid for the flora of the Republic of Macedonia. – *Šumarski pregled/Forest Review*, **46**: 36–42.
1507. Melovski, Lj., Hristovski, S., Jovanovska, D., 2016. Identification of landscapes in the Republic of Macedonia. In: Markoski, B. (ed.). Study of geodivesity and geological heritage of the Republic of Macedonia and other components of nature (biological and landscape diversity) pp. 261–356. Ministry of Environment and Physical Planning, Skopje.
1508. Меловски, Љ., Христовски, С., Меловски, Д., Колчаковски, Д., Велевски, М., Ангелова, Н., Левков, З., Караделев, М. 2010. Природните вредности на Шар Планина. – Македонско еколошко друштво, 1–81, figs. Скопје. [In Macedonian]
1509. Melovski, Lj., Jovanovska, D., Hristovski, S., 2019. Landscape diversity in North Macedonia, – *Macedonian Journal of Ecology and Environment*, **21** (1-2): 35 – 64, 10 tabs, 7 figs. Skopje.
1510. Melovski, Lj., Matevski, V., Hristovski, S., 2013. Climate change vulnerability in Biodiversity sector. – Ministry of Envriornment and Physical Planning of the Republic of Macedonia United Nations Development Programme Project 00075206 “Third National Report to UNFCCC”, 1–135, Skopje.
1511. Melovski, Lj., Markovski, B., Hristovski, S., Jovanovska, D., Anastasovski, V., Klincharov, S., Velevski, M., Velkovski, N., Trendafilov, A., Matevski, V., Kostadinovski, M., Karadelev, M., Levkov, Z., Kolchakovski, D., 2013. Regional division of the Republic of Macedonia for the needs of biological databases. – *Macedonian Journal of Ecology and Environment*, **15** (2): 81–111.
1512. Melovski, Lj., Velevski, M., Matevski, M., Avukatov, V., Sarov, A., 2012. Using important plant areas and important bird areas to identifay Key Biodiversity Areas in the

- Republic of Macedonia. – *Journal of threatened taxa*, **4**, 13 pp., 3 figs, 4 tabs.
1513. Memeti, A., Janeva, I., 1999. Saprobiological characteristic of Tetovska river (Sharr Mountain, Macedonia). – *Acta Zoologica Bulgarica*, **51**/1: 69–72.
1514. Memeti, A., Rusev, B., Janeva, I., 1998. Die Ephemeroptera- und Plecoptera-Fauna (Insecta) im Einzugsgebiet des Flusses Tetovska/Vardar im Schar-Gebirge in Makedonien. – *Lauterbornia*, **33**: 45–48.
1515. Мемиши, Н., Бауман, Ф., Жујовић, М., 2002. Фенотипске корелације између масе тела и појединих мера телесне развијености у домаће балканске козе. – *Пољопривредне актуелности*, ½: 69–74.
1516. Menczer, K., Veselaj, Z., Hajredini, E., 2018. Kosovo Biodiversity Analysis. – DAI Global, Wisconsin. 100 pp.
1517. Mendl, H., 1984. Limoniidenfange aus Jugoslawien (Diptera, Nematocera, Limoniidae). – *Nachrichtenblatt der bayerischen Entomologen*, **33**: 1–15. München.
1518. Menković, Lj., 1977/78. Glacijalni i nivacioni reljef severozapadnog dela Šar-planine / Glacial and nivation relief of the north-west side of Sara Mt.– *Vesnik Zavoda za geološka i geofizička istraživanja*, A **35/36**: 99–115. Belgrade. [in Serbian, English summary].
1519. Menković, Lj., (1988) 1989. Geomorfološka studija šire oblasti Šar-planine. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Geography. 1–273.
1520. Менковић, Љ., 1990. Геоморфолошке карактеристике. У Динић, Ј. (ed.), Општина Штрпце (Сиринићка жупа), одлике природне средине. – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **37/I**: 41–85. Београд.
1521. Менковић, Љ., 1994. Геоморфолошки односи. In: Лазаревић, Р. (ed.), Шарпланинске жупе Гора, Опоље и Средска: одлике природне средине. – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **40/I**: 47–80. Београд.
1522. Menković, Lj., 1994. Tipovi reljefa. In: Lazarević R. (ed.) Šarplaninske Župe Gora, Opolje i Sredска, pp. 53–79, Srpska Akademija Nauka i Umetnosti, Geografski Institut Jovan Cvijić, Beograd.
1523. Менковић, Љ., 1998. Опоље – морфологија и морфогенеза. – *Зборник радова Географског института „Јован Цвијић“*, САНУ, **47–48**: 27–40, 3 figs. Београд.[In Serbian, English summary]
1524. Menković, Lj., Karović, M., Košćal, M., 1973–1979. Osnovna geološka karta Srbije, 1: 100.000. List K34-66 Prizren. – Savezni geološki zavod, Beograd, 1981.; Laboratorija za metode geološkog kartiranja Rudarsko-geološkog fakulteta, Beograd, 1981. Vojnogeografski institut, Beograd, 1982.
1525. Менковић, Љ., Кошћал, М. & Мијатовић, М., 2003. Геоморфолошка карта Србије 1:500,000. – Београд: Геозавод-Гемини; Смедеревска Паланка: Magic map [Menković, Lj., Košćal, M. & Mijatović, M., 2003. Geomorfološka karta Srbije 1:500,000. Beograd: Geozavod-Gemini; Smederevska Palanka: Magic map]
1526. Menković, Lj., Košćal, M., Milivijević, M. Đokoć, M., 2018. Morphostructure relations on the territory of the Republic of Serbia. – *Bulletin of the Serbian Geographical Society*, **98** (2): 1–28, 1 map [On English and Serbian]
1527. Menković, Lj., Marković, M., Cupkovic, T., Pavlovic, R., Trivic, B. and Banjac, N., 2004. Glacial morphology of Serbia, with comments on the Pleistocene Glaciation of Monte Negro, Macedonia and Albania. Quaternary Glaciations – Extent and Chronology, Elsevier

Ed., 379–38412 figs.

1528. Менковић, М., 2013. Грађанска ношња Срба у Призрену у XIX и првој половини XX века. Музејске колекције као извор за истраживање културе одевања.– Етнографски музеј у Београду, 1–267. [In Serbian, English summary]
1529. Menković, N., Ristić, M., Tasić, S., 1994. Lekovito bilje u funkciji privrednog razvoja Šar-planinskih župa. – *Lekovite sirovne*, Zbornik radova, XIII: 45–50, Posebno izdanje posvećeno Manifestaciji, Dani lekovitog bilja, Brezovica, 25.-28. VIII 1994., Beograd.
1530. Mercator, G., 1589. Antique Atlas: Italiae Sclavoniae, et Graeciae tabule geographice. – Duisburg.
1531. Mercator, G., Blau, W., 1648. Wallachia, Serbia, Bulgaria, Byzantium, [1:2,150,000]. Amsterdam, [1648]. – Walachia, Servia, Bulgaria, Romania / Per Gerardum Mercatorem. Guljelmus Blaeu excudebat, [1: 2.150.000]. [Amstelaedami], [1648].
1532. Meregalli, M., 1985. Revisione del Genere *Plinthus* Germar (Coleoptera: Curculionidae).– *Memorie del Museo Civico di Storia Naturale*, Verona, 5: 1–133.
1533. Mesaroš, G., 1990. Sistematika i istorijska zoogeografija subnivalnih vrsta roda *Otiorhynchus* Germ. u Jugoslaviji (Coleoptera, Curculionidae). – Magistarski rad, Biološki fakultet, Beograd.
1534. Meschnigg, J., 1947. Two new *Bembidion* Latr. from the Balkans. – *Časopis Československé společnosti entomologické*, 44: 91–96.
1535. Мицевски, Б., 1994. Орнитофауна на високопланинските отворени терени на Шар планина. – *Екологија и заштит. Жив. Средине*, 2 (2): 3–11, 1fig, 5 tabs., Скопје. [In Macedonian, English summary]
1536. Micevski, K. 1956: Eine Überprüfung der Verbreitungsgebiete von *Ramonda nathaliae* Panč. et Petrov. und *Ramonda serbica* Panč. in Mazedonien und eine Zusammenfassung der karakteristischen Merkmalen der beiden Arten. – *Godišnjak Skopskof Filozofskog fakulteta / Annuaire de la Faculté de Philosophie de l'Université de Skopje*, 9: 121–142.
1537. Micevski, K. 1978. Retki i nepoznati vidovi za florata na Makedonija. – *Godišen zbornik, Biologija*, 31: 149–163.
1538. Micevski, K., 1983. Die Gattung *Pulsatilla* MILLER in der Flora von Makedonien. – *Ann. Univ. Skopje*, 36: 111–117.
1539. Micevski, K. 1993. Flora na Republika Makedonija I(2). – Makedonska Akademija Nauka i Umetnosti, Skopje.
1540. Micevski, K. 1998. Flora Republike Makedonije I (4). – Makedonska Akademija Nauka i Umetnosti, Skopje. Micevski K. 2001. Flora Republike Makedonije I (5). Makedonska Akademija Nauka i Umetnosti, Skopje.
1541. Мицевски, К. 1994. Високопланинска вегетација на планината Бистра.– Македонска Академија на науките и уметностите. Бистра III. Скопје.
1542. Micevski, K., 1998. Flora na Republika Makedonija, I (4). – Makedonska Akademija na Naukite i Umetnostite, Skopje, 781–1113.
1543. Micevski, K., 2001., Flora na Republika Makedonija, I (5). – Makedonska Akademija na Naukite i Umetnostite, Skopje, 1121–1430.
1544. Micevski, K., 2005. Flora Republike Makedonije I (6). – Makedonska Akademija Nauka i Umetnosti, Skopje
1545. Micevski, N., 2015. An annotated checklist of the butterflies of the National Park “Mavrovo” (Macedonia). – XIXth European Congress of Lepidopterology 27 September – 02 October 2015 Radebeul, Germany.

1546. Micevski, N., Presetnik, P., Micevski, B., Celuch, M., 2014. Contribution to the knowledge of the Macedonian bat fauna. – *Vespertilio*, **17**: 103–114, 1 map, 1 tab.
1547. Michieli, Š., 1963. Beitrag zur Kenntnis der Makrolepidopterenfauna Mazedoniens. – *Acta Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **9** (2): 1–21, 1 fig. [Macedonian summary]
1548. Micevski, K. 2005. Flora Republike Makedonije I (6). – Makedonska Akademija Nauka i Umjetnosti, Skopje.
1549. Michieli, Št., 1963. Beitrag zur Kenntnis der Makrolepidopterenfauna Mazedoniens (S.R. Makedonija). – *Acta Mus. Mac. Scl. Nat.*, **9** (2): 15–32.
1550. Mićić, R. 1996. Značaj građe mezonotuma u taksonomiji rodova *Merodon* Meigen 1803 i *Cheilosia* Meigen 1822 (Diptera: Syrphidae). – Diplomski rad, Univerzitet u Novom Sadu, PMF. Novi Sad. [In Serbian]
1551. Mihajlova, B., 1978. Contribution to the study of fauna of snout beetles (Coleoptera, Curculionidae) of Macedonia. – *Fragmen. Balk.*, **10** (14), 1–234.
1552. Mihajlova, B., 1984. A first contribution toward the study of the Attelabidae (Insecta, Coleoptera) family in Macedonia. – *Fragmenta balcanica*, **12**(7): 73–78. Skopje.
1553. Mihajlova, M., Mihajlov, Lj., 1985. Narodno lečenje na području Paštrika, Koritnika i Šar-planine (okolina Prizrena). – *Narodna zdravstvena kultura u Srbiji*, **18** (6): 40–55, Beograd.
1554. Mihajlova, B., Pešić, S., 2006. On the presence of the genus *Otiorhynchus* (Coleoptera: Curculionidae) in Macedonia. – In: Anniversary Proceedings – Eighty years of achievement by the Macedonian Museum of Natural History (ed. Petkovski, S., Nikolov, Z., Smith, D. & Smith, K.). Macedonian Museum of Natural History, Skopje: 59–64.
1555. Mihajlova, B., Pešić, S., Kotrošan, D., 2008. Otiorhincini (Coleoptera, Curculionidae, Entiminae) in the collection of the National Museum of Bosnia and Herzegovina. – *Archiv Biol. Sci.*, **60** (4): 713–725, 1 tab. [Serbian summary].
1556. Михајловић, Љ., 1978. Први прилог познавању суперфамилије Pyraloidea CP Србије. – САНУ, Зборник радова о фауни CP Србије, **2**: 177–201, 3 tabs. Београд. [In Serbian, English summary]
1557. Mihajlov, M., 1994. Lekovite biljke Sar-planine. – *Lekovite sirovine, Zbornik radova*, XIII, Posebno izdanje posvećeno Manifestaciji Dani lekovitog bilja", Brezovica, 25.-28. VIII 1994., str.: 15–26, Beograd.
1558. Mijatović, M., 1996. A study of Natural Postures on Šar-planina. – *Journal for scientific agricultural research*, **21** (75)
1559. Mijatović, M., 1968. Prilog proučavanju prirodnih pašnjaka na Šar planini (Study of Natural Pastures on Mt. Sar Planina). – *Arhiv za poljoprivredne nauke* (Beograd) **75**: 39 – 53.
1560. Mijović, D., Belij, S., Marinčić, S., 2010. Geonasleđe nacionalnog parka “Šar-planina” (Geoheritage of “Šar-planina Mt” National Park). – *Zaštita prirode*, **61**(1): 61-68, 1 color map, 1 tab. Beograd. [In Serbian, English summary]
1561. Mikšić, R., 1954. Beitrag zur Variabilitäts und Verbreitungskenntnis des *Geotrupes vernalis* L. auf der Balkanhalbinsel. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **II**, **7** (18): 145–157. [Macedonian summary]
1562. Mikšić, R., 1955. Beitrag zur Kenntnis der Scarabaeiden – Fauna von Mazedonien. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **III**, **9** (31): 227–246. [Macedonian summary]
1563. Mikšić, R., 1971. Cerambycidae Jugoslavije. – Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, **5**: 1–175.

1564. Mikšić, R., 1973. Cerambycidae Jugoslavije. – Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, **6**., 154 p.
1565. Mikšić, R., 1985. Cerambycidae Jugoslavije. – Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, **7**., 148 p.
1566. Микулчиќ, И., 1996. Средновековни градини и тврдини во Македонија / Mittelalterliche Städte und Burgen in der Republik Makedonien = Medieval towns and castles in the Republic of Macedonia. – Македонска академија на науките и уметностите, 1–393, 39 figs, 2 maps. Скопје. [In Macedonian, German and English summary]
1567. Milankov, V., 2000. Evolucioni odnosi vrsta ruficornis i aeneus grupa roda *Merodon* Meigen, 1803 (Diptera: Syrphidae). – Dissertation. Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno-matematički fakultet. Institut za biologiju, 1–213, 77 tabs, 36 figs. + App. [In Serbian, English summary]
1568. Milankov, V., Ståhls, G., Vujić, A., 2008. Genetic characterization of the Balkan endemic species, *Merodon desuturinus* (Diptera: Syrphidae). – *Eur. J. Entomol.* **105**: 197–204, 3 tabs.
1569. Milenković, B., Petrović, Z., 1960. Prizren - Problemi Regulacije. – *Zbornik Arhitektonskog Fakulteta Univerziteta u Beogradu*, **V**: 3–40. Beograd.
1570. Миленковић, Б., Петровић, З., 1963. Кућа „Шеху“ у Призрену. – *Архитектура-Урбанизам*, **31**., Београд.
1571. Milivojević, J., Rajić, I., Sevković, N., 1986. Uticaj ishrane na reproduktivne sposobnosti kuja rase nemački ovčar i jugoslovenski ovčarski pas - šarplaninac. – Specijalistički rad. Fakultet veterinarske medicine. Beograd.
1572. Milevski, I., 2015. General geomorphological characteristics of the Republic of Macedonia. – *Geografski razgledi*, **48**: 5–25, 3 tabs, 8 figs. Skopje. [Macedonian summary]
1573. Milevski, I., Temovski, M., Madarász, B., Kern, Z., Ruszkiczay-Rüdiger, Z., 2020. Geomorphometry of the cirques of Shar Mountain: In: *Massimiliano Alvioli, Ivan Marchesini, Laura Melelli & Peter Guth, eds., – Proceedings of the Geomorphometry 2020 Conference, doi:10.30437/Geomorphometry 2020_25*.
1574. Милинковић, М., 1994. Нова археолошка истраживања комплекса Св. Арханђела код Призрена. – Годишњи скуп археолога Србије, Сремски Карловци, 1994. – *Гласник Српског Археолошког друштва*, **11**: 208–224.
1575. Милковић, Д., 2003. Насеља Сиринићке жупе. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–29. [In Serbian]
1576. Millaku, F., Elezaj, I., 2015. *Tulipa luanica* (Liliaceae), a new species from southern Kosovo. – *Ann. Bot. Fennici*, **52**: 315–320, 2 figs., App.
1577. Millaku, F., Elezaj, I. & Berisha, N., 2018. Sympatric area and ecology of some *Tulipa* species in the West Balkan Peninsula – *Thaiszia – J. Bot.*, **28** (1): 035–047.
1578. Millaku, F., Krasniqi, E., Berisha, N. Rehxepi, F., 2017. Conservation assessment of the endemic plants from Kosovo. – *Hacquetia*, **16** (1): 35–47, 1 map, 2 tabs, 18 figs.
1579. Millaku, F., Rehxepi, F., Krasniqi, E., Abdullai, K., Mala, X., 2010. Mediterranean floristic element and its influence in the alliance *Ostryo-Carpinion orientalis* HT, 1954 in Kosovo. – XIII Optima Meeting, March 22–26 2010. Antalya/Türkiye: 102.
1580. Millaku, F., Rehxepi, F., Krasniqi, E., Pajazitaj, Q., Mala, Xh., Berisha, N. 2013. The Red

- Book of Vascular Flora of the Republic of Kosovo.– MESP Prishtine. 2–262 p.
1581. Milojević, B., 1937. Visoke planine u našoj kraljevini. – Državna štamparija. 1–459, 70 figs., 16 photos. Beograd.
1582. Milojević, B., 1939. Les hautes montagnes dans le Royaume de Yougoslavie. 1–286, 63 figs, 6 maps, 12 photos. Beograd.
1583. Милојевић, С. М., 1871. Путопис дела Праве (Старе) Србије.– Београд: Главна српска књижара уз помоћ Српског ученог друштва. I: 1–218.
1584. Милојевић, С. М., 1872. Путопис дела Праве (Старе) Србије.– Београд: Главна српска књижара уз помоћ Српског ученог друштва. II: 1–260.
1585. Милосављевић, М., 2013. Макрозообентос проточних екосистема Сиринићке жупе. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–57. [In Serbian]
1586. Милојевић, С. М., 1877. Путопис дела Праве (Старе) Србије.– Београд: Главна српска књижара уз помоћ Српског ученог друштва. III: 1–240.
1587. Милосављевић, М., 2014. Упоредни преглед броја оболелих од дијабетеса типа I и II код становника општине Штрпце од 2009. до 2013. године. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Мастер рад. 1–77. [In Serbian]
1588. Milosavljević, S., 1928. Bačijanje na Šar-planini. – *Glasnik Skopskog naučnog društva*, III (1): 1–37, 4 figs, Skopje. [In Serbian]
1589. Милосављевић, Саша, 2008. Град Призрен – антропогеографска проучавања. – *Географска истраживања*, 2: 55–63. Приштина. [In Serbian, English summary]
1590. Милосављевић, З., 2019. Водич кроз светиње Шар-планине Призрена и околине. – *Дневник*, 76, 25962 (3. јун 2019). р. 10.
1591. Milosevitch, M.G., 1905. La Turquie d'Europe et le problème de la Macédoine et de la Vieille Serbie : étude d'histoire diplomatique et de droit international. – Dissertation (= Thèse pour le doctorat... / par M. G. Miloševitch,... ; Université de Paris. Faculté de droit)
1593. Milovanović, B., 1950. Geološko-tektonska skica Jugoslavije, Geologija za rudare, deo prvi. Beograd.– Izdavačko preduzeće Saveta za energetiku i ekstraktivnu industriju Vlade FNRJ.
1594. Milovanović, B., Ćirić, B., 1968. Geološka karta SR Srbije, list Prizren, 1: 200.000. – Zavod za geološka i geofizička istraživanja, Beograd.
1595. Milovanović, B., Ćirić, B., 1968. Geološka karta SR Srbije, list Skoplje, 1: 200.000. – Zavod za geološka i geofizička istraživanja, Beograd.
1596. Миловановић Бошко, 2017. Природни фактори колебаља климе у Србији. – Српска академија наука и уметности. Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, 93: 1–150, 113 maps, 54 tabs, 34 grafs. Београд. [In Serbian, English summary]
1597. Милутиновић, Б., 1990. Извоз Призренске свиле у Дубровник у XIV веку. – *Обележја*, XX (2): 145–151. Приштина. [In Serbian]
1598. Мильковић, Е., 2016. Шар-планина под османском влашћу. – Оријенталистичко знамење : сећање на Марију Ђукановић (1923–1983). Рп: 135–144.
1599. Мирчевски, С., 1976. Природна обнова и развој на еловите шуми по планините Бистра и Рудока. – Dissertation, University of Skopje, Faculty of Forestry, 1–251. [In Macedonian]

1600. Mirdita, Z., 1999. O južnoj granici Dardanaca i Dardanije u antici. – *Vjesnik arheološkog muzeja u Zagrebu*, **32-33**: 63–92 + 4 karte
1601. Mirić, Đ., 1966. Die Felsenmaus (*Apodemus mystacinus* Danford et Aiston, 1877 - Rodentia, Mammalia) als Glied der Nagetierfauna Jugoslawiens. – *Mammalian Biology (früher Zeitschrift für Säugetierkunde)*, **31**: 417 – 440.
1602. Mirić, Đ., 1974. Rasprostranjenje risa (*Lynx lynx* L., 1758) na Balkanskom poluostrvu u istorijsko vreme i danas. – *Glasnik Prirodnjačkog muzeja*, **B29**: 51–99, 14 figs. Beograd. [In Serbian, German summary]
1603. Mirić, Đ., 1978. Ausrottungsgeschichte des Luchses auf der Balkanhalbinsel. In Der Luchs-Erhaltung und Wiedereinbrügerung in Europa (ed. U. Wotschikowski), pp. 19–23. Ed. Bernhard, Mammendorf, Germany.
1604. Mirić, Đ., 1981. The *Lynx* populations of the Balkan Peninsula. – Serbian Academy of Sciences and Arts, Separate Editions, Belgrade. Vol. DXXXIX, **55**: 1–154.
1605. Мишић, В., 1984. Развојне вегетацијске серије у рефугијумима СР Србије. – In: Јанковић, М., Јовановић, Б., Јовановић, Р., Којић, М., Мишић, В. (Eds) Вегетација СР Србије, Општи део, I: 247–290, tabs, figs [In Serbian, English summary]
1606. Мишић, В., 1997. Ред шума букве, *Fagetalia sylvatica* Pawl., 1928 Подред шума мезијске букве, *Fagenalia moesiaca* B. Jov., 1986. – In: Сарић, М. (ed.) Вегетација СР Србије, Шумске заједнице II (1): 158–270. САНУ, Београд. [In Serbian, English summary]
1607. Мишић, В., Динић, А., 2006. Субалпска и алпска жбунаста вегетација *Vaccinio-Piceetea* Br.-Bl. Et al. 1939 emend. Zupančič (1976) 2000. – In: Шкорић, Д. (ed.) Вегетација СР Србије, Шумске заједнице II (2): 259–274. САНУ, Београд. [In Serbian, English summary]
1608. Мишић, С., 2000. Хидрографија српских земаља на старим географским картама. – *Гласник Историјског архива*, **34**: 41–52, 2 maps. Ваљево. [In Serbian, English summary]
1609. Мишић С., 2010. Призрен, Лексикон градова и тргова средњовековних српских земаља – према писаним изворима, Београд: 218–222. [Mišić S., Prizren, Leksikon gradova i trgova srednjovekovnih srpskih zemalja – prema pisanim izvorima, Beograd 2010: 218–222]
1610. Мишић, С., 2015. Друштвена структура Призрена у 14. веку. – *Зборник радова у част академику Десанки Ковачевић Којић*, Академија наука и умјетности Републике Српске, X (38): 319–325. [In Serbian, English summary]
1611. Mitkova, T., Markoski, M., 2019. A review of the genesis, evolution and classification on the soils formed on limestone and dolomites in the Republic of Macedonia. – *Прилози, Одделение за природно-математички и биотехнички науки, МАНУ*, **40** (1): 63–72. *Contributions, Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences, MASA*, **40** (1): 63–72, 5 figs. [Macedonian summary]
1612. Младеновић, А.Д., 1940. Јужна Србија. Вардарска бановина у речи, слици и броју.
1613. Младеновић, И., 2019. Пролећна фауна совица Сиринићке жупе, представници пет подфамилија у оквиру fam. Erebidae Leach, [1815], и fam. Noctuidae Latreille, 1809 (Insecta, Lepidoptera). – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Мастер рад. 1–42. [In Serbian]
1614. Младеновић, Р., 2001. Говор шарпланинске жупе Гора. – *Српски дијалектолошки*

зборник, LXVIII: 1–605. Београд [In Serbian, French summary]

1615. Mladenović, R., 2002. The speech of Goranies. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts, — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. 51: 1–105).
1616. Mladenović, R., 2005. Dijalektološko istraživanje Sirinića, Život u enklavi. — *Liceum*, 9: 167–192. Kragujevac.
1617. Mladenović, R., 2007. The Sirinička Župa: Štrpcе Municipality –Historical Background and Current Field Research. In: Bataković, D. (ed.) Kosovo and Metohija. Living in the Enclave. 155–175. Beograd.
1618. Младеновић, Р., 2016. Лингвогеографски положај и дијалекатска индивидуалност сиринићког говора. — *Јужнословенски филолог*, LXXII (3–4): 67–91. Београд. [In Serbian, English summary]
1619. Младеновић, С., 2014. Средњовековни поседи манастира Хиландара на Косову и Метохији. — *Црквене студије*, 11: 309–332. Ниш. [In Serbian]
1620. Mlynár, Zd., 1977. Revision der Arten und Unterarten der Gattung *Molops* Bon. (S. str.) (Coleoptera: Carabidae). — *Folia entomologica hungarica*, Supplement, 30: 3–150, 370 figs. [German summary]
1621. Mnemosyne, 2003. Финални извештај, пројекат заштите природног и културног наслеђа у Метохији, јул 2001 – јун 2002, Београд.
1622. Mojsilović, S., 1961. Dijabaz-roznacka formacija sevemog oboda Sar-planine. – III Kongres geologa FNRJ, I: 137–144, Beograd.
1623. Molè, V., 1965. Umetnost južnih Slovanov. – Slovenska matica. Ljubljana. 1–601, 412 figs [In Slovenian, French summary]
1624. Montanes, F., Mills, A., Wik, S. (Eds) 2005. Protection and Preservation of Cultural Heritage in Kosovo – Consolidated Summary. International Donors Conference organized by UNESCO in cooperation with United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK), Council of Europe, European Commission, Paris, 13 May 2005. Pp. 1–45, figs.
1625. Морина, А., 19076. Географске карактеристике насеља призренског Хаса. – *Земља и људи*, 26. Београд. [In Serbian]
1626. Morina, I., 2019. Izveštaj o stanju prirode 2015–2017. – Ministarstvo sredine i prostornog planiranja, Kosovska agencija za zaštitu sredine, Kosovski institut za zaštitu prirode, 1–164, tabs, figs, Priština. [In Serbian]
1627. Мошин, В., Ђирковић, С., Синдик, Д. (Eds.), 2011. Хрисовуља краља Стефана Уроша II Милутина Призренској епископији па Љевиши. – In: Зборник средњовековних ћириличних повеља и писама Србије, Босне и Дубровника 1186–1321. САНУ, Историјски институт, Извори за српску историју, књ. 9, Ђирилички извори књ. 1: 1–652. Београд. [In Serbian]
1628. Mršić, N. 1991. Monograph on earthworms (Lumbricidae) of the Balkans I, II. – Slovenska Akademija Znanosti in Umetnosti Razred za Naravoslovne Vede, Opera, 31, Ljubljana, pp. 757.

1629. Mukaetov, D., Blinkov, I., Poposka, H., 2019. Dynamic of land degradation neutrality baseline indicators on the Republic of Macedonia.—*Приложи, Одделение за природноматематички и биотехнички науки, МАНУ*, **40** (1): 63–72. *Contributions, Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences, MASA*, **40** (1): 39–51, 9 figs. 7 tabs. [Macedonian summary]
1630. Müller, J.G., 1917. Zur Kenntnis der Gattung *Molops* (Coleopt., Carabidae) (Mit besonderer Berücksichtigung der in Albanien und Montenegro vor. kommenden Arten und Rassen). — *Entomologischen Mitteilungen*, **6**: 347–354.
1631. Müller, J.G., 1936. Neue Carabiden von der Balkanhalbinsel (*Molops*, *Tapinopterus*, *Zabrus*, *Deltomerus*). — *Entomologisches Nachrichtenblatt*, **10**: 103–110.
1632. Müller, J., 1837. Nahia Pečská, Diakovská i Prizrenská. — Map.
1633. Müller, J., 1844. Albanien, Rumelien und die österreichisch-montenegrinische Gränze oder statistisch-topographische Darstellung der Paschaliks Skutari, Priserend, Ipek, Toli-Monastir, Jakova, Tirana, Kavaja, Elbassan und Ohrida, so wie des Gränzdistricts von Budua in Österreichisch-Albanien ; nach eigenen Beobachtungen dargestellt. — Calve, I–XII+1–103. Prag.
1634. Murányi, D., 2008. A Kárpát-medence és Balkán álkérész (Plecoptera) faunájának taxonomia problémái, állatföldrajzi vizsgálata. — Dissertation. Eötvös Loránd Tudományegyetem, Állatrendszertervi és Ökológiai Tanszék Biológia Doktori Iskola Iskolavezető: Dr. Erdei Anna akadémikus, egyetemi tanár Zootaxonómia, állatökölögia, hidrobiológia Doktori Program Programvezető: Dr. Dózsa–Farkas Klára egyetemi tanár, az MTA Doktora. 1–149, tabs, maps, figs. [In Hungarian]
1635. Murányi, D., 2013. Further contribution to the earwig and termite (Insecta: Dermaptera et Isoptera) fauna in Macedonia. — *Folia Historico naturalia Musei Matraensis*, **37**: 43–46. Budapest.
1636. Murányi, D., Kovács, T., Orci, K. M., 2016. Contribution to the taxonomy and biology of two Balkan endemic *Isoperla* Banks, 1906 (Plecoptera: Perlodidae) species. — *Zoosymposia*, **11**: 073–088, 1 tab., 7 figs.
1637. Murati, E., Karadelev, N., Rusevska, K., Veselaj, Z., 2018. Kërpudhat e larta në Kosovë – përhapja e tyre, larmia dhe ekologjia (Higher fungi in Kosovo – their distribution, diversity and ecology). — *Konferenca Shqiptare e Biologjisë & Mjedisit /Albanian Conference of Biology and Environment (KShBM / ACBE 2018), Libri I abstrakteve/Abstract Book*, pp. 50–51.
1638. Murati, M., 1976. Lihenološka istraživanja Šar planine. — Dissertation. Prirodoslovno-matematički fakultet Univerziteta u Zagrebu. 1–193. [In Croatian]
1639. Murati, M., 1979. Utjecaj reakcije supstrata na rasprostranjenost lihenoflore Šar Planine (Influence de la réaction du substrat a l'extension de la lichenoflore sur la montagne de Chara). — Drugi kongres ekologa Jugoslavije (Second congress of ecologists of Yugoslavia) Zadar –Plitvice, Knjiga **1**: 837–841. — Zagreb: Savez društava ekologa Jugoslavije (The association of ecological societies of Yugoslavia).
1640. Murati, M., 1984. Neki podaci o vezanosti lichenoflore Šar-planine. — III Kongres ekologa Jugoslavije, **2** (1): 259–264.
1641. Murati, M., 1985. Prilog poznavanju lichenoflore Cerepašine – Zbornik radova Simpozijuma Stogodišnjica Flore, okoline Niša, Niš, pp. 33–40.
1642. Mura, G., Zarattini, P., Petkowski, S., 2002. Morphological Variation among *Chirocephalus Diaphanus Carinatus* Populations (Anostraca) from the Balkan Area. —

Journal of Crustacean Biology, **22** (1): 162–172, 6 figs, 1 tab.

1643. Murányi, D., 2007. New and little-known stoneflies (Plecoptera) from Albania and the neighbouring countries. – *Zootaxa*, **1533**: 1–40.
1644. Murányi, D., Kovács, T., Márk Orci, K., 2016. Contribution to the taxonomy and biology of two Balkan endemic *Isoperla* Banks, 1906 (Plecoptera: Perlodidae) species. – *Zoosymposia* **11**: 073–088, 1 tab., 7 figs.
1645. Murati, M., 1979. Utjecaj reakcije supstrata na rasprostranjenost lihenoflore Šar planine. – Drugi kongres ekologa Jugoslavije, I: 837, Zadar-Plitvice. [In Croatian]
1646. Murati, M., 1984. Neki podaci o vezanosti lihenoflore Šar-planine. – III Kongres ekologa Jugoslavije. Zbornik radova, 259–264. Sarajevo.
1647. Murati, M., 1985. Prilog poznavanju lihenoflore Ceripašine. – Zbornik radova Stogodišnjica flore okoline Niša, 33–40. Niš.
1648. Murati, M., 1992-1993. Flora lišajeva (The Lichen Flora). – **1**: 1–397 & **2**: 1–292, Univerzitet u Prištini, Viša pedagoška škola "Bajram Curi" Đakovica,
1649. Murati, M., 1993. Novi podaci o lihenoflori Ljubotena. – III Simpozijum o flori jugoistočne Srbije, Zbomik rezimea, lzd. Tehnoloski fak. Univ. u Nišu, Leskovac, Pirot, str. 16.
1650. Murbeck, S., 1930. Die in den Sammlungen der Universität zu Beograd enthaltenen Jugoslavischen *Verbascum*-Formen. – Гласник Ботаничког завода и баште Универзитета у Београду, **1** (3): 215–228.
1651. Mustafa, B., 2011. Ekološki profili vrsta/zajednica biljaka i mape raspodele određenih zajednica biljaka i interesantne vrste staništa u opštini Dragaš. Izveštaj UNDP, 21 strana i aneksi.
1652. Mustafa, B. i Ibrahim, H., 2009. Procena uslova biodiverziteta u opštini Dragaš i preporuke za pravnu zaštitu – Izveštaj UNDP, decembar
1653. Mustafa, B., Hajdari, A., Hoxha, E., Zhushi F., Veselaj Z. 2008. Potential areas of biodiversity for the Ecological Network Natura 2000 in Kosovo. – International Conference on Biological and Environmental Science. Tiranë.
1654. Mustafa, B., Hoxha, E. 2001. Some characteristics of flora and vegetation of Sharr mountain and their protection. – *Studime Biologjike*, **5-6**. Tiranë.
1655. Mustafa, B. et al., 2009. EU održivo upravljanje šumama – preliminarna identifikacija lokaliteta Natura 2000 za Kosovo.
1656. Mustafa, B., Hajdari, A., Pieroni, A., Pulaj, B., Koro, X and Quave C. L., 2015. A cross-cultural comparison of folk plant uses among Albanians, Bosniaks, Gorani and Turks living in south Kosovo. – *Journal of Ethnobiology and Ethnomedicine*, **11** (1): 39.
1657. Mustafa, B., Hajdari, A., Pruthi, V., 2011. Distribution of scientific, economically important and endangered plant species and associations in Dragashi Region-Kosovo. – *Research*, **19**: Kosovo Academy of Sciences and Arts. Prishtina.
1658. Mustafa, B., Hajdari, A., Veselaj, Z., Beadini, N., Ibrahim, H., Mustafa, N., Morina, I., 2013. Extension of the National Park "Sharri" Boundaries, significant action for preservation of natural values. – *Natura Montenegrina*, **12** (3–4): 607–616, 2 figs.

N (H)

1659. Nadyeina, O., 2010. A contribution to the taxonomy of the genus *Rinodina* (*Physciaceae*, lichenized Ascomycotina) using combined ITS and mtSSU rDNA data. – *Lichenologist*. 2010 September ; **4** (5): 521–531, 1 fig.

1660. Nadyena, O., Grube, M., Mayrhofer, H., 2011. A contribution to the taxonomy of the genus *Rinodina* (*Physciaceae*, lichenized Ascomycotina) using combined ITS and mtSSU rDNA data. – *Lichenologist*. 2010 September ; **42** (5): 521–531, 1 fig., 1 tab..
1661. Nahirnić, A., Beshkov, S., 2018. Novelties in the fauna of the subfamily Zygaeninae (Lepidoptera: Zygaenidae) of Albania and the Republic of Macedonia. – *Acta Zoologica Bulgarica*, **70** (4): 465–468. Sofia.
1662. Nahirnić, A., Jakšić, P., Tarmann, G., 2011. Notes on *Zygaena* Fabricius, 1775 on the Balkan Peninsula (Insecta, Lepidoptera, Zygaenidae). – *Acta entomologica slovenica*, **19** (2): 145–154, 13 figs, 3 maps. [Slovenian abstract]
1663. Nahirnić, A., Tarmann, G., Jakšić, P., 2012. Zygaenidae (Lepidoptera) in the collections in the Natural History Museum in Belgrade (Serbia). – *Bulletin of the Natural History Museum*, **5**: 73–94, 3 figs. [Serbian summary]
1664. Nakov, T., Pavlovska, O., Lokvenec, N., Novevska, M., Levkov, Z. & Krstić, S., 2002. Distribution of taxa from genera *Navicula* sensu lato, *Cymbella* sensu lato and *Pinnularia* (Bacillariophyta) on Sar Planina Mt. – *Bulliten of the Biology Student's Research Society*, **2**: 11–36.
1665. Налетоски, А., Дроздовски, И., 1984. Стандардни мерки на југословенскиот овчарски пес - шарпланинец што живее на подрачјето на СР Македонија. – *Македонски ветеринарен преглед*, **13** (1): 67–76.
1666. Nastov, Z., Cilkovska, M., Skandeva, M., Karadelev, M., 1996. Prilog kon poznavanjeto na makromicetnata komponenta na Šar planina. – *Bull. Biol. Stud. Res. Soc.*, **1**: 39–43. Skopje.
1667. Navoev, P.E. Universalna karta Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca : prema statističkim i kartografskim oficjalnim podatcima iz 1922 god. [Kartografska grada] / pripredio P. E. Navoev. – 1: 1.250.000. – Beograd : Sveslovenska knjižara M. J. Stefanović i drug, [192?]. - 1 geogr. karta : u bojama ; 56 × 68 cm na listu 6 5× 77 cm („Državne granice obeležene su na osnovu oficjalnih podataka iz 1922. god., a prema ugovorima o miru u Rapalu Trianonu i St. Žermenu“).
1668. Necip, P.A., 1978. Kurulusunun 100. Yıldönümünde Prizren Arnavut Birligi, 1878-1978.= Lidhja Shqiptare e Prizrenit, 10 Haziran 1878-1978. – Çagdas Basimevi, 1–192, Ankara. [In Turkish and Albanian.]
1669. Nedeljković, Z., Ricarte, A., Šašić-Zorić, Lj., Đan, M., Obreht-Vidaković, D., Vujić, A., 2018. The genus *Xanthogramma* Schiner, 1861 (Diptera: Syrphidae) in southeastern Europe, with descriptions of two new species. – *Can. Entomol.* **150**: 440–464, 45 figs.
1670. Nedeljković, Z., Vujić, A., Radenković, S., Šimić, S., 2003. The genus *Volucella* Geoffroy, 1764 (Diptera, Syrphidae) on the Balkan Peninsula. – *Acta entomologica serbica*, **8** (1–2): 41–55, 5 figs. [Serbian summary]
1671. Nedeljković, Z., Vujić, A., Ricarte, A., Radenković, S., Šimić, S., 2010. New data on the genus *Syrphus* Fabricius, 1775 (Diptera, Syrphidae) from the Balkan Peninsula including the first record of *Syrphus nitridifrons* Becker, 1921. – *Acta entomologica serbica*, **15** (1): 91–105, 4 figs. [Serbian summary]
1672. Ненадовић, Д., 1967. Душанова задужбина Манастир светих Архангела код Призrena. – Научно дело, I–XCIV+1–109. Београд. [In Serbian]
1673. Ненадовић, С., 1952. Рестаурација цркве Богородице Љевишке у Призрену. – *Зборник заштите споменика културе*, **3** (1): 39–50. [In Serbian]
1674. Ненадовић, С., 1956. Призренске таванице. – *Гласник Музеја Косова и Метохије*, **I**:

- 289–293. Приштина. [In Serbian]
1675. Ненадовић, С., 1961. Кућа у Призрену. –*Старине Косова и Метохије*, I: 219–257. Приштина. [In Serbian]
1676. Ненадовић, С., 1963. Богородица Љевишка: Њен постанак и њено место у архитектури Милутиновог времена. –Народна књига. Београд. [In Serbian]
1677. Ненадовић, С., 1966. Душанова задужбина манастир св. Арханђели код Призрена. – САНУ; Споменик, CXVI (18), Београд. [In Serbian]
1678. Ненадовић, С., 1968–71. Конзервација рушевина манастира Светих Арханђела код Призрена. – *Старине Косова и Метохије*, IV–V: 401–408+27 figs. [In Serbian]
1679. Ненадовић С., 2005. Два питања у вези са призренским споменицима: Цркве Богородице Љевишке и Светих Арханђела и цамије Синан-паше. – Косовско-Метохијски зборник 3, САНУ, Међуодељенски одбор за проучавање Косова и Метохије, Београд.
1680. Neri, P., 2017. Descrizione di *Bembidion (Ocyturanes) iacobi* n. sp. di Macedonia e Grecia, e chiave d'identificazione dell'sottogenere nella Penisola Balcanica (Insecta: Coleoptera: Carabidae: Bembidiina). – *Quaderno di Studi e Notizie di Storia Naturale della Romagna Quad. Studi Nat. Romagna*, 45: 75–86, 3 tabs with 11 figs. [In Italian, English abstract]
1681. Несторовски, И., 1969. Тектоника на планините Бистра, Стогово и Кораб со Дешат. – Географски Разгледи, 26–27. Скопје.
1682. Nestorovski, I., 1974. Tektonski-geomorfoloski karakteristiki na glavnite planini vo Zapadna Makedonija. – *Zbornik IX Kongresa geografa Jugoslavije*, str. 123–132, Sarajevo
1683. Несторовски, И., Паскалев, В., 1972. Појави на талк на Шар планина – Тетовско. – Географски разгледи, 10. Скопје.
1684. Нешић, Б., 2007. Антропогеографске карактеристике Шарпланинских жупа: Гора, Опόље и Средске. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–60. [In Serbian]
1685. Nešić, D., Belij, S., 2014. Some observations about solifluctional scars as recent phenomena on the lower altitudinal limit on the periglacial climalzonal belt. – *Glasnik Srpskog geografskog društva*, XCIV (4): 59–76, 6 figs [Serbian summary].
1686. Нешковић, Д., 2018. Призрен – приче из града споменика српства. – Connect Online Studio, Београд, 1–80.
1687. Neubert, E., 2014. Revision of *Helix* Linnaeus, 1758 in its eastern Mediterranean distribution area, and reassignment of *Helix godetiana* Kobelt, 1878 to *Maltzanella* Hesse, 1917 (Gastropoda, Pulmonata, Helicidae). – *Contributions to Natural History*, 26: 1–200, 3 tabs, 273 figs.
1688. Neugebaure, V. & Vig, Đ., 1962. A Contribution to the Knowledge of the Soils of Metohija. Prilog poznavanju земљишта Метохије. – *Zemljiste i biljka*, 1–2: 187–232, 3 tabs, 1 map. Beograd.
1689. Niewiadowski, Z., Diku, A., Krasniqi, E., Melovski, Lj., Hristovski, S., 2010. Feasibility Study on establishing a transboundary protected area Sharr/Šar Planina – Korab – Dešat/Deshat. UNEP Vienna - ISCC., 1–132, figs, tabs, maps.
1690. Niketić, M., 1994. *Cerastium neoscardicum*, a new species of Ser. Alpina from Mt Shar-planina, Serbia. – Гласник Института за ботанику и ботаничке баште

Универзитета у Београду, **26-27**: 63–70, 5 figs. [Serbian summary]

1691. Niketić, M., 2008. Survey of some rare and endangered plants in Serbia with new chorological data. – *Bulletin of the Natural History Museum*, **1**: 113–148, 6 maps. [Serbian summary]
1692. Niketić, M., 2010. Novi taksoni za floru cvetnica Srbije i susednih područja. – *10th Symposium on the Flora of Southeastern Serbia and Neighbouring regions, Vlasina 17 to 20 June 2010, Abstracts*, pp. 32–33.
1693. Никетић, М., 2012. 15. *Cerastium* L. Sp. Pl.: 438 (1753) – Тичинци, птичје траве. – In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука. Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, **2**: 270–334, XXXVI–XLI tabs, maps. Београд. [In Serbian]
1694. Niketić, M., Cikovac, P., Barina, Z., Pifko, D., Melovski, Lj., Duraki, Š., Tomović, G., 2015. *Viola chelmea* and *Viola jooi* (Violaceae) new species for the flora of Serbia and their distribution in the Balkan Peninsula and the Carpathians. – *Bulletin of the Natural History Museum*, **8**: 49–74, 8 figs. [Serbian summary]
1695. Никетић, М., Стевановић, В., 2012. 19. *Heliosperma* (Rchb.) Rchb. – In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука. Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, **2**: 342–357, XLIII, maps. Београд. [In Serbian]
1696. Никетић, М., Стевановић, В., 2012. 22. *Atocion* Adans. Fam. Pl. 1: 254 (1763), non *Silene* sect. *Atocion* Otth in DC., Prodr. 1: 383 (1824); Incl.: *Silene* sect. *Rupifraga* Otth. op. Cit.: 375 (1824); *Silene* subser. *Compactae* Boiss., Fl. Orient. 1: 559 (1867); *Silene* ser. *Brachyanthae* Rohrb. Monogr. Gatt. *Silene*: 74 (1868); *Silene* sect. *Compactae* (Boiss.) Schischk. In Komarov & Schischk., Flora SSSR, **6**: 615 (1936). Сивкасти пузавци. In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, **2**: 361–368, tab XLIV, map 70. Београд. [In Serbian]
1697. Никетић, М., Стевановић, В., 2012. 24. *Silene* L. Sp. Pl.: 416 (1753) – Пузавци. – In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, **2**: 372–469, tabs XLV –LVI, maps. Београд. [In Serbian]
1698. Niketić, M., Šiljak-Yakovlev, S., Frajman, B., Lazarević, M., Stevanović, B., Tomović, G., Stevanović, V., 2013. Towards resolving the systematic of *Cerastium* subsection *Cerastium* (Caryophyllaceae): a cytogenetic approach. – *Botanical Journal of the Linnean Society*, **172** (2): 205–224.
1699. Niketić, M., Tomović, G., 2008. Survey of some rare and endangered plants in Serbia with new chorological data. – *Bulletin of the Natural History Museum*, **1**: 113–148. Beograd.
1700. Niketić, M., Tomović, G., Melovski, Lj., Stevanović, V., Matevski, V., 2014. New species for the vascular flora of Republic of Macedonia and their distribution in the Balkan Peninsula. – *Botanica serbica*, **38** (1): 57–67, 6 figs. [Serbian summary]
1701. Niketić, M., Tomović, G., Perić, R., Zlatković, B., Anačkov, G., Djordjević, V., Jogan, N., Radak, B., Duraki, Š., Stanković, M., Kuzmanović, N., Lakušić, D., Stevanović, V., 2018. Material on the Annotated Checklist of Vascular Flora of Serbia. Nomenclatural, taxonomic and floristic notes. – *Bulletin of the Natural History Museum*, **11**: 101–180, 37 figs. [Serbian summary]
1702. Nikolajewitsch, B., 1902. Die Kirchliche Architektur der Serbien im Mittelalter. – Dissertation. Erlangung der Doktorwürde an der hohen philosophischen Fakultät der

- Ruprecht-Karls Universität zu Heidelberg. 1–68, 2 tabs.
1703. Nikolić, B., Ristić, M., Bojović, S., Krivošej, Z., Matevski, V., Marin, P., 2015. Population Variability of Essential Oils of *Pinus heldreichii* from the Scardo-Pindic Mountains Ošljak and Galičica. – *Chemistry & Biodiversita*, **12**: 295–308, 6 figs, 3 tabs.
1704. Nikolić, D., 1952. Prilog poznavanju kvaliteta vune šarplaninskog soja ovaca (A Study of the Wool Quality of the Sar Planina Sheep Strain) — *Arhiv za poljoprivredne nauke*, **10**. Beograd.
1705. Николић, Десанка, 1995. Етнокултурни стереотипи становника Горе и Средачке жупе. – САНУ, Географски институт „Јован Цвијић“, Шарпланинске жупе Гора, Ополье и Средска. Београд.
1706. Nikolić, F., 1981. Catalogus faunae jugoslaviae. III/4 Aranea. – Consilium academiarum scientiarum rei publicae socialisticae foederative jugoslaviae. Ljubljana. 1–135.
1707. Николић, Ј., 2003. Језера Шар планине. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–33. [In Serbian]
1708. Николић, М., 1972. Карта Србије Ђакома Кантелија да Вињоле из 1689 године. – *Историјски часопис*, **XIX**: 101–133. Београд.
1709. Nikolić, N., Popović, S., Vidaković, D., Subakov Simić, G., Krizmanić, J., 2020. Genus *Humidophila* from caves in Serbia with an improved detailed description of rare *H. brekkaensoides*. – *Arch Biol Sci.*, **72** (2): 279–289.
1710. Nikolić, T. R., 1912. Glacijacija Šar-planine i Koraba. (Glaciation of the Šar-planina and Korab Mountains) (In Serbian). – *Glasnik Srpskog geografskog društva*, **1** (1): 72–78, Beograd.
1711. Nikolić, T. R., 1912. Penjanje na Šar Planinu. – *Glasnik Srpskog geografskog društva*, **1** (1): 112–113, Beograd. [In Serbian]
1712. Nikolić, T. R., 1914. Širenje Arnauta u Srpske zemlje. – *Glasnik Srpskog geografskog društva*, **I**: 112–113. Beograd.
1713. Николић, Серафим, 1991. Дуборез у кући за становање у Призрену. – *Гласник Башина*, **2**, Институт за проучавање културе Срба, Црногораца, Хрвата и Муслимана, Приштина
1714. Николић, Серафим, 1992. Обнова манастира Свети Арханђели код Призrena. – Посебно издање, РЗЗСК, Београд,
1715. Николић, Серафим, 1992. Однос величине, облика и ритма прозора на призренској кући за становање. – *Изградња*, **8**: 19–22. Београд.
1716. Николић, Серафим, 1993. Црква Сете Петке у Средској, Архитектонска анализа и предлог обнове. – *Гласник Друштва Конзерватора Србије*, **17**: 93–98. Београд.
1717. Николић, С., 1994. Шарпланинске жупе Гора, Ополье и Средска и њихове границе, In: Шарпланинске жупе: Гора, Ополье и Средска, одлике природне средине, САНУ, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, књига **40/I**, Београд, 1994. 15–26.
1718. Николић, Серафим, 1996. Брезовица – топографско туристичка карта, 1: 50.000. – Brezovica : Inex - Ski centar, (Beograd: Izdavačka ustanova zavod za kartografiju Geokarta)
1719. Николић, Серафим, 1999. Урбана архитектура Призrena, Пећи и Приштине и њени традиционални и национални елементи. – *Баштина*, **9-10**: 255–267, Институт за српску културу, Приштина-Лепосавић. [In Serbian, English summary]

1720. Николић, Срећко, 1956. Брезовица (пример преобрађаја насеља). – Природно-математички факултет, Географски завод, *Зборник радова*, III: 39–52, 7 figs. Београд. [In Serbian, French summary]
1721. Nikolić, S., 1970. Šar-planina. – *Zemlja i ljudi*, XII: Beograd.
1722. Nikolić, S., 1994. Prostorna diferenciranost Šar planine In: Lazarević, R. (ed.) *Šarplaninske Župe Gora, Opolje i Sredска*, pp.15-16, – Srpska Akademija Nauka i Umetnosti, Geografski Institut Jovan Cvijić, Beograd.
1723. Николић, С., 1994. Шарпланинске жупе Гора, Опоље и Средска и њихове границе, "Шарпланинске жупе Гора, Опоље и Средска- Одлике природне средине", Посебна издања Географског института САНУ, 40/1, Београд.
1724. Nikolić, S., 1994. Nacionalni park Šar-planina. – In: Nikolić, S. (ed.), 1994. Zaštita prirode i turizam u nacionalnim parkovima SR Jugoslavije. Kolašin, 23. - 25. X 1992., p.: 222–228, Zavod za zaštitu prirode Srbije, Beograd.
1725. Nikolić, S., 1994. O problemu razgraničenja Republike Srbije u BJR Makedonije na prostoru Šar-planine; Osnovni principi razgraničenja drzava. – *Zbornik radova Vojnogeografskog instituta*, 227–235. Beograd.
1726. Николић, С., 1998. Призрен од средњег века до савременог доба: (Урбанистичко архитектонски развој). – Графика, Призрен.
1727. Николић, С., 1998-1999. Урбана архитектура Призрена, Пећи и Приштине и њени традиционални и национални елементи. – *Баштина*, 9-10: 255–267. Приштина. [In Serbian, English summary]
1728. Николић, В., 1961. Природа у веровањима и обичајима у Сретачкој жупи. – *Гласник Етнографског института САНУ*, IX-X: 113–137. [In Serbian]
1729. Николић, В., 1972. Ред Primulales, Фам. Primulaceae Vent. 1794. Tab. 2: 285. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, Београд. III: 478–502, tabs. XCIV – XCIX. Београд. [In Serbian]
1730. Николић, В., 1973. Фам. Apiaceae Lindley Umbelliferae Juss. 1789. Gen. Plant.: 218. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, Београд. V: 183–349, tabs. XXVIII – LXXI. Београд. [In Serbian]
1731. Николић, В., 1974. Род *Verbascum* L., 1754. Gen. Pl., ed. 5: 83; Murb. 1933. Monogr. Gatt. Verb.,: 45. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, Београд. VI: 101–155, tabs. XX – XXXII. Београд. [In Serbian]
1732. Николић, В., 1974. 4. Род *Scrophularia* L, 1754. Gen. Pl. Ed. 5: 271. *Ceramanthe* Dumort. 1834. Not. Scrophul.: 7. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, Београд. VI: 162–171, tab. XXXIV. Београд. [In Serbian]
1733. Николић, В., 1974. 10. Род *Limosella* L 1754. Gen. pl. ed. 5: 280. – Водушка, блатница. In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, Београд. VI: 174–221, tabs. XXXVI – XL. Београд. [In Serbian]
1734. Николић, В., 1974. 10. Род *Globularia* L 1753. Spec. pl. ed. 1: 95: 1754. Gen. pl. ed. 5: 42. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, Београд. VI: 313–315, tab. L. Београд. [In Serbian]
1735. Николић, В., 1976. Ред Juncales. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење

природно-математичких наука, Флора СР Србије, Београд. **VIII**: 116–151, tabs. XIV–XVII Београд. [In Serbian]

1736. Nikolić, V., Diklić, N., 1975. Novi podaci o nalazištu biljnih vrsta u Srbiji (V). – *Гласник Природњачког музеја*, серија Б **30**: 15–22. Београд. [In Serbian, German summary]
1737. Nikolić, V., Diklić, N., 1977. Novi podaci o nalazištu biljnih vrsta u Srbiji (VI). – *Гласник Природњачког музеја*, серија Б **32**: 17–26. Београд. [In Serbian, German summary]
1738. Nikolić, V., Diklić, N., 1979. Novi podaci o nalazištu biljnih vrsta u Srbiji (VII). – *Гласник Природњачког музеја*, серија Б **34**: 31–44. Београд. [In Serbian, German summary]
1739. Nikolić, V., Diklić, N., 1981. Novi prilozi za floru SR Srbije. (Neue Beiträge zur Flora der Serbien). – *Гласник Природњачког музеја*, серија Б **36**: 4–9, Beograd.
1740. Nikolić, V., Diklić, N., 1983. Novi podaci o nalazištu biljnih vrsta u Srbiji (X). – *Гласник Природњачког музеја*, серија Б **38**: 11–17. Београд. [In Serbian, German summary]
1741. Nikolov, Z., 2018. *Allium amethystinum* Tausch, a new species of the vascular flora of the Republic of Macedonia. – *Acta Musei Macedonici Scientiarum Naturalium*, **21**: 7–11, 5 figs. [Macedonian summary]
1742. Николовски, Т., 1951. Придонес кон познавање на костеновите шуми. – *Годишиник на Шумарскиот институт*, 1, Скопје.
1743. Nikolovski, T., 1967. Za edno novo naogolište od munika . *Pinus heldreichii* Christ.) vo slivot na Lešnica na Šar-planina. – *Šumarski pregled*, **1-2**, Skopje.
1744. Nikolovski, T., 1969. Anwendung der Phytozonologie bei der Einrichtung degraderter Wälder – *Mitteilungen der Ostalpin-Dinarischen pflanzensoziologischen Arbeitsgemeinschaft*, **9**: 349–355.
1745. Nikolovski, T., 1970. Waldgesellschaften und waldbäume an der obgrenze der Verbreitung in verschiedenen gebirgssystemen der SR Mazedonien. – *Mittl. Ostalp.-din. Ges. f. Vegetkde*, **11**: 151–160. [Italian, Serbian and Slovenian summary].
1746. Nikolovski, T., Matvejeva, J., 1973. Das *Carici elongatae-Alnetum* (W. Koch) T x. et Bodeux in Mazedonien. – *Mitteilungen der Ostalpin-Dinarischen pflanzensoziologischen Arbeitsgemeinschaft*, **13**: 104–107.
1747. Nikolovski, T., Matvejeva, J., 1975. Morfološke karakteristike apofize munike (*Pinus heldreichii* Christ) sa područja Makedonije i Kosova. – *Zbornik radova sa Simpozijuma o munici*, 4.-7.IX 1972., Dečani, Zavod za šumarstvo, Peć., p.: 258–267. [In Serbian, Albanian and German summary]
1748. Nonveiller, G., 1965. Monographie der Gattung *Miltotrogus* (Col. Melolonth.). – *Entomologische Arbeiten Museum G. Frey*, **16**: 5–105.
1749. Nonveiller, G., 1976. Dosadašnje stanje proučenosti faune Mutilida Jugoslavije sa posebnim osvrtom na Srbiju (Insecta: Hymenoptera, Mutillidae). – *Arhiv bioloških nauka*, **28** (1-2): 103–117. Beograd. [In Serbian, French summary]
1750. Nonveiller, G., Pavićević, D., Popović, M., 1999. Les Cholevinae des territories de l'ancienne Yougoslavie. – Завод за заштиту природе Србије, Посебна издања, Број **18**: 1–128, 1 map. Београд. [English and Serbian, summary]
1751. Nonveiller, G., Pavićević, D., Popović, M., 2001. Nouvelles espèces du genre *Lathrobium* Gravenhorst, 1802 de Serbie et de Macédoine avec des remarques sur des espèces déjà connues [Coleoptera, Staphylinidae]. – *Revue française d'entomologie*, **23** (1): 19–30
1752. Nopcsa, F., 1905. Zur Geologie von Nordalbanien. – *Jahrbuch d. k. k. Reichsanstalt*,

- 55** (1): 85–152, 20 figs, 1 color map.
1753. Новаков, А., 2019. Српске светиње Шар планине, Призрена и околине. – Матица Српска, Нови Сад. 1–47, figs. [In Serbian and English]
1754. Новаковић, Р., 1981. Где се налазила Србија од VII до XII века. – Народна књига и Историјски институт, Београд. 1–354, maps. Београд. [In Serbian]
1755. Новаковић, С., 1898. Законик Стефана Душана цара српског 1349 и 1354. (на ново издао и објаснио Стојан Новаковић). – Издање Задужбине Илије М. Коларца. Књига 91. Београд. [In Serbian] Available at <https://www.uzzpro.gov.rs/doc/biblioteka/digitalna-biblioteka/Zakonik%20Stefana%20Dusana%20cara%20srpskog%201349.%20i%201354.pdf> [last accessed: 5 December 2020]
1756. Новаковић, С., 1912. Законски споменици Српских држава средњега века. – Државна штампарија Београд, I–XII+1–912. [In Serbian]
1757. Novikov, P., 1932. Ljuboten (2496 m), Livadica jezero (2190 m) na Šar planini. – *Planinski Vestnik*, **1**: 8–11.
1758. Nushi, L., Deva, F., Pallaska, E., Rrecaj, A., Nela, F., Gollopeni, B., Agaj, S., Kamberi, N., Mehmeti, Z., Murseli, R., Kallaba, M., Gagica, I., Dana, H., 2009. Nacrt. Prostorni plan. Nacionalni Park “Šar planina”. – Instituti për Planifikim Hapësinor – Institute for Spatial Planning – Institut za Prostorno Planiranje, 1–165, figs, tabs. Priština.
1759. Nushi, L. et al., 2013. Prostorni plan Nacionalni Park “Sharri”. – Agjencia për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës, Kosovska Agencija za Zastitu Sredine, Kosovo Environmental Protection Agency & Instituti për Planifikim Hapësinor, Institute for Spatial Planning. Institut za Prostorno Planiranje, 1–174. [In Serbian]
1760. Нушић, Б., 1902–1903. Косово, опис земље и народа. – Матица српска, **1**: 1–180; **2**: 1–116. Нови Сад. [In Serbian]
1761. Nyholm, T., 1957. Studien über die Familie Helodidae. VI. Neue paläarktische Arten der Gattung *Cyphon* Payk. III. – *Entomologisk Tidskrift*, **78**: 75–78 pp.

O (O)

1762. Obradović, Lj. and Krstić, S., 1992. Metamorphism of Cr-spinel from chromitite of Đakovica and Brezovica ultramafic rock massifs. – *Annales géologiques de la Peninsule balkanique*, **56** (1): 315–327, 2 tabs, 7 figs. Beograd.
1763. Обрадовић М., 1974. Ред Campanulales, Фам. Campanulaceae A. L. Juss. 1789. Фамилија звончића. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, **VI**: 528–573, tabs. LXXIV–LXXX. Београд. [In Serbian]
1764. Obraztsov, N., 1952. Neue palaearktische Eucosmini-Arten (Lepidoptera, Tortricidae). – *Zeitschrift der Wiener Entomologischen Gesellschaft*, **37**: 122–129, 5 figs.
1765. Obraztsov, N., 1953. Revision der Palaearktische Arten der Gattungen Nycteola Hb. und Erschoviella Gen. Nov. (Lepidoptera, Nycteolidae). – *Eos: revista española de entomología*, **29** (2-4): 143–172, 12 figs.
1766. Obraztsov, N., 1966. Die palaearktischen Amata-Arlen (Lepidoptera, Ctenudiidae). – *Veröffentlichungen der Zoologischen Staatssammlung München*, **10**: 1–383, 30 tabs, 79 figs.
1767. Оцоколић, М., Рецић, Р. и Јовановић, В., 1990. Хидрографске и хидролошке карактеристике. У Динић, Ј. (ed.), Општина Штрпце (Сиринићка жупа), одлике

- природне средине. – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **37/I**: 207–226. Београд.
1768. Оцоколић, М., Јовановић, В., Радовановић, М., Вемић, М., 1994. Водни ресурси и режим вода. У Лазаревић, Р. (ed.), Шарпланинске жупе Гора, Ополье и Средска: одлике природне средине. Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **40/I**: 183–212. Београд.
1769. Oestreich, K., 1899. Reisen im Vilayet Kosovo. – *Verhandlungen der Gesellschaft für Erdkunde zu Berlin*, **26**: 305–319.
1770. Oestreich, K., 1902. Geologische Übersichtskarte von Innermakedonien. – *Abhandlungen der K. K. Geographischen Gesellschaft*, **IV(1)**, K. und K. Militärgeographischen Institutes, Wien.
1771. Ogloblin, A., 1975. Oplemenjivanje šarplaninskih ovaca u SAP Kosovu. – Zajednica naučnih ustanova SAP Kosova. Knjiga 36. Priština, [In Serbian]
1772. Okrusch, M., Seidel, E., Kreuzer, H. And Harry, W., 1978. Jurassic age of metamorphism at the base of the Brezovica peridotite (Yugoslavia). – *Earth Planet Sci. Lett.*, **39**: 291–297.
1773. Oláh, J., 2017. Trichoptera endemic in the Carpathian Basin and the adjacent areas. – *Folia entomologica hungarica*, **78**: 111–255.
1774. Oláh, J., Beshkov, S., Chvojka, P., Ciubuc, C., Coppa, G., Ibrahim, H., Kovacs, T., Mey, M. & Oláh, J., Jr., 2017. Revision of Drusinae subfamily (Trichoptera, Limnephilidae): divergence by paraproct and paramere: speciation in isolation by integration. – *Opusc. Zool. Budapest*, **48** (Supplementum 1): 3–228, 886 figs.
1775. Oláh, J., Chvojka, P., Coppa, G., Graf, W., Ibrahim, H., Lodovici, O., Garcia, A. R., Sainz-Barian, M., Valle, M., Zamora-Munoz, C., 2014. The genus *Allogamus* Schmid, 1955 (Trichoptera, Limnephilidae): revised by sexual selection-driven adaptive, non-neutral traits of the phallic organ. – *Opusc. Zool. Budapest*, **45** (1): 33–82, 302 figs.
1776. Oláh, J., Kovács, T., 2013. New species and records of Balkan Trichoptera III. – *Folia historic-naturalia Musei Matraensis*, **37**: 109–121, 25 figs.
1777. Oláh, J. & Kovács, T., 2014. New species and records of Balkan Trichoptera III. – *Folia Historico Naturalia Musei Matraensis*, **38**: 97–131.
1778. Oláh, J., Kovács, T., 2015. New species and records of Balkan Trichoptera III. – *Folia historic-naturalia Musei Matraensis*, **38**: 97–131, 139 figs.
1779. Olsen, O.N., 1833. Commentaire à l'esquisse orographique de l'Europe. – Copenague. 1–78.
1780. Önalp, B., 1988, Taxonomic researches on *Agapanthia* Serville, 1835 species (Coleoptera, Cerambycidae: Lamiinae). – *I. H. U. Egitim Fakultesi Dergisi*, **3**: 257–295, Ankara, Turkey. [In Turkish with German Summary]
1781. Орловић, А., 2019. Пролећна фауна совица Сиринићке жупе, представници подфамилија Guenée, 1837 и Hadenniae Guenée, 1837 у оквиру фамилије Noctuidae Latreille, 1809 (Insecta, Lepidoptera). – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Мастер рад. 1–42. [In Serbian]
1782. Osi, M., 1996. Prizren drevni grad, utvrđenja i njegova najneposrednija sela Jablanica i Pousko. – Prizren: Fond za istraživanje istorije zavičaja mog kraja, Jablančana na radu u inostranstvu. [In Serbian]
1783. Oster, C., 1886. Eine Bergfahrt König Philipp's III von Macedonien im Jahre 181 v. Chr. –

Zeitschrift des des Deutschen und Österreichischen Alpenvereins, XVIII: 266.

1784. Österreich, K., 1899. Reiseindrücke aus den Vilayet Kosovo. – *Abhandlungen der K. K. Geographischen Gesellschaft in Wien*, II(1). Wien.
1785. Остојић, Д., Димовић, Д., 1999. Балканска буква са висећим гранама (*Fagus moesiaca*/K.Maly/Czecz. f. *pendula*/Dum.-Cour/Lodd) на Шар планини. – *Заштита природе*, 51 (2): 47–53.
1786. Otašević, D. (ed.) 2017. Serbian artistic heritage in Kosovo and Metohija, Identity, significance, vulnerability. – Gallery of the Serbian academy of sciences and arts, 141: 1–68, figs. Beograd.
1787. Özerin M. K., Kaleși H., Eren İ., 1968. Prizren kitabeleri. – *Vakıflar Dergisi*, 7: 75–96.

P (П)

1788. Pace, R., 1977. Nuove specie di *Geostiba* Thomson dell’Italia e della Jugoslavia (Coleoptera, Staphylinidae) (II contributo alla conoscenza delle Aleocharinae). – *Nouvelle Revue d’Entomologie*, 7: 299–305.
1789. Pace, R., 1983. *Leptusa* Kraatz nuove o poco note del Museo Nazionale di Praga (Coleoptera, Staphylinidae) IX contributo alla conoscenza delle Aleocharinae. – *Acta Entomologica Musei nationalis Pragae*, 41: 277–296.
1790. Pajazitaj, Q., 2000. Hulumtime fitocenologjike të vegjetacionit ruderale të Kosovës. – Dissertation. Universiteti i Kosovës, Fakulteti shkencave matematik-natyrore. 1–163. Prishtinë.
1791. Pajić, V., 1960. Izveštaj o paleontološkim ispitivanjima mikrofaune sa Lista Prizren 54. – Fond Zavoda za geol. i geof. istr. Beograd.
1792. Пајкић, П., 1956. Црква св. Апостола Петра и Павла у Мушникову. – *Гласник Музеја Косова и Метохије*, I: 25–36. Приштина. [In Serbian]
1793. Пајкић, П., 1958. Цркве Средачке жупе из турског периода. – *Гласник Музеја Косова и Метохије*, III: 95–100. Приштина.
1794. Пајкић, П. 1968–1971. Цркве у Сиринићкој жупи. – *Старине Косова и Метохије*, IV–V, Приштина.
1795. Пајкић, П., Тодић, Б., 1995. Цркве Сиринићке жупе. – Приштина.
1796. Rajnič, E., 1933. Šar-planina. – *Proteus*, 2. Ljubljana.
1797. Панић, Д., 2004. Летопис призренске катедrale. – *Књижевни магазин: Месечник Српског књижевног друштва*, 4 (34): 6—9.
1798. Панић, Д., Бабић, Г., 1975. Богородица Љевишка. Београд. [2. Издање 2007. године. Српска књижевна задруга, Београд. Страна 1–302]
1799. Панов, М., 1976. Географија на СР Македонија. Књига 1. – Просветно дело, Скопје.[In Macedonian]
1800. Пантић, Н., 1984. О еволуцији копнене вегетације на основу биљних фосила са територије Србије. – In: Јанковић, М., Јовановић, Б., Јовановић, Р., Којић, М., Мишић, В. (Eds) Вегетација СР Србије, Општи део, I: 191–246, tabs, figs [In Serbian, English summary]
1801. Pantović, J., Sabovljević, M., 2017: Bryophytes of Kosovo.– *Phytotaxa*, 306 (2): 101–123.
1802. Pantović, J., Sabovljević, M., 2017. Overview of bryophyte flora research in Serbia with presentation of the Serbian BRYO database. – *Botanica Serbica*, 41 (2): 153–162, 3 figs. [Serbian summary]

1803. Pantović, U., 2019. Long-term conservation of key biodiversity sites in Serbia – evaluation and designation of a new national network of Important Bird and Biodiversity Areas. – The Rufford Small Grants Foundation, 1–21.
1804. Papachristou, D., Koutsouli, P., Laliotis, P. G., Kunz, E., Upadhyay, M., et al.. 2020. Genomic diversity and population structure of the indigenous Greek and Cypriot cattle populations. – *Genetics Selection Evolution*, BioMed Central, **52** (1), pp. 43.
1805. Papazoglu, F., 1969. Srednjobalkanska plemena u predrimsko doba. Tribali, Autarijati, Dardanci, Skordisci i Mezi. – Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Centar za balkanološka ispitivanja, *Djela*, **XXX**, 1: 1–517. Sarajevo.
1806. Паповић, Р., 1978. Нове и мало познате врсте цикада (Homoptera, Auchenorrhyncha) у фауни Србије и Македоније. – САНУ, Зборник радова о фауни СР Србије, 2: 203–216, 15 figs. Београд. [In Serbian, English summary]
1807. Papp, J., 1973. Contribution to the Braconid Fauna of Yugoslavia (Hymenoptera, Braconidae) I. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **XIV,1(119)**: 1–23, figs. [Macedonian summary]
1808. Papp, J., 1999. *Regetus balcanicus* gen. et sp. nov. from Yugoslavia (Hymenoptera, Braconidae: Alysiinae, Alysiini). – *Entomofauna, Zeitschrift für Entomologie*, **20** (24): 389–396, 13 figs. [German Abstract]
1809. Papp, J., 2009. Contribution to the braconid fauna of the former Yugoslavia, V. Ten subfamilies (Hymenoptera, Braconidae). – *Entomofauna Zeitschrift für Entomologie*, **30** (1): 1–36, 45 figs. [German summary]
1810. Papp, J., 2010. Contribution to the braconid fauna of the former Yugoslavia VI (Hymenoptera: Braconidae) – *Entomofauna*, **0031**: 389–404.
1811. Papp, B., Erzberger, P. & Tsakiri, E. 2011. Contribution to the bryophyte flora of Voras (Nidže) Mts (Greece and the Former Yugoslav Republic of Macedonia). – *Studia Botanica Hungarica*, **42**: 51–76.
1812. Pasarić, J., 1922. Kralj Filip – prvi planinar na Balkanu. – *Hrvatski planinar*, **XVIII** (3): 45. Zagreb. [In Croatian]
1813. Pasuljević, G., 1966. Nova nalazišta *Rana temporaria* u Jugoslaviji. – Зборник Филозофског факултета у Приштини, **III**: 453–457. Приштина. [In Serbian, Russian summary]
- 1813a. Pasuljević, G., 1968. Prilog poznavanju herpetofaune Kosova i Metohije. – Зборник Филозофског факултета у Приштини, **V**: 61–75. [In Serbian, Russian summary]
1814. Pauls, S., Theissinger, K., Ujvarosi, L., Balint, M., Haase, P., 2009. Patterns of population structure in two closely related, partially sympatric caddisflies in Eastern Europe: historic introgression, limited dispersal, and cryptic diversity. – *J. N. Am. Benthol. Soc.*, **28** (3): 517–536, 4 tabs, 4 figs. The North American Bentholological Society.
1815. Paunović, M., 2016. Rasprostranjenje, ekologija i centri diverziteta slepih miševa (Mammalia, Chiroptera) u Srbiji. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Biology. 1–474, 29 tabs, 184 figs. [In Serbian, English summary].
1816. Paunović, M., Jovanović, T., Karapandža, B., Habijan-Mikeš, V., 2005. Revision of Bank Vole *Clethrionomys glareolus* (Schreiber, 1870) (Mammalia, Rodentia) distribution in Serbia and Montenegro. – *Archiv Biol. Sci.*, **57** (1): 35–42, 2 tabs, 1 map. [Serbian summary].
1817. Пупе, Н., 2020. Диверзитет и дистрибуција водоземаца и гмизаваца на подручју Шар-планине. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са

- седиштем у Косовској Митровици. Мастер рад. 1– 60. [In Serbian]
1818. Pavić, A. Pantić, S., 1972. Novi podaci o trijasu Šare i Kosova Polja. – *Bulletin scientifique, Cons. d. Akad. d. se. e. d. Ar. d. Yugoslavia*, **17** (7-8), Zagreb.
1819. Pavić, A., 1973/74. O položaju i starosti ultrabazičnih stena Brezovice i Raduše (oblast Šar-planine). – *Vesnik Zavoda za geološka istraživanja*, Serija A, knjiga **XXXI/XXXII**: 67–79, Beograd.
1820. Pavić, A. i dr., 1974. Tumač za List Uroševac (Osnovna geološka karta 1: 100.000). – Fond str. dok. Zavoda za geol. i geof. istr. Beograd.
1821. Pavić, A. i dr., 1977. Tumač za List Kačanik (Osnovna geološka karta 1: 100.000). – Fond str. dok. Zavoda za geol. i geof. istr., Beograd.
1822. Pavić, A., Menković, Lj., Košćal, M., 1966–1980. Osnovna geološka karta Srbije, 1: 100.000. List K34-55 Uroševac. – Savezni geološki zavod, Beograd, 1981. Laboratorija za metode geološkog kartiranja Rudarsko-geološkog fakulteta, Beograd, 1981. Vojnogeografski institut, Beograd, 1983.
1823. Pavić, D., 1996. Krionivacioni oblici reljefa u dolini Durlovog potoka. – Mladi istraživači Srbije, Zbornik radova Šara '95: 15–19. Beograd. [In Serbian]
1824. Pavićević, D., Karaman, I., 2016. Fauna pravokrilaca (Orthoptera) Šar planine. – *Zaštita prirode* **66** (1): 33–47, 1 map. Beograd.
1825. Pavićević, D., Mrčarica, R., Bogosavljević, J., 2017. Foleofilne vrste roda *Onthophagus* u fauni Srbije (Coleoptera, Scarabaeidae: Onthophagini). – *Zaštita prirode*, **67** (1–2): 37–41, 6 figs. [In Serbian, English abstract and summary]
1826. Pavićević, D., Popović, M., Stevanović, M., 2003. Two new species of the genus *Lathrobium* Gravenhorst, 1802 from Serbia (Coleoptera, Staphylinidae). – *Acta entomologica serbica*, **6**[2001](1-2): 37–44.
1827. Pavićević, N., Grujić, L., Menković, Lj., et al, 1974. Pedološka karta SAP Kosovo, 1: 50.000. – Institut za vodoprivredu „Jaroslav Černi“, Beograd. [In Serbian]
1828. Pavletić, Z., Murati, M., 1977. Prilog poznавању лишajeva Šar-planine. – *Acta Botanica Croatica*, **36**: 165–171. Zagreb. [In Croatian, English summary]
1829. Pavletić, Z., Murati, M., 1978. Karakteristike lišajne flore Šar-planine. – *Biosistemika*, **4** (2): 247–253.
1830. Pavletić, Z., Murati, M., 1977. Prilog poznавању лишajeva Šar-planine. – *Acta botanica croatica*, **36**: 165–171. Zagreb. [In Croatian, English summary]
1831. Pavletić, Z., Zabijakin, V., 1960: Brifitska flora obalnog područja glacijalnih jezera šarplaninskog masiva. – Izdani je na prirodoučniot muzej Skopje, *Fragmenta balcánica*, **6**: 38—50.
1832. Павличић, Ј., 2015. Заборави и модели заштите: Црква Богородице Љевишике у Призрену / Oblivion and models of care and protection: Church of the Holy Virgin of Ljevisa in Prizren. – *Српски језик, књижевност, уметност: зборник радова са IX међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу (24-25. X 2014)*. Књ. 3, Уметничко наслеђе и рат & Музика и медији, 111–124.
1833. Pavlica, B., 2004. Ugovor između Savezne Republike Jugoslavije i Makedonije o protezanju i opisu državne granice.– *Tokovi istorije*, **1-2**: 91–115.
1834. Павлица, Б., 2009. Процес демаркације и обележавања Српско-Македонске граничне линије. – *Војно дело*, **61** (2): 9–28. Београд.[In Serbian]
1835. Pavlov, A., Levkov, Z., 2013. Observations on the Genus *Pinnularia*, section *Distantes*

(Bacillariophyta) from Macedonia , diversity and distribution. – *Прилози, Одделение за природно-математички и биотехнички науки, МАНУ*, **34** (1–2): 33–57 (2013)
Contributions, Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences, MASA, **34** (1–2): 33–57 (2013).

1836. Павловић, А., 2008. Просторни распоред Срба и Црногораца колонизованих на Косову и Метохији у периоду између 1918. и 1941. године. – *Баштина*, **24**: 231–245, 5 tabs. Приштина-Лепосавић. [In Serbian, Russian and English summary]
1837. Павловић, А., 2018. „Мавање кумбара“ – паљење покладних ватри у Сиринићкој жупи. – *Баштина*, **45**: 471–484, 3 figs. Приштина-Лепосавић. [In Serbian, English summary]
1838. Павловић, М., 1932. Тетово — О тетовском говору. – *Гласник Скопског научног друштва*, **XI**, *Одељење друштвених наука*, 5: 168—178. Скопље. [In Serbian, French summary]
1839. Павловић, М., 1939. Говор Сретечке жупе. – Српска Краљевска Академија, Српски дијалектолошки зборник, 1–352, 1 map. Београд. [In Serbian]
1840. Pavlović, M., 1973. A la recherche des Scordiscues. – *Јужнословенски филолог*, **XXIX** (3-4): 601–622. Београд.
1841. Pavlović, M. Čubrilović, V., 1938. Prethodna geološka ispitivanja na Listu Prizren. – Izv. o radu Geol. inst. za 1937 god., Beograd.
1842. Pavlović, M. Čubrilović, V., 1938. Manuskriptna geološka karta 1: 100.000 Lista Prizren. – Fond str. dok. Zavoda za geol. i geof. istr. Beograd.
1843. Pavlović, M., Čubrilović, V., 1938. Geološko kartiranje na listu Prizren. – *Vesn. geol. inst. kralj. Jugosl.*, knj. **VII**, Beograd.
1844. Pavlović, P., Kostić, N., Karadžić, B., Mitrović M., 2016. The Soils of Serbia. – Springer, I–XVI, 1–225, 121 figs. Heidelberg.
1845. Павловић, П. С., 1911. Прилог познавању мекушаца из Старе Србије и Македоније. – *Глас српске краљевске академије*, **85**: 51–108. Београд. [In Serbian]
1846. Павловић, З., 2009-2018. Ороними Србије. – САНУ, Одељење језика и књижевности, Одбор за ономастику, *Ономатолошки прилози*, XIX-XX (1): 37–330; XXII (2): XXIII (3): 113–292; XXV (4): 79–204. Београд. [In Serbian, Polish summary]
1847. Павловић, З., 1996. Хидроними Србије. – Институт за Српски језик САНУ, Библиотека јужнословенског филолога, **13**: 7–421, 11 maps. [In Serbian]
1848. Pawłowski, B., 1969. De specie bus aliquot balcanicis generis *Erigeron* L. – *Acta Bot. Croat.*, **28**: 285–291. Zagreb.
1849. Paulus, S., Theissinger, K., Ujvarosi, L., Balint, M., Haase, P., 2009. Patterns of population structure in two closely related, partially sympatric caddisflies in Eastern Europe: historic introgression, limited dispersal, and cryptic diversity. – *J. N. Am. Benthol. Soc.*, **28** (3): 517–536.
1850. Pejčinović, D., 1968. Uporedna morfološko-anatomska studija listova nekih karakterističnih vrsta roda *Verbascum* na Kosovu i Metohiji kao posebnog tipa dlakavih kserofita. – University of Priština. Faculty of Natural Sciences. Biology.
1851. Pejčinović, D., & Kojić, M., 1988. Application of ecological indexes for characterization of Kosovo's weed vegetation (Primena ekoloških indeksa za karakterizaciju korovske vegetacije Kosova). – *Fragm. Herbol. Jugoslavica*, **17**: 231- 242.
1852. Pejoski, B., 1963. Širočina na godišnите прстени и докното дрво када белиот бор од Маврово.–

- Godišen Zbornik na Zemjodelsko-sumarskiot fakultet na Universitetot vo Skopje, XVI.*
1853. Pejoski, B., 1965. Proučavanje širine godišnjih prstenova i zone kasnog drveta kod munike. – *Istraživanja u šumarstvu Kosova i Metohije*, **II**: 180–190. Priština. [In Serbian]
1854. Пекић, Р., 2012. Призрен 1918 – 1941. године (Привреда и друштво). – In: Косово и Метохија 1912 – 2012. Међународни тематски зборник, Косовска Митровица, 547–561, 1 tab. [In Serbian, English summary]
1855. Penzes, A., 1954. *Geum* – (Sieversia) – tanulmánuok. – *Botanikai Közlemények*, **XLV** (3–4): 275–281, 3 tabs. [In Hungarian, Russian and German summary]
1856. Perić, R., Knežević, J., 2019. Materials for flora of Serbia from the herbarium collection PZZP (2). – *Bulletin of the Natural History Museum*, **12**: 85–151, 16 figs. [Serbian summary]
1857. Пешић, Н., 1952. Муслиманска женска ношња на глави у Сретачкој жупи. – *Гласник Етнографског института САНУ*, **1** (1-2): 161–171, figs. Београд. [In Serbian, French summary]
1858. Pešić, S., 2003. Balkan Weevils (Curculionidae) in the Naturakl History Museum London (world part). – *Kragujevac J. Sci.*, **25**: 139–162.
1859. Pešić, V. M., 2003. Water mites Acari Hydrachnidia from Macedonia. Part 2. Stagnant waters. – *Acta Zoologica bulgarica*, **55** (2): 29–42.
1860. Pešić, V., 2005. New records of water mites (Acari: Hydrachnidia) from springs and running woters in Macedonia. – *Arh. Boil. Sci.*, Belgrade, **57** (4): 23–24.
1861. Pešić, V., Smit, H., Gerecke, R., di Sabatino, A., 2010. The water mites (Acari: Hydrachnidia) of the Balkan peninsula, a revised survey with new record and desrioptions of five new taxa. – *Zootaxa, Monograph*, **2586**: 1–100.
1862. Пешикан, М., 1986. Стара имена из Доњег Подриња. – *Ономатолошки прилози*, **VII**: 1–119. Београд.[In Serbian]
1863. Пешикан, М., 1988. О историјској ономастици Косова. – In: Ивић Павле (ed.) Зборник окружлог стола о научном истраживању Косова одржаног 26. и 27. фебруара 1985., Београд, 81–87, 3 maps [In Serbian, Russian summary]
1864. Petersen, G., 1962. Beitrag zur Kenntnis der südeuropäischen Tineiden (Lepidoptera: Tineidae). – *Beitr. naturk. Forsch. SW-Deutschl.*, **XXI** (2): 205–220.
1865. Petersen, G., 1964. Neue und seltene lichenophage Tineiden aus Südeuropa (Lepidoptera: Tineidae). – *Nachrichtenblatt der Bayerischen entomologen*, **13** (3): 17–25, 5 figs.
1866. Petersen, G., Gaedike, R., 1979. Beitrag zur Kenntnis der Tineiden-Fauna des Mittelmeerraumes. – *Beiträge zur Entomologie = Contributions to Entomology*, **29**: 383 – 412.
1867. Petković, B., Krivošej, Z., Veljić, M., 1996. *Selaginello-Eriophoretum latifoli* ass. nova sa planine Ošljak (Srbija, Kosovo). – *Glasnik Instituta za botaniku i Botaničke baštne Univerziteta u Beogradu*, **30**: 89-95. Beograd.
1868. Petković, M., 1900. Stene sa Šar-planine. – *Zapisnici Srp. Geol. dr. (zbor. LXXXI)*, **I**, Beograd.
1869. Petković, M., 1903. Mikroskopski opis stena sa Ljubotena na Šaru. – *Annales géologiques de la Peninsula balkanique*, **VI** (1): 213–226. Beograd.
1870. Petković, K. V., 1900. Ekskurzija po Šar-planini. – *Zapisnici SGD, Zbor* **79**, Beograd.
1871. Petković, K. V., 1903. Geološki odnosi Ljubotena i njegova podnožja. – *Geološki anali Balkanskog poluostrva*, **VI** (1). Beograd.
1872. Petković, K. V., 1903. Mikroskopski opis stena sa Ljubotena na Šari. – *Geološki anali*

Balkanskog poluostrva, VI (1), Beograd.

1873. Petković, K.V., 1930-1931. Geološka karta Kraljevine Jugoslavije, 1: 1000 000. Po dosada objavljenim podacima i po neobjavljenim podacima Geološkog Zavoda Univerziteta u Beogradu i Geološkog Zavoda u Zagrebu. – Izdanje knjižare Franja Bacha, Beograd. [In Serbian and French]
1874. Petković, K. V., 1958. Neue Erkenntnisse über den Bau der Dinariden. – *Jahrbuch der Geologischen Bundesanstalt*, **101**: 1–24, 4 figs. Wien.
1875. Petković, K. V., 1963. La Carte tectonique de la RFP de Yougoslavie. – *Bulletin XXXII de l'Académie Serbe des Sciences et des Arts, Classe des Sciences naturelles et mathématiques Sciences naturelles*, **9**: 105–109, colour map. Belgrade.
1876. Petkovski, P. i dr., 1977. Tumač za osnovnu geološku kartu SFRJ, List Gostivar, 1: 100.000. – Fond str. dok. Zav. za geol. istr. SR Maked. Skoplje.
1877. Petkovski, P. i dr., 1979. Tumač za osnovnu geološku kartu SFRJ, List Kačanik na teritorijata SRM, 1: 100.000. – Fond str. dok. Zav. za geol. istr. SR Maked. Skoplje.
1878. Petkovski, P., Popovski, S., 1967–1976. Osnovna geološka karta Srbije, 1: 100.000. List K34-78 Gostivar. – Savezni geološki zavod, Beograd, 1980. Laboratorija za metode geološkog kartiranja Rudarsko-geološkog fakulteta, Beograd, 1980. Vojnogeografski institut, Beograd, 1982.
1879. Petkovski, P., Popovski, S., Karović, M., 1977–1983. Osnovna geološka karta Srbije, 1: 100.000. List K34-67 Kačanik. – Savezni geološki zavod, Beograd, 1984. Laboratorija za metode geološkog kartiranja Rudarsko-geološkog fakulteta, Beograd, 1984. Vojnogeografski institut, Beograd, 1985.
1880. Petkovski, S. 1997. Project: Mammals of Macedonia. – Macedonian Museum of Natural History. Final report 1995-1997. Contract No. 08-2279. 131 pp.
1881. Petkovski, S., Amidžić, L., Belij, S., Klincarov, S., 1996. The Sara Mountain natural resources conservation. – In Tripkov, B., eta al (Eds) Nacionalni parkovi i nivna uloga vo zaštitata na biodiverzitetot na Balkanskiot poluostrov, pp. 29–38, Ohrid.
1882. Petkovski, S., Smith, D., Petkovski, T. & Sidorovska, V., 2003. Study on Hunting Activities in Macedonia: Past, Present and Future. – Society for the Investigation and Conservation of Biodiversity and the Sustainable Development of Natural Ecosystems, Skopje, Macedonia.
1883. Petkovski, T., 1971. Einige neue und seltene subterrane Cyclopiden (Crustacea – Copepoda) aus Jugoslawien. – *Acta, Mus. Mac. Sci. Nat.*, **12** (5): 77–114, Skopje.
1884. Петковски, Т., 1983. Фауна на Македонија. V Каланоиди – Calanoida (Crustacea, Copepoda). – Природонаучен музеј на Македоније, Скопје. 1–182, 41 figs. [In Macedonian]
1885. Petkovski, T., Sidorovska, V., 2003. Study on the Historical Distribution of Vultures in Macedonia. – BIOECO Report, 1–26, Skopje.
1886. Petrov, B. M., 1971. Taxonomy and distribution of moles (Genus *Talpa*, Mammalia) in Macedonia. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **XII,6 (107)**: 118–138, 2 tabs, 7 figs. [Macedonian summary]
1887. Petrov, B. M., 1992. Mammals of Yugoslavia, Insectivores and Rodents. – Natural History Museum Belgrade, Supplementa, Special Issue, Volume **37**: 1–186, 48 distr. maps. Beograd. [Serbian summary]
1888. Petrov, B.M., 1994. Supplement to the Doflein's list of Macedonian ants (Formicidae, Hymenoptera). – *Archives of Biological Sciences*, **46** (1-2): 11P–12P. Beograd.

1889. Petrov, B.M., Živković, S., 1971. Taxonomic status of the representatives of the subgenus *Pitymus* (Mammalia, Rodentia) from the territory of Yugoslavia based on karyotype analysis (I. *Pitymus subterraneus*). – *Archives of Biological Sciences*, **23** (3-4): 43–49, 3 figs. Beograd.
1890. Petrov, B., Zivkovic, S., 1979. Present knowledge on the systematics and distribution of *Pitymys* (Rodentia, Mammalia) in Yugoslavia. – *Biosistemata*, **5**: 113–125.
1891. Petrov, B. M., 1992. Mammals of Yugoslavia. Insectivores and Rodents. – Natural History Museum in Belgrade, Suppl. **37**: 1–186.
1892. Петров, Гъорче, 1896. Материали по изучванието на Македония. София: Печатница Вълков. 1–737. [In Bulgarian]
1893. Petrov, I., 1994. Supplement to the Doflein's list of Macedonian ants (Formicidae, Hymenoptera). – *Archives of biological sciences*, **46** (1-2): 11P–12P. Belgrade.
1894. Petrov, I., 1995. Preliminary data on the Myrmecofauna (Formicidae, Hymenoptera) in Yugoslavia. – *Arcives of biological sciences*, **47** (3-4): 151–156, 1 fig. 1 tab. Belgrade. [Serbian summary]
1895. Petrov, I., Collingwood, C.A., 1992. Survey of Myrmecofauna (Formicidae, Hymenoptera) of Yugoslavia. – *Arhiv bioloških nauka*, **44** (1-2): 79–91, 1 fig. Beograd. [Serbian summary]
1896. Petrov, I., Živković, S., (1971) 1974. Taxonomic status of the representatives of the subgenus *Pitymus* (Mammalia, Rodentia) from the territory of Yugoslavia based on karyotype analyses. – *Arhiv bioloških nauka*, **23** (3–4): 129–133, 1 tab., 3 figs.
1897. Petrov, B. & Živković, S., 1979. Present knowledge on the systematics and distribution of *Pitimys* (Rodentia, Mammalia) in Yugoslavia. – *Biosistemata*, **5**: 113-125. Beograd.
1898. Petrov, S., 1960. Contribution a la flore bryologique de l'Albanie. – *Revue Bryologique et Lichenologique*, Nouvelle Serie, Tome Vingt-Neuvieme, Fasc. **3-4**: 212–234.
1899. Petrović, B., 1973. A photogeological study of the structure of the Ljuboten ultramafic massif / Fotogeološka ispitivanja sklopa Ljubotenskog ultramafitskog masiva. – *Geološki anali Balkanskog poluostrva*, **38**: 211–217, 1 map. Beograd. [Serbian summary]
1900. Petrović, D., 1933. Iskorišćavanje lekovitog bilja i šumskih plodova u Južnoj Srbiji. – *Šumarski list*, **12**: 727–728.
1901. Petrović, D. S., 1934. O šumskom drveću u Južnoj Srbiji. – *Šumarski list*, **10**: 457–485, 32 figs. Zagreb. [In Serbian, French summary]
1902. Петровић, Д. & Ем, Х. 1928-30. Карта шума јужне Србије по врстама дрвећа и по узгојном облику: размер 1: 100.000. – Београд. Министарство шума и рудника.
1903. Petrović, J.& Miljković, Lj., 1994. Pećine Sirinićke župe. – *Zbor. Rad. PMF, Institut za geografiju*, **24**: 37–47. Novi Sad.
1904. Петровић, Л., 2014. Природно-географске основе развоја туризма Сиринићке жупе. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–51. [In Serbian]
1905. Петровић, П. М. (ed.), 1937. Шар-планина [одредница, р. 2660]. In: Сveznaње – Општи енциклопедијски лексикон. – Народно дело, Институт за национални публицитет, Београд. Рр. 1–2720. [In Serbian]
1906. Петровић, Н., 2005. Демографски развој општине Штрпце од најстаријих времена до данашњих дана. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–54. [In Serbian]
1907. Петровић, Р., 2014. Табула Пеутингерана и убикација трасе Хамео – Скупи. –

- Баштина*, **36**: 379–409, 12 tabs. Лепосавић. [In Serbian, English summary]
1908. Petrović, T., Vukov, T., Tomašević–Kolarov, N., 2017. Morphometric ratio analyses: Locomotor mode in anurans. – *C. R. Biologies*, **340**: 250–257, 5 figs.
1909. Petrović, Z., 1981. Prizren i njegova dosadašnja zaštita. – *Saopštenja*, **XIII**: 267–282, Beograd.
1910. Петровић, З. и Миленковић, Б. 2006. Призрен-град споменик-слика града. – Покрајински завод за заштиту споменика културе, Приштина-Лепосавић.
1911. Петровска, Љ., Стојанов, П., 1973. Прилог кон алганата флора на Шарпланинскиот масив. – *Годишен зборник на Природно-математички факултет на Универзитетот во Скопје*, 25.
1912. Петрушевски, И., 1987. Македонија на карти. – Народна и универзитетска библиотека "Климент Охридски" Скопје, 1–322 pp. [In Macedonian]
1913. Петрушевски, И., 1995. Македонија на мапи: од вториот до средина на деветнаесттиот век. – Скопје, Љуботен, Народна и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, 173 pp. [In Macedonian]
1914. Петрушевски, И., 2011. За името на Титов врв на Шар планина. – *Географски разгледи*, **44-45**: 137–138. Скопје. [In Macedonian]
1915. Петрушевски, И., Маркоски, Б., 2014. Реките во Република Македонија. – МАНУ, 1–36. Скопје. [In Macedonian]
1916. Pic, M., 1909. Descriptions ou diagnoses et notes diverses (Suite). L'Echange. – *Revue Linneenne*, **25** (291):113–115
1917. Pieroni, A, Rexhepi, B, Nedelcheva, A, Mustafa, B, Hajdari, A, Kolosova, V, Cianfaglione, K and Quave, CL., 2013. One century later: the folk botanical knowledge of the last remaining Albanians of the upper Reka Valley, Mount Korab, Western Macedonia. – *Journal of Ethnobiology and Ethnomedicine*, **9**: 1–22.
1918. Pilát, A. & V. Lindtner, 1938. Ein Beitrag zur Kenntnis der Basidiomyceten von Südserbien I.– *Glasn. Skop. nauč. društva*, **18**: 173–192.
1919. Pilát, A. & V. Lindtner, 1939. Ein Beitrag zur Kenntnis der Basidiomyceten von Südserbien II. – *Glasn. Skop. nauč. društva*, **20**: 1–11.
1920. Pinker, R., 1968. Die Lepidopterenfauna Jugoslavisch Mazedoniens. III. Geometridae. *Prirodonaučen Muzej Skopje, Posebno izdanje*, 3: 1–72.
1921. Pinter, L., 1972. Die Gattung *Vitrea* Fitzinger, 1883 in den Balkanländer (Gastropoda, Zonitidae). – *Annales zoologici Institut Zoologicny, Polska Akademia Nauk*, **29**: 209–315. Warszawa.
1922. Piórecka, A., 2016. Stefan Uroš II Milutin – działalność fundacyjna serbskiego króla. – *Vox Patrum*, **66**: 459–476.
1923. Pittioni, B., 1938: Die Hummeln und Schmarotzerhummeln der Balkan-Halbinsel, 1. Teil. – *Mitt. naturwiss. Inst. Sofia*, **11**: 12—69.
1924. Plllana R., (1996). Rrjeti hidrometrik në lumenjtë e Kosovës, Prishtinë. – *Buletini 11, Faculty of Mathematical Natural Science*, pp. 193–204.
1925. Platia, G. and Gudenzi, I., 2006. Click-beetle genera, species, and records new to the Palearctic and Indomalayan regions (Insecta Coleoptera Elateridae). – *Quaderno di Studi e Notizie de Storia Naturale della Romagna*, **23**: 131–156.
1926. Пљакић, М., 1952. Прилог познавању распрострањења *Gammarus (Rivulogammarus) pulex fossarum* у Србији. – *Архив биолошких наука*, **IV** (1-2): 81–87, 4 figs. Београд.

[In Serbian, English summary]

1927. Podlesnik, J., Jakšić, P., Nahirnić, A., Janžeković, F., Klenovšek, T., Klokočovnik, V., Devetak, D., 2019. Fauna of the brown lacewings of Serbia (Insecta: Neuroptera: Hemerobiidae) – *Acta Entomologica Slovenica*, **27**: 17–29.
1928. Polatschek, A., 2013. Revision der Gattung *Erysimum* (Cruciferae): Teil 5. Nord-, West-, Zentraleuropa, Rumänien und westliche Balkan-Halbinsel bis Albanien – *Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien*, **115** B: 75–218.
1929. Polomčić, D., Stevanović, Z., Dokmanović, P., Papić, P., Ristić-Vakanjac, V., Hajdin, B., Milanović, S., Bajić, D., 2011. Vodosnabdevanje podzemnim vodama u Srbiji – Stanje i perspective. – Referat povodom proslave 40-godina od osnivanja Smera za hidrogeologiju na Rudarsko-Geološkom fakultetu. In: Polomčić, D., Ristić-Vakanjac, V. (ed.) 40 godina Departmana za hidrogeologiju, 45–77, 29 figs. [In Serbian]
1930. Poljak, Ž., 1950. Planine Makedonije. – *Naše planine*, **II** (8-9): 288–293, 6 figs. [In Croatian]
1931. Поповић, А., 1953. Језера на Кара-Николи. – *Кроз планине*, **2** (8): 56–59. Београд. [In Serbian]
1932. Поповић, Даница, 1998(1999). Манастир Св. Тројице Русинице – успони и разарања. – *Историјски часопис*, **XLV-XLI**: 31–48, 2 figs. Београд. [In Serbian, English summary]
1933. Поповић, Даница, 1994. Представа владара над „царским вратима“ цркве Светих арханђела код Призрена. – *Саопштења*, **XXVI**: 25–36, 5 figs. [In Serbian, French summary]
1934. Popović, Danica, 1997. The Cult of St Peter of Koriša. Stages of Development and Patterns. – *Balcanica*, **28**: 181–211.
1935. Поповић, Даница, 1997. Средњевековне пећине-испоснице у призренском крају, - претходна истраживања. – Историјски институт САНУ. *Историјски часопис*, **XLIV**: 129–154, 11 figs. [In Serbian, English summary]
1936. Поповић, Даница, 2000. Манастир Св. Тројице Русенице – успони и разарања. – *Историјски часопис*, **XLV-XLVI**: 31–48, 2 figs. Београд. [In Serbian, English summary]
1937. Поповић, Д., 2012. Дистрибуција врсте *Austropotamobius torrentium*, Schrank, 1803 (Decapoda, Astacidae) у Сиринићкој жупи. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–35. [In Serbian]
1938. Поповић, И. 1994. Новије морфо-насебинске особине шарпланинског села Средске. – *Зборник радова*, 105–112. Географски факултет ПМФ-а, Београд.
1939. Поповић, И., 1995. Положај, територијални развој и морфогенетске карактеристике сеоских насеља Шарпланинских жупа Горе и Средске. – Зборник радова Географског института "Јован Цвијић"; **32**: 316–378. Шарпланинске жупе Горе, Ополье и Средска-антропогеографско-етнолошке, демографске, социолошке и културолошке карактеристике. Београд.
1940. Поповић, Ј., 1928. Црква Светих Арханђела у Призрену. – *Старинар, орган Српског археолошког друштва*, **IV**: 55–58. [In Serbian]
1941. Popović, R., 1991. Ecophysiology of plant species along a vegetational gradient. I. Water regime of some tree and shrub species in different forest communities. – *Arhiv bioloških*

- nauka*, **43** (3-4): 67–101, Beograd.
1942. Постоловски, М., Анчев, Јованчев, П., 1983. Економски најважни штетни инсект и на луцерката во СР Македонија и можности за нивно сузбивање. – *Социјалистичко земјоделство*, Скопје, **XXXV** (4-6): 47–57.
1944. Postolovski, M., Lazarevska, S., 1994. Fury EC (Zeta-cypermetrin) nov piretroid za suzbivanje na štetnite insekti na zemjodelskite kulturi. – Zbornik na trudovi od XVIII-to Sovet. za zašt. na rast., **V** (5): 45–51. Skopje.
1946. Postolovski, M., Lazarevska, S., Petrov, J., Brsakovski, V. 1997. Program za hemisko suzbivanje na siviot grozdov molec *Polychrosis botrana* Schiff. – *Godišen zbornik za zaštita na rastenija*, **VIII** (8): 119–126. Skopje.
1947. Постоловски, М., Пејчиновски, Ф., Костов, Т., Михајловски, М., Михајловиќ, Д., Јованчев, П., 1997. Интегрална заштита на растенија. – *Годишен зборник за заштита на растенијата*, **VIII**: 7–27. Скопје.
1948. Pouqueville, F. C. H., 1816. Viaggio in Morea a Costantinopoli ed in Albania non che in molte altre parti dell'Impero Ottomano negli anni 1798, 1799, 1800 e 1801. Che comprende la descrizione de' paesi, le loro produzioni, costumi, usi, malattie e commercio degli abitanti; con alcuni confronti fra lo stato attuale della Grecia e cio' che fu anticamente. – Giambattista Sonzogno, pp. xiv, 253, 1; 274, 2; 334, 3; 274, 4.
1949. Pouqueville, F. C. H., 1820. Voyage dans la Grèce. – Didot, Vol. 1 – Vol. 5. (I–XLVII, 1–510) Paris.
1950. Pouqueville, F. C. H., 1820. Travels Epirus, Albania, Macedonia and Thessaly. – Sir Richard Phillips and Co., 4 figs. London.
1951. Povolny, D., 1986. Kritische Bemerkungen zum Differenzierungsprozeß von *Sattleria dzieduszyckii* (Nowicki, 1864) in den europäischen Hochgebirgen. – *Atalanta*, **17**: 85 – 104.
1952. Praeger, R. L., 1930. Two new *Sempervivum* from Macedonia. – *Bulletid d'Institute et du Jardin botaniques de l'Université de Beograd*, **1** (3): 209–214, figs.
1953. Pražić, M., 1969. Krivokapić: "Šar-planina" – *Naše planine*, **XXI** (9–10): 229–230. Zagreb. [In Croatian]
1954. Presetnik, P., Dundarova, H., Fiedler, W., Gashi, F., Hoxha, L., Pavlović, E. & Theou, P. 2018. A start of Systematic Bat Survey of Kosovo. – *Regional Symposium "Conservation status of Bats in the Central Europe and western Balkan"* Sarajevo, 31. 5. – 1. 6. 2018.
1955. Pretnar, J., 1934. Po planinah južne Srbije. – *Planinski vestnik*, **34** (1): 4–10, (2): 33–38, (3): 65–72, (4): 97–101, figs. [In Slovenian]
1956. Pretner, J., 1939. Od Ljubotena do Koraba. Planinsko-smučarska odprava v Južno Srbijo. – *Planinarski Vestnik*, **7**: 177–179. Ljubljana [In Slovenian]
1957. Прибић, Л., 1953. Распрострањење неких сисара и птица, наше длакаве и пернате дивљачи која се налази у неприступачним и досад неуређеним ловиштима на подручју уже Србије и Космета. – *Гласник Природњачког музеја српске земље*, **Б 5-6**: 381–424. Београд. [In Serbian]
1958. Price, M., 2010. Europe's ecological backbone: recognising the true value of our mountains. – European Environment Agency, Europe's ecological backbone: recognising the true value of our mountains. Pp. 1–248, tabs, figs, 2 App.
1959. Prifti, K. 2014. Popullsia e Kosovës 1831–1912. – Akademie e Shkencave Shqipërisë. Tiranë.
1960. Prljinčević, M., 1972. Prilog poznavanju šumske mikroflore *Pinus heldreichii* Christ. na

- Šar-planini. – *Zastita bilja*, **23** (117-118): 97–100. Beograd.
1961. Prljinčević, M., 1973. Parazitna i saprofitna mikroflora munike na Prokletijama i Šar-planini. – *Biotehnika*, **1** (3): 307–318., Pristina.
1962. Prljinčević, M., Zeneli, Lj., 1979. Novo nalaziste tise (*Taxus baccata* L.) na masivu Šar-planine. – *Biotehnika*, **VII** (1-2): 49-52. Pristina.
1963. Procházka, J., Kment, P., Németh, T. & Kolibáč, J. 2017. New data on the distribution of *Peltis grossa* and *P. gigantean* (Coleoptera: Trogossitidae). – *Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae*, **102** (1): 25–33, 2 figs.
1964. Prodanović, D., Krivošej, Z., Stanojević, M., Čirić, S., 2018. Supplement to the phytogeographical studies of the rare and internationally significant species in the flora of Serbia, Kosovo and Metohija North. – *University thought, Publication in Natural Sciences*, **8** (1): 10–16, 4 maps, 4 tabs, 1 fig. Priština – Kosovska Mitrovica.
1965. Protić, Lj., 1987. Hemiptera – Heteroptera Collection of Nicolas A. Kormilev in Natural History Museum in Belgrade. – *Glasnik Prirodnjačkog muzeja*, Beograd. Specieal issue, **35**: 1–100.
1966. Protić, Lj., 1990. Ivestigation of Heteroptera fauna in Yugoslavia. – *Scopolia*, Suppl. **1**: 53–63, 1 fig., 8 maps. Ljulbljana. [Slovenian abstract]
1967. Protić, Lj., 1998. Catalogus of the Heteroptera fauna of Yugoslav countries. Part one. – Natural History Museum, Belgrade. Pp. 1–215.
1968. Protić, Lj., 1999. Biodiversity of the family Berytidae (Heteroptera) in FR Yugoslavia and in the Balkan Peninsula. – *Acta entomologica serbica* **4** (1/2): 11–34, 1 fig. [Serbian abstract].
1969. Protić, Lj., 2001. Catalogue of the Heteroptera fauna of Yugoslav countries. Part two. – Natural History Museum, Special issue, **39**: 1–272. Beograd.
1970. Protić, Lj., Živić, N., 2013. A contribution to the knowledge of aquatic Heteroptera in Šar Planina Mts. and Pešter Plateau (Serbia). / Prispevek k poznavanju vodnih stenic Šar planine in planote Pešter (Srbija). – *Acta entomologica slovenica*, **21** (1): 65–76, 1 tab., 5 figs. [Slovenian abstract]
1971. Protić, M. i dr., 1938. Kartiranje Lista Kačanik. – Izveštaj o radu Geol. inst. za 1937. Beograd.
1972. Ptolomeus, C., 1574. La Geografia Di Claudio Tolomeo Alessandrino, Gia tradotta di Greco in Italiano da M. Giero Rvscelli: & hora in questa nuoua editione da M. Gio. Malombra ricorretta, & purgata ... Et con un Discorso di M. Giuseppe Moletto doue si dichiarono tutti i termini appartenenti alla Geografia (etc.). – Ziletti.
1973. Ptolemaeus (Ptolemy) Table V from the Urbinas Manuscript from the 2nd Century (Sindik, 1931; transcription in red letters: M. Grčić) p. 100. [In English and Serbian]
1974. Ptolemaeus (Ptolemy) Table V from the Roman edition of "Geography", 1490. (Nordeskjold, 1889; transcription bold letters: Grčić M.) p. 101. [In English and Serbian]
1975. Ptolemaeus (Ptolemy) 1490. Table IX from the Roman edition of "Geography", 1490.– According to Nordeskjold., 1889; transcription: Grčić, M., 2018) [In English and Serbian]
1976. Pulaj, B., 2018. Veçoritë morfo-anatomike të bimës endemike *Achillea alexandri-regis* Bornm. & Rudsky (Morpho-anatomical properties of the endemic plant *Achillea alexandri-regis* Bornm. & Rudsky) – *Konferenca Shqiptare e Biologjisë & Mjedisit /Albanian Conference of Biology and Environment (KShBM / ACBE 2018), Libri i abstrakteve/Abstract Book*, pp. 48–49.

1977. Pulević, V., 1976. Revizija genusa *Crocus* L. u Jugoslaviji. – Dissertation. Doktorska disertacija. Biotehnička fakulteta, 1–258. Ljubljana.
1978. Пупе, С., 2019. Антропогеографске карактеристике општине Гора. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–60. [In Serbian]
1979. Пупе, С., 2020. Природни и друштвени фактори у функцији регионалног развоја општине Гора. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Мастер рад. 1–65. [In Serbian]
1980. Purkyne, C., 1930. Zwei neue *Trachyplooeus*-Arten vom Balkan. – *Časopis České společnosti entomologické*, **27**: 119–121.
1981. Puščaš, M., 2008. Phytoécologie et phylogéographie des pelouses alpines à *Carex curvula* des montagnes carpathiques. Comparaison avec les autres montagnes du Système Alpin. – Dissertation. Université Joseph-Fourier - Grenoble I, 2008. Français. fftel-00386998f.
1982. Puzović, S., Sekulić, G., Stojnić, N., Grubać, B., Tucakov, M., 2009. Značajna područja za ptice u Srbiji. (Important Bird Areas in Serbia). Beograd.
1983. Puzović, S., Simić, D., Saveljić, D., Gergelj, J., Tucakov, M., Stojnić, N., Hulo, I., Ham, I., Vizi, O., Šćiban, M., Ružić, M., Vučanović, M. & Jovanović, T., 2003. *Ptice Srbije i Crne Gore – veličine gnezdilišnih populacija i trendovi: 1990–2002*. (Birds of Serbia and Montenegro – breeding population estimates and trends: 1990–2002). – *Ciconia*, **12**: 35–120, 5 tabs, figs. [In Serbian, English abstract & summary]

Q

1984. Qafleshi, M., 2011. Opoja dhe Gora ndër shekuj. – Instituti Albanologjik Prishtinë, 1–274, figs. [In Albanian, English summary]
1985. Qafleshi, M., 2015. Gora and Goranis as last Torbeshs of Bogumilism in Balkans. – *Balkan Journal of Interdisciplinary Research*, **1** (1): 11–16. IIPCC Publishing, Tirana-Albania.
1986. Qafleshi, M., 2017. Opoja dhe Gora gjathë shekujve XIV–XX të. – Dissertation. Universiteti i Prishtines. Fakulteti Filozofik, Departamenti i Historisë. 1–339, map, figs, tabs. [In Albanian, English summary]
1987. Qafleshi, M., 2018. Journey of Goranis' from Bogomils' to Islam. – *Review of European Studies*, **10** (2): 190–196, 2 figs. Published by Canadian Center of Science and Education.
1988. Qazimi, B., Petreska-Stanoeva, J., Stefkov, G., Stefova, M., Kulevanova, S., 2016. Comparison of phenolic compounds between spontaneous and cultivated lowering stems of mountain tea (*Sideritis scardica* Griseb.) from R. Macedonia. – *Macedonian Pharmaceutical Bulletin*, Supplement, **62**: 489–490.
1989. Qerreti, D., 2012. Pitanje zaštite historijskih jezgra na području Kosova (Peć, Prizren, Đakovica). – Dissertation. Univerzitet u Sarajevu. Arhitektonski fakultet Sarajevo, 1–300, figs, maps. Sarajevo. [In Bosnian]
1990. Quave, C.L. and Pieroni, A., 2014. Fermented foods for food security and food sovereignty in the Balkans: A case study of the Gorani people of Northeastern Albania. – *Journal of Ethnobiology*, **34** (1): 28–43.

R (P)

1991. Raab-Straube, E. von & Raus, Th. (ed.) 2018. Euro+Med-Checklist Notulae, 9 [Notulae ad floram euromediterraneam pertinentes No. 38]. – *Willdenowia*, **48**: 195 – 220, 9 figs.

1992. Рачићевић, Т., 2019. Представници јесењих врста (Lepidoptera, Noctuoidea) Сиринићке жупе. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–32. [In Serbian]
1993. Radenković, S., Nedeljković, Z., Ricarte, A., Vujić, A. & Šimić, S., 2013. The saproxylic hoverflies (Diptera: Syrphidae) of Serbia. – *Journal of Natural History*, **47** (1-2):
1994. Радетић, С., 2009. Фауна Oligochaeta глацијалних језера Шар-планине. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–21. [In Serbian]
1995. Radišić, D., Mišković, M., Jovanović, S., Nikolić, T., Sekulić, G., Vujić, A., Milić, D., 2019. Protected area networks are insufficient for the conservation of threatened farmland species: a case study on corncrake (*Crex crex*) and lesser grey shrike (*Lanius minor*) in Serbia. – *Arch Biol Sci.*, **71** (1): 111–121.
1996. Radišić, D., Vasić, V., Puzović, S., Ružić, M., Šćiban, M., Grubač, B., Vujić, A. (Eds.) Crvena knjiga faune Srbije III Ptice Red Book of Fauna of Serbia III – BIRDS. – Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Novom Sadu, Departman za biologiju i ekologiju, Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije, 1–552. Beograd. [In Serbian, English summary]
1997. Радивојевић, Т., 1938. Карта Краљевине Југославије према новом попису становништва са новом административном поделом на бановине у размери 1: 1.200.000. –Издавачка књижарница Томе Јовановића и Вујића, Београд.
1998. Радојчић, Н. (ed.), 1953. Душанов Законик по Призренском рукопису. – Српска Академија Наука, Београд. [Призренски рукопис : Скраћена синтагма ; Правила св. Јована Посника; Цара Јустинијана закон; Душанов законик [рукописна грађа]. – прва четвртина 16. века. – Хартија, 165 листова, 222 x 160 mm] [In Serbian]
1999. Радовановић, В., 1952. Питање горње границе сталних насеља. – *Гласник Етнографског института САН*, **1–2**: 421–430, maps. Београд. [In Serbian, German summary]
2000. Радовановић, Ј., 1988. Иконографска истраживања српског сликарства XIII и XIV века. – САНУ, Балканолошки институт, Књига **32**: 1–206+1–55 figs. [In Serbian, French summary]
2001. Радовановић, Милан, 1996. Климатска регионализација Метохије. – САНУ, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, Књига **40**: 1–88, 18 tabs, 11 figs. [In Serbian, English summary]
2002. Radovanović, Milovan, 1964-65. Stanovništvo Prizrenskog podgora, sociogeografska studija. – *Glasnik Muzeja Kosova i Metohije*, **IX**: 253–415, 11 figs, 16 tabs. [In Serbian, Albanian and French summary]
2003. Радовановић, Милован, 2008. Косово и Метохија, антропогеографске, историјскогеографске, демографске и геополитичке основе. – *Службени гласник*, Београд.
2004. Radovanović, V.M., Nikolić, M.S., 1959. Sliv Prizrenske Bistrice – geomorfološka promatranja. – *Zbornik radova Geogl. inst. PMF*, **VI**: 1–57, Beograd.
2005. Radovanović, M., 1995. Kosovo and Metohia - A Geographical and Ethnocultural Entity in the Republic of Serbia. In: The Serbian Questions in The Balkans. – University of Belgrade, Faculty of Geography, Belgrade.
2006. Радовановић, М., 1995. Антропогеографска, етнографска и фолклорна грађа о

Горанцима, Опольцима и Срещчанима у изворој литератури. – Шарпланинске жупе Гора, Опље и Средска, антропогеографско –етнолошке, демографске, социолошке и културолошке карактеристике, Географски институт „Јован Џвијић“ , Посебна издања , **40**/II: 225–255, САНУ, Београд.

2007. Радовановић, Милован, 1999. Шарпланина и њене жупе у косовско-метохијској области јужне Србије. – *Гласник Географског друштва Републике Српске*, **4**: 29–46, 2 figs. [In Serbian]
2008. Радовановић, Милован, 2000. Шар Планина и њене жупе у косовско–метохијској области Јужне Србије. / Šar Mountain and its zupas in South Serbia's Kosovo-Metohia region. – In: Горанци, Муслимани и Турци у шарпланинским жупама Србије: проблеми садашњих услова живота и опстанка. – Зборник радова са Округлог стола одржаног 19. априла 2000. године у Српској академији наука и уметности. Београд. [Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parishes) of Serbia: problems of the actual living and survival conditions. – Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000 at the Serbian Academy of Sciences and Arts]. Pp.: Београд/Belgrade. [In Serbian and English]
2009. Radovanović, Milovan, 2002. Šar Mountain and its župas in South Serbia's Kosovo-Metohia region. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts , — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. **51**: 1–105).
2010. Радовановић, М., Дуцић, В., 2004. Колебање температуре ваздуха у Србији у другој половини XX века. – *Гласник Српског географског друштва*, **LXXXIV** (1): 19–28, 1 fig, 3 tabs. [In Serbian, English summary]
2011. Radovanović, Milutin, 1951. Vodozemci i gmizavci naše zemlje. – Naučna knjiga, Beograd.
2012. Radovanović, Milutin, 1953. Prilog poznavanju Trichoptera Balkanskog poluostrva, првенствено у пећинама и планинским језерима. – *Glas Srpske Akademije Nauka*, **CCX** (7): 11–38.
2013. Радовановић, Миљана, 1997. Прекоморске миграције становништва Средачке жупе. – *Гласник Етнографског института САНУ*, **XLVI**: 79–87. Београд. [In Serbian, English summary]
2014. Радовановић, Миљана, 2002. Шарпланинска жупа Суринић Атанасија Урошевића. – *Баштина*, **14**: 91–96. Приштина – Лепосавић. [In Serbian, English summary]
2015. Radovanović, S., 1974. Jahresbericht 1973 über Wanderschmetterlinge in Jugoslawien – *Atalanta*, **5**: 219 – 231.
2016. Радовановић, С., 1988. Албанци Сиринићке жупе. – Институт друштвених наука. *Становништво*, **XXXVI** (1-2): 49–80. Београд. [In Serbian, English summary]
2017. Radovanović, Slavica, 2012. Republika Srbija. Karta epicentara zemljotresa za period 1456–2012. godina, $Mw \geq 3.0$. – Republički seismološki zavod. Beograd. [In Serbian]
2018. Radovanović, Slavica, 2012. Republika Srbija. Karta seizmičkog hazarda. Makroseizmički

intenzitet na površini lokalnog tla verovatnoća prevazilaženja 10% u 50 godina (povratni period 475 godina) izražen u stepenima po skali EMS-98. – Republički seizmološki zavod. Beograd. [In Serbian]

2019. Радовановић, Војислав, 1937. Географске основе Јужне Србије. – Споменица двадесетогодишњице ослобођења Јужне Србије, „Јужна Србија“, Скопље, 1–134. [In Serbian]
2020. Radovitcha, A., 1915. Approximative zones according to the secret Treaty of London (April 26th 1915) [Albania]. – World War, 1914-1918., Territorial questions-Albania-Maps. [Приближне zone prema tajnom ugovoru u Londonu (26. april 1915)]
2021. Radulović, O., 1996. Štrbačko jezero mogućnosti turističke valorizacije. – *Mladi istraživači Srbije, Zbornik radova Šara '95*: 31–36. Beograd. [In Serbian]
2022. Radulović, S., Černjavski, S., 1970. Areal raširenja molike u SR Srbiji. – *Зборник на симп. за моликата 2-6.IX 1969* – Пелистер/Битола. Скопје.
2023. Radulović, V., 1996. Štrbačko jezero – mogućnosti turističke valorizacije. – *Mladi istraživači Srbije. Društvo mladih istraživača Instituta za geografiju "Branislav Bukurov". Zbornik radova Šara '95*: 31–36. Beograd. [In Serbian]
2024. Rähle, W., 1976. Limaciden aus dem südlichen Jugoslawien (Gastropoda: Pulmonata). – *Archiv für Molluskenkunde* – **107**: 225 – 247.
2025. Rajevski, L., 1960. Planinski pašnjaci severnog dela Šar-planine i njihova hranljiva vrednost. – Dissertation. Prirodno-matematički fakultet, Beograd, I–LV+1–121. [In Serbian]
2026. Rajevski, L., 1974. (1990). Fitocenološke karakteristike planinskih pašnjaka severnog dela Šar-planine. (Phytocoenological characteristics of mountain pastures of the northern side of Šar-planina Mountain). – *Glasnik Instituta za botaniku i botaničke baštne*, **9**: 1–62, Beograd.
2027. Ракићевић, Т., 1980. Климатско рејонирање СР Србије. – Географски факултет Универзитета у Београду, *Зборник радова*, **XXVII**: 29–42, map. Београд.[In Serbian, English summary]
2028. Ракићевић, Т. и Динић, Ј., 1990. Климатске карактеристике. У Динић, Ј. (ed.), Општина Штрпце (Сиринићка жупа), одлике природне средине. – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **37/I**: 183–204. Београд.
2029. Ракићевић, Т. и Радовановић, М., 1994. Климатски услови и ресурси. У Лазаревић, Р. (ed.), Шарпланинске жупе Гора, Ополе и Средска: одлике природне средине.– Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, **40/I**: 213–238. Београд.
2030. Raković, M., 2005. Sombre Tit *Parus lugubris* in Serbia and Montenegro – a review of historical and recent data with suggestions regarding its distribution and habitat./ Žalobna sinica *Parus lugubris* v Srbiji in Črni gori – pregled zgodovinskih in novejših podatkov z možnimi zaključki glede njene razširjenosti in habitat. – *Acrocephalus*, **26** (126): 139–145, 1 map.
2031. Рамадани, Е., 2000. Дневни лептири околине Диканца (Шар-планине). – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–22. [In Serbian]
2032. Rambousek, F., 1928. Přehled balkánských zástupců podrodu *Glyptomerus* Müll. –

Časopis Československé společnosti entomologické, **25**: 30–32.

2033. Ramčilović, Z., 2016. The anthropological potential as a factor for development of tourism in the Shara-Polog Region. – *Географски разгледи*, **49**: 39–56, 8 figs Скопје. [Macedonian summary]
2034. Рамчиловиќ, З., 2004. Развој и денешни карактеристики на туризмот во Шарско-Полошкиот туристички регион. – Магистерски труд, Скопје.
2035. Рамчиловиќ, З., 1997. Туристичка валоризација на локалитетот Попова Шапка. – ракопис, Скопје.
2036. Рамчиловиќ, З., 2009. Животна средина и одрживиот туризам во Шарско-Полошкиот регион. – Географијата и одрживиот развој. Зборник на трудови, 12 pp. Скопје.
2037. Рамчиловиќ, З., 2011. Преглед и основни карактеристики на туристичкиот промет во Шарско-Полошкиот туристички регион. – *Географски разгледи*, **44-45**: 121–136, 6 tabs, 8 grafs., Скопје. [English summary]
2038. Ramme, W., 1951. Zur Systematik, Faunistik und Biologie der Orthopteren von Südost-Europa und Vorderasien. – *Mitteilungen aus dem Zoologischen Museum in Berlin (Mitt. Zool. Mus. Berlin)* **27**:1–431.
2039. Randelović, V., Amidžić, L., Zlatković, B., Pešić, V., 1997. Contribution to the flora of Mt. Šar Planina. – *University Thought, Nat. Sci.*, **IV** (1): 23–26, 1 fig. [Serbian summary]
2040. Randelović, V., Zlatković, B., Amidžić, L., 1998. Flora and Vegetation of High-mountain Peat-bogs Mt. Šar-planina. – *The University Thought, Publication in Nat. Sci.*, **5** (1): 91–99. Priština.
2041. Randelović, N., Hill, D., Randelović, V., 1990. The Genus *Crocus* L. in Serbia. / Rod *Crocus* L. u Srbiji. – The Serbian Academy of Sciences and Arts. Monographs, **DCI** (66): 1–52, 16 color plates [Serbian summary]
2042. Randelović, N., Milosavljević, V., Lilić, A., Gajević, I., Lović, A., 2008. Populacije vrsta roda *Crocus* L. u slivu reke Toplice. – *Ekološka istina*, 70–76. [In Serbian, English abstract]
2043. Randelović, N. i Rexhepi, F., 1980. Prodromus biljnih zajednica Kosova. – *Biotehnika*, **VIII** (3-4): 213–222, Priština.
2045. Randelović, N., Rexhepi, F., Krivošej, Z., 1983. Dve zanimljive biljke iz klase Lycopsida na Šar planini. – *Glasnik Prirodnjačkog muzeja u Beogradu*, B, **38**: 63–65.
2046. Randelović, N., Rexhepi, F., Zlatković, B., Randelović, V., 1993. Prilog flori Šar-planine. – *III Simp. o flori jugoist. Srbije*, Zb. rezimea, Tehnol. fak. Univer. u Nisu, Leskovac, Pirot, str. 33–34.
2047. Randelović, N., Sekovski, Ž., Dimeska, G., 2007. Systematic horological and genetic research into the Genus *Crocus* L. in Macedonia. – *Zbornik na trudoviposveten na akademik Kiril Micevski / Collection of Papers Devoted to Academician Kiril Micevski*, pp. 97–13, 18 figs. [Macedonian summary]
2048. Randelović, V., Zlatković, B., Amidžić, L., 1998. Flora i vegetacija visokoplaninskih tresava Šar planine. – *Zaštita prirode*, **50**: 377–387. Beograd.
2049. Randelović, V., Zlatković, B., Amidžić, L., 1998. Flora and vegetation of high-mountain peat-bogs of Mt. Šar-planina . – *Univ. Thought, Nat. Sci.*, **5** (1): 91–98. Priština. [Serbian summary]
2050. Ranković, N., 1955. Lepenac i njegove pritoke.– *Ribarstvo Jugoslavije*, **X** (4-5): 78–80. Zagreb.
2051. Rasmont, P., 1984. Les bourdons du genre *Bombus* Latreille sensu strict en Europe

- Occidentale et Centrale. – *Spixiana*, 7 (2): 135–160, figs. [English Abstract]
2052. Rašajski, J., 2000. Ptice Srbije sa kartama distribucija. / Birds of Serbia, with distribution maps. – Prometej, Novi Sad., 1–273.
2053. Rašitić, E., 2016. Turskički potenцијали у функцији развоја Средске и Горе. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–44. [In Serbian] Ratajac, R., Stojković, S., Rajković, D., Bobić, M., Čokić, S., 1996. Kvalitet vode u nekim vodenim bazenima na Goliji i Šar-planini. – *Zbornik radova Konferencije "Zaštita voda '96"*, Ulcinj: 90–94.
2054. Rašitić, E., 2017. Географски фактори као правци регионалног развоја општине Гора. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Мастер рад. 1–95. [In Serbian]
2055. Raufaste, A., Couchaux, D., 2001. Architectural and Urban Heritage of Prizren, Kosovo. – European Agency for Reconstruction and Conseil General of Seine-Maritime (France).
2056. Raušer, J., 1963. Contribution à la connaissance des larves du genere *Amphinemura* de la Tchacheslovaquie (Plecoptera). – *Čas. Čsl. Spol. Ent. Praha*, 60: 32–54.
2057. Ravnik, V., 1963. Morfološko-sistemska in horološka problematika vrste *Globularia cordifolia* L. s. lat. – Dissertation. Biotehnička fakulteta. Ljubljana. [In Slovenian]
2058. Rebel, H. 1910. Bericht der Sektion für Lepidopterologie. II. Derselbe gibt die Beschreibung zweier neuer Lepidopterarten aus Albanien bekannt. – *Verhandlungen der zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien LX*: (4)–(6), fig. 1.
2059. Rebel, H., 1913. Studien über die Lepidopterenfauna der Balkanländer. III. Teil. Sammelergebnisse aus Montenegro, Albanien, Mazedonien und Thrazien. – *Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien*, 27: 281–334.
2060. Rebel, H., 1914. Lepidopteren aus dem nordalbanisch-montenegrinischen Grenzgebiete. (Ergebnisse einer von der Kaiserl. Akademie der Wissenschaften in Wien veranlaßten naturwissenschaftlichen Forschungsreise in Nordalbanien.). – *Sitzungsberichte der Mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse der Kaiserliche Akademie der Wissenschaften*, CXXIII (1): 1111–1128. Vien.
2061. Rebel, H., 1917. Neue Lepidopterenfunde in Nordalbanien, Mazedonien und Serbien. – *XXI und XXII Jahresbericht des Naturwissenschaftlichen Orientvereins*, 17–24. Wien.
2062. Rebel, H., Zerny, H., 1931. Die Lepidopterenfauna Albaniens. – *Denkschriften der Akademie der Wissenschaften Wien, Mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse*, 103: 37–161.
2063. Redžepi, D., 2019. Župa, Gora i Podgor. – Utilis, Prizren. [In Bosnian]
2064. Redžepi, I., 2014. Gora i njene etničke karakteristike. – Omladinski savez Gore, 1–89. Dragaš. [In Bosnian]
2065. Rećić, Vesna, 2012. Валоризација туристичких потенцијала Националног парка „Шар-планина“ и његова имплементација у регионални развој Сиринићке жупе. – Dissertation. Универзитет у Новом Саду, 1–238. Нови Сад. [In Serbian]
2066. Rećić, B., 2013. Проблеми развоја националног парка „Шар-планина“, Међународни научни скуп „Културно наслеђе Косова и Метохије: историјске тековине Србије на Косову и Метохији и изазови будућности“. 07-08. октобар 2013. Косовска Митровица: Филозофски факултет у Приштини, Београд: Канцеларија за Косово и Метохију Владе Републике Србије.
2067. Rećić, B., 2014. Геоморфолошке вредности националног парка "Шар-планина" у

- функцији развоја геотуризма. – *Ecologica*, **21** (74): 321–325. [In Serbian]
2068. Реџић, В., 2014. Селективни облици туризма у функцији одрживог развоја националног парка „Шар планина“. – *БизИнфо*, **5** (2): 15–32, Блаце.
2069. Реџић, Е., 2018. Попис шумарске и њој сродне лексике Сиринићке жупе. In: Г. Јашовић (ed.), *Милорад Ђорач, педагоз и научни радник*, Косовска Митровица: Филозофски факултет, pp. 247–261. [In Serbian]
2070. Реџић, Е., 2019. Обредна храна и пиће мештана Сиринићке жупе. In: Г. Јашовић (ed.), *Вуковим трагом на Косову и Метохији*, Косовска Митровица: Филозофски факултет; Градска библиотека *Вук Караџић* у Косовској Митровици, pp. 169–176. [In Serbian]
2071. Reilly, Franz Johan Joseph von, 1791. Das Koenigreich Serwien. map of Habsburg-occupied Serbia (1788–92).
2072. Reinig, W.F., 1966. *Bombus lapponicus* (Fabricius 1793) ein für den Olymp neues Eiszeitrelikt (Hyni. Apidae). – *Nachrichtenblatt der Bayerischen Entomologen*, **15** (9/10): 81–85, 1 fig.
2073. Reinig, W.F., Rasmont, P., 1988. Beitrag zur Kenntnis der Bergwaldhummel Alpigenobombus wurfleini (Radoszkowski, 1859) (Hymenoptera, Apidae, Bombinae). – *Spixiana*, **11** (1): 37–67, 1 map.
2074. Reissinger, E., 1989. Die geographisch-subspezifische Gliederung von *Colias alfacariensis* Ribbe, 1905 unter Berücksichtigung der Migrationsverhältnisse (Lepidoptera, Pieridae). – *Neue Entomologische Nachrichten*, **26**: 1–351, 82 tabs.
2075. Reitter, E., 1913. Bestimmungstabellen der *Otiorrhynchus*-Arten mit ungezähnten Schenkeln aus der palaearktischen Fauna. – *Wiener Entomologische Zeitung*, **32**: 25 – 118.
2076. Рељић, М., 2011. Горанци – од географске одреднице до етнонима. – *Октонх*, **I** (1-2): 165–173. [In Serbian, Russian summary]
2077. Reményi, P., Vegh, A., 2006. Az ezredforduló határkérdései, határváltozásai a Nyugat-Balkánon / Problems and changes of borders in the Western Balkans at the turn of the millennium. – *Földrajzi Értesítő* 2006. LV. évf., **1-2**: 195–211.
2078. Rexhepi, F., 1982. Vegjetacioni i Kosoves dikur dhe sot. – *Perparimi*, **XXVII** (2): 229–259 (I deo) i **XXVII** (3): 383-422 (II deo), Prishtine.
2079. Rexhepi, F., 1982. Flora Ljubotena (Šar planina, Kosovo). – Izvodi saopstenja VI Kongr. biol. Jugosl. 7.-11.9.1982., Novi Sad, p. C28.
2080. Rexhepi, F., 1982. Endemiket e Balkanit ne floren e maleve te Kosoves. / Balkan endemics in the high-mountian flora of Kosovo.– *Scientific Research Bulletin of FNS*, **8**: 211–219.
2081. Rexhepi, F., 1983. Subalpska i alpska flora i vegetacija Ošljaka i problem njene zaštite. – Zbornik radova sa naučnog skupa “Čovek i biljka”. Matica srpska, 585–591. Novi Sad.
2082. Rexhepi, F., 1983. Sumske fitocenoze sa crnim grabom (*Ostrya carpinifolia* Scop.) na području Kosova (Jugoslavija). – *Radovi ANU BiH, knjiga LXXII, Odjeljenje prirodno-matematičkih nauka*, knjiga **21**: 479–486., Sarajevo.
2083. Rexhepi, F., 1984. Flora e Luboteni (Mali e Sharrit – Kosovë). – *Priroda Kosova-Natura e Kosoves*: 27–54, Priština.[In Albanian, Serbian and French summary]
2084. Rexhepi, F., 1986. Flora e Maleve të larta të Kosovës. – Enti i teksteve dhe i mjeteve mesimore i Krahines Socialiste Autonome të Kosovës. Prishtinë. 1–219 pp.
2085. Rexhepi, F., 1986. Rod *Saxifraga* u flori Kosova. – *Zbornik radova Prirodno-*

matematičkog fakulteta Univerziteta u Prištini, **9**: 253–259. Priština,

2086. Rexhepi, F., 1986. High mountain flora of Kosovo. – Prishtina: FNMS, University of Prishtina. 349 p.
2087. Rexhepi, F., 1986. Subalpska i alpska flora, vegetacija Ošljaka i problemi njene zaštite. - In: Mihaljević, I., Vučić, N. (eds): Čovek i biljka, Zbornik radova sa naučnog skupa, 585–591, Matica srpska, Odeljenje za prirodne nauke, Novi Sad.
2088. Rexhepi, F., 1989-1990 (1991). Vegetacija klekovine bora bor krivulja *Pinus mugo* na visokim predelima Prokletija i Šar planine. – *II Simpozijum o flori jugoistočne Srbije i mogućnostima njenog racionalnog korišćenja*, Zbornik radova, **7-8**: 147–150, Univerzitet u Nišu, Tehnološki fakultet u Leskovcu.
2089. Rexhepi, F., (1990) 1992. Rod *Potentilla* u flori Kosova. – Zbornik radova sa naučnog skupa “Populacija, vrsta, biocenoza” povodom 80 godina rođenja prof dr Živka Slavnića, 89–92. [In Serbian, English summary]
2090. Rexhepi, F., 1994. Vegjetacioni i Kosovës (hartografimi dhe hulumtimi fitocenologjik) / The Vegetation of Kosova. – Universiteti i Prishtinës. Fakulteti i shkencave të natyrës. Prishtinë. 1–161, 5 tabs, 5 figs. [In Albanian, English summary]
2091. Rexhepi, F., Millaku, F., Krasniqi, E., 2005. Endemic plant species and vegetation with endemic character in “Sharri” National Park, Kosovo. – In *XVII International Botanical Congress, 12–16 July 2005. Book of Proceedings*. Vienna, Austria, p. 611–620.
2092. Rexhepi, B., Mustafa, B., Hajdari, A., Rushidi-Rexhepi, J., Quave, C., Pieroni, A., 2013. Traditional medicinal plant knowledge among Albanians, Macedonians and Gorani in the Sharr Mountains (Republic of Macedonia). – *Genet Resour Crop Evol*.
2093. Rexhepi, B., Mustafa, B., Hajdari, A., Rushidi-Rexhepi, J., Quave, C., Pieroni, A., 2014. Cross-Cultural Ethnobotany of the Sharr Mountains (Northwestern Macedonia). In: A. Pieroni, C. L. Quave (eds.), Ethnobotany and Biocultural Diversities in the Balkans. Pp.: 67–86. Springer Science+Business Media New York.
2094. Реџић, В., 2014. Селективни облици туризма у функцији одрживог развоја Националног Парка „Шар–планина“. – *БизИнфо*, **5** (2): 15–32, 1 таб [In Serbian, English summary]
2095. Реџић, В., 2015. Туристичка валоризација националног парка "Шар-планина" према моделу Светске туристичке организације. – Достигнућа, актуелности и изазови географске науке и праксе : поводом 150 година од рођења Јована Цвијића : Зборник радова, **2**: 319–324. [In Serbian]
2096. Ribarov, T., 1976. Moj prvi uspon na Ljuboten. – *Naše planine*, **LXVIII**: 10–12, 2 figs. Zagreb. [In Croatian]
2097. Riedel, A. 1979. Revision von *Aegopis skanderbegianus* Polinski und der verwandten Formen, nebst Aufstellung einer neuen Untergattung (Gastropoda: Zonitidae). – *Annales Zoologici*, **34** (16): 461–473. Warszawa.
2098. Riedel, A. & Velkovrh, F. 1976. Drei neue balkanische Zonitiden (Gastropoda) und neue Funde einiger seltener Arten. – *Biološki Vestnik*, **24** (2): 219–227. Ljubljana.
2099. Ristevski, P., 1982. Classification of Climate in SR of Macedonia According to Kepen, Modified and Applied for our Conditions. – *Hydrometeorological Bulletin*, 1982, pp. 21–30.
2100. Ристевски, П., 1986. Исправање у СР. Македонији според Торнтајту. – *Водопривреда*, **18** (104): 375–379. Београд.

2101. Ристевски, П., 1986. Потенцијална евапотранспирација у СР Македонији според Торнтајту. – *Водопривреда*, **18**, Београд.
2102. Ристевски, П., 1986. Глобална расподела падавина у СРМакедонији. – *II Конгрес о водама Југославије*, Љубљана.
2103. Ristevski, P. et all 1994. Some Characteristics of the Change of Thermic Regime of Low Air in the Republic of Macedonia in the Period 1926-1994. – *Yearbook of the Faculty of Agriculture*, (1994) pp. 103–109.
2104. Ристевски, П., 1997. Просторни карактеристики на врнежите во Република Македонија. – *Зборник на трудовите од 7 советување на водостопанството во Република Македонија*, 41–49.
2105. Ristić, G., 1996. Contribution to Knowledge of Distribution of Species Genus *Aplocera* Stephens, 1827 in Serbia (Lepidoptera, Geometridae). – *University Thought, Nat. Sci.*, **3** (1): 41–43, 2 figs. Priština. [Serbian summary]
2106. Ристић, В., Максин, М., Басарић, Ј., 2016. Улога зонирања у стратешком планирању заштићених подручја у Србији: Пример националног парка "Шар-планина". – *Архитектура и урбанизам : часопис за просторно планирање, урбанизам и архитектуру*, **43**: 61–68. [In Serbian, English summary]
2107. Ристић, В., 2016. Приступ вредновању и избору терена за одрживу изградњу на заштићеним подручјима на примеру Шар планине. – Dissertation. University Singidunum , Faculty for applied ecology Futura, Beograd. 1–384, 144 figs, 34 tabs. [In Serbian, English abstract]
2108. Ристић, З., 2012. Макропедофауна инвертебрата у микростаништима различитих екосистема Сиринићке жупе. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–47. [In Serbian]
2109. Ristić, Z., Puzović, S., Ponjiger, I., Urošević, M., Kovačević, M., Matejević, M., Marković, V., 2018. Decline and current status of the Grey Partridge (*Perdix perdix* L.) population in Serbia – a review. – *Contemporary Agriculture*, **67** (2): 171–176.
2110. Riza, E., 2013. Banesa popullore e Prizrenit. – Akademia e shkencave e Shqiperise. Fidani, 1–282, 84 figs. Prizren, [In Albanian]
2111. Riza, E.dhe Haliti, N., 2006. Banesa qutetare Kosovare e shek. XII-XIX. – Akademia e shkencave e arteve e Kosoves. 21, Grafoprint, 1–330, 104 figs. Prishtine. [In Albanian]
2112. Ризовски, Р., Цветковиќ, Д., 1974. Родот *Rubus* L. – капини. – *Зборник на трудови – (посебно издание) на Зем. Шум.* Скопје.
2113. Rizovski, R., Rizovska-Atanasovska, J., 2004. Osobenosti na florata i vegetacijata na Ceripašina planina vo slivot na Tetovska reka. – *Zbornik na trudovi od 2-ot Kongres na ekologite na Makedonija*, 370–377. [English abstract and summary]
2114. Rodić, D., Pavlović, M., Stamenković, S., 1991. Neke socijalno-geografske promene u opštinama SR Srbije duž granice prema SR Makedniji. – *Zbornik radova XIII Kongresa geografa SFRJ*, 191–197, 3 tabs. Priština. [In Serbian, English summary]
2115. Roganović, D., 1998. Scolytidae (Insecta, Coleoptera) molikovih suma cirka Jažinačkog jezera na Šar planini [Jugoslavija]./ Scolytidae (Insecta, Coleoptera) in the P. [Pinus] *peuce* Christ. forest of the Jazinacko lake circue on Šar Planina Mt. – *Zaštita prirode*, **50**: 265–269. Beograd. [In Serbian, English summary]
2116. Roglič, Č, 1961. Završni izveštaj o mikroskopskom pregledu preparata stena sa severne polovine Lista Prizren 54. – Fond str. dok. Zavoda za geol. i geof. istr. Beograd.

2117. Roháček, J., 1983. A monograph and re-classification of the previous genus *Limosina* Macquart (Diptera, Sphaeroceridae) of Europe. – *Beitr. Ent., Berlin*, **33** (1): 3–195.
2118. Rohlens, J., 1936–1937. Beitrag zur Flora des Gebirges Šar planina. – *Věstník Královské české společnosti náuk. Třída mathematicko-přírodovědecká = Sitzungsberichte der Königl. Böhmischen Gesellschaft der Wissenschaften. Mathematisch-naturwissenschaftliche Classe*. 1–12.
2119. Rohlens, J., 1937. Elfster Beitrag zur Flora von Montenegro. – *Věstník Královské České Společnosti nauk*, **XXII**: 1–21. [English summary]
2120. Ronikier, A., Ronikier, M., 2010. *Marasmius epidryas* at the southern edge of its potential distribution range: discovery of populations in the western Balkan mountains – *Sydotia*, **62**: 295–304.
2121. Ronikier, A. & Ronikier, M., 2010. Biogeographical patterns of arctic-alpine fungi: distribution analysis of *Marasmius epidryas*, a typical circumpolar species of cold environments. – *North American Fungi*, **5** (5): 23–50, 3 figs.
2122. Ronikier, M. & Cieślak, E., 2012. Northern component to the southern richness: genetic diversity of the arctic-alpine *Dryas octopetala* at its Balkan range limits. – In: Rešetnik, I., Bogdanović, S., Alegro, A (Eds) *International Symposium on "Evolution of Balkan Biodiversity"*, pp. 34.
2123. Ronniger, K., 1924. Beiträge zur Kenntnis der *Thymus*-Flora der Balkanhalbinsel. II. – *Repertorium Europaeum et Mediterraneum*, **I** (42): 385–390.
2124. Ronniger, K., 1931/32. Zur Flora Südserbiens. (*Thymus*- Belege aus dem Herbar der Universität Beograd, welche fur Hayek's Prodromus Verwendung fanden). – *Bulletin de l'Institut et du Jardin Botanique de l'Université de Belgrad*, **2** (1/2): 67–71.
2125. Rossi, G., 1689. Il Regno della Servia detta altrimenti Rascia [The Kingdom of the Serbia, also known as Rascia (Raska)]. – Map, 43.0 x 56.5cm, 17 x 22.25 inches (Large).
2126. Roubal, J., 1931–1934. Fragmente zur Koleopterenfaunistik des balkanischen Festlandes. – *Entomologischer Anzeiger*, **11** (15): 311–312, 362–363, 393–396, 437–438, 453–454; **12** (4): 18–19, 65–66, 129–130, 144–145, 177–178, 248–249; **13**: 106, 144; **14** (4): 43–44.
2127. Roubal, J., 1940. Quinque Coleoptera palaearctica nova descripta. – *Folia Zoologica et Hydrobiologica*, **10** (1): 281–284.; **14** (4): 43–44.
2128. Rozner, I., Rozner, G., 2008. Data to the leaf-beetle fauna of Macedonia (Coleoptera, Chrysomelidae). – *Natura Somogyensis*, **12**: 111–131. Kaposvár.
2129. Rudski, I. A., 1934. O vegetacijj gori Ošljaka. – *Записки Русского научного института в Белграде / Zapiski Russkago Naučnago Instituta Belgrad «Beograd»* **10**: 193–202.
2130. Rudski, I. A., 1936. O vegetaciji planine Ošljaka. (Die Vegetation der Ošljak Gebirge.). – *Glasnik Hrvatskog prirodoslovnog društva*, **41-48**: 118–146, Zagreb.[In Serbian, German summary]
2131. Rudski, I. A., 1938. Biljne zajednice na visokim planinama Južne Srbije. – *Šumarski list*, **62** (12): 611–623, Zagreb. [In Serbian, French summary].
2132. Rusevska, K., Karadelev, M., Phosri, C., Dueñas, M., Watling, R. & M. P. Martín. (2014). Rechecking of the genus *Scleroderma* (Gasteromycetes) from Macedonia using barcoding approach. – *Turkish Journal of Botany*, **38** (2): 375–385.
2133. Russell, J. C. P., 1992. Butterflying in Souther Yugoslavia during May 1990. – *The Bulletin of the Amateur Entomologists' Society*, **51** (380): 40–48; (381): 75–79, 3 figs.

2134. Sabovljević, M. & Stevanović, V. 1999. Moss Conspectus of Federal Republic of Yugoslavia. – *Fl. Med.* **9**: 65–95.
2135. Sabovljević, M., Vujičić, M., Sabovljević, A., 2016. Biotechnological approach to the bryophyte protection: case studies on two Sphagnum species. – Conference: *12th Symposium on the flora of Southeastern Serbia and Neighboring regions At: Kopaonik, Serbia Volume: Book of abstracts*: 77.
2136. Sachtleben, A., 1921. Vogel. – *Abhandlungen der Bayerischen Akademie der Wissenschaften - Mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse*, Suppl. 9–232.
2137. Saint-Aulaire, A., 1850. Voyage autour du monde. – Chez Arnauld de Vresse 54,[2] pp. plus twenty-five tinted lithographic plates. Paris.
2138. Sajković, I., 1974. Prilog rešavanju oblika i zaledanja Ljubotenskog serpentinskog masiva na osnovu geofizičkih ispitivanja. – Zavod za geološka i geofizička istraživanja. Beograd.
2139. Самарџић, М., 2017. Фауна шкорпија (Arachnida: Scorpiones) Сиринићке жупе. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–36. [In Serbian]
2140. Sami, G., Ymerr, B., Veseli, B., Petrit, D., 2017. Evaluation of physical - chemical contaminants in Lumbardhi River in Prizren for the period May - June 2017. In: Hajrizi, E. (ed.) UBT – Higher Education Institution. International Conference on Business, Technology and Innovation Durrës, Albania 27-29 October 2017., p. 105.
2141. Сарић, М. (ed.), 1989. Лековите биљке СР Србије. – САНУ, Посебна издања, Књига 598, Одељење природно-математичких наука, Књига 65: 1–640. Београд. [In Serbian]
2142. Sarić, M., Diklić, N. (eds), 1986. *Flora SR Srbije 10. Dodatak* (2) [Flora of Serbia 10 – supplement (2)]. – Srpska akademija nauka i umetnosti, Beograd. 401 p.
2143. Сава, архимандрит манастира Високи Дечани, 1888. Призрен (природне одлике, становништво, просвета и здравствене прилике). – *Братство*, II: 30–84. Београд. [In Serbian]
2144. Savić, I., Ryba, J., 1975. Contribution to the study of fleas from different chromosomal forms of the mole rat, *Spalax*, in Yugoslavia. – *Arhiv bioloških nauka*, **27** (3-4): 145–153. Beograd. [Serbian summary]
2145. Savić, I., Soldatović, B., Rimsa, D., 1966. Zur Kenntnis der Chromosomen einer population der Gattung *Dolomys* Nehring, 1898 (Microtinae, Rodentia). – *Arhiv bioloških nauka*, **XVIII** (3-4): 45P–46P. Beograd.
2146. Savić, I., Soldatović, B. & Rimsa, D., 1968. Contribution to the study of chromosomes of a population of the genus *Dolomys* Nehring 1898 (Microtinae, Rodentia). – *Arhiv Bioloških Nauka*, **18**: 45–46. Beograd.
2147. Sax, C., 1877. Ethnographische Karte der europäischen Türkei und ihrer Dependendenzen zu Anfang des Jahres 1877. – Wien: Ed. Hölzel's Institut. – *Mittheilungen der k. k. geograph. Gesellschaft*. – Taf. III.
2148. Scalone, R., 2011. Evolution of the sexual reproduction in *Veronica* (Plantaginaceae): Phylogeny, Phylogeography and Invasion. – Dissertation zur Erlangung des Grades Doktor der Naturwissenschaften Am Fachbereich Biologie der Johannes Gutenberg-Universität Mainz. 1–199, figs, tabs. [English abstract]
2149. Schäfer, D., 1918. Länd und Völkerkarte Europas, 1: 4.000 000, 7. Auflage. – Verlag und Druck von Dietrich Reimer. Berlin
2150. Schaider, P., Jakšić, P., 1990. Die Tagfalter von Jugoslawisch Mazedonien Diurna. –

München, 1–282, 200 maps, 46 color tabs, 5 black-white drawings tabs. [Macedonian summary].

2151. Scheda, J., 1869. General-Karte der europ. Türkei und des Königreiches Griechenland“ mit 13 Blättern im Maßstab 1: 864.000. – Militärgeographisches Institut der österreichisch-ungarischen Monarchie aus den Jahren 1860-70.
2152. Scheerpeltz, O., 1956. Die westpaläarktischen Arten der Gattung *Alpinia* Brundin mit einer Bestimmungstabelle der bis jetzt aus diesem Gebiete bekannt gewordenen Arten. (Col.) (62. Beitrag zur Kenntnis der paläarktischen Staphyliniden). – *Entomologische Arbeiten aus dem Museum G. Frey, Tutzing bei München*, **7** (2): 493–520.
2153. Scheerpeltz, O., 1967. Wissenschaftliche Ergebnisse der zoologischen Studienfahrt von Dr. A. Smetana-Praha nach Albanian im Jahre 1958 (Coleoptera, Staphylinidae-Aleocharinae). – *Acta Entomologica Musei nationalis Pragae*, **37**: 517–550.
2154. Scheibel, O., 1937. Neue Trechini aus Jugoslawien und Albanien nebst Bemerkungen zu bekannten Arten. 5. Beitrag zur Kenntnis der Balkanfauna. II Teil. – *Koleopterologische Rundschau*, **23**:11–22.
2155. Schileyko, A. A., 2013. Family Helicidae excluding Helicinae (Gastropoda Pulmonata): morphology, taxonomy, and a catalogue of taxa. – *Ruthenica*, **23** (2): 127–162, 23 figs.
2156. Schmidinger, T., 2013. Gora: Slawischsprachige Muslime zwischen Kosovo, Albanien, Mazedonien und diaspora. – Wiener Verlag, 1–167.
2158. Schmit, H., & Pešić, V. M., 2002. New records of the water mite families Arrenuridae, udomideopsidae and Athienemanniidae (Acari: Hydrachnidia) from FYR Macedonia and Serbia and Montenegro. – *Acta entomologica serbica*, **7** (1/2): 137–146.
2159. Schmitt, T., Louy, D., Zimmermann, E., Habel, J-C., 2016. Species radiation in the Alps: multiple range shifts caused diversification in Ringlet butterflies in the European high mountains. – *Organisms, Diversity & Evolution*, **16**: 791–808, 7 tabs, 3 figs.
2160. Schmitt, O. J., Frantz, E. A. (unter Mitarbeit von Sven Mörsdorf), 2020. Politik und Gesellschaft im Vilayet Kosovo und im serbisch beherrschten Kosovo 1870–1914 Berichte der österreichisch-ungarischen Konsuln aus dem zentralen Balkan. Band **5**: 1–265, maps, tabs, figs. Vien.
2161. Schoen, G.J., 1872. Mittheilungen in topographisch-geologischer Beziehung über eine Reise längs den Küsten Grriechenland's und durch die Turkey – *Verhandlungen des naturforschenden Vereines in Brünn*, **11**: 69 – 86.
2162. Schöffmann, J., 2010. Phylogeographie, Taxonomie und Formenvielfalt der Europäischen Forelle (*Salmo trutta*) auf der zentralen Balkanhalbinsel – *Österreichs Fischerei*, **63**: 58 – 64.
2163. Schreyer, W., Abraham, K. and Trochim, H.O., 1975. Piemontitschiefer von Brezovica, Sudserbien. – JAZU, *Acta Geologica*, **VIII**: 251–268. Zagreb.
2164. Schreyer, W., Abraham, K., 1977. Nowiete and other high-pressure indicators from contact aureole of the Brezovica, Yugoslavia, peridotite. – *N. Jb. Min. Abh.*, **130** (1-2): 114–133.
2165. Schubert, F., 1969. *Carpathobryrhulus macedonicus* n. sp. – *Zeitschrift Arbeitsgemeinschaft Österreichischer Entomologen*, **21**: 74.
2166. Schulz, E., 1903. Monographie der Gattung Cardamine.– W. Engelmann, Leipzig. 280–623, figs.
2167. Schutz, C., 1788. Kriegstheater oder Graenzkarte Oesterreichs,Russlands und der Turkey. – : enthaltend das Koenigreich Ungarn, Siebenbürgen Moldau, Bessarabien, Walachey,

- Bulgarien, Servien, Bosnien, Slavonien, Croatiens, Albanien, Romanien, Macedonien, einen Theil Griechenlands, und des Archipelagus, die Dardanellen, das schwarze Meer, etc... Nebst einem Theil von Russland, Polen, Schlesien, Moehren, Oesterreich, Steuermark, etc ... / nach den besten Karten und Handzeichnungen von C. Schütz entworfen ; gestochen von F. Müller. – Available at
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b53099952g#> [last accessed: 9 December 2020]
2168. Schumacher, F., 1917. Beiträge zur Kenntnis der Hemipterenfauna Mazedoniens. – *Sitzungsberichte der Gesellschaft Naturforschender Freunde zu Berlin*, Jahrgang 1917: 562–563.
2169. Schwaderer, G., Spangenberg, A., Melovski, D., et al., 2007. Protected areas in species conservation - the protected area component within the frame of the Balkan *Lynx* Recovery Programme. – Conference: *Proceedings of the III Congress of Ecologists of the Republic of Macedonia with International Participation. Special issues of Macedonian Ecological Society*, Vol. 8. Skopje.
2170. Sekulić, N., Budakov, Lj., 2001. Protection of ichtiofauna of the National Park Šar planina. –*Zaštita prirode*, 53 (1): 149–155. Beograd.
2171. Секуловић, З., 2010. Демографски процеси и трндови на простору општине Штрпце од 1999. до 2010. године. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–39. [In Serbian]
2172. Selan, I., Bohinec, V., Planina, F., 1951. Federativna Narodna Republika Jugoslavija. – 1 земљоп. карта: у бојама ; 57 x 52 cm., Mjerilo 1:1 500 000. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
2173. Senderdi, J., 1982. Gde lezi najviši vrh Šar planine. – *Kroz planine*, I. Beograd.
2174. Serbenco, E., 2005. The protection of cultural property and post-conflict Kosovo. – *Revue québécoise de droit international / Quebec Journal of International Law / Revista quebequense de derecho internacional*, 18 (2), 91–125. Available at
<https://doi.org/10.7202/1069175ar> [last accessed: 15 December 2020]
2175. Sette, M., Sobrino-Tafunell, C., 2009. Shëtitje në Malet e Sharrit: (Maqedoni). – Tetovë : Arbëria Design, 1–101. [In Albanian]
2176. Sette, M., Sobrino-Tafunell, C., 2009. Прошетка на Шар Планина. (Македонија). – Тетово : Arbëria Design, 1–101. [In Macedonian]
2177. Shabani, M., Muqaj, B., Suka, Q., Frangu, S., 2011. Genetic zone Sharr Mountains (Kosovo). – *International multidisciplinary Scientific Geo Conference “Surveying Geology & mining Ecology Management”*. Conference Proceedings, June 20-25, 3: 367–374.
2178. Sharevski, M., 2019. General geographical overview of the Korab Mountain and its (un)explored peaks, lakes and landscapes. – *Географски разгледи*, 52: 91–106, 5 figs, Skopje. [Macedonian summary]
2179. Sherifi Y. Mustafa B. 2002. Some fauna characteristics of Sharri Mountains. – *Studime Gjeografike, Akadamia e Shkencave. Qendra e studimeve Gjeografike*. Tiranë. pp. 61–69.
2180. Shimai, H., 2017. Taxonomy and conservation ecology of the genus *Pinguicula* L. (Lentibulariaceae). – Dissasertation. Thesis submitted for the degree of Doctor of Philosophy in Biodiversity Management. 1–924, figs.
2181. Shuka, L., Tan, K., Siljak-Yakovlev, S., 2010. *Tulipa albanica* (Liliaceae), a new species from northeastern Albania. – *Phytotaxa*, 10: 17–25, 4 figs.
2182. Shukriu, A., 1979. Ekološka uvjetovanost i zonalni raspored makrozoobentosa u rijeci

- Prizrenska Bistrica. – Dissertation. University of Zagreb. 1–164.
2183. Shukriu, E., 1999. Mbretëria Dardane / The Dardan Kingdom. – *Iliria*, **29**: 7–28. [In Albanian, English summary]
2184. Shukriu, M. 2001. Prizreni i lashte, morfologjia e ecurive per ruajtjen e kultures materiale, –Prizren. / (Ancient Prizren: the morphology of the paths for preserving the material culture). 477 pp., heavily illustrated in b&w and color. Text in Albanian.
2185. Sidorovski, M., 1962. Some Morphological Characters of Trout from Lake Mavrovo and the River Radika / Nekoi morfološki karakteri od posirmkite od Movrovskoto ezero i reko Rodika. – Translated from Macedonian Published for the National Science Foundation, Washington D.C. and the Department of interios by the NOLIT Publishing House, Terazije 27/II, Belgrade, Yugoslavia, 1962.; Izdanja (Skopje), **I** (5): 135–147, 1955.
2186. Sidorovska, V., 2010. Study for analysis and valorization of amphibians and reptiles of protected area National park Mavrovo. – Report (Unpublished).
2187. Симић, Д., 1994. Савремене демографске одлике Средачке жупе. – *Баштина*, **5**: 151–162. [In Serbian, French summary]
2188. Simić, D., Puzović, S., 2008. Ptice Srbije i područja od međunarodnog značaja. – Liga za ornitološku akciju Srbije. – Publikum, 1–48. Beograd. [In Serbian]
2189. Simić, N., Palić, R., Andđelković, S., Kitić, D., Gašić, M.J., 1995. Essential oil of *Pinus peuce* needles. / Etarsko ulje iz iglica *Pinus peuce*. – *Facta Universitatis*, **1** (2): 188 – 192, tabs. Niš. [Serbian summary]
2190. Simić, V., 1967. Prikaz dosadašnjih geološko-rudarskih radova na rudištima hromita Brezovica (AP KiM). – Fond stručnih dokumenata Geozavoda. Beograd.
2191. Simić, V. i dr., 1938. Kartiranje jugoistočnog dela Lista Prizren. – Izv. o radu Geol. inst. za 1937. god., Beograd.
2192. Simonović, P., 2001. Ribe Srbije. – NNK International, Zavod za zaštitu prirode Srbije, Biološki fakultet. 1–247, figs, maps, graf. [In Serbian]
2193. Simova, D., 1959. Beitrag zur Kenntnis der Tipuliden und Limnobiiden von Mazedonien (Diptera-Nematocera). – *Fragmenta Balcanica Musei Macedonici Scientiarum Naturalium*, **2**: 125–135. Skopje.
2194. Simova, D., 1960. Second contribution to the knowledge of Tipulidae and Limnobiidae of Macedonia. – *Fragmenta Balcanica Musei Macedonici Scientiarum Naturalium*, **3**: 5 1–63. Skopje. [In Serbo-Croatian with German summary]
2195. Симова-Тошић, Д., 1977. Фауна на Македонија, III Долгоножни комарци – Tipulidae (Diptera – Insecta). – Природонаучен музеј на Македонија – Скопје, 1–198, 140 figs. [In Macedonian]
2196. Simova-Tošić, D., Skuhravá, M., Skuhravý, V., 2007. Gall midges (Diptera: Cecidomyiidae) of Macedonia. – *Acta Soc. Zool. Bohem.*, **71**: 45–60.
2197. Simović, Ž., 1969. Gora s Opojem – “krov” Metohije. – *Naše planine*, **3-4**: 55–56. Zagreb. [In Serbian]
2198. Синадиновски, Д., 2016. Топонимот Савин камен во атарот на с. Вратница. – *Географски разгледи*, **49**: 85–100, 1 fig. Скопје. [In Macedonian]
2199. Siqeca, S., 2011. Arkitektura folklorike e Prizrenit dhe e Malisheves. – *Shkrola*, Prizren.
2200. Sivec, I., 1980. Notes on stonelies (Plecoptera) from south west Yugoslavia, with description of a new Nemoura. – *Aquatic Insects*, **2** (2): 91–95.
2201. Slavevska-Stamenković, V., Rimcheska, B., Stojkoska, E., Stefanovska, N., Hinić, J.,

- Kostov, V., 2016. The Catalogue of the freshwater Decapoda (Decapoda: Potamonidae, Astacidae, Atyidae) from Republic of Macedonia in the collection of Macedonian Museum of Natural History. Section of Natural, Mathematical & Biotechnical Sciences, **37** (2): 173–183.
2202. Slavković, D., 2011. Landscape ecological principles in integrated landscape management (case study on National Park Mavrovo). – Dissertation. Univezita Komeského v Bratislave, Prírodovedecká Fakulta, Bratislava, 156 p.
2203. Slavkovska, V., Zlatković, B., Lakušić, B., Kovačević, N., Drobac, M., 2019. Study of anatomy and essential oil of *Pimpinella alpina* Host (Apiaceae) from Serbia. – *13th Symposium on the Flora of Southeastern Serbia and Neighboring Regions*, Stara planina Mt., 2019, p. 27.
2204. Славнић, Ж., 1972. Ред Polygonales, Фам. Polygonaceae Lindl. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука. Флора СР Србије, III: 54–90, tabs XVI–XXV. Београд. [In Serbian]
2205. Slavov, N. Marinova, T. Ristevski, P. 2004. Long-term Variability of Precipitation in Republic of Macedonia. – Ohrid Ripublic of Macedonia 25–29 may 2004 BALWOIS 2004.
2206. Slavov, N., Ristevski, P.. Marinova,T. 2004. Study of Long-term Variability Of Air Temperature in Republic of Macedonia. – *Bulgarian Jurnal of Meteorolgy & hydrology, BJMH.*, **13** (1–2): 40–52.
2207. Smilevski, S., 1962/63. A study of wool from sheep breeds and strains in the SR of Macedonia. – *Godišen zbornik*, **XVI**: 317–343. Skopje.
2208. Smilevski, S., 1969. A study of wool from sheep breeds and strains in the S. R. of Macedonia / Pridones kon poznavanjeto na volnata na rasite i soevite ovci zastapeni vo SR Makedonija. – *Zemjodelso-šumarskiot fakultet na Univerzitetot vo Skopje. Godišen zbornik*, **XVI**: 317–343. Skopje.[In Macedonian, translated by B. Filipović]
2209. Smiljanić, T., 1924. Plemenske odlike Mijaka. – *Narodna starina*, **3** (7): 61–74, 61–74, 11 figs. Zagreb. [In Croatian, French summary]
2210. Смиљанић, Т., 1925. Мијаци, Горна река и Мавровско Поље. – *Српски етнографски зборник*, 35, *Насеља и порекло становништва*, **20**: 1–122, Српска Краљевска Академија, Београд.[In Serbian, French summary]
2211. Смиљанић, Т., 1929. О глацијалним траговима на Шарпланини, Корабу, Крчину и Стогову. – *Гласник географског друштва*, **XV**: 118–119. [In Serbian]
2212. Смиљанић, Т., 1932. Прилози за познавање сточарства на нашим високим планинама. – Српско Географско Друштво, Посебна издања, **12**, Београд. [In Serbian]
2213. Смирнов, С., Бошковић, Ђ., 1934. Археолошке белешке из Метохије и Прекорупља. – *Старијар, орган Српског археолошког друштва*, **VIII-IX**: 255–276, 39 figs. [In Serbian, French summary]
2214. Smith, Sir W., 1872. Dictionary of Greek and Roman Geography. – Isabadius-Zymethus. 1857. John Murray. p. 928.
2215. Snieszko, R. A., Safiya; S., Schlarbaum, S. E., Kriebel, H. B.(eds.) 2004. Breeding and genetic resources of five-needle pines: growth, adaptability, and pest resistance; 2001 July 23-27; Medford, OR, USA. IUFRO Working Party 2.02.15. – Proceedings RMRS-P-32. Fort Collins, CO: U.S. Department of Agriculture, Forest Service, Rocky Mountain

- Research Station. 1–259.
2216. Solari, F., 1945. Curculionidi nuovi o poco conosciuti della fauna paleartica (Col. Curc.).— *Memorie della Societa Entomologica Italiana*, **24**: 5–41, 78–80.
2217. Soldatović, B., Savić, I., Đulić, B., Milošević, M., Mikeš, M., 1972. Prilog poznavanju kariotipa roda *Apodemus* Kaup, 1829 (Mammalia, Rodentia). — *Arhiv bioloških nauka*, **24** (3-4): 125–130, 1 tab., 2 figs. Beograd. [In Serbian, German summary]
2218. Соловјев, А. В. / Solovjev, A. V., 1927. Два прилога проучавању Душанове државе: 1. Повеља цара Душана о метохији Св. Петра Коришког и 2. Печати на Душановим повељама. / Deux contributions à l'étude de l'état du Tsar Douchan. 1. Les chrysobulles d'Étienne Douchan concernant la métiochie de St. Pierre de Koricha et 2. Les sceaux des chartes d'Etienne Douchan. — *Гласник Скопског Научног Друштва*, **II**: 25–46. [In Serbian, French summary] Available at: [http://periodica.fzf.ukim.edu.mk/GSND\(1926-1940\)/GSND1927/GSND1927.html](http://periodica.fzf.ukim.edu.mk/GSND(1926-1940)/GSND1927/GSND1927.html) [last accessed: 5 February 2021]
2219. Sophianus, N., 1552. *Totius Graeciae Descrito*. — [Map] Roma.
2220. Soška, T., 1939. Beitrag zur Kenntnis der Schluchtenfloren von Südserbien II — *Glasnik skopskog naučnog društva*, **20**: 35–58. Skopje
2221. Soška, T., 1940. Beitrag zur Kenntnis der Schluchtenfloren von Südserbien IV — *Glasnik skopskog naučnog društva*, **22**: 169–181. Skopje
2222. Спалевић, А.(ed.), 2017. Шар планина. Едиција: Лексикон националних паркова Србије. *Службени гласник*, Београд. **5**: 1–376. [In Serbian]
2223. Spasić-Bošković, O., Tanić, N., Blagojević, J. and Vujošević, M., 1997. Comparative cytogenetic analysis of European brown frogs: *Rana temporaria*, *R. dalmatina* and *R. graeca*. — *Caryologia*, **50** (2): 139–149, 3 figs.
2224. Спировски, Ј., 1970. Почвите под четинари на Шар планина (СРМ).— *Годишен зборник на Земјоделско-шумарски факултет*, **XXIII**: 175-184 Скопје.
2225. Srećković, D., 1993. Kumulatna zona ultramafita Brezovice (Šar Planina, Srbija). — Magistarska teza. Rudarsko-geološki fakultet, Beograd. 1–119. [In Serbian]
2226. Срећковић, П., 1865. Синан-паша. — [Призрен] (Биоград : Државна штампарија). [10], 125, [22]. [In Serbian]
2227. Stagl, V., Zapparoli, M., 2006. Type specimens of the Lithobiomorpha (Chilopoda) in the Natural History Museum in Vienna. — *Kataloge der wissenschaftlichen Sammlungen des Naturhistorischen Museums in Wien*, **21**: 1 – 49.
2228. Stajić, S., 1981. Valorizacija prirodnih kvaliteta Šarplanine kao nacionalnog parka. — *Priroda Kosova / Natyra e Kosoves*: 22–41. [In Serbian, Albanian and English summary]
2229. Станчић Д., 1991. Извештај о топографском истраживању цркава на територији општине Штрпце (Сиринићка жупа). — *Баштина*, **1**: 243–260. Институт за проучавање културе Срба, Црногораца, Хрвата и Муслимана, Приштина.
2230. Stančić, M., 2002. Početak obeležavanja jugoslovensko-makedonske granice - start od piramide. — *Novosti*, 24. XI, str. 6
2231. Stančić, M., 2008. Makedonska Vlada traži hitnu demarkaciju kosmetskog dela međe sa Srbijom. — 'Politička cena granice'., *Novosti*, 29.feb, str. 19.
2232. Stančić, Z., 2005. *Anthoxanthum alpinum* (*Poaceae – Aveneae*) in the mountains from Croatia to Macedonia. — *Nat. Croat.*, **14** (2): 87–97, Zagreb,
2233. Stanković, D., 1967. Jugoslovenski ovčarski pas – šarplaninac- osobine i upotreba vrednost. — *Vojnoveterinarski zbornik*, **1**: 60–71.
2234. Stanković, S., 1969. Livadičko jezero na Šar-planini. — *Geografski razgledi*, **7**: 153–158,

Skopje.

2235. Станковић, С., 1995. Нека спорна питања границе између Србије и БЈР Македоније. – *Гласник Српског географског друштва*, **LXXV** (1): 55–59. [In Serbian]
2236. Станковић, С., 1999. Национални паркови Србије. – *Гласник Српског географског друштва*, **LXXIX** (1): 35–48, 3 figs. Београд. [In Serbian, English Abstract and Summary]
2237. Станковић, С., Павловић, С., 1967. Морфометријске карактеристике језера Југославије. Прилог катастру језера Југославије. – *Гласник Српског географског друштва*, **XLVII** (1): 97–107. [In Serbian]
2238. Stankovski, S., 1969. Livadičko Lake at Shar Mountain. – *Geographical Reviews*, 7, Skopje.
2239. Станковић, В., 2001. Српске школе у Призрену, 1810–1950. – Библиотека баштина. Институт за српску културу. Рп. 1–246.
2240. Stanković, V., 2002. The origin of Petar K. Kostić, writer and senator from Prizren. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts, — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. **51**: 1–105).
2241. Стanoјeviћ, M., 2015. Flora Сirинићke жупe у подножју Шар планине. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Мастер рад. 1–69. [In Serbian]
2242. Стародубцев, Т., 2017. Призренско четворојеванђеље, у: Српско уметничко наслеђе на Косову и Метохији. Идентитет, значај, угроженост, ур. М. Марковић, Д. Војводић, Београд (каталог изложбе).
2243. Ставревска-Панајотова, А., Стојановска, М., Стојановски, В., Ранташа, Б., Недановска, В., Петанела, Д., 2020. Користење на диви видови растенија и габи во Република Северна Македонија. – Глобални еколошки фонд (ГЕФ), 1–133. Скопје. [In Macedonian]
2244. Стебут, А. И., Тодоровић, Д. Б. уз сарадњу Драг. Ђосића и В. Нејгебауера., 1923. Испитивање колонизационе споеобности Овче-Пољског-Пећско-Призренског реона. – *Гласник Мин. пољ. и вода*, **24**. [In Serbian]
2245. Stead, A., 1909. Etnographical map of Servia, 1:2,75,000. – In: Servia by the Servians. – London; William Heinemann.
2246. Steeb, Christian Ritter von, 1898. Der Ljuboten an der Šar Planina. – *Mitteilungen d. k.u.k. Militargeographisches Institutes*, **XVIII**, Wien.
2247. Stefanović, R., 1951. U aprilu na smučkama po Sar-planini. – *Zapis i nasih planina, Novo pokolenje*, Beograd, str. 116–123.
2248. Стефановски, Ж., 1980. Тетово и околина.
2249. Стефановски, Ж., 1981. Шар Планина. – Напредок. Тетово. [In Macedonian]
2250. Steiner, S., 2003. Vorbereitende und Untersuchungen zu einer Revision der Tribus Dorcadionini (Coleoptera: Cerambycidae, Lamiinae) in Griechenland. Teil I. – *Acta entomologica slovenica*, **11** (2): 137–158. [Slovenian abstract]

2251. Sterijovski, B., Tomović, Lj., Ajtić, R., 2014. Contribution to the knowledge of the Reptile fauna and diversity in FYR of Macedonia. – *North-Western Journal of Zoology*, **10** (1): 83–106. (Supplementary material: Appendix I – Field data – 10 pages; Appendix II – Literature data – 4 pages)
2252. Ставановић, Бојана, 2012. Циклус патрона у цркви светог Ђорђа у Речанима. – Ниш и Византија, **10**: 393–403. Ниш.
2253. Ставановић, Бојана, 2013. Црква светог Ђорђа у Речанима. – Dissertation. Филозофски факултет, Одељење за историју уметности, Београд. [In Serbian, English summary].
2254. Ставановић, Бојана, 2015. Архитектура цркве светог Ђорђа у Речанима—првобитни изглед и позније измене. – *Зоограф*, **39**: 119–128, 12 drawings, 8 figs [In Serbian, English summary].
2255. Stevanović, Branka, 1989(1991). Water relations of *Ramonda serbica* Pančić and *R. nathaliae* Panč. et Petrov. in different habitat conditions. – *Glasnik Instituta za botaniku i Botaničke baštne Univerziteta u Beogradu*, **XXIII**: 47–55, 5 figs [Serbian summary]
2256. Ставановић, С., 2018. Планине ме зову. – *Београдски географски лист*, **8**: 19–20. Београд. [In Serbian]
2257. Ставановић, В., 1992. Флористичка подела територије Србије са прегледом виших хориона и одговарајућих флористичких елемената. – In: Сарић, М. (ed.), *Флора Србије*, **1**: 47–56, Српска академија наука и уметности, Београд. [In Serbian]
2258. Stevanović, V., 1996. Analysis of the Central European and Mediterranean orophytic element on the mountains of the W. and Central Balkan Peninsula, with speeial reference to endemies. – *Bocconeia*, **5**: 77–97, 4 figs. 2 tabs.
2259. Stevanović, V. (ed.), 1999. The Red Data Book of Flora of Serbia 1. Extinct and critically endangered taxa **1**: 1–566, figs, maps. – Ministry of Environment of the Republic of Serbia, Faculty of Biology, University of Belgrade, Institute for Protection of Nature of the Republic of Serbia, Belgrade. [In Serbian, English summary: 391–566]
2260. Stevanović V. 2005. Procena biodiverziteta od interpretacije do konzervacije. Primer endemične vaskularne flore Balkanskog poluostrva. – In: Andelković M (ed.), *Biodiverzitet na početku novog milenijuma. Zbornik radova sa naučnog skupa*, pp. 53–73, Srpska akademija nauka i umetnosti, Naučni skupovi CXI, Odelenje hemijskih i bioloških nauka **2**, Belgrade.
2261. Ставановић, В., 2012. 1. *Paronychia* Miller., Gard. Dict., Ed. **4** (1754) – Сребрнице. – In: Ставановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, **2**: 179–184, tab XXVI. Београд. [In Serbian]
2262. Ставановић, В., 2012. 10. *Drypis* L. Sp. Pl.: 413 (1753) – Мекињаци. – In: Ставановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, **2**: 243–244, 1 map. Београд. [In Serbian]
2263. Ставановић, В., Диклић, Н., 2012. 11. *Moehringia* L. Sp. Pl.: **3**: 59 (1753) – Рогљичице. – In: Ставановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, **2**: 244–250, tab XXXIII. Београд. [In Serbian]
2264. Ставановић, В., Гајић, М., 2012. 28. *Petrorhagia* (Ser.) Link Handbuch, **2**: 235 (1831) – Шушуљи, шушуљци. – In: Ставановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и

биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, **2**: 483–491, tab LIX. Београд. [In Serbian]

2265. Stevanović, V., Janković, M., 1984. Pregled nekih značajnih endemičnih i reliktnih vrsta visokoplaninske flore Šar-planine, – *Priroda Kosova*, **1**: 55–80. [In Serbian, Albanian and English summary]
2266. Stevanović, V., Jovanović, S., 1988. *Violo grisebachianane-Saxifragetum*, nova hazmofitska zajednica na krečnjacima Šar-planine. – *Glasnik instituta za botaniku i Botaničke baštne Univerziteta u Beogradu*, **22**:131–139. Beograd.
2267. Stevanović, V., Jovanović, S., Janković, M. M., 1991. Nove asocijacije u visokoplaninskoj vegetaciji severnog dela Šar planine. – Simpozijum “Naučne osnove razvoja Siriničke župe“, Geografski Institut „Jovan Cvijić“, SANU, 6, Beograd.
2268. Stevanović, V., Jovanović, S., Janković, M. M., 1991. Prilog rasprostranjenju i horologiji visokoplaninskih borova na Šar planini. – *Zbornik radova sa simpozijuma “Nedeljko Košanin i botaničke nauke”*, Srpska Akademija nauka i umetnosti, Institut za botaniku i botanička bašta PMF, J. P. za gazdovanje šumama, “Golija” Ivanjica, Beograd-Ivanjica, 329–336.
2269. Stevanović, V., Jovanović, S., Lakušić, D., 1991. *Potentillo doerflerii-Juncetum trifidii* - nova endemična zajednica hazmofita na silikatima Šar-planine. – *Glasnik Instituta za botaniku i Botaničke baštne Univerziteta u Beogradu*, **23**: 77–84. Beograd.
2270. Stevanović, V., Jovanović, S., Lakušić, D. & Niketić, M., 1995. Diverzitet vaskularne flore Jugoslavije sa pregledom vrsta od međunarodnog značaja.– In: Stevanović V & Vasić V (eds.), *Biodiverzitet Jugoslavije sa pregledom vrsta od međunarodnog značaja*, pp. 183–217, Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Ecolibri, Beograd.
2271. Stevanović, V., Jovanović, S., Lakušić, D., Niketić, M., 1999. Characteristics of the flora of Serbia and its phytogeographical division. In Stevanović, V. (ed). *The Red data book of the flora of Serbia I. Extinct and critically endangered taxa*. Belgrade.– Ministry of Environment of the Republic of Serbia, Faculty of Biology, University of Belgrade, Institute for Protection of Nature of the Republic of Serbia, pp. 393–399.
2272. Stevanović, V., Niketić, M., Lakušić, D., 1990-1991 (1993). Distribution of the vascular plants in Yugoslavia (Serbia, Montenegro) and Macedonia. – *Glasnik Instituta za botaniku i Botaničke baštne Univerziteta u Beogradu*, **XXIV–XXV**: 33–55, 7 maps. Beograd. [Serbian summary]
2273. Stevanović, V., Ostojić, D., Tomović, G., Stevanović, B., 1997. Discovery of endemo-relict species *Ramonda nathaliae* Pančić & Petrović (Gesneriaceae) in Šara Mt.– *Archives of biological sciences*, **49** (3-4): 27P–28P, Belgrade.
2274. Stevanović, V., Tan, K., Petrova, A., 2007. Mapping the endemic flora of the Balkans – a progress report. — *Bocconeia*, **21**: 131–137, 3 figs.
2275. Stevanović, V., Vukojičić, S., Šinžar-Sekulić, J. et al., 2009. Distribution and diversity of Arctic-Alpine species in the Balkans. – *Plant Syst Evol*, **283**: 219. Available at: <https://doi.org/10.1007/s00606-009-0230-4> [last accessed: 5 December 2020]
2276. Стјепановић-Веселичин, А., 1976. Ред Iridales. – In: Јосифовић, м. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, **VIII**: 131, , tabs I – VI. Београд.[In Serbian]
2277. Stoev, P., 2001. On the centipedes (Chilopoda) of the Republic of Macedonia. – *Historia naturalis bulgarica*, **13**: 93–108. [Bulgarian summary]
2278. Стојанчевић, В., 2000. Поглед на исламизацију Горе и осталих шарпланинских жупа.

/ A glance at the Islamisation of Gora and other župas of the Šar Mountain complex. – In: Горанци, Муслимани и Турци у шарпланинским жупама Србије: проблеми садашњих услова живота и опстанка. Зборник радова са Округлог стола одржаног 19. априла 2000. године у Српској академији наука и уметности. Београд. [Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parishes) of Serbia: problems of the actual living and survival conditions. Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000 at the Serbian Academy of Sciences and Arts]. Pp.: Београд/Belgrade. [In Serbian and English]

2279. Stojančević, V., 2002. A glance at the Islamisation of Gora and other župas of the Šar Mountain complex. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts, — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. 51: 1–105).
2280. Stojanoff, N., 1928. Tracische und Macedonische Herbarmaterialien des verstorbenen Prof. Dr. Th. Nikoloff. – *Zeitschrift der Bulgar. Akadem.*, XXXVII: 49–209.
2281. Stojanov, A., Ivanov, G., Melovski, D., Hristovski, S., Velevski, M., 2010. Population status of the Brown bear (*Ursus arctos*) in the Republic of Macedonia (project report). – Project: "Development of the National Ecological Network in the Republic of Macedonia (MAK-NEN)", 1–51, 15 figs.
2282. Стојанова, И. (ed.) 2020. Студија на валоризација на Шар планина. „Постигнувањето на заштита на биолошката разновидност преку создавање и ефикасно управување со заштитени подрачја и интегрирање на биолошката разновидност во планирање на користење на земјиштето“ Скопје-Тетово, pp. 1–696, figs, tabs, maps. [In Macedonian]
2283. Станојевић, Б., 2010. Насеља Сиринићке жупе. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–43. [In Serbian]
2284. Стевановић, С., 2018. Планине ме зову. – *Београдски географски лист*, MMXVIII(8): 20–21. Београд. [In Serbian]
2285. Стојановић, Љ., 1902. Стари српски записи и натписи. Књига 1: I–XIX+1–480. – *Зборник за историју, језик и књижевност српског народа; Прво одељење Споменици на српском језику*, Српска краљевска академија, Београд. [In Serbian]
2286. Stojanović, M., 1996. Faunističko-ekološka studija Lumbricida (Oligochaeta) Srbije. – Dissertation. University of Kragujevac, Faculty of Science, Serbia, pp. 236.
2287. Стојановић, М., 2014. Туристички значај општине Штрпце. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Мастер рад. 1– 54. [In Serbian]
2288. Стојановић, М., 2000. Птоломејеви Оринеји (Орини) и наши Горанци. / Ptolemy's Orini and our countrymen Goranies. – In: Горанци, Муслимани и Турци у

шарпланинским жупама Србије: проблеми садашњих услова живота и опстанка. Зборник радова са Округлог стола одржаног 19. априла 2000. године у Српској академији наука и уметности. Београд. [Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parishes) of Serbia: problems of the actual living and survival conditions. Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000 at the Serbian Academy of Sciences and Arts]. Рп.: Београд/Belgrade. [In Serbian and English]

2289. Stojanović, M., 2002. Ptolemy's Orini and our countrymen Goranies. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts , — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. 51: 1–105).
2290. Stojanović, M., Sekulić, J., Tsekova, R., Trakić, T., 2016. Distribution and biogeographical significance of the endemic earthworm *Allolobophora robusta* sp_n *Assenijakaramani* (Blakemore, 2004) (Oligochaeta: Lumbricidae) on the Balkan Peninsula: first finding place in Macedonia. – International conference on zoology and zoonoses, University of Plovdiv “Paisii Hilendarski” Faculty of Biology, Department of Zoology. Programme & Abstracts, p. 90.
2291. Stojanović-Radić, Z., Matović, M., Mihailov-Krstev, T., 2006. The contribution of Josif Pančić to protection biodiversity and to genofond's preservation of Serbian flora. – *International Scientific Conference In occasion of 60 year of operation of Institute of Forestry, Belgrade, Serbia SUSTAINABLE USE OF FOREST ECOSYSTEMS The Challenge of the 21st Century PROCEEDINGS 8-10th November, 2006 Donji Milanovac, Serbia.* Pp. 534–537.
2292. Stojanović, S., 1996. Geografski prikaz naselja Štrpce. – *Mladi istraživači Srbije, Zbornik radova Šara '95:* 43–52. Beograd. [In Serbian]
2293. Stojanović, S., 1996. Geografski prikaz naselja Štrpce. – *Mladi istraživači Srbije. Društvo mladih istraživača Instituta za geografiju “Branislav Bukurov”.* Zbornik radova Šara '95: 43–52. Beograd. [In Serbian]
2294. Stojanović, S. Pajić, V., 1961. Rezultati paleontoloških terenskih ispitivanja stena paleozoika Šare, List Prizren 54. – Fond str. dok. Zavoda za geol. i geof. istr. Beograd.
2295. Stojanović, T., 1994. Razgraničenje SR Jugoslavije sa Makedonijom.– *Vojska,* 29(9): 9–10.
2296. Stojanov, A., Ivanov, Gj., Melovski, D., Hristovski, S., Velevski, M., 2010. Population Status of the Brown bear (*Ursus arctos*) in the Republic of Macedonia - Project : *Development of the National Ecological Network in R. Macedonia (MAK-NEN)*(Project report). MES, Skopje, Republic of Macedonia.
2297. Stojanov, P., 1983. Dijatomejskata mikroflora na tresetištata na Nacionalniot park “Mavrovo”. – *God. Zb. Biol.*, 36: 87–94.
2298. Стојановска, М., Лозановска, Б., 2009. Нови менаџмент план на НП „Маврово“ како клучен инструмент за интегрална заштита на природата. – *Шумарски преглед,* 42: 92–100. Скопје. [In Macedonian, English summary]
2299. Stojanovska, Z., Boev, B., Ristova, M., Boev, I., Ajka, S., Žunić, S. Z., Ivanova, K., 2019.

- Risk assessment resulting from radionuclides in soils of the Republic of Macedonia. – *ПРИЛОЗИ, Одделение за природно-математички и биотехнички науки, МАНУ*, **40** (2): 161–168 (2019)/ *CONTRIBUTIONS, Section of Natural, Mathematical and Biotechnical Sciences, MASA*, **40** (2): 161–168. Скопје. [Macedonian summary]
2300. Stojanovski, L., 1995. Preliminarni rezultati od teriološkite istražuvanja na Šar Planina (Mammalia, Insectivora, Rodentia). – *Bilten na Istražuvačkoto društvo na studenti biolazi*, **1**: 67–71, Skopje.
2301. Stojanovski, L. and Arsovska, S., 1996. Report on the Status of the brown bear (*Ursus arctos* L. 1758) in the Republic of Macedonia. – *Proceedings of the 2nd International meeting of LIFE Projects on Brown Bear Conservation, Balkan Session: 130 – 131, Nymfeon, Greece 1995*.
2302. Стојићевић, Д., 1907. Списак птица из Старе Србије и Мађедоније. – *Просветни гласник, Додатак Просветном гласнику*, **XXVIII** (1): 1–5. Београд. [In Serbian]
2303. Стојићевић, Д., 1907. Грађа за фауну Старе Србије и Мађедоније. Пауци. – *Просветни гласник, Додатак Просветном гласнику*, **XXVIII** (1): 15–17. Београд. [In Serbian]
2304. Стојков, Б., 1997. Урбани развој и обнова Призрена. – *Зборник радова, ИАУС*, Београд.
2305. Stojković, S., Nenin, P., Jarić, M., Kujundžić, K., Zlatković, B., Horvat, A., Bjelić, O., Jović, D., Ludoški, J., Momirov, R., Dožić, N., Čemerlić, D., 1996. Istraživanja živog sveta Šar-planine. – *Zbornik radova XI SNIRS, Mladi istraživači Srbije, Mladi istraživači na Univerzitetu u Beogradu*, 143–153, 4 tabs. [In Serbian, English abstract]
2306. Stojmilov, A., 1975. Turistički vrednosti na planinите во SR Македонија. – *Godišen zbornik / Geografski Institut / Prirodno-Matematički Fakultet na Univerzitetot Kiril i Metodij*, Skopje, **21** (9): 105–201. Skopje.
2307. Столић, Ј., 2015. Туристички потенцијали општине Призрен. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–46. [In Serbian]
2308. Strabom, ≈ 63. *Geographica, Fragmenta, libri VII* (ΣΤΡΑΒΩΝ Ο Σ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ).
2309. Strasser, A.E., Hafellner, J., Stešević, D., Geci, G. and Mayrhofer, H., 2015. Lichenized and Lichenicolous Fungi from the Albanian Alps (Kosovo, Montenegro). – *Herzogia*, **28** (2): 520–544.
2310. Strasser, de L., Stec, S., 2020. Transboundary Diagnostic Analysis Thematic Report on the Resource Nexus (Phase I of the Water-Food-Energy-Ecosystems Nexus Assessment of the Drin Basin). – GEF Project “Enabling Transboundary Cooperation and Integrated Water Resources Management in the Extended Drin River Basin” 1–109. Austrian Development Agency.
2311. Strasser, K., 1971. Diplopoda. Catalogus Faunae Jugoslaviae. – *Consilium Academiarum Scientiarum Rei Publicae Socialisticae Federative Jugoslaviae, Academia Scientiarum et Artum Slovenica*, **III/5**: 1–50.
2312. Strauss, A., Pezold, T., 2009. All Along the Watchtowers Field guide for the South Eastern European Green Belt / Udhëzues terreni për Brezin e Gjelbër në Europën Juglindore / Теренски водич за југоисточниот Европски Зелен Појас. – IUCN - International Union for Conservation of Nature Programme Office for South-Eastern Europe European Green Belt Initiative. 1–70. Beograd.
2313. Stresemann, E., 1920. Avifauna Macedonica. Die ornithologischen Ergebnisse der

Forschungsreisen, unternommen nach Mazedonien durch Prof. Dr. Doflein und Prof. L. Müller-Mainz in den Jahren 1917 und 1918. – Dultz & Co., 1–270, 6 tabs, 8 figs. München.

2314. Strid, A., 2000. New taxa described in Grisebach's "Spicilegium Flora Rumelicae et Bithynicae" (1843 – 46). – *Preslia*, Praha, **72**: 241–321.
2315. Stumberger, B., Ritter, M., n.d. Der Adria-Fahlsegler *Apus pallidus illyricus* (Tschusi 1907): wie Europas Festlandendemit entdeckt und vergessen wurde, und welches Verbreitungsgebiet er heute bewohnt. Ornithologischer Beobachter submitted.
2316. Sturany, R., Wagner, A. J., 1915. Über Schalentragende Landmollusken aus Albanien und Nachbargebieten. – *Denkschriften der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften*, 19–138, 18 tabs, 1 map.
2317. Sutter, R., 2007. Neue Arten der Gattung *Oegoconia* (Autostichidae). – *Nota lepidopterologica*, **30** (1): 189–202, 47 figs.
2318. Szatala, Ö., 1940. Adatok a Balkánfél sziget és Kis-Ázsia zuzmóflórájának ismeretéhez. – *Borbásia, Dissertationes botanicae*, **II** (3–10): 33–50. Budapest.
2319. Szentpetery, S., 1927. Beiträge zur Geologie von Albanien. Die Gebirgsgegend südlich von Prizren. (Mit den Tafeln I - VII). – *M. Kir. Földtany Intézet Évkönyve*, **XXVIII**: 47–70, Taf. I–VII.
2320. Sziráki, G., 2013. Data to the Psocoptera fauna of Balkan Peninsula and two Aegean islands. – *Folia Historico Naturalia Musei Matraensis*, **37**: 65–70.

Š (Ш)

2321. Шафарик, Я., 1862. Хрісовоула цара Стефана, коіомъ оснива монастиръ св. Архангела Михаила и Гаврійла у Призрену године 1348? / Chrysobullon Stephani Dusani, imperatoris Serborum, Graecorum et Bulgarorum, monasterio SS. Archangelorum Michaëlis et Gabrielis in Prizren datum, circa annum 1348. / [Дръ Я. Шафарикъ]. – У Београду : У Правительственой книгопечатни, 1862. *Гласник ъ Друштва србске словесности*, **XV**: 264–317.
2322. Šamal, J., 1935. Ephemerida et Plecoptera Balcanica. – *Časopis Československe společnosti entomologicke*, **XXXII**: 1–5, Praze.
2323. Šapkarev, J., 1972. On the Lumbricid fauna of Jugoslavia. – *Arhiv bioloških nauka*, **24** (1–2): 73–86. Beograd.
2324. Šapkarev, J., 1975. Contribution to the knowledge the earthworms (Lumbricidae) and leeches (Hirudinea) of Kosovo, Yugoslavia. – *Annuaire de la Faculté des Sciences de l'Université de Skopje*, Skopje, **27–28**: 39–54.
2325. Šapkarev, J., 1976. Distribution of the Earthworms (Oligochaeta: Lumbricidae) in Macedonia. – Posebno izdanje, Mus. Mac. Sci. Nat., Skopje, **7**: 109–120.
2326. Шапкарев, Ј., 1978. Фауна на Македонија IV Дождовни глисти (Lumbricidae) (Oligochaeta – Annelida). – Природонаучен музеј на Македонија, Скопје. 1–116, 68 figs. [In Macedonian]
2327. Šašić, L, Ačanski, J, Vujić, A, Ståhls, G, Radenković, S, Milić, D, et al. 2016. Molecular and Morphological Inference of Three Cryptic Species within the *Merodon aureus* Species Group (Diptera: Syrphidae). – PLoS ONE 11(8): e0160001. Available at: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0160001>. [last accessed: 5 December 2020]
2328. Šašić, M., Nahirnić, A., Tarmann, G., 2016. Zygaenidae (Lepidoptera) in the Lepidoptera Collections of the Croatian Natural History Museum. – *Natura Croatica*, **25** (2): 233–

248, 1 fig. Zagreb. [Croatian summary]

2329. Шчербаков, А. Ј., Балнеолошка карта Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца = Carte balnéaire du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes par A. Scherbakov [Картографска грађа] / А. Ј. Шћербаков. - 1 : 1.000.000. - [В. м.] : Ministarstvo narodnog zdravlja, [192?] ([Београд] : Географски институт Главног џенералштаба, Репродукциони одсек). – 1 географска карта у боји; 69 × 83 см на листу 74 × 90 см.
2330. Šenoa, M., 1922. Pod Šar-Planinom. – *Hrvatski planinar*, XVIII (10): 129–132, 1 fig. Zagreb. [In Croatian]
2331. Шерифи, Б., 2017. Геопросторне анализе општине Драгаш. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Мастер рад. 1–119. [In Serbian]
2332. Šerko, A., 1947. Kraški pojavi v Jugoslaviji. – *Geografski vestnik*, 43–70, tabs, maps. Ljubljana. [In Slovenian, Russian and French summary]
2333. Шешум, У., 2015. Србија и Стара Србија (1804 – 1839). – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Philosophy. 1–532, 14 tabs. [In Serbian, English summary]
2334. Šijačić-Nikolić, M., Milovanović, J., Nonić, M., 2018. Forests of Southeast Europe Under a Changing Climate: Conservation of Genetic Resources. (Vol. 65 of Advances in Global Change Research) – Springer, pp. 1–486.
2335. Šilić, Č., 1960. Nalaz alpske azaleje (*Loiseleuria procumbens* (L.) Desvaux na Šar planini. – *Godišnjak Biološkog instituta Univerziteta u Sarajevu*, XIII (1–2): 147–152.
2336. Шимић, Д., 1938. Свадбени обичаји у Призрену. – *Преглед*, 85–88, Сарајево.
2337. Шкипић, О., Бојовић-Шкипић, В., 1990. Књига о шарпланинцу. – Будућност. Горњи Милановац.
2338. Šilhavý, V., 1944. Pavouci čaledi Thomisidae ze zapadního Balkanu: s popisem ètyr nových druhů. – *Sborník Klubu přírodovědeckého v Brně*, 1944: 90–95.
2339. Šinglarová, B., Šuvada, R. and Mráz, P. 2012. Allopatric distribution, ecology and conservation status of the *Pilosella alpicola* group (Asteraceae). – *Nord. J. Bot.* 31: 122–128.
2340. Škondrić, S., 2014. Sistematski i filogeografski odnosi glavičastih predstavnika roda *Campanula* (Campanulaceae) na centralnom delu Balkanskog poluostrva. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Biology. 1–375, 87 tabs, 9 figs. [In Serbian, English abstract]
2341. Škorić, A., Bogunović, M., 1986. Pedološka karta Jugoslavije. – Map, 1: 2000 000.
2342. Škorić, A., Filipovski, G., Ćirić, M., 1985. Soil Classification of Yugoslavia. – Special editions, Book LXXVIII, Department of natural sciences and mathematics, Book 13. Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, 1–72.
2343. Škorpíková, V., 2010. The Güldenstädt's Redstart, Šar Planina and Czech ornithology – how does it match together? / Šta povezuje crvenotrbu crvenrepku, Šar planinu i češku ornitologiju? – *Ciconia*, 19: 8–11.
2344. Škrelj, B., 1936–37. Rasna slika Jugoslavije. – *Geografski vestnik*, 156–159, tabs, figs. Ljubljana. [In Slovenian, German summary]
2345. Škrivanić, G., 1975. Jugoslovenske zemlje na Pojtingerovojoj tabli. In: Škrivanić, G. (ed.) *Monumenta cartographica Jugoslaviae*, I: Antičke karte, pp. 33–58. Istorijski institute, Beograd i Narodna knjiga, Beograd. [In Serbian]
2346. Шљивић, С., 2008. Просторна структура Призрена - карактеристике и проблеми. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у

Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–44. [In Serbian]

2347. Шмит, Р., 1937. Преглед географских назива места на картама Србије и српских земаља и на плановима Београда и др. места по збирци Бечких архива. – Српска Краљевска Академија, *Споменик*, LXXXVI, Други разред, **67**: 1–83. Београд. [In Serbian]
2348. Šopova, M., Sekovski, Ž., Cankova-Todorovska, J., Ivanova, D., 1992. Karyological study of *Anemone* L. species from Macedonia and Bulgaria. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **XIX,4 (158)**: 111–146, 15 figs, 11 tabs. [Macedonian summary]
2349. Šopova, M., Starova, U., Sekovski, Ž., 1984. Studi in the Genus *Gagea*: II. Cytology and distribution of seven *Gagea* species from SR Macedonia. – *Musei Macedonici scientiarum naturalium*, **XVII, 5 (144)**: 103–131, 31 figs [Macedonian summary]
2350. Španiel, S., Zozomová-Lihová, J., Marhold, K., 2017. Revised taxonomic treatment of the *Alyssum montanum* - *A. repens* complex in the Balkans: a multivariate morphometric analysis. – *Plant Systematics & Evolution*, **303** (10): 1413–1442.
2351. Špoljarić, B., Urošević, M., 1987. Razvoj standarda jugoslovenskog ovčarskog psa šarplaninca. – *Zbornik kratkih sadržaja savetovanja o jugoslovenskom ovčarskom psušarplanincu Popova šapka, Kinološki sojuz na SR Makedonija*, str.16.
2352. Шпора, Н.Б., 1929. Нови прилози раду С. Милосављевића „Бачијање на Шар- планини“. – *Гласник Скопског научног друштва*, **5**: 313–318, 8 figs [In Serbian]
2353. Štamol, V., Jovanović, B., 1990. Distribution of Land Snails *Pomatias elegans* (O. F. Müller, 1774) and *Pomatias rivulare* (Eichwald, 1829) (Mollusca: Gastropoda) in Yugoslavia / Razširjenost kopenskih polžev *Pomatias elegans* (O. F. Müller, 1774) in *Pomatias rivulare* (Eichwald, 1829) (Mollusca: Gastropoda) v Jugoslaviji. – *Scopolia*, **21**: 1–42, 3 maps. [Slovenian summary]
2354. Štěpánek, J., Kirschner, J., 2015. *Taraxacum umbrosum* (Asteraceae, Cichorieae), a new species intermediate between sect. *Erythrosperma* and sect. *Erythrocarpa*, widespread in the Balkans. – *Annales Botanici Fennici*, **52** (3/4): 160–164.
2355. Штетић, М., 2020. Виноградарство у средњовековној Србији. – Dissertation. Универзитет у Београду. Филозофски факултет, 1–417, 5 maps, 10 figs. Београд. [In Serbian, English abstract]
2356. Štupar, B., 1934. Aleksandrov vrh na Šar planini. – *Jutro*, 11. oktobar 1934. Ljubljana. [In Slovenian]
2357. Шушлевска, М., Арсовска, С., Русевска, К. & Меловски, Љ., 2002. Распространување на фамилијата Crassulaceae на Шар Планина. – *Билтен на Истражувачкото друштво на студенти биологи*, 2: 67–73. Скопје.
2358. Šušlevska, M., Melovski Lj., Grupče, Lj., and Hristovski, S., 2001. Litter production in the ecosystem *Calamintha grandiflora*–*Fagetum* in Mavrovo National Park. – In: Radoglou, K (Ed.). Proceedings of the International Conference: Forest Research: A Challenge for an Integrated European Approach, p.p. 627–632, August 27–1 September 2001, Thessaloniki – Greece, NAGREF – Forest Research Institute, Thessaloniki
2359. Шутаковић- Андрић, Н., 1994. Конзерваторско- рестаураторски радови завода за заштиту споменика културе у Призрену. – *Гласник Друштва Конзерватора Србије*, **18**: 29–30. [In Serbian]
2360. Шутаковић- Андрић, Н., 1995. Црква Светог Спаса у Призрену, археолошко сондажно истраживање. – *Гласник Друштва конзерватора Србије*, **19**: 98–100.

Београд.

2361. Ђонја, Ј., 1996. Hidrografske i hidroloшке karakteristike reke Muržice i mogućnosti razvoja turizma. – Млadi istraživači Srbije, Zbornik radova Šara '95: 21–30. Beograd. [In Serbian]

Т (Т)

2362. Тадић, М., 1996. Determination of the Insolation Relative Duration The Example of Prizren, Pec and Pristina. – *University Thought, Nat. Sci.*, III (2): 81–85, 1 fig, 5 tabs. [Serbian summary]
2363. Тадић, В., Бојовић, Д., Арсић, И., Дорђевић, С., Аксентијевић, К., Стаменић, М., Јанковић, С., 2012. Chemical and antimicrobial evaluation of supercritical and conventional *Sideritis scardica* Griseb., Lamiaceae extracts. – *Molecules.*, 17 (3): 2683–703.
2364. Тадић, В.М., Јеремић, И., Добрић, С., Исајковић, А., Марковић, И., Трајковић, В., Бојовић, Д., Арсић, И. 2012. Anti-inflammatory, gastroprotective, and cytotoxic effects of *Sideritis scardica* extracts. – *Planta Med.*, 78 (5): 415–27, 9 figs.
2365. Талер, З., 1953. Rasprostranjenje i popis slatkovodnih riba Jugoslavije. – *Гласник Природњачког музеја српске земље*, Б 5-6: 425–455. Београд. [In Croatian]
2366. Талевски, Ј.В., 1997. Границата спрема SR Jugoslavia, 1 - облик и правак на протегање на граничната линија. In: Границите на Република Македонија. – АРЕКС Bitola, str. 121. i 215–216. [In Macedonian]
2367. Тан, К., Шука, Л., Силjak–Јаковлев, С., Мало, С., Пустахија, Ф., 2011. The genus *Gymnospermium* (Berberidaceae) in the Balkans. – *Phytotaxa*, 25: 1–17, 2 tabs, 7 figs.
2368. Танасијевић, Н., 1966. Novi prilog познавању cicada (Hom., Auchenorrhyncha) Jugoslavije. – *Zaštita bilja*, 91–92: 205–212. Београд.
2369. Танасковић, Д., 2002. Gora in the picture – Gora in the heart. – In: Бурсаћ, М. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts, — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. 51: 1–105).
2370. Танасковић, В., 1992. Средачка жупа. – Јединство, 1–341. Приштина. [In Serbian]
2371. Танасковић, В., 2000. Средска. – *Хроника села*, 90: 1–186. Београд. [In Serbian]
2372. Танев, Г., 1972. Прилог кон познавањето на почвите во подрачјето на Љуботен и Жеден (секција Качаник 4). – Землоделски институт. Скопје. [In Macedonian]
2373. Tarmann, M.G., 1979. Die statices-Gruppe des Genus *Procris* F. (Lep. Zygaenidae). – *Mitteilungen der Münchner Entomologischen Gesellschaft*, 068: 45 – 108.
2374. Татић, Б., Атанацковић, Б. и Кривошеј, З., 1994. Вегетација. In: Лазаревић, Р. (ed.), Шарпланинске жупе Гора, Ополе и Средска: одлике природне средине. – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, 40/1: 239–258. Београд.
2375. Татић, Б., Атанацковић, Б. и Кривошеј, З., 1994. Животињски свет. У Лазаревић, Р. (ed.), Шарпланинске жупе Гора, Ополе и Средска: одлике природне средине. – Српска академија наука и уметности, Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна

издања, **40/I**: 275–288. Београд.

2376. Tatić, B., Janković, M., Bogojević, R., 1986. Novo nalazište paprati *Asplenium adulterinum* Milde na Kodža Balkanu - A new locality of the fern *Asplenium adulterinum* Milde on the Kodža Balkan. – *Glasn. Inst. Bot. Bašte Univ. Beograd*, **10** (1): 71–74. [In Serbian].
2377. Temovski, M., 2008. History of the Speleology in Republic of Macedonia. – *Vercor 2008, IV European Speleological Congress - Proceedings, Spelunca-Memoires*, **33**: 193–195, 3 figs. [French summary]
2378. Темовски, М., 2012. Површинска распространеност на карстните карпи во Република Македонија. – *Географски разгледи*, **46**: 21–35, 3 tabs, 5 figs. Скопје.[English summary]
2379. Темовски, М., 2013. Карактеристики на хипогената карстификација и појава на хипоген карст во Република Македонија. – *Географски разгледи*, **47**: 11–29, 10 figs. Скопје.[Macedonian summary]
2380. Temovski, M., 2017. Hypogene karst in Macedonia. – In: Klimchouk A., Palmer A., De Waele J., Auler A., Audra P. (eds), *Hypogene Karst Regions and Caves of the World. Cave and Karst Systems of the World*, Springer International Publishing, pp. 241–256.
2381. Temovski, M., Milevski, I., 2015. DEM based geomorphometric analyses of karst surface in the Republic of Macedonia. – In: Jasiewicz J., Zwoliński Zb., Mitasova H., Hengl T. (eds), *Geomorphometry for Geosciences*. Adam Mickiewicz University in Poznań - Institute of Geoecology and Geoinformation, International Society for Geomorphometry, pp. 65–68, Poznań.
2382. Теофиловски, А., 2011. Прилози за флората на Република Македонија / Ацо Теофиловски = Contributions of the flora of the Republic of Macedonia / Aco Teofilovski. – Скопје : [A. Теофиловски], 1–142, 185 maps and figs. Скопје. [In Macedonian]
2383. Teofilovski, A., 2017. Contribution to knowledge of the flora of the Republic of Macedonia. – *Botanica serbica*, **41** (1): 99–103, 2 figs. [Serbian summary]
2384. Teofilovski, A., 2018. *Pedicularis hoermanniana* and *Petasites kablikianus*, new species in the flora of the Republic of Macedonia. – *Botanica serbica*, **42** (2): 259–263, 3 figs. [Serbian summary].
2385. Teofilovski, A., 2018. Chorological data for some new, doubtfully known and rare plants in the flora of the Republic of Macedonia. – *Acta Musei Macedonici Scientiarum Naturalium*, **21**: 13–22, 11 figs. [Macedonian summary]
2386. Teofilovski, A., 2019. *Centaura vandasii*, *Genista pilosa* and *Ribes petraeum* – new species in the flora of North Macedonia. – *Glasnik Hrvatskog botaničkog društva*, **7**(2): 55–61, 4 figs.
2387. Teofilovski, A., 2019. New chorological data on *Hieracium* (Asteraceae) in North Macedonia. – *Glasnik Hrvatskog botaničkog društva*, **7**(2): 71–75, 5 figs.
2388. Teofilovska, S., Rusevska, K., Grebenac, T., Kost, G., Karadelev, M., 2019. Contribution to the Checklist of Basidiomycota for the Republic of North Macedonia. – *Acta Musei Macedonici Scientiarum Naturalium*, **22**: 27–33. [Macedonian summary]
2389. Teofilovski, A., Mandzukovski, D., Simovski, B., Acevski, J., 2018. Chorology and habitats of some plants in the Republic of Macedonia. – *Šumarski pregled / Forest Review*, **43**: 24–32, 21 figs.
2390. Терзић, С., 2006. Косово и Метохија и нове стратегијске границе. Велика Албанија и

„продор на исток“. – *Национални интерес*, **II** (2): 35–49. Београд. [In Serbian, English summary]

2391. Терзић, С., 2012. Стара Србија (XIX-XX век) Драма једне цивилизации. Православна реч. Нови сад-Београд. [In Serbian]
2392. Терзич, С., 2015. Старая Сербия (XIX—XX вв.). Драма одной европейской цивилизации. – Издательство «Вече», Москва. [In Russian]
2393. Тешић, Ђ., Гигов, А., Богдановић, М., Милић, Ћ., 1979. Тресаве Србије. – *Zbornik radova Geografskog institutu "Jovan Cvijić"*: **31**: 19–64, 7 tabs, 7 figs. [In Serbian, French summary]
2394. Thurner, J., 1957. Bericht über meine Sammelreisen nach Macedonien (1955 und 1956) und nach Griechenland (1957) – *Nachrichten-Blatt der Fachgruppe für Entomologie des Naturwissenschaftlichen Vereins für Kärnten. Beiblatt zur Carinthia II*, **12**: 206 – 211.
2395. Thurner, J., 1964. Die Lepidopterenfauna Jugoslavisch Macedonien. I, Rhopalocera, Grypocera und Noctuidae. – *Acta. Mus. Mac. Sci. Nat.* **1**: 1–159, Skopje.
2396. Tiepolo, M., 2007. Spatial and management plan of Mavrovo National Park, Macedonia in initial assessment. – CCTM-Third World City Center, The Polytechnic of Turin, 1–22.
2397. Тимотијевић, М., 1997. Иван Степанович Јастребов и Призренска богословија. – Зборник радова са научног скупа одржаног у Призрену 31. октобра и 1. новембра 1996. Историјски институт САНУ, Призренски округ, општина Призрен, Призрен. Рп.: 33–39.
2398. Тимотијевић, Р., 2015. Старине Призрена / The Antiquities of Prizren. – Ниш. [In Serbian and English]
2399. Тирић, Н., 2004. Географске карактеристике Сиринићке жупе. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–56. [In Serbian]
2400. Tišljar, J., Majer, V., 1972. Prinos poznavanju petrografskog sastava morenског nanosa kod Brezovice na sjevernoj strani Šar-planine. – *Geoloski anali Balkanskog Poluostrva*, **37**(2): 219–232, Beograd.
2401. Titus, Livius, Patavinus; Patavium, 59 e.C., Patavini Historiarum, Ab urbe condita, Liber XL, cap. 21 f.
2402. Todorova, A., Milevski, I., 2019. Spatial distribution of the rocks by type and age of the territory of North Macedonia. – ЗБОРНИК од Интернационалниот научен симпозиум НОВИТЕ ТРЕНДОВИ ВО ГЕОГРАФИЈАТА 3-4 октомври, 2019 Охрид / PROCEEDINGS International Scientific Symposium NEW TRENDS IN GEOGRAPHY October 3-4, 2019 Ohrid, 45–54, 5 maps.
2403. Тодоровић, М., 2017. Срби из две жупе чувају Шар-планину. – *Политика*, 4. април 2017. Београд. [In Serbian]
2404. Todorović, M., 1956. Variability of the endemic genus *Dolomys* Nehring (Microtinae, Roden-tia). – *Soc. Serbe Biol., Arch. Sc. Biol.*, **8** (1-2): 93–109, Beograd.
2405. Todorović, M., 1967. Variability of the mole (*Talpa*) in Macedonia. – *Arhiv bioloških nauka*, **19** (3-4): 183–191. Beograd.
2406. Todorovic, M., 1970. Variability of the mole (*Talpa*) in Macedonia. – *Arhiv bioloških nauka*, **19**: 183–191. [In Serbian, English summary].
2407. Todorović, М., Soldatović, B., Dunderski, Z., 1972. Kariotipske odlike populacija roda *Talpa* iz Makedonije i Crne Gore. – *Arhiv bioloških nauka*, **24** (3-4): 131–139, 1 map., 1

- tab., 3 figs. Beograd. [In Serbian, English summary]
2408. Todorović, M., Soldatović, B., Savić, I., 1971. Kariotip vrste *Microtus nivalis* Martins, 1842 (Rodentia) sa Šar-planine. – *Arhiv bioloskih nauka*, **23** (1-2): 7p –8p., Beograd. [In Serbian, German summary]
2409. Todorovski, N., 1971. Prilog poznavanju težine runa i randmana vune šarplaninske ovce. – *Agronomski glasnik : Glasilo Hrvatskog agronomskog društva*, **33** (5-6): 311–316. Zagreb.
2410. Tomanić, L., Stojanović, Lj., Stevanović, V., Karadžić, D., Ostojić, D., 1998. Fitocenološke i sastojinske karakteristike molikovih šuma u rezervatu „Jažinačko jezero“ na Šar-planini. – *Zaštita prirode*, **50**: 305–318, Beograd.
2411. Tomanović, Ž., Kavallieratos, N.G., Starý, P., Athanassiou, C.G., Žikić, V., Petrović-Obradović, O., Sarles, G.P., 2003. *Aphidius* nees aphid parasitoids (Hymenoptera, Braconidae, Aphidiinae) in Serbia and Montenegro: tritrophic associations and key. – *Acta entomologica serbica*, **8** (1-2): 15–39, tabs, 46 figs. [Serbian summary]
2412. Tomaz, G., 1955. Moja pot po Makedoniji. – *Planinski Vestnik*, **8**: 345–350. Ljubljana. [In Slovenian]
2413. Tomažič, G., 1925. N. Košaninova rastlinsko – geografska raziskovanja Južne Srbije v letah 1911 do 1925. – *Geografski vestnik*, 130–136. Ljubljana. [In Slovenian, French summara]
2414. Томић, Д., Зечевић, М., Михајловић, Љ., Главендекић, М., 2002. Фауна земљомерки (Lepidoptera, Geometridae) Србије. – САНУ, Зборник радова о фауни Србије, **6**: 73–164, 3 figs. Београд.[In Serbian, English summary]
2415. Томић, Ј., 1913. О Арнаутима у Старој Србији и Санџаку. – Издавачка књижара Геце Кона, 1–78.Београд. [Репринт 1995: „Григорије Божовић“, Приштина] [In Serbian]
2416. Томић, З., 2006. Шуме црног граба. – In: Шкорић, Д. (ed.) Вегетација Србије, Шумске заједнице, **II** (2): 29–68. САНУ, Београд.[In Serbian, English summary]
2417. Томић, З., Јовановић, Б., Јанковић, М., 2006. Мезотермне шуме китњака и цера *Querco-Fagetae* Br.-Bl. Et Vlieg. 1937, *Quercetalia pubescantis* Klika 33. – In: Шкорић, Д. (ed.) Вегетација Србије, Шумске заједнице, **II** (2): 69–114., САНУ, Београд.[In Serbian, English summary]
2418. Tomić, Z., Rakonjac, Lj., 2013. Šumske fitocenoze Srbije. Priručnik za šumare, ekologe i biologe. – Univerzitet Singidunum, Fakultet za primenjenu ekologiju Futura, Beograd; Institut za šumarstvo, Beograd. 1–176, 25 figs. Beograd. [In Serbian]
2419. Tomić, Z., Rakonjac, Lj., Isajev, V., 2011. Izbor vrsta za pošumljavanje i melioraciju u centralnoj Srbiji. – Institut za šumarstvo, Beograd. Monografija: 1–232, 14 figs, 49 tabs, 2 schemes. Beograd. [In Serbian, English summary]
2420. Томоски, К., 1973. Народната архитектура во селата Лешок и Теарце, п.о-статија: Кирил Пејчиновиќ и неговото време. – Тетово, 191–202.
2421. Томоски, К. и Волињец, Р. , 1970. Стари објекти во село Лешок. – Завод за студии и проектирање при Архитектонско-градежниот факултет Скопје. Скопје. [In Macedonian, English summary]
2422. Tomović, M. G., Randelović, V., Niketić, M., Vukojičić, S., Zlatković, B., 2003. New distribution data of some Pontic and submediterranean plant species in Serbia. – *Archives of Biological Sciences*, **55** (1-2): 45–54.
2423. Tomović, M. G., 2007. Fitogeografska pripadnost, distribucija i centri diverziteta balkanske

endemične flore u Srbiji. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Biology. 1–398+Maps 1–547. [In Serbian, English summary]

2424. Tomović, M. G., Niketić, M., Lakušić, D., Randelović, V., Stevanović, V., 2014. Balkan endemic plants in Central Serbia and Kosovo regions: distribution patterns, ecological characteristics, and centres of diversity. – *Botanical Journal of the Linnean Society*, **176** (2): 173–202.
2425. Tomović, M. G., Vukojičić, S., Mirjačić, K., Radović, A., Niketić, M., 2014. Genus *Viola* L. (Violaceae) in Serbia – collections of the Natural History Museum in Belgrade and the Institute of Botany and Botanical Garden “Jevremovac”, Faculty of Biology, University of Belgrade. – *Bulletin of the Natural History Museum*, **7**: 31–91, 27 figs, 1 tab. [Serbian summary]
2426. Томовић, М. Г., Вукојичић, С., Никетић, М., 2012. Распрострањење таксона у Србији (Ареал карте са UTM пољима 10 x 10 km). – In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука. Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, **2**: 559–597, 142 maps. Београд. [In Serbian]
2427. Tomović, M. G., Vukojičić, S., Niketić, M., Zlatković, B., Stevanović, V., 2007. *Fritillaria* (Liliaceae) in Serbia: distribution, habitats and some taxonomic notes. – *Phytologia Balcanica*, **13** (3): 359–370.
2428. Tomović, M. G., Zlatković, B., Niketić, M., Perić, R., Lazarević, P., Duraki, Š., Stanković, M., Lakušić, D., Anačkov, G., Knežević, J., Szabados, K., Krivošej, Z., Prodanović, D., Vukojičić, S., Stojanović, V., Lazarević, M., Stevanović, V., 2009. Threat status revision of some taxa from “The Red Data Book of Flora of Serbia 1”. – *Botanica serbica*, **33** (1): 33–43, 8 figs. [Serbian summary]
2429. Томовић, С. Гордана, 1988. Белешке са истраживања Призрена и околине. – *Историјски часопис*, **XLIV**: 377–382. Београд. [In Serbian]
2430. Томовић, С. Гордана, 1991. Територија Србије на картама до 1600. године, Србија и суседне земље на старим географским картама, /С. Ђирковић, Г. Томовић, Ж. Шкаламера, Ђ. Радивовић, О. Стефановић/, Галерија Српске академије наука и уметности 70, 1991, 21–52. Београд.
2431. Томовић, С. Гордана, 2001. Косово на старим картама до краја XV века, Насеља и становништво области Бранковића 1455. године. – Српска академија наука и уметности, Одељење друштвених наука - Јавно предузеће „Службени гласник“, *Демографски зборник*, **VI**: 139 – 147, Београд.
2432. Томовић, С. Гордана, 2003. Крстац- средњовековно име Шар-планине. – *Вардарски зборник*, **2**, Српска академија наука и уметности, Међуодељењски вардарски одбор, Београд 2003, 11–18, 1 map.
2433. Tomović, S. Gordana, 2006. Kosovo and Metohija on old maps from the XV to the XVIII century. – In: Kosovo and Metohija –past, present, future, Papers presented at the International Scholarly Meeting held at the Serbian Academy of Sciences and Arts, Belgrade , March 16–18, 2006, Serbian Academy of Sciences and Arts, Belgrade, pp. 61–72.
2435. Томовић, С. Гордана, 2007. Косово и Метохија на старим картама од XV до XVIII века. Косово и Метохија: прошлост, садашњост будућност. – *Зборник радова с међународног научног скупа одржаног у Београду 16-18. марта 2006. године/, Српска академија наука и уметности*, 61–71. Београд.

2436. Томовић, С. Гордана, 2007. Косово и Метохија на старим картама до краја XII века. – *Зборник радова Археологија Косова и Метохије, Музеј у Приштини – Mnemosyne – Центар за очување наслеђа Косова и Метохије*, Београд, 47–59.
2437. Tomović, Lj., Andđelković, M., Krizmanić, I., Ajtić, R., Urošević, A., Labus, N., Simović, A., Maričić, M., Golubović, A., Čorović, J., Paunović, A., Jović, D., Krstić, M., Lakušić, M., Đukić, G., 2019. Distribution of three *Vipera* species in the Republic of Serbia. – *Bulletin of the Natural History Museum*, **12**: 217–242, 4 figs. [Serbian summary].
2438. Tomović, Lj., Crnobrnja-Isailović, J., Carlos Brito, J., 2010. The use of geostatistics and GIS for evolutionary history studies: the case of the nose-horned viper (*Vipera ammodytes*) in the Balkan Peninsula. – *Biological Journal of the Linnean Society*, **101**: 651–666, 5 figs.
2439. Tomović, Lj., Timotijević, M., Ajtić, R., Krizmanić, I., Labus, N., 2018. Contribution to the herpetofauna of Serbia – Distribution of Reptiles in Kosovo and Metohija Province. – *University Thouth, Nat. Sci.*, **8** (2): 1–6, 5 figs, Appendix 1–14.
- 2439a. Tomović, Lj., Urošević, A., Ajtić, R., Krizmanić, I., Simović, A., Labus, N., Jović, D., Krstić, M., Đorđević, S., Andđelković, M., Golubović, A., Đukić, G. 2015. Contribution to the knowledge of distribution of Colubrid snakes in Serbia. – *Ecologica Montenegrina*, **2**(3): 162–186, 4 figs, 2 tabs.
2440. Тончева, В., 2012. Непозната Гора, София: импресарско-издателска къща „Род“ / Tončeva, V., 2012. Nepoznata Gora [Unknown Gora]. – Sofija: impresarsko-izdatelska kashta „Rod“. 320 pp. [English, German & Albanian]
2441. Topalović, M., 1994. Rezultati pedoloških istraživanja. In: Lazarević R. (ed.) Šarplaninske župe Gora, Opolje i Sredska – Srpska Akademija Nauka i Umetnosti, Geografski Institut “Jovan Cvijić”, Beograd. 156–165,
2442. Topalović, M., Babić, S., Miletić, Z., Zdravković, M., 1996. Potential endangering of the soil of the National Park “Sar-planina” by heavy metals. – International Scientific Conference – Forest ecosystems of the National Parks, Tara, Yugoslavia, September 9–12, 114.
2443. Topalović, M., Miletić, Z., Simonović, I., 1994. Tresave metohijskog dela Šar-planine i osobine njihovih treseta, Pos. izd. Geogr. inst. „J. Cvijić“ SANU, knj. 40/1., Šarplaninske župe Gora, Opolje i Sredska – odlike prirodne sredine“, str. 167–182. Beograd.
2444. Topalović, M., Miletić, Z., Zdravković, M., Babić, S., 1997. Potential Heavy Metal Hazard to the Soil of the National Park “Šara”. – Forest ecosystems of the national parks, International Scientific Conference held at Tara National Park. 350–355. Belgrade.
2445. Topalović, M., Miletić, Z., Zdravković, M., Bebić, S., 1996. Koncentracija teških metala u zemljistima Šar-planinskih župa. – Posebno izdanje Geografskog instituta «Jovan Cvijić». Beograd.
2446. Tortić, M., Sylejmani, S., 1982. Interesting species of Macromycetes in forests on Munika Pine (*Pinus leucodermis* Ant.). – *Acta botanica croatica*, **41**: 143–153. Zagreb. [Croatian summary]
2447. Tortić, M., 1985. Distribution of Polypores in Yugoslavia — II. Ganoderma. – *Acta Botanica Croatica*, **44** (1): 59–71, 3 figs. [Croatian summary]
2448. Tortić, M., 1987. Main characters of the Mycoflora in forests of *Pinus peuce* Griseb. – *Acta Botanica Croatica*, **46**: 145–151.
2449. Tortić, M., 1988. The Famili Stereaceae (Basidiomycetes) in Yugoslavia. – *Acta Botanica Croatica*, **47**: 107–126.

2450. Tortić, M. 1988. Materials for the mycoflora of Macedonia (Yugoslavia). – *Maked. akad. na naukite i umetnostite*, 64 1–79. Skopje.
2451. Toska, E. (ed.) 2019. Plan upravljanja istorijskim centrom Prizrena 2019-28. Nacrt za javne konsultacije. – Prizren, 1–346, figs, tabs. [In Serbian]
2452. Tot, L., 2001. Zapažanja o fauni ptica šire okoline Prizrena i Kosovske Mitrovice u periodu 1960.–1961.– *Ciconia*, **10**: 67–71.
2453. Toula, F., 1876. Geologische Untersuchungen im westlichen Theile des Balkan's und in den angrenzenden Gebieten. 1. Kurze Übersicht über die Reiserouten und die wichtigsten resultate der Reise. – *Sitzungsberichte der Akademie der Wissenschaften mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse*, 72: 488–498.
2454. Toula, F., 1878. Geologische Untersuchungen im westlichen Theile des Balkan und in den angrenzenden Gebieten. I. (V.) Ein geologisches Profil von Sofia über den Berkovica-Balkan nach Bercovac. – *Sitzungsberichte der Akademie der Wissenschaften mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse*, 77: 247–317.
2455. Toula, F., 1882. Grundlinien zur Geologie des westlichen Balkan. (Mit 1 geol. Übersichtskarte des westlichen Balkan-Gebietes, 4 lithogr. Tafeln und 23 Zinkographien im Text.) – *Denkschriften der Akademie der Wissenschaften. Math. Natw. Kl. Frueher: Denkschr. der Kaiserlichen Akad. der Wissenschaften. Fortgesetzt: Denkschr. oest. Akad. Wiss. Mathem. Naturw. Klasse*, **44** (2): 1–58.
2456. Toula, F., 1883. Materialien zu einer Geologie der Balkanhalbinsel. – *Jahrbuc der k. k. Geologische Reichsanstalt*, **XXXIII**: 61–114.
2457. Trajče, A. Ivanov, G., Keçi, E., Maji, A., Melovski, D., Mersini, K., Mustafa, S., Skribinšek, T., Stojanov, A., Todorovska, A., Manuela von Arx, Linnell, J.D.C., 2019. All carnivores are not equal in the rural people's view. Should we develop conservation plans for functional guilds or individual species in the face of conflicts? – *Global Ecology and Conservation*, **19**: 1–15, 5 figs.
2458. Trajković, Lj., 1958. Jugoslavija – turistička enciklopedija. **1**: 1–618; **2**: 1–543. Turistička štampa. Beograd. [In Serbian]
2459. Трифуноски, Ј., 1950. Качаничка клисура. – Српска Академија Наука, Одељење друштвених наука. Београд.
2460. Трифуноски, Ј., 1952. Урвич и Јеловјане. – *Гласник Етнографског института САН*, **1–2**: 409–419, 3 figs, 1 map. Београд. [In Serbian, French summary]
2461. Трифуноски, Ј., 1985–86. Словенско становништво из северне Албаније пресељено у западни део Македоније. – *Balcanica*, **XVI–XVII**: 211–220. Београд. [In Serbian, French summary]
2462. Трифуновић, С., 1991. Нови подаци о две испоснице код села Врбештице и Муштишта. – *Баштина*, **1**: 237–242, Институт за проучавање културе Срба, Црногораца, Хрвата и Муслимана, Приштина.
2463. Trilar, T., 1985. An excursion at Šar planina. – *Acrocephalus*, **26**: 59–65.
2464. Trilar, T., Gogala, M., 1998. Bioakustische Untersuchungen der Singzikaden in Macédonien (Homoptera, Auchenorrhyncha). – *Beiträge zur Zikadenkunde*, **2**: 69–70.
2465. Тројановић, С., 1924. Сретечка жупа и њена изумрла ношња. – *Зборник радова посвећен Јовану Цвијићу*: 414–415. Београд. [In Serbian]
2466. Трпић, В., Милојевић, М., 1880. О Призрену и његовој околини. –
2467. Trusch, R. & Erlacher, S.I., 2001. Zur Morphologie, Verbreitung, Bionomie und Identifikation der Dyscia-Arten (Lepidoptera, Geometridae: Ennominae). – *Bonner*

Zoologischen Monographien **49**: 1–114, 12 tabs.

2468. Туцовић, А., 1976. Род *Freesia* Kiatt. 1866. Linn. 34: 672. – In: Јосифовић, М. (ed.) САНУ, Одељење природно-математичких наука, Флора СР Србије, **VIII**: 31–35, tab. VI. Београд. [In Serbian]
2469. Tućan, F., 1931–1933. Naučna ekskurzija u Vardarsku banovinu. – *Ljetopis Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 1931/32*, **45**: 108–116; *1932/33*, **46**: 85–101. [In Croatian]
2470. Turrill, W.B., 1929. The plant-life of the Balkan Peninsula. A phytogeographical study. – Oxford: Clarendon Press. XXIII+490 p.

U (Y)

2471. Urbański, J., 1969. Bemerkenswerte Balkanische Stylommatophoren (Systematische, Zoogeographische und Oekologische Studien ueber die Mollusken der Balkan-Halbinsel. IX.). – *Bulletin de la Société des amis des sciences et des lettres de Poznań*, Série D. Sciences biologiques, **9**: 225–262.
2472. Urbański, J., 1970. Beiträge zur Kenntnis Balkanischer Vertreter des Genus *Helix* L. I (Systematische, Zoogeographische und Ökologische Studien über die Mollusken der Balkan-Halbinsel. X.). – *Bulletin de la Société des amis des sciences et des lettres de Poznań*, Série D. Sciences biologiques, **11**: 63–79.
2473. Urbański, J., 1972. Bemerkungen zur Kenntnis balkanischer Alopiinae (Moll., Pulm.) (Systematische, zoogeographische und ökologische Studien über die Mollusken der Balkan-Halbinsel. XI.). – *Bulletin de la Société des Amis des Sciences et des Lettres de Poznań*, Série D. Sciences Biologiques, **12/13**: 251–260. Poznań.
2474. Urbański, J., 1978. Bemerkungen über balkanische Helicigonen (Gastrop. Pulm.) (Systematische, zoogeographische und ökologische studien über die Mollusken der Balkan-Halbinsel 16.). – *Bulletin de la Société des amis des sciences et des lettres de Poznań*. Série D. Sciences biologiques, **18**: 139–149.
2475. Uremović, S., 2011. Taksonomska i korološka analiza roda *Centaurea* L. u Herbariju Ive i Marije Horvat (ZAHO). – Dissertation. University of Zagreb. Faculty of Natural Sciences, Biology. 1–133, 54 figs, tabs. [In Croatian, English summary]
2476. Урошевић, А., 1932. Качаник (положај, постанак и прошлост, тип, економске прилике, становништво). – *Гласник Скопског научног друштва*, XI, Одељење друштвених наука, **5**: 183–190, 3 figs. Скопље. [In Serbian, French summary]
2477. Урошевић, А., 1936. Урошевац — варошица на Косову (положај, постанак и прошлост, топографски развитак, тип, привредни развитак, становништво). — *Гласник Скопског научног друштва*, XI—XVI, Одељење друштвених наука, **9–10**: 265–272, 2 figs. Скопље. [In Serbian, French summary]
2478. Урошевић, А., 1948. Шарпланинска жупа Сиринић. (Sirinić, la Region de la Montagne de Šar). – *Годишен зборник*, **1**: 115–176, 6 figs, 1 tab. Филозофски факултет на Универзитетот Скопје, Природно-математички одел, Скопје. [In Serbian, Russian and French summary]
2479. Urošević, A., 1954. Visina Šar-planine. – *Naša domovina*, **1**: 11, Beograd. [In Serbian]
2480. Урошевић, А., 1961. О племенским особинама Арбанаса и преношењу племенских имена на друго становништво. – *Годишњак Балканолошког института*, **II**: 199–203. Сарајево. [In Serbian]

2481. Урошевић, А., 1975. Топоними Косова. – Српска академија наука и уметности, Београд. 1–164.
2482. Урошевић, А., Љубисављевић, К., Томовић, Лj., Кризманić, И., Ајтић, Р., Симовић, А., Лабус, Н., Јовић, Д., Голубовић, А., Анђелковић, М., Ђукић, Г., 2015. Contribution to the knowledge of distribution and diversity of lacertid lizards in Serbia. – *Ecologica montenegrina*, **2**(3): 197–227, 5 figs.
- 2482a. Урошевић, А., Томовић, Лj., Црнобрња-Исајловић, Ј., Кризманić, И., Ајтић, Р., Лабус, Н., Анђелковић, М., Николић, С., Јовић, Д., Крстић, М., Марићић, М., Симовић, А., Пауновић, А., Жикић, В., Џоровић, Ј., Вучић, Т., Ћубрић, Т., Ђукић, Г. 2020. Distributional of the slow worm (*Anguis fragilis* complex) with possible species delimitation in Serbia. – *Bulletin of the Natural History Museum*, **13**: 253–265, 3 figs. [Serbian summary]
- 2482b. Урошевић, А., Томовић, Лj., Кризманić, И., Анђелковић, М., Голубовић, А., Марићић, М., Ајтић, Р., Џоровић, Ј., Ћубрић, Т., Томашевић-Коларов, Н., Cvijanović, М., Вуков, Т., Јовановић, Б., Вучић, Т., Ајдуковић, М., Тот, И., Надаždin, Б., Лабус, Н., Ђукић, Г. 2018. Distribution and diversity of brown frogs (*Rana* spp., Anura, Amphibia) in Serbia. - *Bulletin of the Natural History Museum*, **11**: 227–245, 5 figs, 2 tabs. [Serbian summary]
2483. Урошевић, М., Боžиновски, П., Фури, М., 1987. Распространеност шарланинца у Југославији. – *Zbornik kratkih sadržaja savetovanja o jugoslovenskom ovčarskom psušarplanincu Popova šapka, Kinološki sojuz na SR Makedonija*, 12–13.
2484. Урошевић, М., Дробњак, Д., 2011. Promena pojedinih eksterijernih parametara kod југословенског овчарског пса – шарланинца као последица гајења у урбанијој средини. – *Zbornik referata i kratkih sadržaja 22. Savetovanja veterinara Srbije (sa međunarodnim učešćem), Zlatibor*, 2011, 323–329.
2485. Урошевић, М., Дробњак, Д., 2019. Autohtone rase pasa у Србији и регион / Indigenous dog breeds in Serbia and region. – *Zaštita agrobiodiverziteta i očuvanje autohtonih rasa domaćih životinja, Zbornik radova*, Dimitrovgrad, 28–30. jun, 2019., pp.: 64–90, 26 figs. [In Serbian, English summary]
2486. Урошевић, М., Латиновић, Д., 1987. Fenotipska varijabilnost važnijih svojstava telesne građe шарланинца. – *Zbornik kratkih sadržaja savetovanja o jugoslovenskom ovčarskom psušarplanincu Popova šapka, Kinološki sojuz na SR Makedonija*, str. 17 7.
2487. Урошевић, В., 1988. Фитопланктон и микрофитобентос у глацијалним и нивационим језерима Сиринићке стране Шар-планине. – Dissertation. University of Priština. Faculty of Natural Sciences and Mathematics. Priština.
2488. Урошевић, В., 1994a. Alge visokoplaninskih jezera Sirinićke strane Šar-planine. – Univerzitet u Prištini, Priština. 1–95.
2489. Урошевић, В., 1994b. Periphyton algae of glacial Livadičko lake of Šara mountain. – *Univerzitetska misao – prirodne nauke I*: 13–19, 2 figs, 1 tab. [Serbian summary]
2490. Урошевић, В., 1997a. Обраштajne alge Gornjeg i Donjeg Tupankamenskog jezera na Šar-planini. –Fizičko-geografski procesi na Kosovu i Metohiji – **2**. Zbornik radova, 49–58. Univerzitet u Prištini, Prirodno-matematički fakultet, Odsek za geografiju, Priština.
2491. Урошевић, В., 1997b. Обраштajne alge Gornjeg Veljinbeškog jezera na Šutmanu (Šarplanina). – V Simpozijum o flori jugoistočne Srbije. Zbornik radova, 8-18, Zaječar.
2492. Урошевић, В., 1997c. Periphyton algae in two small lakes on the spring branch of Crnkamenska reka River on Šar-planina Mt. – *University Tought-Natural Science*, **4** (1): 15–21, 1 tab., 2 figs. [Serbian summary]
2493. Урошевић, В., 1997d. The Ginevodna lakes algae on Šar-planina Mt. – *University Tought-*

Natural Science, **4** (2): 79–87.

2494. Urošević, V., 1998. The Yugoslav part of Šar-planina Mt. lake ecosystems periphyton algae. – *University Tought–Natural Science*, **5** (2): 43–57.
2495. Urošević, V., Savić, A., 1997. Algae of the Lepenac Springs on the Šar-Planina Mt. – *Univerzitetska misao – prirodne nauke*, **III** (1): 23–32, 3 tabs, 2 figs. [Serbian summary]
2496. Us, P., 1938. Doprinos poznavanju Ortopterske faune u Jugoslaviji. – *Prirodoslovne razprave*, **3** (9): 239–252, Ljubljana. [German summary]
2497. Udržal, R. & Moravec, J., 1999. New species of the genera *Albaniola* and *Hussonella* (Coleoptera: Leiodidae: Leptodirini) from Macedonia. – *Folia Heyrovskyana*, **7**: 33–44.

V (B)

- 2497a. Ваит, И., 2000. „Горанци у светлу разговора у Рамбујеу.“ Горанци, Муслимани и Турци у Шарпланинским жупама Србије. Проблеми садашњих услова живота и опстанка (ур. М. Бурсаћ). – Зборник радова Географског института „Јован Цвијић“ **50**: 45–48.
2498. Vait, I., 2002. Goranies in the light of Rambouillet talks. – In: Bursać, M. (ed.) Goranies, Muslims and Turks in the Šar (Shar) Mountain Župas (Parish) of Serbia: problems of actual living and surviving conditions: Proceedings of the Round Table conference held on April 19, 2000, at the Serbian Academy of Sciences and Arts, — Organizers — Serbian Academy of Sciences and Arts, Committee on Studies of Kosovo and Metohia (and) Geographical Institute "Jovan Cvijić"; Belgrade: Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA, 2002 (Valjevo: Merlin Company). (Collections of Papers — Geographical Institute "Jovan Cvijić", SASA; Vol. **51**: 1–105).
2499. Vandjel, V. i dr., 1975. Tumač za metalogenetsku kartu SAP Kosovo, 1: 100.000. – Fond str. dok. Zavoda za geol. i geof. istr., Beograd.
2500. Van Steenis, J., Van Steenis, W., Ssymank, A., Van Zuijen, M., Nedeljković, Z., Vujić, A., Radenković, S., 2015. New data on the Howerflies (Diptera: Syrphidae) of Serbia and Montenegro. – *Acta entomologica serbica*, **20**: 67–98, 8 figs, 1 Appendix [Serbian summary]
2501. Varga, Z., 1998. Die Erebien der Balkanhalbinsel und Karpaten IV. Übersicht der subspezifischen Gliederung und der Verbreitung der *Erebia*-Arten in der Balkanhalbinsel und in der Karpaten (Lepidoptera, Nymphalidae, Satyrinae) (I. Teil) Monographical review of the *Erebia* species, distributed in the Carpathians and Balkan Peninsula (I). – *Entomologica Romanica*, **3**: 15–29, 2 tabs.
2502. Varga, Z., 2001. Die Erebien der Balkanhalbinsel und Karpaten V. Übersicht der subspezifischen Gliederung und der Verbreitung der *Erebia* Dalman, 1816-Arten (Lepidoptera: Nymphalidae, Satyrinae) in der Balkanhalbinsel und Karpaten (II. Teil.). – *Entomologica Romanica*, **6**: 5–39, 29 figs.
2503. Varga, Z., 2014. Biogeography of the high mountain Lepidoptera in the Balkan Peninsula. – *Ecologica Montenegrina*, **1** (3): 140–168, 3 tabs, 17 figs. Podgorica.
2504. Варнаилев, Д., 1955. Шара. – *Нова Македонија*, Скопје. 11. X 1955., p. 9. [In Macedonian]
2505. Vasić, A., Krivokapić, D., 1932. Šar planina. – Beograd.
2506. Васић, К., 2002. Фауна совица (Lepidoptera: Noctuidae) Србије. – САНУ, Зборник радова о фауни Србије, **6**: 165–293, 3 tabs. Београд. [In Serbian, English summary]
2507. Васић, М., 1921. Црква Св. Богородице на Љевишту у Призрену и призренски епископ Дамјан. – *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*, **I** (1): 93–

- 101.[In Serbian]
2508. Васић, О., 2012. Papaverales. Papaveraceae B. Juss In Hort. Trianon (1759). – In. Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, 2: 7–56, II-VIII tabs. Београд. [In Serbian]
2509. Vasić, O., Diklić, N., 2001. The flora and vegetation on serpentinites in Serbia - a review. – *Voscanea*, 13: 151–164.
2510. Васић, О., Шијачић-Николић, М., 2012. Corylaceae Mirb. Elém. Phys. Vég. Bot. 2: 906. (1815). – In: Стевановић, В. (ed.) САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Одбор за флору и вегетацију Србије. Флора Србије, 2: 152–165, tabs XXIII–XXIV, 1 map. Београд. [In Serbian]
2511. Vasić, V., Ivanovski, T., Velevski, M., 2016. The collections of birds of Macedonia. Anniversary Proceedings (1926 – 2016). – *Mac. Mus. Nat. Hist.*, 53–228. Skopje.
2512. Васић, В., 1980. Прилози за фауну птица јужних делова СР Србије (први део). – САНУ, Зборник радова о фауни СР Србије, 1: 101–128, 5 tabs. Београд.[In Serbian, English summary]
2513. Васић, В., 1985. Географско рас прострањење горске ласте *Hirundo rupestris rupestris* Scopoli 1769 у Југославији. – САНУ, Зборник радова о фауни СР Србије, 3: 193–208, 1 tab, 3 figs. Београд.[In Serbian, English summary]
2514. Vasilevski, D., 1996. Planinski ezera na Dešat vo nacionalniot park “Mavrovo” – In Tripkov, B., et al (eds.) Nacionalni parkovi i nivna uloga vo zaštitata na biodiverzitetot na Balkanskiot poluostrov, pp. 199–204, Ohrid.
2515. Велевски, М., Димитровска, Е., Карчицки, В., 2002. Прилог кон орнитофауната на Шар Планина. – *Билтен на Истражувачкото друштво на студенти биологи*, 2, 153–160.
2516. Velevski, M., Hallmann, B., Grubač, B., Lisičanec, T., Stoynov, E., Lisičanec, E., Avukatov, V., Božić, L. and Stumberger, B., 2010. Important Bird Areas in Macedonia: sites of global and European importance. – *Acrocephalus*, 31: 181–282.
2517. Велојић, Д., 2019. Утврђивање границе са Албанијом на територији Косовске дивизијске области. – *Баштина*, 49: 263–272. Приштина – Лепосавић. [In Serbian, English summary]
2518. Veljić, M., Krivošej, Z., Marin, P., Petković, B., 2001. New locality of *Selaginella selaginoides* in Serbia. – *Archives of biological sciences*, 53(1-2): 15P, 1 fig. Belgrade.
2519. Вельковић, А., Јовановић, Р. и Ђорђевић, Д., 1991. Мрежа насеља. У Николић, С. (ed.) Општина Штрпце (Сиринићка жупа), друштвено-економски развој, организација и коришћење простора. – САНУ Географски институт „Јован Цвијић“, Посебна издања, 37/III: 161–213. Београд. [In Serbian]
2520. Вельковић, Б., 1996. Видовдански поход на Шару. – *Планинарски гласник*, 10: 8, 1 fig. Београд. [In Serbian]
2521. Veljković, V., Nikoloski, T., 1975. Prirodno obnavljanje munike na Šari i Prokletijama. – Simpozijum o munici *Pinus heldreichii* Christ, Dečani (Kosovo), 4.-7. IX 1972. Zbornik radova: 39–44. [In Serbian, Albanian and English summary]
2522. Вемић, М., 2005. Етничка карта дела Старе Србије, Према путопису Милоша С. Милојевића 1871–1877. године, (Ethnic map of a part of Ancient Serbia— According to the travel-record of Miloš Milojević 1871–1877). – Geographical Institute “Jovan Cvijić” SASA, Belgrade, Special publications. 1–78, figs, maps.

2523. Vemić, M., Lović, S., 2014. European maps of Kosovo and Metohija as the primary core of Old Serbia from the 16th to 20th Century. – Институт за новију историју Србије. *Историја и географија, Сусрети и пројектимања*, 673–699. Београд.
2524. Vemić, M., Lović, S., 2019. European maps of Kosovo and Metohija as the primary core of Old Serbia from the 16th to 20th Century – *Synaxa, Matica Srpska International Journal for Social Science, Arts and Culture*, **4-5** (1-2): 17–38, 7 maps. Novi Sad.
2525. Vercauteren, F., 1962. Atlas historique et culturel de l'Europe. – Édition Paris Elsevier, Bruxelles Meddels impr. 1–246.
2526. Verhoeff, K.W., 1932. Diplopoden-Beiträge (124 Diplopoden-Aufsatz). – *Zoologische Jahrbücher, Abteilung für Systematik, Ökologie und Geographie der Tiere*, **62**: 469–524.
2527. Verity, R., 1938. Supplement to the “Butterfly races and Zygaenae of Macedonia”. – *Entomologist's Record and Journal of Variation*, **12**: (1)–(16).
2528. Veselaj, Z., Morina, I., 2000. Kadastri i Ndotësve të Ujërave të Kosovës Faza I. Raporti. – Regional Environmental Center, Norwegian Ministry of Foreign Affairs, Agjencia për Mbrotjtjen e Mjedisit të Kosovës. 61 pp.
2529. Veselaj, Z., Mustafa, B., 2015. Overview of Nature Protection Progress in Kosovo. – *Landscape online*, 1–10.
2530. Веселичић, Л., 1949. Прилог систематици рода *Rhamnus*. – *Гласник Природњачког музеја српске земље*, Серија Б – биолошке науке, Књига **1-2**: 163–170, 1 tab, 1 fig. Београд.[In Serbian, French and Russian summary]
2531. Веселиновић, А., Јушић, Р., 2001. Српске династије. – Платонеум, 1–180. Нови Сад. [In Serbian]
2532. Веселиновић, М., 1887. Градови Македоније и Јужне Србије. – *Браство*, **I**: 187–205. Београд.
2533. Веселиновић, М., 1890. Шар, с орографског, хидрографског и политичког гледишта. – *Браство*, **IV**(10): 95–130. Београд. [In Serbian].
2534. Vida, G., 1963. A new *Asplenium* (sectio ceterach) species and the problem of the origin of *Phylletis hybrida* (Milde) C. Christ. – *Acta botanica Academiae scientiarum hungaricae*, **IX** (1-2): 197–215, 20 figs.
2535. Vidačić, N., 1967. Na obalama Nerodimke.– Novi Sad.
2536. Vidaković, D., Levkov, Z., & Hamilton, P. B., 2019. *Neidiopsis borealis* sp. nov., a new diatom species from the mountain Shar Planina, Republic of North Macedonia. – *Phytotaxa*, **402**: 21–28.
2537. Vidanović, D., 1951. Turčin 2760? – *Godišnjak planin. saveza Srbije za 1950. god.*,
2538. Vidinova, Y., 1998. New Rhithrogena-Species (Ephemeroptera: Heptageniidae) for the fauna of Macedonia. – *Lauterbornia* H., **33**: 49–51.
2539. Vierpahher, H., 1898. Zur Systematik und geographischen Verbreitung einer alpinen *Dianthus*-Gruppe. – *Sitzungsberichte 132 der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften Math.-Nat. Classe*, **CVII** (VIII)X: 1057–1170, 2 tabs, 1 map.
2540. Vilotić, D., Tomanić, L., Radošević, D., 1997. Anatomical characteristics of compression wood of mountain pine (*Pinus montana* Mill.) from the national park "Šara" – *Proceedings of The 3 international conference on the development of forestry and wood science/technology*, **II**: 389–393. Belgrade.
2541. Vinko, D., 2018. Leto 2018 kot začetek sodobnega proučevanja kočjih pastirjev Kosova in BOOM 2018 – Kosovo. – *Erjavecija*, **33**: 27–36, 4 figs. [In Slovenian]
2542. Vinko, D., Kulijer, D., Dinova, D., Rimčeska, B., Brauner, O., Olias, M., 2017. Faunistic

- results from the 5th Balkan odonatological meeting–boom 2015, Republic of Macedonia. – *Acta entomologica slovenica*, **25** (1): 89–114.
2543. Vinko, D., Kulijer, D., Zhushi Etemi, F., Hostnik, M. & Šalamun, A., 2020. The first systematic survey of the dragonfly fauna of Kosovo. – *A Journal of the International Dragonfly Fund*, **147**: 1–50, 55 figs.
2544. Viqnesnel, M., 1843. Carte de la Macédoine d'une partie de l'Albanie, de l'Epire et de la Thessalie. – Map.
2545. Virmiça R., 1996. Prizren camileri. – Prizren.
- 2545a. Vitošević, K., 1987. Sredačka župa, geografska proučavanja. – Dissertation. PMF Priština, I: 1–420, II: 422–709+5+Maps 1–9. Priština.
2546. Vitošević, K., 1990. Hidrografski oblici u Sredačkoj Župi. – *Kerkime gjeografike/Geografska istraživanja*, **11**: 73–78, 2 figs. [In Serbian, Albanian summary]
- 2546a. Vitošević, K., 1991. Osnovne karakteristike Sredačke župe. – *Geografska saznanja*, II(2): 13–18. Priština.
2547. Vladimirov, V., Dane, F., Nikolić, Toni; Stevanović, V.; Tan, K., 2006. New floristic record in the Balkans: 2. – *Phytologia Balcanica*, **12** (2): 279–301, 8 figs.
2548. Vladimirov, V., Dane, F., & Tan, K., 2010. New floristic records in the Balkans: 13. – *Phytologia balcanica*, **16** (1): 143–165, 17 figs.
2549. Vladimirov, V., Dane, F., Stevanović, V., 2013. New floristic records in the Balkans: 22. – *Phytologia balcanica*, **19** (2): 267–303, 30 figs. Sofia.
2550. Влаховић, М. 1931. Средачка жупа – Зборник за етнографију и фолклор Јужне и суседних области, Скопско научно друштво, I: 27–52, Скопље.
2551. Влаховић, П., 2018. Етнолошке одреднице Косова и Метохије. – Зборник радова, Етнографски музеј у Београду, Београд.
2552. Vogel, K., 1896. Karte der Balkan Halbinsel, 1: 1.500 000. – Publisher Justus Perthes. Available at: <https://iiif.lib.harvard.edu/manifests/view/ids:13351961> [last accessed: 5 December 2020]
2553. Vogrin, V., 1955. Prilog fauni Hymenoptera Aculeata (Formicidae) Jugoslavije. – *Zaštita bilja*, **31**: 15–21, Beograd.
2554. Voit, M., C. Whitacker i M.E. Zuniga Barrientos, 2012. Opštinski razvojni plan za opštinu Dragaš 2012 – 2022, deo I.
2555. Voit, M., D. Rossner i M.E. Zuniga Barrientos, 2012. Opštinski razvojni plan za opštinu Dragaš 2012 – 2022, deo II.
2556. Бојводић, Д., 2016. Богородичина икона из цркве Светог Николе Рајковог и питање сликарских радионица средњовековног Призрена. – *Зограф*, **40**: 95–116, 22 figs. [In Serbian, English summary]
2557. Vojvodić, D., Marković, M. (Eds) 2017. Artistic heritage of the Serbian people in Kosovo and Metohija. History, Identity, Vulnerability, Protection. – Belgrade, pp. 1–53, figs.
2558. Voliotis, D., 1988. Über die griechischen Pulsatillen (*Ranunculaceae*) Taxonomie, Standorte und Verbreitung. – *Phyton (Austria)*, **28** (1): 81–90, 4 figs.
2559. Вранићи, Б., 1998–1999. Црква Св. Богородице у Готовуши – свештене и богослужбене књиге. – *Баштина*, 9–10: 225–237, 4 figs. Приштина. [In Serbian, English summary]
2560. Vrenozi, B., Jäger, P., 2013. Spiders (Araneae) from Albania and Kosovo in the collection of Carl Friedrich Roewer – *Arachnologische Mitteilungen*, **46**: 17 – 26.
2561. Вученовић, С., 1956. Архитектура цркве св. Ђорђа у Речану и конзерваторски радови

- на њој, – *Гласник Музеја Косова и Метохије*, **I**: 347–355. Приштина. [Vučenović S., Arhitektura crkve sv. Djordja u Rečanu i konzervatorski radovi na njoj. – *Glasnik Muzeja Kosova i Metohije*, **I**: 347–355]. Priština. [In Serbian]
2562. Vujić, A., 1994. *Cheilosia balkana* sp. nov., new species of "proxima" group (Diptera, Syrphidae). – *Entomojuna- Zeitschrift für Entomologie*, **15**(39): 445–454, 1 map, 4 figs.
2563. Vujić, A., 1997. The genus *Pipizella* (Diptera, Syrphidae) of the Balkan Peninsula and description of *Pipizella zloti* n. sp. – *Diptera Digest*, **4**: 51–60, 13 figs.
2564. Vujić, A., 1999a. The tribe Chrysogasterini (Diptera: Syrphidae) in the Balkan Peninsula, with the description of three new cryptic species. – *Studia dipterologica*, **6** (2), 405–423.
2565. Vujić, A., 1999b. The subgenus *Neocnemodon* Goffe, 1944 (Diptera, Syrphidae) on the Balkan Peninsula and description of *Heringia (Neocnemodon) larusi* spec. nov. – *Dipteron*, **2** (7), 133–142.
2566. Vujić, A., Šikoparija, B., 2001. Species related to *Chelosia canicularis* (Diptera, Syrphidae) on the Balkan Peninsula. – *Acta entomologica serbica*, **6** (1-2): 107–120, 3 figs. Beograd.
2567. Vujić, A., Šimić, S., Radišić, P., Radenković, S., 1996. The centres of Hoverflies (Diptera, Syrphidae) in Serbia. – in: Tremblay, E. (ed.) *XX International Congress of Entomology. Proceedings*, p. 88. Firenze, Italy, August 25 – 31 1996.
2568. Vujić, A., S. Radenković, T. Nikolić, D. Radišić, S. Trifunov, A. Andrić, Z. Markov, S. Jovičić, S. Mudri Stojnić, M. Janković, P. Lugonja, 2016. Prime Hoverfly (Insecta: Diptera: Syrphidae) Areas (PHA) as a conservation tool in Serbia. – *Biological Conservation*, **198**: 22–32.
2569. Vujić, M., Tot, I., Đurić, M., 2020. New records and distribution of species from genus *Arctophila* Schiner, 1860 (Diptera, Syrphidae, Eristalinae) in Serbia. – *Kragujevac J. Sci.*, **42**: 151–160, 6 figs. Kragujevac.
2570. Vujičić, Ant. Mil., 1914. Rečnik mesta u Oslobođenoj oblasti Stare Srbije. Po službenim podatcima. – Državna štamparija Kraljevine Srbije. Beograd. [In Serbian]
2571. Vujinović, N., Ben Sasi, A., Radonjić, D., Aleksić, M., Vasić, D., Jokić, M., Manojlović, Ž., 2017. Prizren – carski grad. – Atlas, 1–111. Beograd.
2572. Вукановић, Т. 1965. Село као друштвена заједница код Срба, са нарочитим освртом на Средачку жупу у Аутономној покрајини Косово и Метохија. – *Гласник Музеја Косова и Метохије*, **IX**: 1–212, Приштина.
2573. Вукановић, Т., 1973. Бронзана фигурина јарца из Теранде (Призрен) хеленско илирске епохе. – *Врањски гласник*, **IX**: 26–43 + 3 tabs, Народни музеј у Врању, Врање. [In Serbian]
2574. Вукановић, Т., 1973. Средњовековни млаш из Призrena. – *Врањски гласник*, **IX**: 227–231. Народни музеј у Врању, Врање. [In Serbian]
2575. Vukanović, T., 1973. Bronze Figurine Represinting the He-Goat from Teranda (Prizren) of Hellenic-Ilyrien Epoch. – *Врањски гласник*, **IX**: 1–26, Народни музеј у Врању, Врање.
2576. Вукановић, Т., 1995. Порекло становништва, генеза насеља и ономастика Средачке жупе. – Посебна издања Географског института „Јован Цвијић“, САНУ, **40**/II: 256–297. Београд.
2577. Вукашиновић, М., 1973. Карта сеизмичке регионализације СР Србије. 1: 500.000. – Сеизмоловшки завод СР Србије, Београд – Ташмајдан. Геокарта, Београд. [In

Serbian]

2578. Вукашиновић, С., 1973. О потреби усаглашавања морфоструктурне поделе Југославије са најновијим сазнањима о геотектонском склопу наше територије. – *Гласник Српског географског друштва*, **LIII** (2): 27–34, 1map [In Serbian, English summary]
2579. Vukašinović, S., 1981. Prostorni elementi i hromitonosni tereni Ljubotenskog serpentinskog masiva prema podacima aeromagnetskih ispitivanja. – *Zapisnici Srpskog geološkog društva za 1981 godinu*, 25–34. Beograd.
2580. Вукићевић, Е., 1992. Одељак: Pteridophyta – Папратњаче. – In: Сарић, М.(ed.) Флора Србије **1**: 71–146, 5 tabs, 9 maps. – Српска академија наука и уметности. Београд. [In Serbian]
2581. Вукићевић, Е., Никетић, М., 1992. Pteridophyta – Папратњаче, Род Dryopteris Adans. – In: Сарић, М.(ed.) Флора Србије **1**: 146–160. – Српска академија наука и уметности. Београд. [In Serbian]
2582. Вукочић, Д., Кићовић, Д., Срећковић-Батоћанин, Д., 2011. Природне вредности за развој туризма на Шар-планини / Natural Values for Tourism Development on Šar-Mountains. – *Туристичко пословање / Tourism Business, научно-стручни часопис Политехничке академије - Више туристичке школе*, **7**: 67–79.
2583. Vukojičić, S., 2008. Glacijalni relikti u orofitskoj flori Srbije, Cne Gore i Makedonije. – Dissertation. University of Belgrade. Faculty of Biology. 1–281.
2584. Vukojičić, S., Jakovljević, K., Matevski, V., Randelović, V., Niketić, M., Lakušić, D., 2014. Distribution, Diversity and Conservation of Boreo–Montane Plant Species in the Central Part of the Balkan Peninsula and the Southern Part of the Pannonian Plain. – *Folia Geobotanica*, **49** (4): 487–505.
2585. Vuković, T., Ivanović, B., 1971. Slatkovodne ribe Jugoslavije. – Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine u Sarajevu. Prirodnačko odjeljenje. Posebno izdanje, 1–268. Sarajevo. [In Serbian]
2586. Вуловић, В., 1956. Чишћење кречног слоја са фресака у Богородици Љевишкој у Призрену. – *Зборник заштите споменика културе*, **VI – VII**: 253–256. Савезни институт за заштиту споменика културе, Београд. [In Serbian]

W

2587. Wagner, E., 1962. Über *Psallus varians* Herrich-Schaeffer 1842 (Hem. Het. iridae). – *Nachrichtenblatt der Bayerischen Entomologen*, **11**: 26–31.
2588. Wagner, R., 1995. Empididem aus dem Mittelmeerraum (Diptera, Empididae: Hemerodromiinae und Clinocerinae). – *Acta entomologica slovenica*, **3** (1): 5–23, 20 figs. Ljubljana. [Slovenian abstract].
2589. Wakeham-Dawson, A., Jakšić, P., Holloway, J. D. & Dennis, R.L.H., 2004. Multivariate analysis of male genitalia structures in the *Hipparchia semele- muelleri-delattini* complex (Nymphalidae, Satyrinae) from the Balkans: how many taxa? – *Nota lepidopterologica*, **27** (2/3): 103–124.
2590. Warren, B.C.S., 1936. Monograph of the genus *Erebia*. – British Museum (Natural History), London, VII +407 pp.; 104 Pls.
2591. Waringer, J., Graf, W., Balint, M., Kučinić, M., Pauls, S.U., Previšić, A., Keresztes, L., Ibrahim, H., Živić, I., Bjelanović, K., Krpač, V. & Vitecek, S., 2015. Larval morphology and phylogenetic position of *Drusus balcanicus*, *D. botosaneanui*, *D. serbiclus* and *D.*

tenellus (Trichoptera: Limnephilidae: Drusinae). – *European Journal of Entomology*, **112**: 344–361.

2592. Wassel, T., 2011. Планине Драгаша, Косово: Водич о планинаренју и природном туризму. /The Mountains of Dragash/Dragaš, Kosovo: Hiking and Nature Tourism Guide. – United Nations Development Programme. Design & prepress: XHAD studio, 1–100, maps, figs.
2593. Watzl, B., 1910. *Veronica prostrata* L., *Teucrium* L. und *Austriaca* nebst einem Anhang über deren nächste Verwandte. (Mit 14 Tafeln und 1 Textfigur.) – *Abhandlungen des Kaiserlich- und Königlichen Zoologisch-Botanischen Gesellschaft in Wien*, **5** (5): 1–94.
2594. Weidlich, M., 2013. Zur Verbreitung des Balkanendemiten *Pseudobankesia macedoniella* (Rebel, 1920) (Lepidoptera: Psychidae). – *Macrolepidoptera.hu*, **6**: 23–27, 8 figs. [German summary]
2595. Weingerl, H., 1923. Beiträge zu einer Monographie der europäisch-asiatischen Arten aus der Gattung *Draba*, sect. *Leucodraba*. – *Botanisches Archiv. Zeitschrift für die gesamte Botanik*, **4**: 9–109.
2596. Weiss, J-C., 1975. Neuf jours de chases en Macédoine Yougoslave et au Monténégro (9.–17. Juillet 1971)[Rhopalocera]. – *Alexanor*, **IX** (1): 125–131. Paris.
2597. Wettstein, R., 1892. Beitrag zur Flora Albaniens. Bearbeitung der von J. Dörfler im Jahre 1890 im Gebiete des Sar-Dagh gesammelten Pflanzen. – *Bibliotheca Botanica. Abhandlungen aus dem (resammtgebiete der Botanik)*, **26**: 1–100, 5 tabs.
2598. Whitton, B.A., Ellwood, N.T.W. & Kawecka, B. 2009. Biology of the freshwater diatom *Didymosphenia*: a review. – *Hydrobiologia*, **630**: 1–37.
2599. Wiktor, A., 1996. The Slugs of the Former Yugoslavia (Gastropoda, ternerstrial nuda – Arionidae, Milacidae, Limacidae, Agriolimacidae. – *Annales Zoologici*, **46**: 1–110, 133 figs.
2600. Wilbrecht, A. 1788. Karta Featra vojny soûznyh" imperij protiv" turok. – Bibliothèque nationale de France, département Cartes et plans, GE C-11461. Available at: <http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b531193058> [last accessed: 9 December 2020]
2601. Willemse, F., 1982. A survey of the Greek species of *Poecilimon* Fischer (Orthoptera, Ensifera, Phaneropterinae). – *Tijdschrift voor Entomologie*, **125** (6): 155–220, 13 figs, 1 tab.

X

2602. Xhemaili, H., 2006. Modelet dhe strategjithë për zhvillimin e qëndrueashëm në Malin Sharr. – *The Heritage*, **15**: 1–18, 1 fig., 1 tab. [In Albanian, English summary]
2603. Xhemaili, H., 2015. Trajtimi gjografik i vlerave turistike të pasurive ujore : rasti i malit Sharr. – *Studime gjografike*, **18**: 477–496.
2604. Xhemaili, H., 2018. Strategies for sustainable management in the Mountain of Sharr. – *Knowledge, International Journal*, **26.5**: 1499–1504, 1 tab. [In Albanian, English summary]
2605. Xoxi, K., 1978. Lidhja Shqiptare e Prizrenit, 1878–1881. – Shtëpia Botuese "8 Nëntori", 1–190. Tirana. [In Albanian]

Y

2606. Yakovlev R.V. 2009. Systematic review of Goat Moth – *Cossus cossus* (Linnaeus, 1758) (Lepidoptera, Cossidae). – *Amurian zoological journal*, **1** (1): 58–71.

2607. Yunakov, N.N., 2006. Contribution to a revision of the weevil genus *Brachysomus* Schoenh. (Coleoptera: Curculionidae: Entiminae). Description of new taxa. / Материалы к ревизии долгоносиков рода *Brachysomus* Schoenh. (Coleoptera: Curculionidae: Entiminae). Описание новых таксонов. – *Труды Русского энтомологического общества. С.-Петербург*, 77: 294–329. [Proceedings of the Russian Entomological Society. St. Petersburg, 77: 294–329.]

Z (3)

2608. Zagorchev, I., 1992. Neotectonics of the central parts of Balkan Peninsula: basic features and concepts. – *Geologische Rundschau*, 81 (3): 635–654.
2609. Zagorchev, I., 1996. Late Alpine (Palaeogene – Early Miocene) tectonics and neotectonics in the central parts of the Balkan Peninsula. – *Z. geol. Wiss.*, 24 (1/2): 91–112.
2610. Zagorchev, I., 1996. Geological Heritage of the Balkan Peninsula: Geological settings (an overview). – *Geologica balcanica*, 26 (2): 3–10, 15 figs.
2611. Zahn, K., 1921. *Hieracium*. – Das flanzenreich Regni vegetabilis conspectus Im Auftrage der Preuss. – *Akademie der Wissenschaften herausgegeben von A. Engler*, IV. 288: 1–288, 27 figs.
2612. Zakariadze, G., Karamata, S., Korikovsky, S., Bazylev, B., Memović, E., 1998. Brezovica: pojavljivanje zajedno (meta)mafita i ultramafita obrazovanih u različitim geološkim sredinama. – XIII Kongres geologa Jugoslavije. Knjiga III. Petrologija, mineralogija i geochemija, 75–83, 2 figs, 2 tabs. Herceg Novi. [In Serbian, English summary]
2613. Зарковић, Б., 2002. Хотачка метохија – први хиландарски посед у Србији. – Лепосавић-Косовска Митровица: Институт за српску културу – Приштина.
2614. Зарковић, Б., 2013. Велика Хоча и зачеки црквеног поседа у Метохији. – Универзитет у Приштини, Зборник радова Филозофског факултета, XLIII (2): 131–148. Косовска Митровица. [In Serbian, English summary]
2615. Zečević, M., Vajgand, D., 2001. Podaci iz kartoteke prof. dr Mihaila Gradojevića o fauni leptira (Lepidoptera) Srbije i Makedonije. – *Sveske Matice srpske*, 37: 34–78.
2616. Zeisek, V., 2018. Taxonomic principles reproductive systems population genetics and relationships within selected groups of genus *Taraxacum* (Asteraceae). – Doctoral thesis. Botanický ústav Akademie věd ČR — Institute of Botany, Czech Academy of Sciences Praha. Pp. 1–302, 37 figs. Prague.
2617. Zeneli, L., 1981. *Rhododendron ferrugineum* L. bimë e rrallë e florës së ksa të Kosovës. – *Priroda Kosova / Natyra e Kosoves*: 121–128, 9 figs. [In Albanian, Serbian and English summary]
2618. Zeqir, H, Luëzi, Sh., 2013. *Pulsatilla halleri* All Willd. and *Viola scharinsis* Erben, new species for the flora of Kosovo. – *Natura montenegrina*, 12 (3-4): 569-574. Podgorica.
2619. Зеремски, М., 1973. Морфоструктурна подела рељефа Југославије сагласна новој геотектонској подели. – *Гласник Српског географског друштва*, LIII (2): 27–34, 1map, 1 tab. Београд. [In Serbian, French summary]
2620. Зеремски, М., 1990. Геоморфолошка (морфоструктурна) карта Србије у размери 1:500,000. Београд: Географски институт "Јован Цвијић"; Одбор за геодинамику САНУ [Zeremski, M. (1990). Geomorfološka (morfostrukturna) karta Srbije u razmeri 1:500,000. Beograd: Geografski institut "Jovan Cvijić"; Odbor za geodinamiku SANU]
2621. Зеремски, М., 1991. Нов поглед на тектонски рељеф Србије. – *Гласник Српског*

- географског друштва*, **71** (1): 15–20. [Zeremski, M. (1991). Nov pogled na tektonski reljef Srbije. – *Glasnik Srpskog geografskog društva*, **71** (1): 15–20.]
2622. Зиков, М., 1995. Клима и климатска регионализација на Република Македонија. – *Географски разгледи*, **30**. Скопје. [In Macedonian]
2623. Зиков, М., 2005. Примена на хиерарсиката кластер-анализа за термичка класификација и регионализација во Република Македонија. – *Bilten na Zavodot za fizi~ka geografija*, (02): 67–77, 3 figs. 1 map. Скопје. [In Macedonian, English summary]
2624. Zima, J., Macholan, M., Kryštufek, B., Petkovski, S., 1997. Karyotypes of certain small mammals (Insectivora, Rodentia) from Macedonia (Kariotipi nekaterih malih sesalcev (Insectivora, Rodentia) Makedonije). – *Scopolia*, **38**: 1–15, 15 figs. Ljubljana. [Slovenian summary]
2625. Зиројевић, О., 1990. Цркве и манастири у Призренском санџаку. – *Косовско-Мемоијски зборник*, **1**:133–141. Посвећено јубилеју 600 годишњице битке на Косову 1389–1989. – *Међуакадемски одбор за проучавање Косова и Мемоије*, САНУ, Београд. [In Serbian]
2626. Zirojević O., 1991. *Prizren, la ville de la continuité*, La Culture Urbaine des Balkans (XV–XIX Siècles) 3; La ville dans les Balkans depuis la fin du Moyen Age jusqu'au début du XX siècle, Belgrad–Paris, 87–93.
2627. Зиројевић, О., 1992. Призрен у дефтеру из 1571. године. – *Историјски часопис*, **XXXVIII**: 243–263. Београд. [In Serbian]
2628. Зиројевић, О. 2002. Призрен-пример коегзистенције. – Хелсиншка повеља, бр.48, Београд.
2629. Zlatarski, G., 1886. Geologische Untersuchungen im centralen Balkan und in den angrenzenden Gebieten. Beiträge zur Geologie des nördlichen Balkanvorlandes zwischen den Flüssen Isker und Jantra. – *Sitzungsberichte der Akademie der Wissenschaften mathematisch-naturwissenschaftliche Klasse*, **93**: 249–341.
- 2629a. Zlatković, B., Bogosavljević, S., 2014. Report on the new floristic data from Serbia. – *Biologica Nyssana*, **5** (2): 123–129, 5 figs. [Serbian summary]
2630. Zlatković, B., Nikolić, M., Drndarević, M., Jovanović, M., Niketić, M., 2014. Revision of the Genus *Hypericum* L. (Hyperaceae) in three herbarium collections from Serbia. – *Bulletin of the Natural History Museum*, **7**: 93–127, 18 figs, 1 tab. [Serbian summary].
2631. Заговић, Б., 2008. Туристичка валоризација Шар-планине. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Дипломски рад, 1–75. [In Serbian]
2632. Zombori, L., 1974. Data on the sawfly fauna of Yugoslavia (Hymenoptera, Symphita). – *Fragmента balcanica*, **18**: 173–185.
2633. Zorić, G., Stojanović, V., 1996. Mogući oblici turizma u letnjem periodu na turističkom kompleksu Brezovica. – Mladi istraživači Srbije. Društvo mladih istraživača Instituta za geografiju “Branislav Bukurov”. Zbornik radova Šara '95: 53–63. Beograd. [In Serbian]
2634. Zrimec, S., 1948. Gostotna karta Jugoslavije za l. 1949. – *Geografski vestnik*, 317–328, map. Ljubljana. [In Slovenian, English summary]
2635. Zupančič, M., 1992. Zur Syntaxonomischen problematic des Verbandes *Brukenthalion spiculifoliae* Hr. 1949 (nom. nudum) und der Assoziation Junipereto Bruckenthalietum auf der Balkan-Halbinsel. – *Feddes Repertorium*, **3-4**: 243–268, Berlin.

2636. Zupančič, M., Marinček, L., Seliškar, A., Žagar, V., et al., 1983. In: Fukarek, P., Jovanović, B. (ed.) Karta prirodne potencijalne vegetacije SFR Jugoslavije / Map of natural potential vegetation of FSR Yugoslavia. – Naučno veće vegetacijske karte Jugoslavije. Fakultet Univerziteta “Kiril i Metodije”, Skopje.

Ž (Ж)

2637. Žagar, J., 2007. Šar – legenda i bajka mog detinjstva. – *Hrvatski planinar*, **99** (5): 173–175, 3 figs. Zagreb. [In Croatian]
2638. Živić, N., Jakšić, P., 2020. Rural spring geometer moths (Lepidoptera: Geometridae Leach, 1815) in Kosovo and Metohia (Serbia). – *University thought*, **10** (1): 6–12, 1 tab., 9 figs. Kosovska Mitrovica.
2639. Živić, I., Marković, Z., 2006. Contribution to the faunistical list of Trichoptera (Insecta) of Serbia. – *Acta Entomologica Slovenica*, **14**: 55 – 88.
2640. Živić, N., Miljanović, B. and Vukanić, V., 2010. Fauna of Oligochaeta in the high-mountain lakes of Mt. Šištavica, Serbia. – *Balwois*, Ochrid, Republic of Macedonia., pp. 1–5.
2641. Живковић, Б., 1956. Конзервација фресака Богородице Љевишке у Призрену. – *Зборник заштите споменика културе*, VI – VII: 257–260. Београд. [In Serbian]
2642. Живковић, Б., 1972-73. Конзервација и рестаурација оштећених фресака у цркви Богородице Љевишке у Призрену. – *Старине Косова*, VI-VII: 229–243. Приштина. [In Serbian]
2643. Живковић, Н., Анђелковић, Г., 2004. Висински градијент падавина у Србији. – *Гласник Српског географског друштва*, LXXXIV(2): 31–36, 1 map. Београд. [In Serbian, English summary]
2644. Живковић, Н., Гавриловић, Љ., 2009. О режиму великих вода река Косова и Метохије. – *Гласник Српског географског друштва*, LXXXIX (4): 225–253, 3 tabs. Београд. [In Serbian and English]
2645. Živković, S., Rimsa, D., Ružić, A., Petrov, B., 1974. Cytogenetical characteristics, taxonomic status and distribution of the voles with 46 and 54 chromosomes of the *Microtus arvalis* group in Yugoslavia. (Rodentia, Mammalia). – *Arhiv bioloških nauka*, **26**(3-4): 123–134. [Serbian summary]
2646. Жујовић, Ј., 1890. Грађа за геологију Старе Србије. – *Геолошки анализи Балканског полуострва*, **11**. Београд. [In Serbian]
2647. Županić, N. 1922. Tragom za Pelazgima. – *Narodna starina*, **2**: 211–227, 3 figs. Zagreb. [In Croatian, French summary]

SECONDARY SOURCES (SISTEMSKI IZVORI)

- Allemand, R., Clary, J., 2001. In memoriam: Claude Dufay (1926 – 2001). – *Bulletin mensuel de la Société linnéenne de Lyon*, **70** (8): 187–200.
- Anonymous, 1947. Šumarska bibliografija (1846 – 1946). – Šumarska sekcija Društva inženjera i tehničara N.R. Hrvatske. Zagreb. 1–263. [In Croatian]
- Anonymous, 1959. Current bibliography for aquatic sciences and fisheries. – FAO, UN, 1–1070. Roma.
- Anonymous, (?) Библиографија Гласника Друштва конзерватора Србије, 1–39. – Available at: http://dks.org.rs/datoteke/Bibliografija_Glasnika_DKS_1_39.pdf [last accessed 31 December 2020]
- Avon, C., 2006. Bibliographie des Trechinae. Bibliographie Générale & Larvae. – Nouvelle Monographie des Trechinae (Coleoptera, Carabidae). Les comptes-rendus du Laboratoire d'Entomologie faune hypogee et endogee. 1–193. Nice.
- Balletti, C., Gottardi, C., 2015. The cartography of the Danube and the surrounding areas in and after the times of Vincenzo Maria Coronelli and Luigi Ferdinando Marsili. Analytical methods for the projective content of Coronelli's central Europe maps. – Instituto Romano di Cultura e ricerca umanistica de Venezia. 1–94. Venezia.
- Benko, E., Jovanović, M., Liebmann, M., Popovici, I., Slavik, J., Steinborn, B. (redigiert H. Lietzmann), 1974. Bibliographie zur kunstgeschichtlichen literatur in Ost- und Südosteuropäischen zeitschriften. – Zentralinstitut für Kunstgeschichte in München. 1–266.
- Blaženčić, J., 1989 (1991). Dopuna Bibliografije o algama i algološkim istraživanjima u SR Srbiji do 1980. godine. – *Glasnik Instituta za botaniku i Botaničke baštne Univerziteta u Beogradu*, **XXIII**: 99–105. Beograd. [In Serbian, English summary]
- Bridges, C., 1993. Bibliography (Lepidoptera: Rhopalocera), Second edition. – Urbana, Illinois, USA, pp. 1–704.
- Bytyqi, V., 2017. Regjioni lindor i Kosovës. Veçoritë fiziko-gjeografike, resurset natyrore dhe problemet gjeomjedisore. – Akademia e Shkencave dhe e Arteve e Kosovës, 1–452. Prishtinë.
- Caka, N., 2018. Projekti: “Shqipja e shkruar e shekullit XX”. Leksiku i përvëqem i revistes “Përparimi” 1955–1968. – Akademia e shkencave dhe e arteve e Kosovës. Qendra Leksikografike-Enciklopedike, 1–1422. Prishtinë. [In Albanian]
- Церовић, Е., 1973. Библиографија издања Етнографског института и радова објављених у њима. – *Гласник Етнографског института Српске академије наука и уметности*, **XXI**: 21–74. Београд. [In Serbian]
- Чурчић, Б., Фабјанчић, М., Карамата, О., 2000. Живот и дело академика Јована Хаџија. Биолошки факултет Универзитета у Београду. Монографије, Волумен III. Београд.
- Ćurčić, B., 2013. Of the First Five Hundred. Bibliography 1968 – 2013. Institute of Zoology, Monographs Vol. XIV. Belgrade
- Чурчић, Л. и Стошић, Д. (ed.), 1963. Српска штампана књига 18. века. Каталог. – Матица Српска, Нови Сад и Народна библиотека Србије, Београд. 1–201. [In Serbian]
- Domi, E., Sharxhi, A., 2001. Vepra te autoreve dhe studiuesve franeze per Shqiperine dhe shqiptaret: (shek. X VI-X X): bibliografi / O euvres des auteurs et écrivains français qui l'Albanie et les Albanais: (XVI-e-XX-e siecles): bibliographie. – Biblioteka Kombetare,

- 1–188. Tiranë.
- Džukić, G., 1977. Istorija herpetologije u Srbiji sa bibliografijom. – *Arhiv bioloških nauka*, **29**(1-2): 13–30. Beograd. [In Serbian, English summary]
- Emmer, R., 1979. Register zu den Vereinsschriften des Deutschen und Österreichischen Alpenvereins 1863 – 1925. – Hieronymus Verlag, Neuried. 1–267.
- Filipi-Matutinović, S., 1995. Proučavanje razvoja fitoekologije i fitogeografske u jugoslovenskim zemljama u period 1959–1988. Bibliometrijska studija. – Dissertation. Univerzitet u Beogradu. Biološki fakultet. 1–257. Beograd.
- Filipi-Matutinović, S., 1995. Bibliometrijska studija razvoja fitoekologije i fitogeografske u jugoslovenskim zemljama do 1988. – *Ekologija*, **30**(1-2): 77–109. Beograd.
- Filipi-Matutinović, S., Mišić, I., 1996. Bibliografija radova objavljenih u časopisu Ekologija 1996–1995. – *Ekologija*, **31**: 1–120. (Supplementum). Beograd.
- Горгоски, И., 2016. 70 години Природно-математички факултет - Скопје: 1946-2016. – Бато & Дивајн, 1–408. Скопје. [In Macedonian]
- Gostentschnigg, K., 2018. Bibliographie der österreichisch-ungarischen Albanologie. – In: Wissenschaft im Spannungsfeld von Politik und Militär. – Springer Fachmedien Wiesbaden GmbH., pp. 764–828.
- Harmon, W. R. and Pollard, B. C., 1948. Bibliography of Animal Venoms. – University of Florida Press, 1–340.
- Hill, A. D., 2017. Novica Randelović: Diary of a collaboration. – *Biologica Nyssana*, **8** (1): 5–, Niš.
- Христовски, С., Јовановска, Д., 2019. Љупчо Меловски In memoriam Ljupčo Melovski (30.06.1958-29.04.2019). – *Macedonian Journal of Ecology and Environment*. **21**(1-2): 5–22. Skopje.
- Janković, M., 1995. Razvoj ekološke misli u Srbiji. – Centar za socioekološka istraživanja i dokumentaciju. Beograd. 217 pp.
- Janković, M.M., Tatić, B., 1984. Profesor Nedeljko Košanin: in memoriam (povodom 50-to godišnjice smrti i 110-to godišnjice rođenja). – *Bulletin de l'Institut et du Jardin Botaniques de l'Université de Beograd*, **18**: 1–6.
- Jakšić, P., 2004/05. Biospeleological Bibliography of the Balkan Peninsula. – *Acta entomologica serbica*, **9/10** (1/2): 1–104. Beograd.
- Јакшић, П. (ed.) 2014. Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици 1960 – 2014. – Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Косовска Митровица. 317 pp. [English summary]
- Јакшић, П. и Белиј, С., 1995. Библиографија о природи Косова и Метохије. – Универзитет у Приштини. Приштина. 1–335. [In Serbian, English summary]
- Janžeković, B., 2009. Bibliografija revije Acta Biologica Slovenica (1997–) prej Biološki vestnik (1952–1995) / The bibliography of the journal Acta Biologica Slovenica (1997–) formerly *Biološki vestnik* (1952–1995). – *Acta biologica slovenica*, **52**(2): 115–176. Ljubljana.
- Јовановић, Г., 2004. Косово и Метохија у светлу етнологије: прилог библиографији: издаје се поводом обележавања сто година рада Етнографског музеја у Београду: 1901–2001.– Етнографски музеј, Музеј у Приштини, Центар за очување наслеђа Косова и Метохије – MNEMOSYNE, Београд.
- Kauders, A., 1958. Šumarska bibliografija / Bibliographia forestalis (1946-1955). – Šumarsko

- društvo N. R. Hrvatske. Zagreb. 436 pp.
- Kolčakovski, D., 1989. Istoriski pregled na speleološkite proučuvanja na teritorijata na SR Makedonija so bibliografski prikaz. – *Geografski razgledi*, **27**: 135–144, Skopje.
- Kостић, М., 1971. Др Атанасије Урошевић. Прилог познавању живота и рада наших заслужних географа. – *Гласник Српског географског друштва*, **LI**(2): 7–15, 1 fig. Београд. [In Serbian]
- Königsmann, E., 1967. Ergebnisse der Albanien-Expedition 1961 des Deutschen Entomologischen Institutes 62. Beitrag Bibliographie zur entomologischen Erforschung Albaniens, II. Teil. – *Beitr. Entom.*, **17**(3-4): 435–457. Berlin.
- Ковачевић, Ј., 1953. Материјал за библиографију југословенске фенологије са освртом на историјски развој фенологије у свету и код нас. – *Гласник Природњачког музеја српске земље*, **Б 5-6**: 515–525. Београд. [In Serbian]
- Kudrna, O., 1985. Butterflies of Europe, Volume 1 Concise Bibliography of European Butterflies. – Aula-Verlag, Wiesbaden. 447 pp.
- Лома, А., 1991. Словени и албанци до XII века у светлу топономастике. – In: "Становништво словенског поријекла у Албанији" - Зборник радова са међународног научног скупа одржаног на Цетињу 21, 22. и 23. јуна 1990. године, Титоград (стр. 279–327)
- Lučić-Todosić, I., Pavlović, I., 2006. Bibliografija istraživača i saradnika Naučnog instituta za veterinarstvo Srbije 1926–2006. – Naučni institut za veterinarstvo Srbije. Beograd. 319 pp.
- Mandžukovski, D., 2015. The life and work of prof. Dr Radoslav Rizovski (16.IX 1935 – 20.VII 2008) 80 years since the birth of and over 40 years of educational and scientific activity. – *For. Review*, **46**: 1–6. Skopje.
- Матвејев, С.Д., 2006. Моја биографија писана у наставцима између ратова. – Српско биолошко друштво „Стеван Јаковљевић“ у Крагујевцу. Крагујевац. 282 pp.
- Миленковић-Вуковић, Б., Глишић, С., Чанковић, Ј., 2011. Библиографија радова о традиционалној култури и фолклору у *Гласнику Етнографског института САНУ* – 50 књига. – *Гласник Етнографског института САНУ*, **LIX** (1): 165–238. Београд. [In Serbian]
- Михајловић, В., 2018. На границама Балкана, Л. Ф. Марсиљи и Римска баштина (1638 – 1701). – Балканолошки институт, САНУ, 138: 1–232, 10 maps. Београд. [In Serbian, English summary]
- Milinkov, B., 1985. Bibliografija stručnih i naučnih radova nastavnog osoblja Šumarskog fakulteta Univerziteta u Beogradu za period 1945 – 1980. – Univerzitet u Beogradu, Šumarski fakultet. Beograd. 1–606.
- Mirić, Đ., 1977. Kratak istorijat ispitivanja teriofaune SR Srbije do sredine 20. veka. – *Arhiv bioloških nauka*, **29**(3-4): 97–112. Beograd.
- Марић, Р., 1958–1959. Никола Вулић, In memoriam, 1872 – 1945. – *Старинар, орган Археолошког института*, Нова серија, **IX–X**: XIII–24. [In Serbian] Available at: http://viminacium.org.rs/wp-content/uploads/files/starinar/Starinar_9-10_1958-1959.pdf [last accessed: 5. December 2020]
- Начески, С., (ed.), 2012. 65 Години, Шумарски факултет Скопје. – Шумарски факултет, 1–208. Скопје. [In Macedonian]
- Никић, Љ., Жујовић, Г., Радојчић-Костић, Г., 2007. Грађа за биографски речник чланова

- Друштва српске словесности, Српског ученог друштва, Српске краљевске академије 1841-1947. – Српска академија наука и уметности, Издања библиотеке, **24**: I-XLI+1–410. [In Serbian]
- Николовска, Р., 1997. Преглед на изданијата на Македонската академија на науките и уметностите 1988-1997. – Македонска академија на науките и уметностите, Скопје. 1–226. [In Macedonian]
- Nonveiller, G., 2004. Sećanje jednog građanina dvadesetog stoljeća. Svedočanstvo o jednom vremenu. – Beograd. **1**: 1–291; **2**: 1–308.
- Pachschwöll, C., Reich, D. & Tan, K. 2019. The botanical legacy of Mihail Dimonie (1870–1935), an almost forgotten plant collector in the southern Balkan Peninsula before the First World War. – *Willdenowia*, **49**: 257–279.
- Papazova-Anakieva I., Nacheski S., Koljozov V., Simovski B. 2013. Bibliography of Acad. Hans Em. – *Шумарски преглед*, **44**: 1–5, Скопје.
- Petrov, B., 1977. Pregled faune sisara SR Srbije i glavni zadaci njenog istraživanja. – *Arhiv bioloških nauka*, **29**(3–4): 113–129. Beograd.
- Pifkó, D., 2019. Botanikai élet a dualizmus kori Magyarországon (1867–1918). II. Kulturális és tudományos intézmények / Pifkó D.: An overview of botany in Hungary during the dualistic era (1867–1918) II. Cultural and scientific institutions. – *Botanikai Közlemények*, **106**(1): 1–39, 7 figs. [In Hungarian]
- Pllana, R., Pruthi, V., Bytyqi, V. (eds), 2018. Fjalori enciklopedik i Kosovës, I: A–K; II: L–ZH. *Akademia e Shkencave dhe e Arteve e Kosovës*, Prishtinë.
- Popović, A., Stevanović, B., 1998. Bibliografija radova objavljenih u časopisu *Glasnik Instituta za botaniku i Botaničke bašte Univerziteta u Beogradu* u period 1928–1998 / Bibliography of the articles published in the journal *Glasnik Instituta za botaniku i Botaničke bašte Univerziteta u Beogradu* in the period 1928–1998. – *Glasnik Instituta za botaniku i Botaničke bašte Univerziteta u Beogradu*, **32**: 27–160. Beograd.
- Pulawski, J. W., 2010. Bibliography of Sphecidae sensu lato (= Apoidea excluding Apidae). – California Academy of Sciences, 55 Music Concourse Drive, Golden Gate Park, San Francisco, CA 94118, Last update: 28 November 2010.
- Ракић, З., 1990. Библиографија Косова и Метохије 1945 – 1960, (историја, археологија и историја уметности средњег века). – *Косовско-метохијски зборник*, **1**, Посвећено јубилеју 600 - годишњицу битке на Косову 1389 – 1989, Међуодељењски одбор за проучавање Косова и Метохије САНУ, Београд.
- Рибникар, С. (ed.), 1980. Библиографски зборник Природно-математичког факултетас у Београду до 1987. – Природно-математички факултет. Београд. 670+47 pp.
- Sachtleben, H., 1962. Bibliographie der paläarktischen Ichneumoniden. – *Beiträge zur Entomologie*, **12**(1-2): 1–242. Berlin.
- Сарић, М., 1992. Живот и рад Недељка Кошанина. – *Глас CCCLXVIII Српске академије наука и уметности, Одељење природно-математичких наука*, **56**: 117–132.
- Smithers, C. N. & Lienhard, C., 1990. A Revised Bibliography of the Psocoptera (Arthropoda: Insecta). – Technical Reports of the Australian Museum Number **6**: 1–88.
- Soós, L. 1924. Csiki Ernő állattani kutatásai Albániában. - *Explorationes zoologicae ab E. Csiki in Albania peractae. XIII. Puhatestüek - Mollusca*. – *A Magyar Tudományos Akadémia Balkán-kutatásainak Tudományos Eredményei*, **1**: 177–197. Budapest.
- Spahić, E., 2017. Bibliografija doktorskih disertacija, magistarskih i diplomskeih radova odbranjenih na Odsjeku za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u

- Sarajevu, 1957–2016. Sarajevo.
- Спасић, С. (ed.), 2017. Природњачки музеј Београд, Годишњак 2015. – Београд. 1–166.
- Станковић, Стеван, 1972. Преглед садржаја *Гласника Српског географског друштва*, 1961–1971. – *Гласник Српског географског друштва*, **LII**(1): 143–153. Београд. [In Serbian]
- Станковић, С., 2006. Јован Цвијић. Даровита и осећајна душа. – Српско географско друштво. Београд. 216 pp.
- Станковић, Славиша (ed.), 2013. 160/40/15 година Биолошки факултет, биологије, молекуларне биологије, екологије и заштите животне средине. – Биолошки факултет, Београд. 1–174.
- Станковић, Стеван, 2018. [Приказ]Знаменита дела о Косову и Метохији. Сиринић, Средска, Гора и Ополье, Косовско Поморавље, Качаник, Дренница и Лаб. Издавачи: Службени гласник и Српска академија наука и уметности Београд, 2017. – *Глобус*, **43**: 107–116. Београд.
- Станојевић, С., 2014. Зборник радова Филозофског факултета у Приштини, Библиографија 1963 – 2013. – *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини*. 1–368. Косовска Митровица.
- Stokić-Simonović, G., Vukadinović, Č. Z., 2009. Serbian books and libraries in Kosovo and Metochia. – World library and information congress; 75th IFLA General Conference and Assembly, Milan, Italy.
- Šijak, M., Dinić, A., 2007. Bibliografija objavljenih radova u časopisu „Šumarstvo“ (1948 – 2007), povodom 60-godišnjice osnivanja. – *Šumarstvo, Posebno izdanje*, **LIX**: I–XII+1–239. Beograd.
- Turk, J., 1999. Bibliografija Geografskega Vestnika 1925 – 1998, Letnik 1–70. – Zveza Geografskih društev Slovenije. 1–136. Ljubljana.
- Vasiljević, Lj., 1991. Bibliografija zaštite bilja Jugoslavije (od 1763. do 1989). – Savez Društava za zaštitu bilja Jugoslavije. Beograd. 484 pp.
- Velevski, M., Stumberger, B., 2010. REVIEW OF THE REFERENCES ON BIRDS OF MACEDONIA.– *Acrocephalus*, **31** (147): 283–291.
- Виторовић, Д. (ed.), 1980. Тридесет година Природноматематичког факултета Универзитета у Београду. С освртом на развитак наставе природних и математичких наука у Београду 1947 – 1977. – Природно-математички факултет. Београд. 774 pp.
- Влаховић, П., 1981. Уз живот и дело академика Атанасија Урошевића. – *Зборник радова Етнографског института*, **11**: IX–XXIII, 1 fig. Српска академија наука и уметности, Београд. [In Serbian, French summary]
- Влаховић, П., 1981. Осврт на животни пут и научни рад академика Милисава Лутовца. – *Зборник радова Етнографског института*, **12**: IX–XXIII, 1 fig. Српска академија наука и уметности, Београд. [In Serbian, French summary]
- Војиновић, С., 2016. Скопски лист Вардар (1932 – 1934) Књижевност, култура, историја. – *Вардарски зборник*, **11**: 289–374. Београд.
- Вукадиновић, Ч. З., 2006. Значај израде библиографија на Косову и Метохији. – *Баштина*, **20**: 205–215, Приштина–Лепосавић.
- Вукадиновић, Ч. З., 2007. Милан Чемерикић. – *Баштина*, **22**: 323–331. Приштина – Лепосавић. [In Serbian]

- Vukanović, T.P., 1956. Bibliografija Kosovsko-Metohijske Oblasti. I. – *Glasnik Muzeja Kosova i Metohije*, **I**: 411–437. Priština. [In Serbian]
- Vukanović, T.P., 1957. Bibliografija Kosovsko-Metohijske Oblasti. II. – *Glasnik Muzeja Kosova i Metohije*, **II**: 339–351. Priština. [In Serbian]
- Vukanović, T. P., 1958. Bibliografija Kosovsko-Metohijske Oblasti. III. – *Glasnik Muzeja Kosova i Metohije*, **III**: 287–301. Priština. [In Serbian]
- Vukanović, T. P., 1959. Bibliografija Kosovsko-Metohijske Oblasti. IV. – *Glasnik Muzeja Kosova i Metohije*, **IV-V**: 383–393. Priština. [In Serbian]
- Waschak, M., Kelmendi, R., Shala, K., Behluli, R., Janković, Lj., Sela, B., Kastrati, M., Shuku, F., Bajrami, E., Buzhala, N., Musmurati, B., Prekazi, D., Qerkini, Y., Jaćimović, M., Halili, B., Kraniqi, A., Ymeri, B., Bajrami, E., Balidemaj, V., Krasniqi, R., Bina, L., Blakaj, A., Sahiti, E., Gerqari, B., 2012. [Kosovo Environmental Policy Annotated Bibliography](#). Available at:
<https://wiki.rit.edu/display/05084845020111/Kosovo+Environmental+Policy+Annotated+Bibliography>
- Washak, M. et al., 2013. [Kosovo Environmental Policy Annotated Bibliography](#). Available at:
<https://wiki.rit.edu/display/0508484012121/Kosovo+Environmental+Policy+Annotated+Bibliography>
- Wester, J., 1940. SPLOSNO KAZALO za štirideset letnikov *Planinskega Vestnika* I. (1895) - XL. (1940). – *Planinski Vestnik*, **11–12**: 3–102. Ljubljana.
- Зечевић, Д., 1973. Библиографија радова о градским насељима. – *Гласник Етнографског института Српске академије наука и уметности*, **XIX –XX**: 285–310. Београд.
[In Serbian]
- Жикић, Р., Маринковић, Ђ., Марковић, А., Динић, А., 2003. Игор Андрејевич Рудски. Живот и дело. – Српско биолошко друштво „Стеван Јаковљевић“, Крагујевац.

SUBJECT INDEX

GEOLOGY, PEDOLOGY, TECTONIC

Geology general: 16, 77, 111, 112, 115, 142, 192, 210, 211, 234, 267, 300, 307, 325, 326, 327, 328, 331, 332, 333, 334, 393, 404, 407, 408, 570, 571, 609, 611, 612, 613, 634, 635, 714, 742, 743, 769, 770, 772, 773, 781, 863, 864, 866, 906, 941, 1018, 1019, 1061, 1063, 1064, 1080, 1129, 1130, 1132, 1133, 1134, 1135, 1136, 1164, 1165, 1181, 1182, 1184, 1226, 1227, 1229, 1351, 1376, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1415, 1434, 1449, 1450, 1491, 1524, 1560, 1593, 1594, 1595, 1622, 1683, 1752, 1762, 1770, 1772, 1791, 1818, 1819, 1820, 1821, 1822, 1841, 1842, 1843, 1868, 1869, 1870, 1871, 1872, 1873, 1874, 1876, 1877, 1878, 1879, 1899, 2116, 2138, 2161, 2163, 2164, 2177, 2190, 2191, 2225, 2294, 2319, 2400, 2402, 2453, 2454, 2455, 2456, 2469, 2499, 2579, 2610, 2612, 2629, 2646.

Pedology: 79, 435, 667, 571, 672, 673, 674, 675, 963, 1010, 1427, 1610, 1629, 1688, 1827, 1844, 2224, 2341, 2342, 2372, 2441, 2442.

Tectonic: 193, 194, 401, 572, 609, 632, 633, 1131, 1167, 1228, 1462, 1593, 1681, 1682, 1875, 2017, 2018, 2578, 2608, 2609, 2621.

GEOGRAPHY

Geography general: 4, 39, 40, 51, 75, 76, 108, 109, 110, 167, 189, 257, 258, 260, 281, 285, 301, 305, 325, 326, 327, 329, 333, 334, 360, 369, 370, 374, 375, 377, 387, 392, 399, 400, 402, 403, 407, 408, 411, 418, 419, 442, 449, 460, 461, 462, 463, 480, 486, 492, 535, 551, 564, 607, 679, 744a, 747, 763, 764, 765, 827, 829, 887, 939, 940, 949, 950, 953, 987, 989, 1023, 1024, 1025, 1026, 1032, 1038, 1042, 1067, 1071, 1075, 1081, 1088, 1095, 1097, 1160, 1181, 1182, 1185, 1233, 1236, 1237, 1238, 1239, 1240, 1241, 1248, 1250, 1251, 1253, 1258, 1259, 1260, 1266, 1267, 1270, 1271, 1275, 1315, 1328, 1348, 1352, 1379, 1398, 1399, 1404, 1432, 1445, 1451, 1452, 1453, 1455, 1456, 1463, 1476, 1493, 1494, 1495, 1496, 1497, 1508, 1518, 1519, 1520, 1521, 1522, 1523, 1525, 1526, 1572, 1573, 1581, 1582, 1583, 1584, 1586, 1611, 1612, 1617, 1711, 1717, 1718, 1721, 1722, 1723, 1725, 1757, 1779, 1783, 1784, 1796, 1799, 1812, 1833, 1834, 1892, 1905, 1930, 1948, 1949, 1950, 1953, 1955, 1956, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2019, 2066, 2067, 2077, 2096, 2173, 2178, 2197, 2230, 2231, 2235, 2246, 2248, 2249, 2292, 2293, 2295, 2308, 2333, 2366, 2399, 2401, 2440, 2459, 2460, 2469, 2476, 2477, 2479, 2504, 2505, 2517, 2537, 2545a, 2546a, 2619, 2620.

Cartography: 74, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 105, 111, 112, 113, 115, 117, 119, 120, 121, 122, 123, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 134, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 145, 148, 149, 153, 156, 161, 188, 234, 276, 321, 322, 328, 330, 376, 391, 404, 409, 410, 413, 417, 435, 481, 486, 537, 538, 571, 611, 612, 613, 614, 616, 638, 674, 675, 714, 739, 774, 775, 776, 823, 939, 989, 1017, 1018, 1020, 1035, 1067, 1070, 1074, 1130, 1135, 1137, 1151, 1152, 1153, 1154, 1163, 1164, 1165, 1167, 1265, 1327, 1336, 1351, 1353, 1381, 1388, 1433, 1440, 1442, 1443, 1447, 1448, 1461, 1484, 1492, 1493, 1498, 1524, 1525, 1530, 1531, 1594, 1595, 1667, 1708, 1718, 1822, 1827, 1842,

1843, 1873, 1876, 1877, 1878, 1879, 1902, 1907, 1912, 1913, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1997, 2017, 2020, 2071, 2090, 2125, 2147, 2149, 2151, 2161, 2167, 2172, 2219, 2222, 2245, 2329, 2341, 2345, 2430, 2431, 2433, 2435, 2436, 2499, 2522, 2523, 2524, 2525, 2544, 2545a, 2552, 2577, 2578, 2600, 2620, 2634, 2636.

Climatology: 59, 106, 107, 217a, 232, 256, 416, 442, 578, 597, 638, 639, 671, 672, 673, 673, 675, 688, 726, 732, 740, 964, 964a, 1007, 1179, 1254, 1261, 1263, 1264, 1322, 1323, 1349, 1454, 1510, 1596, 2001, 2010, 2027, 2028, 2029, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2205, 2206, 2334, 2362, 2545a, 2622, 2623, 2643.

Glatiation (Ice Age): 38, 61, 256, 257, 258, 261, 262, 263, 302, 361, 405, 412, 416, 420, 451, 631, 1158, 1311, 1415, 1518, 1519, 1527, 1685, 1710, 1823, 2211.

Hidrography: 117, 153, 220, 340, 366, 367, 368, 443, 445, 447, 450, 582, 583, 584, 593, 635, 732, 738, 744, 938, 1017, 1035, 1037, 1046, 1047, 1165, 1181, 1182, 1229, 1252, 1262, 1268, 1269, 1273, 1321, 1321a, 1343, 1365, 1366, 1431, 1433, 1463, 1475, 1513, 1608, 1611, 1707, 1757, 1767, 1768, 1847, 1915, 1924, 1929, 1931, 2004, 2021, 2023, 2050, 2140, 2234, 2237, 2238, 2329, 2361, 2514, 2528, 2533, 2545a, 2546, 2644.

Speleology & Biospeleology: 77, 1176, 1180, 1181, 1183, 1344, 1345, 1346, 1347, 1709, 1903, 1935, 2332, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381.

Toponymy: 53, 73, 75, 164, 187, 329, 426, 441, 535, 593, 677, 763, 764, 765, 784, 804, 826, 925, 965, 1021, 1038, 1255, 1257, 1265, 1328, 1377, 1846, 1847, 1862, 1863, 1914, 2198, 2214, 2347, 2432, 2481, 2545a.

Turismology: 3, 33, 34, 35, 36, 37, 71, 131, 166, 206, 217, 305, 323, 398, 436, 437, 438, 442, 444, 446, 448, 464, 533, 534, 545, 727, 733, 734, 735, 904, 919, 920, 921, 952, 986, 987, 1078, 1082, 1088, 1097, 1138, 1272, 1274, 1309, 1392, 1414, 1423, 1904, 1956, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2053, 2054, 2065, 2066, 2068, 2094, 2095, 2197, 2247, 2256, 2284, 2287, 2306, 2307, 2330, 2356, 2412, 2413, 2458, 2520, 2535, 2582, 2592, 2603, 2631, 2633, 2637.

ANTHROPOGEOGRAPHY

Anthropogeography general: 4, 41, 42, 43, 53, 93, 172, 207, 222, 228, 229, 230, 231, 235, 243, 244, 283a, 2497a, 373, 414, 415, 419, 442, 458, 469, 478, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 535, 536, 559, 680, 747, 926, 943, 966, 987, 1023, 1024, 1025, 1032, 1072, 1087, 1095, 1233, 1248, 1329, 1370, 1371, 1379, 1388, 1393, 1394, 1395, 1396, 1397, 1404, 1575, 1587, 1588, 1591, 1598, 1600, 1611, 1618, 1632, 1633, 1684, 1705, 1712, 1720, 1760, 1769, 1783, 1784, 1805, 1836, 1892, 1906, 1922, 1938, 1939, 1948, 1949, 1950, 1959, 1878, 1979, 1984, 1985, 1096, 1987, 1990, 1999, 2002, 2003, 2005, 2006, 2007, 2013, 2014, 2016, 2063, 2064, 2076, 2077, 2114, 2140, 2147, 2156, 2160, 2171, 2175, 2176, 2183, 2187, 2209, 2210, 2212, 2226, 2239, 2240, 2244, 2283, 2310, 2331, 2344, 2370, 2371, 2390, 2391, 2392, 2403, 2440, 2461, 2476, 2477, 2478, 2480, 2498, 2519, 2531, 2532, 2533, 2550, 2551, 2572, 2602, 2605, 2613, 2614, 2647.

Architecture: 80, 209, 213, 221, 298, 318, 319, 326, 434, 567, 569, 619, 621, 622, 623, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 1036, 1065, 1090, 1172, 1204, 1256, 1369, 1390, 1391, 1413, 1457, 1459, 1460, 1566, 1570, 1574, 1672, 1702, 1715, 1719, 1727, 2055, 2254, 2420, 2421, 2561.

Archaeological, cultural and historical heritage: 52, 144, 163, 176, 224, 284, 317, 318, 319, 336, 337, 338, 339, 357a, 358, 359, 468, 475, 479, 497, 559, 573, 599, 600, 602, 603, 604, 605, 606, 610, 636, 637, 668, 669, 670, 748, 784, 805, 806, 820, 826, 874, 922, 923, 924,

925, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 990, 1015, 1016, 1022, 1036, 1065, 1070, 1090, 1091, 1139, 1243, 1244, 1245, 1369, 1390, 1391, 1459, 1460, 1528, 1619, 1623, 1624, 1627, 1672, 1673, 1674, 1675, 1676, 1677, 1678, 1679, 1713, 1714, 1716, 1753, 1754, 1755, 1756, 1786, 1792, 1793, 1794, 1795, 1797, 1798, 1832, 1837, 1838, 1839, 1840, 1857, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1940, 1998, 2000, 2069, 2070, 2174, 2199, 2213, 2214, 2218, 2229, 2242, 2252, 2253, 2285, 2321, 2336, 2352, 2359, 2360, 2397, 2462, 2465, 2507, 2556, 2557, 2559, 2573, 2574, 2575, 2586, 2625, 2641, 2642.

Ethnical relations: 41, 42, 43, 81, 87, 93, 94, 95, 103, 104, 149, 156, 170, 173, 174, 175, 176, 206, 207, 233, 235, 237, 238, 2497a, 250, 264, 305a, 324, 326, 327, 328, 364, 373, 388, 406, 409, 410, 467, 478, 480, 536, 565, 566, 569, 581, 602, 603, 604, 605, 606, 618, 621, 622, 623, 678, 692, 747, 761, 827, 828, 839, 840, 841, 842, 893, 926, 927, 945, 970, 1170, 1207, 1208, 1209, 1210, 1316, 1327, 1377, 1378, 1600, 1614, 1615, 1616, 1618, 1705, 1712, 1836, 1997, 2076, 2147, 2167, 2209, 2210, 2245, 2278, 2279, 2288, 2289, 2344, 2369, 2415, 2480, 2498, 2522, 2551, 2576, 2647.

Prizren: 52, 92, 121, 122, 168, 209, 221, 233, 283a, 284, 289, 305a, 338, 422, 433, 434, 465, 466, 468, 479, 496, 498, 539, 599, 610, 695, 699, 702, 708, 710, 712, 713, 738, 748, 805, 848, 849, 955, 956, 987, 1002, 1015, 1065, 1070, 1080, 1089, 1090, 1091, 1110, 1139, 1140, 1141, 1142, 1143, 1144, 1149, 1150, 1172, 1207, 1208, 1209, 1210, 1378, 1394, 1413, 1424, 1457, 1528, 1553, 1569, 1570, 1574, 1589, 1590, 1597, 1609, 1610, 1625, 1668, 1672, 1673, 1674, 1675, 1676, 1677, 1678, 1679, 1686, 1713, 1715, 1719, 1726, 1727, 1753, 1782, 1787, 1854, 1909, 1910, 1940, 1989, 2055, 2110, 2111, 2143, 2184, 2239, 2304, 2346, 2360, 2397, 2398, 2429, 2451, 2466, 2545, 2571, 2626, 2627, 2628.

BIOLOGY

BOTANY

Botany general: 143, 154, 822, 855, 887, 1066, 1177, 1319, 1651, 1652, 1653, 1654, 1655, 1656, 1658, 1728, 1800, 1916, 2243, 2257, 2258, 2260, 2305, 2393, 2419, 2470.

Algae: 367, 666, 689, 1283, 1284, 1285, 1363, 1364, 1365, 1366, 1367, 1368, 1664, 1709, 1835, 1911, 2297, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2536, 2598.

Lichenes: 351, 1317, 1318, 1417, 1638, 1639, 1640, 1641, 1645, 1646, 1647, 1648, 1649, 1828, 1829, 1830.

Fungi: 378, 608, 807, 808, 947, 1086, 1098, 1099, 1100, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1166, 1335, 1372, 1373, 1374, 1488, 1489, 1637, 1659, 1660, 1666, 1918, 1919, 2120, 2121, 2132, 2243, 2309, 2388, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450.

Bryophyta: 30, 31, 232, 302, 372, 649, 1464, 1465, 1801, 1802, 1831, 1898, 2134, 2135, 2393, 2443.

Pterydophyta: 191, 1503, 2045, 2376, 2534, 2580, 2581.

Coniferes: 236, 356, 424, 426, 544, 553, 554, 555, 601, 620, 642, 643, 644, 645, 648, 650, 659, 685, 686, 687, 755, 756, 757, 758, 811, 812, 926, 946, 997, 1003, 1004, 1005, 1006, 1009, 1010, 1011, 1054, 1057, 1212, 1213, 1218, 1222, 1223, 1276, 1279, 1427, 1599, 1703, 1743, 1747, 1852, 1853, 1902, 1960, 1961, 1962, 2022, 2088, 2189, 2215, 2224, 2268, 2410, 2521, 2540.

Vascular plants: 5, 6, 7, 8, 9, 10, 20, 21, 22, 23, 45, 47, 48, 56, 61, 65, 66, 67, 68, 69, 72, 214, 218, 225, 226, 227, 245, 246, 251, 253, 254, 266, 268, 269, 294, 295, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 353, 365, 368, 382, 383, 384, 386, 397, 420, 484, 485, 506, 507,

508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 552, 560, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 614, 615, 616, 646, 654, 655, 676, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 729, 730, 731, 741, 762, 767, 780, 782, 783, 833, 834, 843, 844, 845, 846, 847, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 862, 870, 873, 875, 882, 886, 889, 899, 907, 963, 988, 991, 994, 1008, 1027, 1028, 1029, 1034, 1045, 1048, 1049, 1050, 1051, 1052, 1053, 1056, 1059, 1060, 1066, 1094, 1147, 1174, 1206, 1216, 1217, 1219, 1220, 1221, 1224, 1235, 1277, 1278, 1280, 1281, 1296, 1297, 1319, 1331, 1332, 1333, 1334, 1338, 1342, 1361, 1362, 1403, 1419, 1420, 1426, 1439, 1458, 1472, 1473, 1474, 1486, 1487, 1506, 1536, 1537, 1538, 1539, 1540, 1541, 1542, 1543, 1544, 1548, 1561, 1576, 1577, 1650, 1690, 1691, 1692, 1693, 1694, 1695, 1696, 1697, 1698, 1699, 1700, 1701, 1729, 1730, 1731, 1732, 1733, 1734, 1735, 1736, 1737, 1738, 1739, 1740, 1741, 1763, 1785, 1848, 1850, 1855, 1856, 1901, 1902, 1928, 1941, 1952, 1964, 1976, 1977, 1981, 2039, 2040, 2041, 2042, 2046, 2047, 2048, 2057, 2079, 2080, 2081, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2089, 2091, 2091, 2112, 2113, 2118, 2119, 2122, 2123, 2124, 2142, 2148, 2166, 2180, 2181, 2204, 2220, 2221, 2232, 2241, 2243, 2255, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2276, 2280, 2314, 2318, 2335, 2339, 2340, 2348, 2349, 2350, 2354, 2357, 2367, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2389, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2468, 2475, 2508, 2508, 2510, 2518, 2530, 2539, 2547, 2548, 2549, 2558, 2583, 2584, 2593, 2595, 2597, 2611, 2616, 2617, 2618, 2629a, 2630, 2635.

Cultural and Medical Plants: 46, 63, 215, 236, 278, 306, 779, 830, 831, 832, 1034, 1076, 1161, 1205, 1529, 1553, 1557, 1703, 1900, 1917, 1988, 1991, 2092, 2093, 2141, 2189, 2203, 2243, 2355, 2363, 2364.

PHYTOCOENOLOGY

Plant associations: 17, 18, 19, 54, 56, 57, 58, 61, 62, 64, 70, 143, 241, 270, 420, 421, 425, 552, 554, 553, 555, 614, 638, 639, 640, 641, 642, 641, 642, 647, 651, 652, 653, 673, 675, 749, 777, 879, 880, 881, 883, 884, 885, 996, 997, 998, 999, 1012, 1013, 1055, 1058, 1068, 1069, 1083, 1084, 1173, 1174, 1175, 1214, 1215, 1225, 1232, 1298, 1319, 1320, 1330, 1340, 1341, 1428, 1429, 1448, 1558, 1559, 1579, 1605, 1606, 1607, 1742, 1744, 1745, 1746, 1790, 1851, 1867, 1981, 2025, 2026, 2040, 2043, 2048, 2049, 2078, 2081, 2082, 2090, 2113, 2129, 2130, 2131, 2267, 2269, 2275, 2358, 2374, 2410, 2416, 2417, 2418, 2509, 2636.

Habitats, Landscapes: 292, 891, 1386, 1482, 1484, 1507, 1509, 2087, 2088, 2202.

ZOOLOGY

Zoology general: 143, 154, 558, 665, 823, 898, 1177, 1231, 1310, 1380, 1480, 1651, 1652, 1653, 1654, 1655, 1656, 1657, 1658, 2179, 2305, 2375.

Lower Invertebrata: 171, 202, 203, 204, 303, 304, 345, 346, 347, 348, 423, 452, 453, 454, 455, 585, 665, 824, 825, 835, 898, 944, 1073, 1116, 1120, 1121, 1155, 1186, 1197, 1198, 1199, 1231, 1234, 1288, 1293, 1310, 1337, 1338, 1357, 1411, 1412, 1421, 1442, 1513, 1585, 1628, 1642, 1643, 1644, 1859, 1860, 1861, 1883, 1884, 1926, 1937, 1994, 2139, 2158, 2182, 2201, 2227, 2277, 2286, 2290, 2311, 2323, 2324, 2325, 2326, 2526, 2640.

Annelida: Hirudinea: 598, 786, 898, 2324.

Mollusca: 296, 482, 483, 663, 785, 836, 898, 968, 1162, 1441, 1687, 1845, 1921, 2024, 2097, 2098, 2155, 2316, 2353, 2471, 2472, 2473, 2474, 2599.

Aranea: 287, 288, 489, 490, 898, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1706, 2303, 2338, 2560.
Insecta general: 82, 195, 205, 239, 240, 242, 291, 361, 363, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 476, 477, 557, 563, 568, 630, 750, 754, 819, 856, 857, 861, 876, 877, 878, 888, 898, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 935, 936, 937, 992, 993, 1113, 1187, 1188, 1195, 1247, 1249, 1288, 1293, 1310, 1380, 1405, 1435, 1514, 1517, 1634, 1635, 1636, 1749, 1750, 1806, 1807, 1808, 1809, 1810, 1811, 1814, 1849, 1888, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1923, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 2051, 2056, 2072, 2073, 2117, 2168, 2193, 2194, 2195, 2196, 2200, 2320, 2322, 2368, 2411, 2464, 2538, 2553, 2588, 2632.
Insecta: Odonata: 24, 25, 357, 1079, 1111, 2541, 2542, 2543.
Insecta: Heteroptera: 472, 759, 760, 809, 859, 1202, 1203, 1422, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 2587.
Insecta: Orthoptera: 29, 361, 363, 379, 380, 381, 385, 778, 837, 838, 948, 1112, 1114, 1115, 1117, 1145, 1148, 1169, 1355, 1356, 1481, 1824, 2038, 2496, 2601.
Insecta: Neuroptera: 500, 501, 502, 503, 504, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 1040, 1927.
Insecta: Lepidoptera: 1, 2, 10a, 11, 11a, 12, 13, 14, 14a, 14b, 15, 49, 247, 248, 249, 252, 277, 277a, 299, 335, 349, 355, 361, 470, 471, 473, 474, 499, 579, 579a, 579b, 580, 661, 662, 681, 682, 683, 684, 766, 821, 858, 867, 872, 898, 900, 901, 902, 903, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984a, 985, 1041, 1159, 1171, 1287, 1292, 1295, 1382, 1383, 1384, 1385, 1387, 1499, 1504, 1545, 1547, 1556, 1597, 1613, 1661, 1662, 1663, 1764, 1765, 1766, 1781, 1864, 1865, 1866, 1920, 1951, 1992, 2015, 2031, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2074, 2105, 2133, 2150, 2159, 2317, 2328, 2373, 2394, 2395, 2414, 2467, 2501, 2502, 2503, 2506, 2527, 2589, 2590, 2594, 2596, 2606, 2615, 2638.
Insecta: Trichoptera: 768, 908, 1231, 1308, 1312, 1313, 1418, 1430, 1441, 1773, 1774, 1775, 1776, 1777, 1778, 2012, 2591, 2639.
Insecta: Syrphidae: 562, 751, 752, 1286, 1289, 1290, 1291, 1294, 1389, 1550, 1567, 1568, 1669, 1670, 1671, 1993, 2327, 2500, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570.
Insecta: Coleoptera: 26, 27, 28, 83, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 196, 197, 198, 255, 272, 273, 274, 275, 279, 282, 283, 342, 343, 350, 361, 389, 390, 395, 396, 456, 457, 556, 561, 574, 575, 656, 657, 658, 660, 746, 801, 802, 803, 813, 814, 815, 816, 817, 860, 865, 871, 890, 892, 894, 895, 896, 897, 898, 905, 942, 951, 967, 969, 1030, 1031, 1043, 1044, 1124, 1125, 1126, 1127, 1156, 1168, 1196, 1201, 1314, 1375, 1425, 1532, 1533, 1534, 1551, 1552, 1554, 1555, 1562, 1563, 1564, 1565, 1620, 1630, 1631, 1680, 1748, 1751, 1761, 1780, 1788, 1789, 1825, 1826, 1858, 1925, 1963, 1980, 2032, 2075, 2115, 2126, 2127, 2152, 2153, 2154, 2165, 2216, 2250, 2497, 2607.
Vertebrata general: 1121, 1380, 1480, 1505.
Vertebrata: Pisces: 186, 598, 745, 810, 855, 1118, 1119, 1123, 1230, 1438, 2162, 2170, 2185, 2192, 2365, 2585.
Vertebrata: Amphibia & Reptilia: 44, 286, 394, 546, 547, 548, 549, 607, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 728, 1033, 1066, 1092, 1093, 1122, 1200, 1282, 1300, 1324, 1325, 1326, 1400, 1401, 1402, 1813, 1813a, 1817, 1908, 2011, 2186, 2223, 2251, 2437, 2438, 2439, 2439a, 2482, 2482a, 2482b.
Vertebrata: Aves: 50, 265, 297, 488, 550, 664, 690, 691, 771, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 797, 798, 799, 800, 868, 869, 1085, 1436, 1477, 1478, 1479, 1480, 1483, 1535, 1803, 1885, 1957, 1982, 1983, 1995, 1996, 2030, 2052, 2109, 2136, 2188, 2302,

2313, 2315, 2343, 2452, 2463, 2511, 2512, 2513, 2515, 2515.

Vertebrata: Mammalia: 190, 199, 212, 290, 341, 344, 345, 346, 347, 348, 371, 487, 505, 540, 541, 542, 543, 576, 577, 617, 753, 796, 954, 1096, 1128, 1146, 1246, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1307, 1357, 1358, 1359, 1360, 1416, 1466, 1467, 1468, 1469, 1470, 1471, 1490, 1500, 1501, 1505, 1515, 1546, 1571, 1601, 1602, 1603, 1604, 1665, 1704, 1771, 1804, 1815, 1816, 1880, 1886, 1887, 1889, 1890, 1891, 1954, 1957, 2144, 2145, 2146, 2207, 2208, 2217, 2233, 2281, 2296, 2300, 2301, 2337, 2351, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2483, 2484, 2485, 2486, 2624, 2645.

ENVIRONMENTAL PROTECTION

Environmental protection general: 32, 55, 78, 216, 219, 366, 594, 595, 596, 736, 737, 738, 818, 988, 1000, 1001, 1014, 1039, 1077, 1157, 1297, 1329, 1350, 1437, 1446, 1502, 1511, 1512, 1513, 1516, 1621, 1626, 1651, 1652, 1653, 1654, 1655, 1656, 1657, 1658, 1689, 1803, 1881, 1882, 1958, 2106, 2108, 2140, 2169, 2228, 2282, 2291, 2298, 2299, 2396, 2444, 2445, 2529, 2554, 2555, 2602, 2604.

Protected species: 44, 60, 63, 159, 269, 271, 297, 439, 440, 615, 954, 971, 980, 981, 1096, 1098, 1100, 1358, 1359, 1578, 1580, 2259, 2310, 2312, 2442, 2457, 2584.

Protected areas: 55, 60, 78, 114, 116, 133, 135, 136, 209, 223, 232, 259, 320, 352, 354, 459, 615a, 619a, 736, 737, 995, 1000, 1001, 1178, 1242, 1299, 1560, 1621, 1689, 1724, 2066, 2169, 2236, 2298, 2396, 2515, 2604.

LAWS (LEGAL ACTS)

Legal Acts: 78, 101, 118, 124, 125, 126, 140, 145, 146, 147, 150, 151, 152, 154, 155, 157, 158, 160, 162, 165, 169, 185, 200, 201, 223, 229, 1758.

DISSERTATIONS (total 76) : 5, 11, 37, 48, 176, 189, 207, 208, 306, 438, 458, 469, 541, 616, 665, 680, 689, 704, 729, 734, 770, 835, 836, 843, 854, 904, 908, 928, 1034, 1048, 1083, 1087, 1138, 1192, 1206, 1277, 1286, 1309, 1310, 1337, 1339, 1341, 1389, 1403, 1442, 1496, 1519, 1567, 1591, 1599, 1634, 1638, 1702, 1790, 1815, 1977, 1981, 1986, 1989, 2025, 2057, 2065, 2107, 2148, 2182, 2202, 2253, 2286, 2318, 2333, 2340, 2355, 2423, 2475, 2487, 2545a, 2583.

ОДРЖИВОСТ СЕОСКИХ НАСЕЉА НА ШАР-ПЛАНИНИ

SUSTAINABILITY OF RURAL SETTLEMENTS ON THE SHARR MOUNTAINS

доц.др Небојша ГАЦИЋ, дипл. инж.арх.

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Факултет техничких наука, Косовска Митровица

РЕЗИМЕ

Сеоска насеља на шарпланинском подручју поседују богату архитектуру која обилује ендемима нашег средњевековног наслеђа. Правним документима треба предвидети формирање уникатног етно-еколошког парка који би обухватио Сиринићку, Средачку и Горанску жупу на Шар-планини, чијим би формирањем ово подручје било заштићено и одрживо током дугог временског периода. Напори републике Србије, Косова и Метохије, али и локалних општинских заједница морају да буду усмерени на очување препознатљивог етничког идентитета у наведеним жупама, као и на истичање потенцијала за развој зимског високопланинског туризма у њима који би био интегрисан у модерне еколошке концепције заштите животне средине на европском нивоу. Традиционална насеља Шаре саставни су део српске традиционалне архитектуре и културе, те је од виталног значаја да их негујемо не само као музејске објекте, већ као живе елементе и секвенце савременог живота. Програм треба да оживи и развије нека од типичних традиционалних насеља очувањем, обнављањем и рестаурирањем традиционалних архитектонских објеката и ансамбала за смештај туристичких активности попут хотела, апартмана, хостела. Сврха овог рада је да допринесе не само промоцији изузетних архитектонских и туристичких могућности Шар-планине, већ и очувању вредних елемената нашег историјског памћења и културног идентитета који постоје и данас на овом подручју наше земље.

Кључне речи: одрживост, жупе, архитектура

ABSTRACT

Rural settlements in the Shar Mountains have a rich architecture that bounds in the end of our medieval heritage. Legal documents should provide for the formation of a unique ethnological park that would include Sirinić, Sredска and Goranska parishes on the Šar Mountains and whose formation would protect and sustain the area for a long period of time. The efforts of the Republic of Serbia, Kosovo and local municipalities must be aimed at preventing the parishes from losing the recognizable ethnic identity and potential for the development of winter high-altitude tourism that would be integrated into modern ecological concepts of environmental protection at the European level. The traditional settlements of Shara are an integral part of our

Serbian traditional architecture and culture, so we must preserve them not only as museum objects, but as living elements and sequences of modern life, which is of vital importance. The program should revive and develop some of the typical traditional settlements by preserving, restoring and restoring traditional architectural structures and ensembles to accommodate tourist activities such as hotels, apartments, hostels, but also to the preservation of valuable elements of our historical memory and cultural identity that still exist – today in this area of our country.

Keywords:sustainability, parish, architecture.

УВОД

У раду се анализирају могућности за развој одрживог ентитета који би обухватио високопланинске жупе на простору шарпланинског масива. Ово подручје наше земље поседује потенцијал и ограничења која су специфична у односу на друге делове Републике Србије. Његов развој базирао би се на развоју зимског туризма и ослањао би се на изванредно повољне услове које поседује, па га је оправдано узети као кључни фактор у будућем развоју овог простора и шарпланинског ентитета уопште. При томе, сеоска архитектура овог подручја биће један од елемената који ће постати главни покретач његове реконструкције и ревитализације. Једно од кључних питања је политичко решавање будућег статуса српских енклава на простору Косова и Метохије и Македоније, међу којима се посебно истичу Средачка, Сиринићка, Горанска жупа, као и регион Скопске Црне Горе и Мавровског краја.^[1] У историјском, етнографском, архитектонском, верском и националном смислу шарпланинске жупе убрајају се у најбогатија подручја наше земље, па отуда и наш интерес да се оне сачувају и одрже на том простору, где се сукобљавају различити интереси бројних сила на Балкану. Њихова традиционална сеоска архитектура и рурални сеоски амбијенти, цркве, ношња, говор, обичајно право – познати су и ван граница наше земље и представљају уникатне реликте једне јединствене културе која свој идентитет вуче и баштини још из средњовековног периода – када се овај део наше државе налазио у средишту наше српске државе. Важна компонента у развоју ове жупе свакако је зимски туризам.^[2] За његов развој постоје изузетно повољни услови на њеном подручју. Међутим, дар природних богатстава није једини услов за његов развој. Постоји низ других фактора који на то утичу, од дефинисања статуса и положаја српског и осталих народа на простору Косова и Метохије па до доношења конкретних развојних планова за њихово искоришћење и развој читавог подручја.

ИСТОРИЈСКИ КОНТЕКСТ

Средачка, Сиринићка и Горанска жупа налазе се на крајњем југу Републике Србије, у непосредној близини Призрена. Налазе се на средишњем делу планинских масива (Шарпланина и Жар-планина) који раздвајају Р. Македонију на југу и Р. Србију на северу. Ове жупе настањене су још у праисторији. Њихова историја богата је у читавом свом дугом

континуитету и може се пратити кроз више историјских раздобља. Најстарији помен о наведеним шарпланинским жупама везан је за хрисовуљу краља Драгутина из 1276–1281. године, којом се манастиру Хиландару даје село Локвица, које и данас постоји.[3] Ова сеосканасеља поседују изузетне амбијенталне целине са очуваним старим печалбарским кућама, плевњама, амбарима, кошарама, мандрама, бачијама и збориштима и чине јединствену и непоновљиву антропогеографску и етничку целину на простору земље Србије, а и шире, на простору Балкана. У време средњовековне српске државе шарпланинске жупе имале су врло повољан положај, пре свега због непосредне близине царске престонице, града Призрена, значајног трговачког, политичког и верског центра. Жупесу посебно добиле на значају изградњом манастира Свети Архангели и комплекса грађевина у њему – задужбине цара Душана, у клисури Призренске Бистрице, завршеног до 1355. године.[4] Кроз жупе је водио средњевековни пут у своје време који је преко Шарпланине повезивао ондашње две престонице – Призрен и Скопље. Други пут, исто тако значајан, повезивао је Средачку жупу са Сиринићком жупом и даље, преко Качаничке клисуре, водио за Скопље, Сер, Солун и Цариград. Доласком Турака на ово подручје, становништво жупа и околних крајева налази склониште у природној изолованости самих жупа и повољним условима за развој сточарства. Временом, део становништва прихватио исламску веру, ублажавајући тиме тешке услове живота. Током векова жупљани су створили посебан ентитет у виду етничке српске, горанске и торбешке заједнице, која чини засебну етничку целину са утврђеним друштвеним одредбама кривичног обичајног права које произилази из законика цара Душана. Имају специфичну ношњу, говор, али и веру, која је код Горанаца и Торбеша специфична мешавина православља и ислама. Послератним интензивним развојем општинских центара, међу којим и Призрена, становништво жупа се исељава, чиме је овај простор постао највеће миграционо подручје у Србији. У току ратног сукоба на Косову и Метохији 1999. године и после долaska међународних снага у ову нашу покрајину, један део српског и горanskог становништва из Средачке и Горанске жупе био је приморан да напусти своја огњишта. Сиринићка жупа је, захваљујући својој компактности и чврстом ставу својих житеља, остала и опстала у пуном капацитetu до данашњих дана. Данас се чине напори уз помоћ наше државе и међународне заједнице да се врати избегло становништво у своја села, одакле је избегло у току последње деценије XX века.

Под оваквим околностима настало је и делом се до данас очувало споменичко наслеђе шарпланинских жупа које чине десетине православних храмова и читав низ руралних амбијенталних целина. Храмови су следећи: Св. Ђорђа у Милачићима, Св. Богородице у Пејчићима и Готовуши, Св. Николе у Драјчићима, Богошевцу и Штрпцу, Св. Петра и Павла и Св. Николе у Мушникову, Св. Ђорђа у Горњем Селу, Св. Теодора Тирона у Битињи. Ова група цркава, обновљена између 1557. и 1650. године, спада у ред мањих грађевина, али упечатљивог и изражajног уметничког дometа и својим квалитетом и квантитетом припада најбогатијем подручју на Косову и Метохији.[5]

ДЕФИНИСАЊЕ СТАТУСА ЕТНО-ПАРКА НА ШАР-ПЛАНИНИ

Потребно је извршити нову територијалну поделу Косова и Метохије која би створила услове за опстанак, повратак и развој свих насеља на простору шарпланинског масива. При томе, намеће се питање решавања будућег статуса српских енклава на простору Косова и Метохије, посебно Средачке, Сиринићке и Горанске жупе. То решење подразумева прилагођавање тренутним геополитичким околностима, заштиту и очување нашег народа на тим просторима. Треба коначно утврдити шта је то минимум и које су то територијалне области на простору Косова и Метохије од посебног интереса за нашу државу и на тај начин постићи вишевековни историјски компромис са албанским народом у целини. Шта је то највредније што је остало на простору ове наше покрајине? То су српски манастири и територије са компактним српским становништвом на простору Шар- планине, централног Косова, Косовског Поморавља, Новог Брда, Велике Хоче, Осојана и северног Косова. То је површина од око 20.000 км² или 20 посто од укупне површине Космета. Могуће решење подразумевало би прилагођавање тренутним околностима, инсистирало би се на заштити и очувању тренутномањинских народа (Срба, Македонаца, Горанаца и Торбеша) и строгом очувању њихове физичке територије путем остварене аутономије ентитета или народа у виду специфичне регионалне заједнице шарпланинских жупа. Дакле, црвена линија било каквог решења косовског питања не треба да се налази на Ибру, већ би морала да обухвати и решавање статуса ових наших шарпланинских жупа ка високом степену самосталности, што би подразумевало скоро де факто њихову независност у односу на привремене институције у Приштини. Време је показало да решење треба тражити у територијалном повезивању наведених регионалних целина у близком окружењу. При томе би свака регионална целина, било да се налази на југу или северу Космета, добила идентичан степен аутономије. У првом реду, Средачка жупа, Сиринићка и Горанска жупа појављују се пред међународном заједницом у виду основне јединице, а то је сеоска општина која је и по плану међународне заједнице Европске уније и САД већ прихваћена као сегмент у коме могу да се остварују и регулишу права малих сеоских заједница, у овом случају жупа, уз висок степен самосталности, а де факто независности у односу на централне привремене институције у Приштини. У тим оквирима треба тражити и инвестиционо менторство од стране САД, ЕУ, Србије, Косова и Турске, јер мултиетничност на Балкану нема алтернативу и, већ кад постоји, треба је сачувати генерације које долазе. Развојем уз помоћ великих мултинационалних компанија чије би инвестиције биле директно усмерене у развој зимског туризма, сама Средачка, Сиринићка и Горанска жупа и њихова специфична регионална заједница – шарпланински ентитет, могу рачунати насамоодрживу будућност која би изгледала попут својеврсне „Андore Балкан“.

На простору Космета назиру се региони у којима је реално могуће остварити услове за повратак српског и осталог неалбанског становништва. У Скопљу је 2006. године донета резолуција о оснивању европрегиона Гора са седиштем у Драгашу.[1]

Та већа територијално-административна јединица формирала би се груписањем општина:

•Шарпланинске жупе: Средска, Гора и Сиринић образују заједно ентитет као уникатну етногеографску, а може се рећи и геополитичку структуру важног шар-планинског региона за Републику Србију. У том погледу овај регион нема аналогије у Југоисточној Европи и донекле се може упоредити само са регионима на Кавказу или Пиринејима (Андора, Осетија, Нагорно-Карабах).

•Све три жупе су делови сродних група које заједно имају словенску основу, донекле у симбиозиса елементима старобалканског становништва, у овом случају Хелена. Оне су истовремено и резултат вишевековне етничке и верске диференцијације становништва на овим просторима.

•То значи да су ове три жупе посебни релативно аутономни етнонационални системи различитих степена постојаности унутар себе и уклапања у односу на своје суседе: Албанце, Македонце и друге народе.

•Шарпланински ентитет одиграће позитивну улогу у будућности, приликом промене геополитичког интереса појединачних земаља и повратка државе Србије са својим институцијама на простор Космета.

•Ентитет је стратешки значајан и за Европску унију и САД, као безбедносна тврђава српског народа у мору проблематичних и склоних анархији Арбанаса. То се односи и на међународну борбу против тероризма и исламског фундаментализма, који је изузетно активан у областима око Шар-планине, посебно у деловима Западне Македоније, и предности које наведени простор пружа.

Нова организација мреже насеља, према опремљености и развијености садржаја секундарних, терцијарних и квартарних делатности, подразумевала би следећи систем насеља на подручју шарпланинског ентитета, а и унутар саме Средачке жупе.

•Центар заједнице сеоских насеља на Шар-планини налазио би се у селу Средска. Њему би, као регионалном центру ове три жупе, гравитирала остала два општинска центра: Драгаш и Штрпце. Центар ентитета имао би вишесмерне односе и са Призреном као најближим регионом, Приштином као следећим аутономним – независним центром и Београдом. А кроз међудржавне односе сарађивао би и са Републиком Македонијом и ЕУ.

•Села са сеоским центром обједињују два или више примарних села и њихове атаре у једну просту економску целину. Поред унутрашњих, имају развијене и спољне функције: основна школа, пошта, амбуланта, редовна аутобуска линија са центром заједнице сеоских насеља. Поред пољопривредног, они имају доста непољопривредног становништва које се бави трговином и занатством. Таква села у жупи била би: Плањане, Мушниково, Манастирица и друга.

•Примарна сеоска и туристичка насеља су она која имају стамбено-пољопривредни или туристички карактер. Она су без икаквих спољних функција према околним селима, а у њима се развија само унутрашња функција села. Таква села су углавном засеоци села Средске, Драјчићи, Горње Село, Мушниково, Штрпце, Севце, Готовуша, Врбештица.

УНАПРЕЂЕЊЕ САОБРАЋАЈА

Саобраћајни положај Средачке жупе одређен је положајем Косова које је ван главног европског коридора, односно правца који пролази кроз Србију. Сама Шар-планина и Средачка жупа повезанесу регионалним путем за суседну Сиринићку жупу и Призрен, тако да је положај ове жупе условљен недовољно валоризованом туристичком магистралом Црногорско приморје – Пећ – Призрен – Скопље, која представља вредан и интересантан туристички пут.

Тек изградњом крака јадранске магистрале као дела паневропског коридора значајно би се побољшала саобраћајна повезаност Средачке жупе. Коридор би пролазио преко Шар-планине и био би директно повезан са европским системом аутопутева који се налазе у непосредном окружењу Шар-планине и саобраћајно је додирује мрежом аутопутева који пролазе у близини Тетова и Качаника.

• Постоји економски интерес у повезивању Призрена и Тетова магистралним путем који би пролазио преко Шаре. Та траса пута била би краћа од постојеће за 80 км и износила би 35км. Треба напоменути да је Тетово већ од 2000. године повезано аутопутем са Скопљем и саставни је део једног европског коридора.

• Побољшао би се положај саме жупе и ентитета ако би он био самоодрживи опстанак би био загарантован на дужи временски период. Ентитет би прикупљао средства од транзита и еколошких такси за пролазак возила.

• Константност протока возила условљена је падавинама. Пошто је траса на великој висини, била би регулисана изградњом тунела, тако да би ови проблеми тим решењем били избегнути.

• Повећао би се интерес страних улагача за изградњу високопланинских зимских туристичких центара, јер би траса магистрале пролазила и повезивала будуће центре на овом простору.

• Безбедносни моменат је јако битан. Треба истаћи могућноста интервенцију снага НАТО-а у случају албанске побуне или борбе против међународног тероризма као и могуће последице по становништво Средачке жупе и туристе који бораве на њеном подручју.

Изградњом овог својеврсног "бајпаса" економску корист имали би сви: ентитет у виду етно-парка, тетовски регион који броји око 300.000 становника и призренски са око 500.000 становника. Отварање тог пута и повезивање ових области доноси неслучијене могућности развоја зимског туризма, јер се повећава база потенцијалних корисника тих услуга.

BUDUĆE SPECIFIČNE ŠARPLANINSKE REGIONALNE ZAJEDNICE ŽUPA — „ŠARŽUPA“

SRĐAN SREDAČKA ŽUPA OBRAZUJE ZAJEDNO SA OSTALE DVE ŽUPE GORSKOM I STRNIČKOM UNIKATNU ETNOGEOGRAFSKU I KULTURNO GEOGRAFSKU PA MOZE SE RECI I GEOPOLITICKU STRUKTURU STRATEŠKI VAŽNOG ŠARPLANINSKOG REGIONA SRBIJE U TOM POGLEDU ŠARPLANINSKI REGION NEMA ANOLOGIJA U JUGOISTOČNOJ EVROPI(NABALKANSKOM POLUOSTRVU) I MOZE SE DONEKLE UPOREDITI SAMSA NEKIM VISOKOPLANINSKIM OBLASTIMA KOJE SU KROZ ANTROPOGEOGRAFSKE I ETNOLOŠKE PROCESE ZADOBILE KARAKTERISTIKE RECIPIJENTA RAZLICITIH I SRDNIH ETNOSA I KULTURA (KAVKAZ, ALPI, PIRINEJI).

ETAR SREDAČKA ŽUPA KAO ISTORIJSKO GEOGRAFSKA, ETNO KULTURNA I UPRAVNA CELINA JOŠ IZ VREMENA SRPSKE SREDNJEVEKOVNE DRŽAVNE ORGANIZACIJE PREKO TURSKE ORGANIZACIJE DO 1948 GOD. KAD JE UKINUTA NJENA SREZSKA LOKALNA SAMOUPRAVA I POČELO NJENO SISTEMATSKO GUŠENJE KOJE JE TRAJALO DO KRAJA OSAMДЕSETIH GODINA OVOG Veka.

DAČKA SREDAČKA ŽUPA IMA VISOKI STEPEN KOMPATIBILNOSTI SA PRIRODNO GEOGRAFSKIM SKLOPOM-ŠARPLANINSKIM OVA PODUDARNOST PRIRODNIH I ETNOGEOGRAFSKIH CELINA PREDSTavlja OSNOVNU ANTROPOGEOGRAFSKU KARAKTE RISTIKU KOJA JE U MNOGOME ODREDILA PROCES FORMIRANJA POSEBNIH ETNO KULTURNIH ZAJEDNICA UNutar pojedinih župa.

ŠARŽUPA SVE TRI ŽUPE SU RECIPIJENTI SRDNIH(SVE GRUPE IMaju SLOVENSKU OSNOVU) I RAZLICITIH ETNIČKIH GRUPA I NJIHOVIH OGRANAKA KOJE PRATE PROCESI DUGOTRAJNE I SLOZENE ETNICKE DIFERENCIJACIJE ETNOKULTURNE AMALGAMACIJE ASIMILACIJE I MIMIKRIJE REZULTANTA JE ETNO GEOGRAFSKA NEHOMOGENOST I DIFERENCIJANOST IZMEDU JUPAPA I SAMIM ŽUPAMA KAO STO JE TO SLUČAJ SA SREDAČKOM ŽUPOM

IKRUG TO ZNAĆI DA SU OVE TRI ŽUPE POSEBNA RELATIVNO AUTOMNA ETNO DEMOGRAFKA SISTEMA RAZLICITOG STEPENA POSTOJANosti UNUTRSTVNE STRUKTURE I NE JEDNAKO IZRAŽENIH SVOJSTAVA (IN) KOPATIBILNOSTI IZMEDU DIREKTNIH SUSEDa I OVLICASKE PROHODNOSTI.

EDLOGA

- STVARANJE (šestog regiona) na teritoriji AP.KOSMET po nazivom REGION ŠARPLANINSKIH ŽUPA
- REGION „SARŽUP“ obuhvata: SO.Štrpc, SO.Gora, Centre zajedice seoskih naselja i iste regionalne seoske zajednice SREDAČKE i eventualno OPOLJSKE župe.
- CENTAR specifične regionalne zajednice i njena skupština nalazi se u SREDSKOJ

02. Кarta предлога будуће специфичне регионалне заједнице шарпланинских жупа

ПРИРОДНИФАКТОРИ У ФУНКЦИЈИ РАЗВОЈА ЗИМСКОГ ТУРИЗМА

Познавање природне основе једног подручја један је од најбитнијих предуслова у валоризацији и коришћењу природног потенцијала. Шар-планина је веома атрактивно подручје, јер се на њеном, релативно малом географском простору, преплићу разноврсни природни елементи. На неки начин то је простор пун динамике, промена и висине, а где је висина, ту је и високопланински туризам. Република Србија има јако мало таквог простора. Такав потенцијал имају још самоПроклетије, Копаоник и Стара планина.[6]Стога су природне карактеристике у неку руку дар који треба искористити и валоризовати на општу добробит нашег и осталих народа који живе на наведеном простору. Због тога, за развој територије жупа нужно је, поред друштвених чинилаца, узети у обзир и природне основе географске средине. Међу њима се истичу: рељеф, клима, падавине и биљни и животињски свет; а од друштвених: историјски, културни и политички чиниоци.

•Рељеф представља најупечатљивију особину територије ове жупе. Велике висине, посебно масива Шаре, до 2.500 м. надморске висине, највредније су карактеристике рељефа за развој зимског туризма.

•Нагиби терена налазе се у зонама које прелазе 1.700 м.надморске висине и поседујуодличне висинске разлике.

•Оријентација терена као трећи фактор за развој овог вида туризма је исто повољна.Генерално доминира северна и северозападна оријентација које су најквалитетније за развој овог вида туризма, што није случај смакедонском страном Шар-планине, која такође поседује велики потенцијал, али услед неповољне оријентације не може да буде предмет валоризације.

•На овом подручју, што се климе тиче,у долини је присутна такозвана "жупска клима" – планинска, с благим утицајем Медитерана, док зону изнад 1.700 м.надморске висинеодликује алпски климат који је идеалан за зимски туризам, јер омогућава да снег дуже траје, а самим тим дуже траје и туристичка сезона.

•Инсолација има повољне показатеље, а исто важи и за температуру која је без драстичних осцилирајућих промена. Јако је мало облачних и магловитих дана, што је исто битан фактор за квалитет понуде.

•Снежни покривач, као главни ресурс, има по квалитету и трајању изванредне резултате, тако да средњи годишњи број дана са снегом износи око 150, а просечна дебљина снежног покривача износи око 60 цм.

•Доминантни ветар је северозападни, који доноси обилне снежне падавине.

•Биљни и животињски свет представља значајни потенцијал и мотив за развој туризма. Присуство богате шумске вегетације у којој доминирају заједнице: буква и аутохтоне врсте бора – муника и молика, представљају јединствен потенцијал и реликтовог подручја који треба употребити у функцији развоја туризма.

•Заштита природних вредности на неки начин регулисана је уласком територије Средачке жупе у састав националног парка Шар-планина.

ПОТЕНЦИЈАЛНЕ МОГУЋНОСТИ ЗА РАЗВОЈ ЗИМСКОГ ТУРИЗМА

Важна компонента у развоју ове жупе свакако је зимски туризам. За његов развој постоје изузетно повољни услови. Међутим, дар природних услова није једини услов за његов развој.

На подручју бивше СФРЈ не постоји планински простор, изузимајући донекле Проклетије, са тако повољним природним условима за развој рекреативног планинског туризма, зимског и летњег, као на Шар-планини. Али, упркос томе, нигде ти услови нису мање искоришћени у функцији развоја туризма него у Средачкој жупи.Шар-планина поседује укупну денивелацију потенцијалних стаза за скијање у дужини од 103.770 м. или око 30% укупног потенцијала скијашких стаза у бившој СФРЈ. То је резултат студије коју су радили експерти ОЕЦД, претече Европске уније из које су коришћени наведени подаци. Шарпланински масив, са становишта могућности коришћења потенцијалних терена за скијање, поседује најбоље услове за развој зимско-спорктског туризма на територији целе југоисточне Европе, укључујући Словенију, Црну Гору, Бугарску, Македонију и остале земље. По броју денивелација и капацитетима потенцијалних скијашких стаза, Шар-планина и Проклетије не само да надмашују све остале планине бивше СФРЈ, већ се могу упоређивати само са највећим зимским центрима у области Алпа, Скандинавије и Пиринеја.[6]

Само подручје Средачке жупе поседује три потенцијална смучарска центра, од којих се поједини њихови делови могу међусобно повезати у веће зимско-туристичке центре. Од укупног збира денивелација смучарских стаза на средачки део Шар-планине отпада 24.900 м. То је око 25% потенцијала у односу на саму Шару. Само Превалац располаже са укупно 16.970 м денивелације, што је више од укупног збира денивелација познатих зимских центара Копаоника и Крањске горе заједно. Примера ради, Стара планина и Мицор налазе се на 27. месту по свом потенцијалу. Поставља се питање зашто градимо тамо где нема ни снега, стаза и др.[7]

ТРАДИЦИОНАЛНА СЕОСКА НАСЕЉА И ЊИХОВА АРХИТЕКТУРА У ФУНКЦИЈИ РАЗВОЈА ТУРИЗМА

Очување и коришћење архитектонског наслеђа које се налази у оквиру сеоских насеља на Шар-планинитреба да буде једнаод најважнијих активностиу наредним годинама. Напори треба да буду усмерени и на подршку локалнимсеоскимзаједницамада не изгубе свој етнички, еколошки, етнолошки и екстеријерски имиџ и да наведени потенцијал искористе за развој туризма, који ће бити интегрисан у модерне еколошке перцепције заштите животне средине.

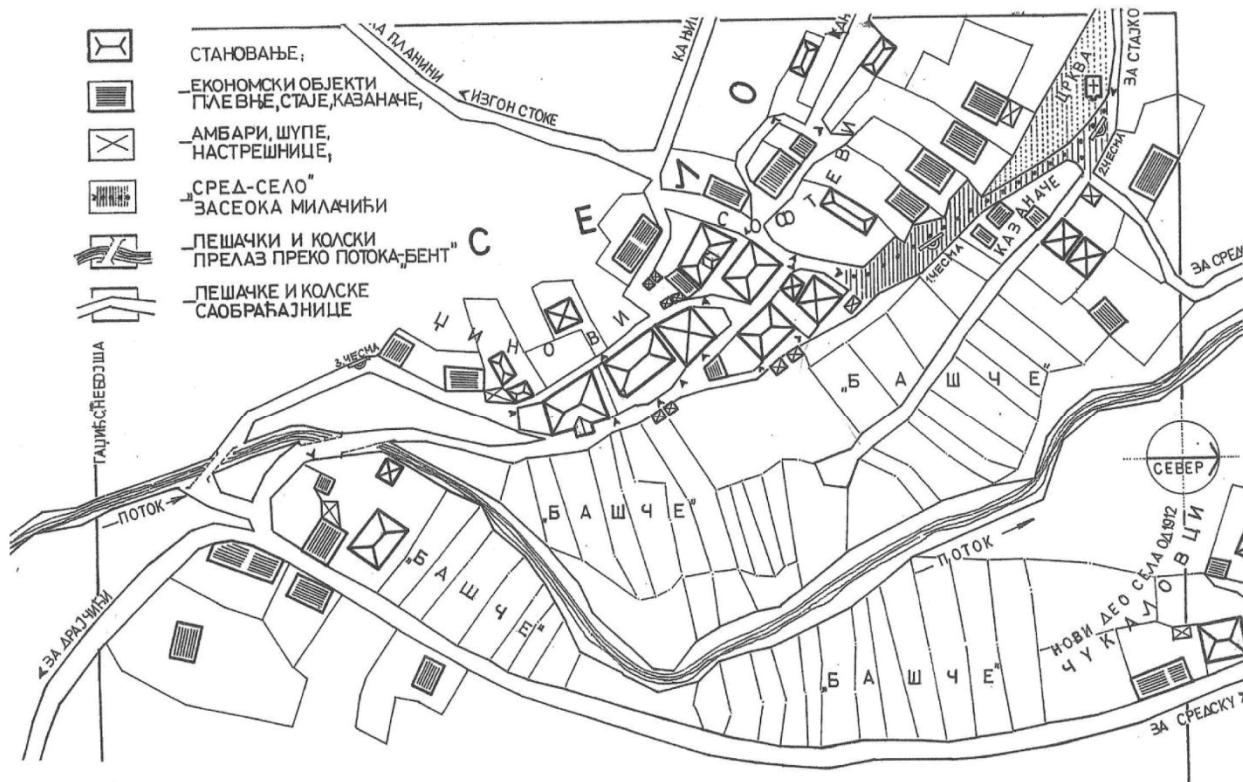
Приказ архитектонских интервенција у оквиру сваког вредног пажње насеља састоји се од два дела:

a. Прегледкоји укључује историјске, популационе, економске, урбане и архитектонске елементе.

б. Опис критеријума за избор насеља, амбијената и објеката и опис архитектонскихинтервенција изведених у појединим зградама.

Историја региона. Шарпланинске жупе су подручја посебних природних, историјских, друштвених, етничких, архитектонских и културних уникатнихкарактеристика.Заузимају североисточни и северозападни део централног била на Шар-планини.Простор је подељен на три жупена основу геоморфолошких, социјалних и економских критеријума у три мање јединице: источни део – Сиринић, централни– Средска западнидео – Гора. То су планинска насеља скоро сва села на надморској висини од 600 до 1.400 метара. Главне природне особине су густе шуме у источним деловима масива, пространипашњаци на северу и западу са изузетно богатом флором и фауном, таквима да је Шара проглашена за национални парк.Шар-планинаје била насељена још у другом миленијуму пре нове ере у покретима сточарских народаХетита из централних делова Мале Азије.У новије доба насељавана је стално уз покрет номадског становништва,пре свега Срба из јужних крајева попут Мореје (Пелопонез), али и, мањим делом,Аромуна, Влаха, Саракачена. Прва насеља настала су у XIвекуу време владавине цара Бодина, који је град Призрен прогласио за царску престоницу.[8]У време средњовековне српске државешарпланинске жупе имале су врло повољан положај, пре свега због непосредне близине царске престонице, града Призрена, и Скопља– значајних трговачких, политичких и верских центара који се налазе у њеном подножју.И у периодутурскеокупације од 1455–1912. број сеоских насеља остаће константан. Регион је доживео велики економски и културни процват у19. веку. То је било због печалбарских кретања његових градитеља, трговинских и економских веза са земљама Северног Балкана (Србија–Румунија) и посебног режима аутономије који су шарпланинске жупе имале у оквируцентрализованогОсманлијскогцарства. У овом тренутку већина кућа се још увек физички одржава. Грађене су од средине 19.до почетка 20. века. Економска миграција становништва у другој половини 20. века попримила је масовни карактер, резултирајући постепеним демографским и економским пропадањем. Ефекти немирних деведесетих година прошлог века били су нарочито уочљиви у региону. Током НАТО-

интервенције 1999. године знатан број села, углавном у Средачкој жупи и Гори, претрпео је великаразарања и егзодус становништва од стране Албанаца. Осталасу нетакнuta српска села у источном делу Шар-планине која су у потпуности задржала својеархитектонсконаслеђе.

03. Рурална матрица засеока Милачићи у Средачкој жупи на Шар-планини

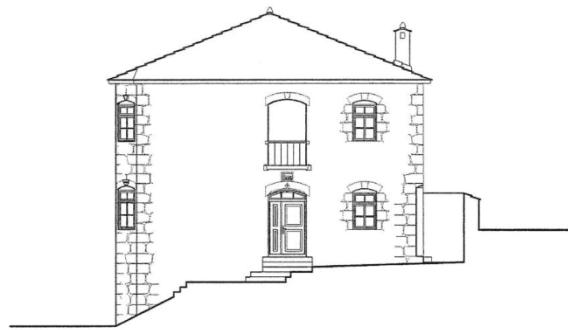
Стамбена структура. Селасу изграђена на стрмим падинама, али централни део насеља, где се налазе јавни садржаји, развијен је на релативно равном терену. Анализирајући структуру сеоских насеља на Шар-планини, примећујемо да су скоро сванасеља издужена и дапратеморфологију тла на коме су подигнута. Куће су саграђене на ограниченим парцелама и својом типологијом доносепримену скоро градске концепције насељавања примењене у сеоској средини. У центру насеља је трг с продавницом, црквом, школом и најлепше традиционалне куће. Простори друштвених функција, са изузетком цркве, ограничени су и сведени скоро на минимум. Мали трг у селу са неколико продавница је новији модел који појачава осећај да село поседује делимично градску структуру. Селима и даље недостају основне услуге као што су пекара, месара и други садржаји који би функционално употребили потребне садржаје. Саобраћај унутар села одвија се калдрмисаним улицама које се радијално пружају од централног језгра. Поједина села била су повезана

средњевековним путевима. Ова калдрмска стаза још увек је у употреби и нуди занимљиву руту за рекреативно кретање.

Архитектура. Наведени рурални простор шарпланинских хентитета богат је породичним кућама специфичног изгледа које су карактеристичне за ово подручје. То су масивне, високе двоспратнице које су донеле и неке новине, које су, опет, резултат и последица тих печалбарских кретања. Грађене су од фино тесаних блокова камена, са наглашеним угловима. Прозори и врата добијају радијалну "шембррану" као својеврсни отисак у камену, али прилагођен свом завичају и времену. Жупљаниове куће зову "американке", чувајући при том део сретечке историје и меморију успомена окамењених на њиховим моћним прочељима. Откривајући ову до сада непознату архитектуру и валоризујући у функцији туризма њене репрезентативне примерке попут куће Цинића, Билибајкића, Совтића, Мандушића, Терзинача, Недељковића, Калинчића и других – поново смо актуелизовали потребу освежавања националног памћења и опоменули се да никад не заборавимо простор Косова и Метохије, те да страним туристима на најбољи начин промовишемо наше наслеђе. Намеће се закључак да је потребно очување старе сеоске архитектуре на овом подручју, а самим тим и нашег народа на овом простору. Сами архитектура је главни мотив за ревитализацију и обнову руралних средина попут заселака Милачики, села Мушњикова, Готовуше, Драјчића, Горњег Села, Севца, Штрпца, Брада и Врбештице. Она је, уз остали природни потенцијал, један од најзначајнијих елемената.[9]

ПУЖНА ФАСАДА КУЋЕ МАНДУШИЋА

ИСТОЧНА ФАДАДА, КУЋЕ МАНДУШИЋА
арх. Иван Јовановић

**04. цртеж куће Мандушића,
изглед фасаде и детаљ
Средска, заселак Пејчићи,**

ПРОГРАМ И КРИТЕРИЈУМИ ОБНОВЕ

Традиционална насељарезултат су стваралаштва последњих векова наше историје исаставни су део српске националне културе. Њихово очување не треба да буде сведено само на ниво очувања народног градитељства као музејских споменика, већ они треба да буду саставни делови живих елемената модерног живота и туристичке понуде. У том правцу и са фокусом на регионални развој шарпланинског ентитета, овај потенцијал сеоских насеља исказан кроз њихову архитектуру мора да буде укључен заједно са програмом коришћења традиционалних насеља у функцији развоја високопланинског туризма.^[7] Овај програм треба да започнешто пре и да траје у првој фази најмање десет година, с циљем да се оживе и развију нека од типичних традиционалних насеља очувањем, обнављањем и рестаурирањем традиционалних архитектонских објеката и ансамбала за смештај туристичких активности (хотели, апартмани, хостели, ресторани и друго).

У почетку је пилот програм обухватао по два насеља из сваке жупе и то насеља: Средска, Драјчићи, Мушниково у Средачкој жупи; Штрпце, Севце и Готовуша у Сиринићкој жупи; Брод, Радеша и Млике у Гори.

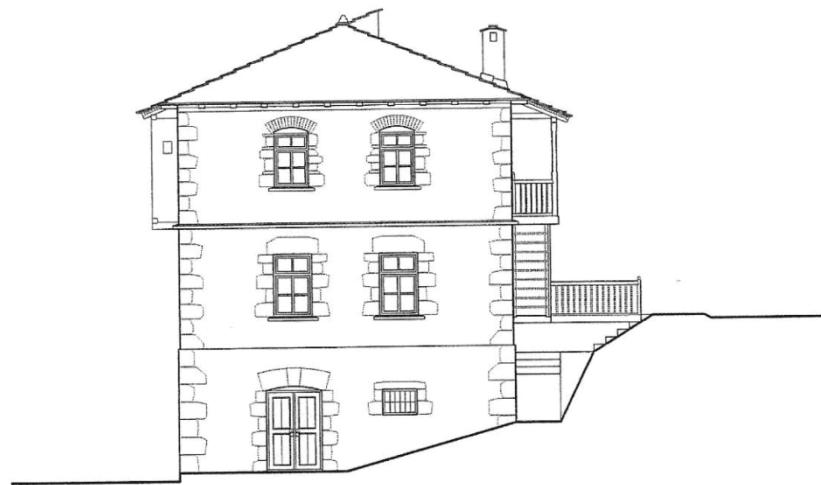
Избор ових насеља заснован је на следећим критеријумима:

- а. Квалитет њихове архитектуре и стамбене структуре, као и њихова интеграција у непосредно природно окружење.
- б. Њихова репрезентативност у различитим облицима локалне и регионалне архитектонске и стамбене типологије која је уникатна у овом делу Балкана.
- ц. Доступност довољног броја празних зграда за лизинг коришћење и стваран потенцијал за развој туризма (приступачност, локалне атракције, интеграција у туристичку мрежу), у комбинацији са ширим плановима и пројектима.

Поред ових насеља, могу да буду обновљене и појединачне зградеу другим селима ван овог иницијалног плана.

Архитектонска структура. Већина зграда саграђена је током друге половине 19. века, углавном између 1880. и 1912. Има и старијих које су једва сачуване. Све куће су двоетажне (неке имају и три етаже у селу Мушникову због стрмог нагиба терена), слободно су грађене, обично на средини парцеле и ретко у додиру са приступном улицом. Окружене су невеликим поплочаним двориштем и малим вртом. Приземље се користи као помоћни простор (раније за животиње, данас као складиште), док су главни стамбени простори ограничени на први спрат. У неким случајевима, у зависности од потреба породице као и величине парцеле, пребивалиште се протеже све до приземља, док су помоћни простори измештени у издвојене зграде (плевње и штале) које се налазе ван дворишта. Главне архитектонске и морфолошке карактеристике зграда изражене су кроз камену кубичну форму спољашњих зидова, с посебно обрађеном главном каменом фасадом кроз наглашене углове и с бројним прозорима у приземљу и на спрату. Потребну динамику употребују релативно мале димензије прозорских отвора, симетричан распоред фасаде, кровови са благим нагибом прекривени локалним шкриљевцем и каменим димњацима.

Најчешћесу кућеквадратног облика или правоугаоног облика, површине 100-240m² по спрату, а тип се често налази у плану плитког или дубљег ћириличног слова п. Унутрашњост је подељена уздужним и попречним средишњим зидовима у дебљини од 60 цм који се уздижу на кров и чија маса носи тежинукрова. Целокупна унутрашња подела остварује сепомоћу лаких преграда од бондрука. Главни улаз готово је увек у приземљу, а под је подигнут унутрашњим степеништем. За изградњу се користе материјали које окружење нуди, а то су углавном камен и дрво. Зидови су дебљине 70-40 цм и граде се у правилним слојевима.

ИСТОЧНА ФАСАДА, НОВЕ КУЋЕ ЉАМИЋА-, „ДУГАЊА“,

СЕВЕРНА ФАСАДА, НОВЕ КУЋЕ ЉАМИЋА-, „ДУГАЊА“,
арх. ИСБОЖИЋ С. ГАЈИЋ

**05. цртеж куће
Љамића,
изглед фасаде,
село Средска,
Шар-планина**

ЕЛЕМЕНТИ ПРОЈЕКТА ВАЛОРИЗАЦИЈЕ ТРАДИЦИОНАЛНЕ СЕОСКЕ АРХИТЕКТУРЕ

Одређена насеља на Шар-планини која поседују богато архитектонско наслеђе треба да буду заштићена. Сваку интервенцију у традиционалним сеоским насељима која поседују богато наслеђе контролише Одбор за архитектонску обнову и управљање наслеђем. Цело подручје Шар-планине дефинисано је као подручје "изузетне архитектуре и природне лепоте" и налази се под најстрожим степеном заштите, са елементима етно-паркова као једног од видова њихове заштите. [10]

Пре сваког рада на санирању објекта народне архитектуре у селима на Шар-планини потребно је извршити детаљно снимање појединачних архитектонских објеката и целина кроз: цртеже, фотографије и опис. Намештај и другу опрему следити по истом обрасцу. На тај начин успећемо да задржимо присутне форме које изражавају једноставан и непосредан однос према животу, човеку и природи из којих је архитектура и поникла. Одржавање пропорције између изграђеног и неизграђеног посебно се односи на пажљиво обликовање дворишног простора и ограде. Ова аналогија је важна и пресудна за очување идентитета целог насеља, рушење и наметање нових функција, као и за међусобно повезивање стамбеног простора – приватног и заједничког – средишта јавног живота у насељу.

Пројекат обухвата:

Поправку, обнову и пренамену већег броја традиционалних кућа, капацитета око 1000 лежаја. Локацијски, куће се налазе у малим руралним групацијама, у централном делу Средачке и Сиринићке жупе, посебно у селима Средска, Мушниково, Горње Село, Драјчићи, Врбештица и Штрпце.

Критеријуми за избор кућа које би биле предмет архитектонских интервенција требало би да буду следећи:

- a. Напуштене и ненастањене куће.
- b. Куће превезентативне архитектонске.

в. Амбијенталне куће које би или архитектонски допуњавале кварт, или су потребне за функционалну туристичку употребу кврата, или би могле бити подстицај за поправке од стране појединача и других суседних кућа.

Архитектонска интервенција. Архитектонска интервенција би се заснивала на следећим принципима:

1. Задржати пластичност линија и површина као неопходан елемент морфологије зграда у односу на светлост и сенку;
2. Одржавати постојећу типолошку и функционалну структуру. То подразумева складно уклапање нове функције (хостела, хотела или апартмана) у постојећу традиционалну форму, уз најмање измене и трошкове;
3. Обнављати оштећене, срушене одсеке на основу предмета као што су: старе фотографије, описи локалног становништва итд;
4. Минимизиране и дискретне интервенције. Свака кућа за госте имаће најсавременије

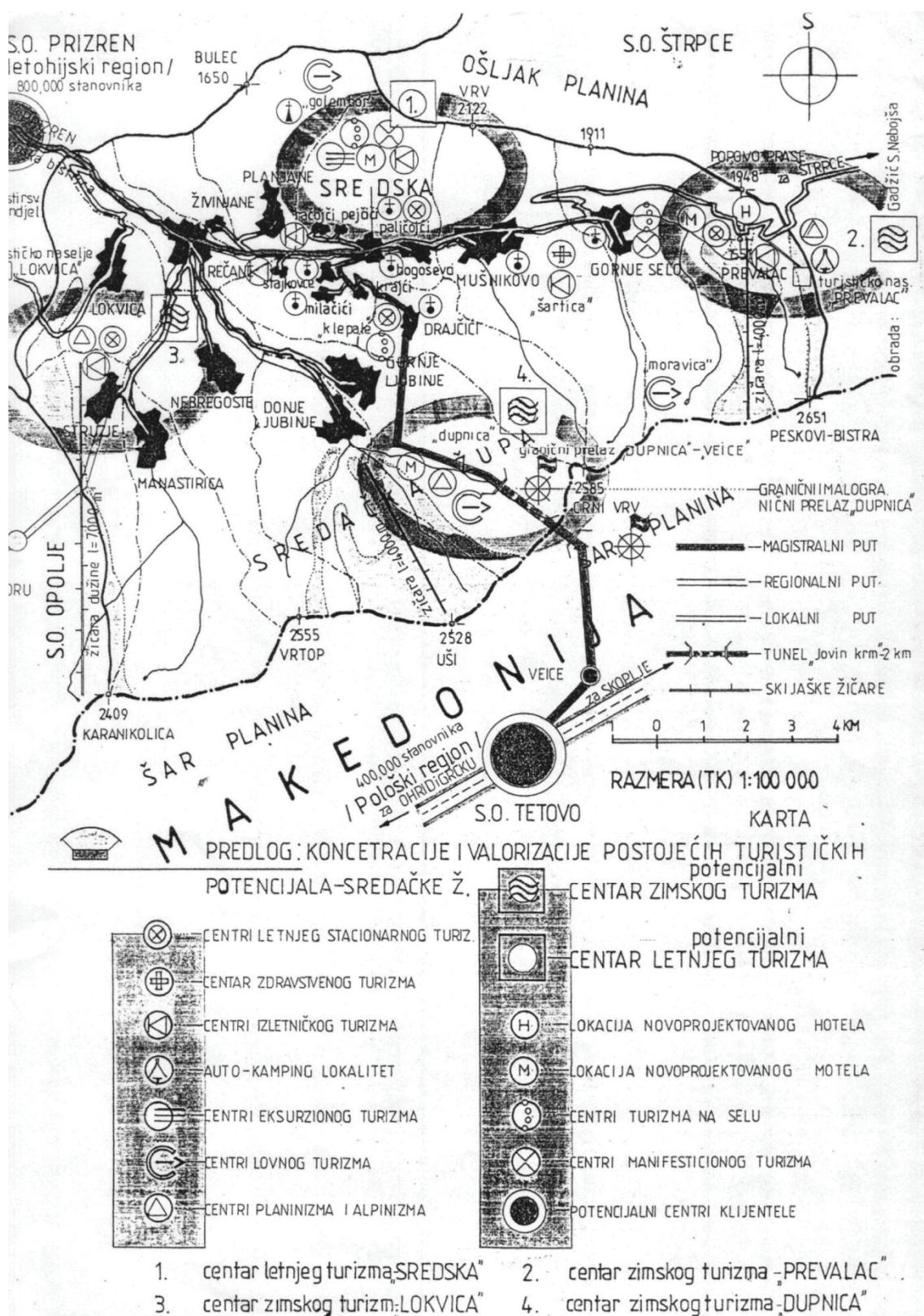
удобности без негативног утицаја на дизајн ентеријера и естетику старе куће;

5. Поштовање историјске и архитектонске вредности зграда и насеља;

6. Специфичности програма, тј. повратак зграда власницима након истека лизинга у трајању од једне деценије и њихова могућа поновна употреба као стамбених.

Поправке и рестаурације треба да буду рађене узкоришћењеистих материјала (камен, дрвени кровови, степенице и подови). Нови материјали могу бити коришћени углавном за хидроизолацију и изолацију, као и за статичко ојачање. Санитарне чворове предвидетитамо где их није било и предвидети мале кухиње за самостално опслуживање апартмана и хостела. Стара постојећа конструкција треба да буде сачувана колико је то могуће, а обновити делове попут плафона, степеница, камина, димњака, балкона итд.

Детаљи архитектонских интервенција. Општа сврха интервенција на зградаматреба да буде ревитализација, јер у себи интегрише више аспеката који су неопходни и изражавају савремене тенденције и приступ заштити историјског наслеђа. [11]На тај начин биће очувано што је више могуће оригиналних архитектонских елемената, уз примарну могућност очувања старе спољашњости у потпуности, где је то на објектима могуће. Тамо где овај део није изводљив, заменити га сличним обликом, конструкцијом и истим материјалима. У појединим репрезентативним кућама, поред спољашњег лица, сачувати и стари унутрашњи дрвени склоп (полице, подови, степенице, кровови), као и преградне зидове, уз правилно одржавање и упоредно јачање конструкције.

06. Пројекат валоризације потенцијала дела Шар-планине

ЗАКЉУЧАК

Опште тенденције савременог просторног планирања могу се пратити у постепеном, све наглашенијем истицању улоге коју имају поједине шарпланинске области са изванредним спојем и симбиозом природног потенцијала, етничких, етнографских и архитектонских вредности. У овом раду изнети су кључни елементи без којих постојеће богатство и „чистота простора“ не би могли да опстану током дугогвременског периода. Круна одрживости треба да буде стварање специфичне етно-еколошке заједнице(ентитета) које би у склопу своје територије објединило оно што је највредније на овим просторима, а то су пре свега мале етничке заједнице (жупе) и њихово богато архитектонско и етнолошко наслеђе. Природни фактори битни су за потребну самоодрживост заједнице кроз процес валоризације потенцијала као што су развој високопланинског туризма и повољног геостратешког положаја који ће бити од користи у будућој геостратешкој контроли и стабилизацији централног Балкана. Рурално наслеђе је саставни део мултифункционалне интервенције која би довела до очувања постојеће архитектуре, њене валоризације и будућег модела развоја на којем би се заснивала одрживост шарпланинског ентитета и његових житеља и насеља.

КОРИШЋЕНА ЛИТЕРАТУРА

- [1] Радовановић, М., *Косово и Метохија, (антрополошке, историјске, демографске и геополитичке основе)*, Службени гласник, Београд, 2008, стр. 536-537.
- [2] Gashi, M., *Prostorne osobine prirodnih turističkih vrednosti severne Šare*, PZZPK, Priroda Kosova, Priština, 1981, str.7-8.
- [3] Богдановић, Д., *Косово у повељама Српских владара*, Бесједа, Бања Лука, 2000, стр. 23.
- [4] Ненадовић, С., *Душанова задужбина манастир св. Арханђели код Призрена*, САНУ; Споменик CXVI, Београд, 1967, стр. 6-7.
- [5] Гаџић, Н., *Црковната архитектура во северниотдел на Шар планина*, ПатримонијумМК-7, Скопје, 2012, стр. 227-242.
- [6] Iten, J i Rey, M., *Analiza mogućnosti i problemi razvoja zimskog turizma u Jugoslaviji*, OECD, Жeneva, 1969, str.17.
- [7] Ђукић, Д., *Туристичка валоризација природних, етнографских и других културних потенцијала Шар-планине*. –Српско географско друштво, Посебна издања, Књига 55, Београд, 1983, стр. 1–192.
- [8] Гаџић, Н., *Мементо архитектонског стваралаштвакраљевских зидара из Средачке жупе*, Изградња, 74, Београд, 2021, 1–4, стр. 21-35.
- [9] Група аутора. *Лексикон националних паркова Србије-Шар-планина*, Службени гласник, Београд, 2016 ,стр. 204-208.
- [10] Група аутора, *Заштита споменика народног градитељства*, Зборник радова, Сирогојно, 1984, стр.169.
- [11] Дапчев, Г. и Шуманов, Л., *Градителско наследство-Крива паланка*, Културно наследство МК(12-13), Скопје, 1985, стр.97.

CIP - Каталогизација у публикацији Народна библиотека
Србије, Београд

016:911.2(497.11)
016:574(497.11)

ЈАКШИЋ, Предраг, 1950-

Šar-planina = Sharr Mountain / Predrag Jakšić, Nebojša
Gadžić. - Beograd : P.
Jakšić : N. Gadžić, 2021 (Kraljevo : Ofset press). - 222 str. :
ilustr. ; 30 cm

Tiraž 100. - Apstrakti na više jezika. - Registar.

ISBN 978-86-903498-0-7 (PJ)

1. Гаџић, Небојша С., 1968- [автор] [издавач]

а) Шар-планина -- Физичка географија -- Библиографије
б) Шар-планина --
Живи свет -- Библиографије

COBISS.SR-ID 43228169

9 878690 349805